

คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต
ประเภทลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
เครื่องหมายลูกเสือหลวง
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

คำนิยม

นับว่าเป็นโอกาสและประโยชน์ที่สำคัญ อีกเรื่องหนึ่งที่สำนักงานการลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน ซึ่งเป็นหน่วยงานหนึ่งในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้ผลิตตำราในลักษณะ คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิตชุดนี้ขึ้น ซึ่งมีเนื้อหาที่สอดคล้องกับปัญหาตามวัยและพัฒนาการของผู้เรียน และมีการบูรณาการกิจกรรมการเรียนการสอน เข้ากับวิธีการลูกเสือ ครู อาจารย์ ผู้กำกับลูกเสือ และบุคลากรทางการลูกเสือ จะได้นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศไทยกำลังก้าวสู่ “ไทยแลนด์ 4.0” ดังนั้น ความถูกต้องและชัดเจนในเรื่องการจัดกิจกรรมลูกเสือ จึงเป็นตำราและคู่มือทางวิชาการ สำหรับกิจกรรมลูกเสือเพื่อจะใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาเยาวชนให้เป็นพลเมืองดี มีความรอบรู้ สามารถช่วยตนเองได้ อันจะเป็นแรงผลักดันให้การศึกษาของประเทศไทยมีความเจริญเท่าเทียมกับประเทศสมาชิกอาเซียน และอารยประเทศอื่น ๆ ทั่วโลก ขอขอบคุณและให้กำลังใจต่อผู้ทรงวุฒิทางการลูกเสือ และผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำคู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิตเล่มนี้ทุกท่าน ที่ได้เสียสละ กำลังความคิด จนทำให้เสร็จสิ้นโดยสมบูรณ์ อันจะเป็นประโยชน์ต่อกิจการลูกเสืออย่างมาก ทั้งในปัจจุบันและอนาคต

นายประเสริฐ บุญเรือง
รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
เลขาธิการสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ

คำนิยม

คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต เป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับครูผู้สอน ลูกเสือ เนตรนารี ที่จะใช้สำหรับวางแผนการสอน การวัดและการประเมินผู้เรียน จัดทำขึ้นโดยมีเป้าหมาย สำคัญ คือ เสนอแนวทางที่เหมาะสมในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาต่าง ๆ สำหรับครูผู้สอน นำไปใช้เป็นหลักการในการจัดการเรียนการสอน โดยสามารถพัฒนาและปรับปรุงให้ดีขึ้นตาม ความรู้ ความสามารถของครูผู้สอน ในบริบทแต่ละภูมิภาค

หลักสำคัญของเอกสารชุดนี้ นอกเหนือจากเสนอแนวทางด้านเนื้อหาสาระสำคัญ วิธีสอนที่ เหมาะสม การวัดและประเมินผล ตัวอย่างแบบทดสอบ วิธีทดสอบ แล้วยังสามารถต่อยอดทาง ความคิดของครูผู้สอนได้ เนื่องจากเป้าหมายที่ต้องการคือ การนำเอากระบวนการลูกเสือมาจัดการ เรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ในการทำกิจกรรมอย่างครบวงจร เพื่อให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม ตามรูปแบบของลูกเสือ จึงเชื่อได้ว่า หากผู้เรียนเข้าใจและปฏิบัติได้แล้ว จะเป็นคนดีใน สังคม

ขอขอบคุณ ผู้ร่วมดำเนินการในการจัดทำคู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิตทุก ภาคส่วน ที่เล็งเห็นประโยชน์ในการทำเอกสารชุดนี้จนสำเร็จเรียบร้อย สามารถเผยแพร่ได้ ซึ่งน่าจะเป็นประโยชน์ต่อเด็กและเยาวชนในที่สุด

นายจักร วัฒนะมงคล

ผู้อำนวยการสำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

สำนักงานการลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ร่วมกันพัฒนาโครงการลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตให้เด็กและเยาวชนในสถานศึกษาด้วยกระบวนการลูกเสือ โดยให้เด็กและเยาวชนลงมือปฏิบัติด้วยตนเองในการทำกิจกรรมอย่างครบวงจร ตั้งแต่การศึกษา วิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมิน และปรับปรุงการจัดกิจกรรม รวมถึงการทำงานเป็นระบบหมู่ตามกระบวนการลูกเสือ ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวเป็นการพัฒนาความเป็นมนุษย์แบบองค์รวม ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และสติปัญญา ทำให้เด็กและเยาวชนมีระเบียบวินัย มีจิตสำนึกในการทำความดี เพื่อทำประโยชน์ให้กับครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ต่อไป

เริ่มจากการศึกษาความเป็นไปได้ ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ จัดประชุมผู้เชี่ยวชาญทั้งด้านลูกเสือ ด้านทักษะชีวิต รวมทั้งด้านการพัฒนาเด็กและเยาวชน เพื่อกำหนดกรอบโครงสร้างหลักสูตรลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต ที่สอดคล้องกับปัญหาตามวัยและพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของลูกเสือแต่ละประเภท

คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต ฉบับทดลอง สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทยฯ ได้เริ่มใช้ในปี พ.ศ. 2553 มีโรงเรียนจากทุกภูมิภาคของประเทศเข้าร่วมโครงการจำนวน 26 โรงเรียน โดยได้ดำเนินการควบคู่ไปกับการวิจัยและประเมินผลการใช้คู่มือ และทำการปรับปรุงคู่มือครั้งแรกเมื่อ เมษายน พ.ศ. 2554 โดยได้เพิ่มเติม เพลง เกม นิทาน เรื่องสั้นและเนื้อหาให้ครบถ้วนยิ่งขึ้น

การปรับปรุงครั้งที่สอง มิถุนายน พ.ศ. 2559 เกิดขึ้นตามข้อเสนอแนะจากการประชุมปฏิบัติการ “การขับเคลื่อนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้วยกระบวนการลูกเสือ” ซึ่งจัดโดยสำนักงานการลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ โดยยึดข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือ และเพิ่มจำนวนแผนการจัดกิจกรรมให้ครบ 40 ชั่วโมง เพื่อครอบคลุมสาระที่จำเป็นอย่างครบถ้วน เป็นการเตรียมการขยายผลในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ทั่วประเทศ และได้แบ่งคู่มือออกเป็น 11 เล่ม สำหรับลูกเสือแต่ละชั้นปี เพื่อความสะดวกของผู้สอน รวมทั้งทางสำนักงานการลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน ได้ทำการทดลองคู่มือจากโรงเรียนทุกภูมิภาค จำนวน 53 โรงเรียน โดยดำเนินการวิจัยและประเมินผลการใช้คู่มือและทำการปรับปรุงคู่มือคู่ขนานกับสมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทยฯ ด้วย

สำนักงานการลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน และสมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทยฯ ขอขอบพระคุณหน่วยงานและบุคลากรทุกท่านที่มีส่วนร่วมในโครงการให้สำเร็จลุล่วง ณ โอกาสนี้ ตั้งแต่การริเริ่มโครงการและสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้าง

เสริมสุขภาพ (สส.) การจัดทำหลักสูตรและคู่มือ การทดลองวิจัยและประเมินผลการใช้คู่มือ รวมทั้ง การปรับปรุงคู่มือทั้ง 2 ครั้ง หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือชุดนี้จะช่วยส่งเสริมให้กิจการลูกเสือของประเทศ ไทย ซึ่งดำเนินมาครบวาระ 107 ปี ในปี พ.ศ. 2561 นี้ ได้เป็นเครื่องมือสำคัญและก่อให้เกิดประโยชน์ สูงสุดต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนของชาติต่อไป

สำนักงานการลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย
ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี
เมษายน 2561

สารบัญ

	หน้า
คำนิยม	2
คำนำ	4
คำชี้แจงการใช้คู่มือ	8
แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	11
หน่วยที่ 1 ปฐมนิเทศ	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 1 การปฐมนิเทศ	14
หน่วยที่ 2 สิ่งแวดล้อม	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 2 เรารักษโลก	17
แผนการจัดกิจกรรมที่ 3 สวนสวยด้วยวัสดุเหลือใช้	29
แผนการจัดกิจกรรมที่ 4 โลกสวยด้วยมือเรา	34
แผนการจัดกิจกรรมที่ 5 รวมพลังรักษาสีสิ่งแวดล้อม	42
หน่วยที่ 3 อุดมคติ	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 6 คุณธรรมในชีวิต	50
แผนการจัดกิจกรรมที่ 7 ยกย่องคนดี	59
แผนการจัดกิจกรรมที่ 8 แก้ปัญหาสังคมด้วยกฎลูกเสือ	61
หน่วยที่ 4 กิจกรรมที่สนใจเป็นพิเศษ	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 9 กิจกรรมนี้...เราจอง	71
หน่วยที่ 5 การสำรวจ	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 10 แผนที่ชุมชน	77
หน่วยที่ 6 พัฒนาชุมชน	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 11 ความต้องการของชุมชน	93
แผนการจัดกิจกรรมที่ 12 โครงการพัฒนาชุมชน	98
แผนการจัดกิจกรรมที่ 13 การรายงานโครงการ	103
หน่วยที่ 7 ทักษะชีวิต	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 14 สารปนเปื้อนในอาหาร	108
แผนการจัดกิจกรรมที่ 15 คิดเชิงบวก	114
แผนการจัดกิจกรรมที่ 16 การแสดงความชื่นชมและให้กำลังใจ	117
แผนการจัดกิจกรรมที่ 17 คนดีรอบตัวฉัน	121
แผนการจัดกิจกรรมที่ 18 เป้าหมายในชีวิต	124

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
หน่วยที่ 7 ทักษะชีวิต (ต่อ)	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 19 สุภาพบุรุษและสุภาพสตรีในดวงใจ	129
แผนการจัดกิจกรรมที่ 20 เป็นลูกเสือทั้งตัวและหัวใจ	133
แผนการจัดกิจกรรมที่ 21 รู้เท่าทันสื่อโฆษณา	136
แผนการจัดกิจกรรมที่ 22 ลวนลามทางเพศ	140
แผนการจัดกิจกรรมที่ 23 การช่วยเหลือผู้อื่น	142
หน่วยที่ 8 เศรษฐกิจพอเพียง	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 24 การประหยัด	145
แผนการจัดกิจกรรมที่ 25 การจัดการกับเวลา	148
แผนการจัดกิจกรรมที่ 26 วิจัยรุ่นไทยหัวใจเกาหลี่	157
แผนการจัดกิจกรรมที่ 27 ชุมชนเรานี้ดีจัง	160
หน่วยที่ 9 การฝึกเป็นผู้ผู้นำ	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 28 ผู้นำที่ดี	169
หน่วยที่ 10 ประเมินผล	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 29 การประเมินผล	178
หน่วยที่ 11 พิธีการ	
แผนการจัดกิจกรรมที่ 30 การประดับเครื่องหมายลูกเสือหลวงและ เครื่องหมายวิชาพิเศษ	191
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก แนวคิดเรื่องทักษะชีวิต	193
ภาคผนวก ข กิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต	204
ภาคผนวก ค แนวปฏิบัติการสอบวิชาพิเศษ	207
บรรณานุกรม	227

คำชี้แจงการใช้คู่มือ

คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิตชุดนี้ จัดทำขึ้นสำหรับผู้กำกับลูกเสือใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมลูกเสือ มีจำนวน 11 เล่ม แยกตามชั้นปี สำหรับลูกเสือ 4 ประเภท คือ ลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ และลูกเสือวิสามัญ

หลักสูตรลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต มีเนื้อหาที่สอดคล้องกับปัญหาตามวัยและพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของลูกเสือแต่ละประเภท นอกจากนี้ยังมีเนื้อหาครบถ้วน เป็นไปตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครองหลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ และลูกเสือวิสามัญ อีกด้วย

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิตในคู่มือชุดนี้ ได้ออกแบบโดยบูรณาการกิจกรรมที่เสริมสร้างทักษะชีวิตเข้ากับวิธีการลูกเสือ คือการใช้ระบบหมู่หรือกลุ่มย่อย โดยให้เด็กเป็นศูนย์กลาง และมีผู้ใหญ่ทำหน้าที่ช่วยเหลือและส่งเสริมให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ในกลุ่ม แนะนำ สั่งสอน และฝึกอบรมให้สามารถพึ่งตนเองได้ มีจิตอาสา รับผิดชอบต่อส่วนรวม ยึดมั่นในคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ เสริมสร้างคุณค่าในตนเอง รวมทั้งใช้ระบบเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ทางลูกเสือและเครื่องหมายวิชาพิเศษ เป็นแรงกระตุ้นไปสู่เป้าหมายในการพัฒนาตนเอง

การเรียงลำดับแผนการจัดกิจกรรม จัดเรียงลำดับเนื้อหาสาระตามหลักสูตรในข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครองหลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ และลูกเสือวิสามัญ การนำไปใช้ขึ้นกับดุลยพินิจของสถานศึกษาในการเลือกว่าแผนการจัดกิจกรรมใดควรใช้เมื่อใด

องค์ประกอบในการประชุมกอง เน้นการใช้ชีวิตกลางแจ้ง นอกห้องเรียน ใกล้ชีวิตธรรมชาติ เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เกม และการบริการผู้อื่น ซึ่งถือเป็นหัวใจของกิจกรรมลูกเสือทุกประเภท โดยกิจกรรมที่ใช้ แบ่งออกเป็น 5 ประเภท คือ การแสดงออก การสำรวจและการรายงาน การวิเคราะห์และการประเมิน เกมและการแข่งขัน การบำเพ็ญประโยชน์ มีการออกแบบกิจกรรมเพื่อให้ลูกเสือได้ใช้กระบวนการกลุ่มในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ แลกเปลี่ยนความคิดความเชื่อ สร้างองค์ความรู้และสรุปความคิดรวบยอด รวมทั้งเปิดโอกาสให้ลูกเสือได้ประยุกต์ใช้สิ่งที่ได้เรียนรู้ในชีวิตจริงอีกด้วย

เนื้อหาสาระในแผนการจัดกิจกรรมประกอบด้วย

1. กิจกรรมตามข้อบังคับของคณะลูกเสือแห่งชาติ (ไม่รวมกิจกรรมทดสอบเพื่อรับเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ทางลูกเสือและเครื่องหมายวิชาพิเศษ)
2. กิจกรรมตามข้อบังคับของคณะลูกเสือแห่งชาติที่ช่วยเสริมสร้างทักษะชีวิตด้านคุณธรรม จริยธรรม ความภาคภูมิใจในตนเอง ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม
3. กิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิต เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมต่อเหตุการณ์และสภาพปัญหาของเด็กแต่ละวัย

คู่มือแต่ละเล่ม ได้จัดทำตารางหน่วยกิจกรรม และแผนการจัดกิจกรรม 40 ชั่วโมง เพื่อให้เห็นภาพรวมของการจัดกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิตของลูกเสือในแต่ละระดับชั้น และมีหมายเหตุบอกไว้ในตารางช่องขวาสุด ว่าเป็นแผนการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิต

แผนการจัดกิจกรรมประกอบด้วย จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา สื่อการเรียนรู้ กิจกรรม การประเมินผล องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม และภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรม (เพลง เกม ใบงาน ใบความรู้ เรื่องที่เป็นประโยชน์)

จุดประสงค์การเรียนรู้

ผู้สอนควรทำความเข้าใจให้ชัดเจนว่าเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้ด้านความรู้ เจตคติ หรือทักษะ เพื่อจัดกิจกรรมได้ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้แต่ละด้าน

จุดประสงค์การเรียนรู้ด้านความรู้ มีจุดเน้นที่การตั้งประเด็นให้วิเคราะห์ สังเคราะห์เนื้อหาความรู้ ให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ และสามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตจริง

จุดประสงค์การเรียนรู้ด้านเจตคติ มีจุดเน้นที่อารมณ์ความรู้สึก และการตั้งประเด็นให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนและตรวจสอบความคิดความเชื่อของตนเองกับสมาชิกกลุ่มคนอื่น ๆ

จุดประสงค์การเรียนรู้ด้านทักษะ เน้นที่การทำความเข้าใจในขั้นตอนการลงมือทำทักษะ และได้ทดลองและฝึกฝนจนชำนาญ

บางแผนการจัดกิจกรรมมีจุดประสงค์การเรียนรู้ซ้อนกันมากกว่า 1 ด้าน ให้เน้นด้านที่เป็นจุดประสงค์หลักของแผนการจัดกิจกรรม

เนื้อหา

เป็นผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นหลังการสอน ผู้สอนควรตรวจสอบว่าผู้เรียนได้เนื้อหาครบถ้วนหรือไม่

สื่อการเรียนรู้

เป็นสื่อ อุปกรณ์ ที่ใช้ในการจัดกิจกรรม เช่น แผนภูมิเพลง เกม ใบงาน ใบความรู้ และเรื่องที่เป็นประโยชน์ ซึ่งมีรายละเอียดอยู่ในภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรม

กิจกรรม

กิจกรรมลูกเสือยังคงแบบแผนของลูกเสือไว้ คือ การเปิดประชุมกอง/ปิดประชุมกอง และ เพลง เกม นิทาน เรื่องที่เป็นประโยชน์ ซึ่งใส่ไว้ในทุกแผนการจัดกิจกรรม โดยผู้กำกับลูกเสือสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม ผู้สอนควรจัดกิจกรรมตามที่ได้ออกแบบไว้เรียงตามลำดับขั้นตอนการจัดกิจกรรม นอกจากนี้ก่อนการจัดกิจกรรมควรศึกษาแผนการจัดกิจกรรมให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ ทุกขั้นตอน ศึกษาใบความรู้สำหรับผู้สอน และใบงานสำหรับผู้เรียน เพื่อที่ผู้สอนจะได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ได้เนื้อหาตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้มากที่สุด

ทั้งนี้ผู้กำกับควรทำความเข้าใจแนวคิดเรื่องทักษะชีวิต และกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิตให้ถ่องแท้ด้วย โดยศึกษาได้จากภาคผนวก ก และภาคผนวก ข

การประเมินผล

สามารถประเมินได้ทั้งระหว่างการจัดกิจกรรม และหลังการสอนจบแล้ว ตามแนวทางที่ได้ให้ไว้ในแต่ละแผนการจัดกิจกรรม

องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

ทักษะชีวิตเกิดขึ้นได้หลายองค์ประกอบในการจัดกิจกรรมแต่ละครั้ง ในที่นี้ได้ระบุเพียงองค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดขึ้นเท่านั้น

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรม

เป็นสื่อ อุปกรณ์ ตามรายการที่ระบุไว้ในสื่อการเรียนรู้ เช่น เพลง เกม บัตรคำ ใบงาน ใบความรู้ และเรื่องที่เป็นประโยชน์ ฯลฯ หากมีข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงคู่มือชุดนี้ กรุณาติดต่อที่

สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย ฯ

เลขที่ 8 วิภาวดีรังสิต 44 แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

โทรศัพท์ 0-2941-2320 ต่อ 151 โทรสาร 0-2561-5130

**แผนการจัดกิจกรรม
ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
เครื่องหมายลูกเสือหลวง
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3**

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ชื่อหน่วยกิจกรรมตามข้อบังคับ คณะลูกเสือแห่งชาติ	แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ เรื่อง	จำนวน ชั่วโมง	หมายเหตุ
1. ปฐมนิเทศ	1. การปฐมนิเทศ	1	
2. สิ่งแวดล้อม	2. เรายักษ์โลก	1	
	3. สวนสวยด้วยวัสดุเหลือใช้	2	ทักษะชีวิต
	4. โลกสวยด้วยมือเรา	1	
	5. รวมพลังรักษาสีสิ่งแวดล้อม	1	
3. อุดมคติ	6. คุณธรรมในชีวิต	1	
	7. ยกย่องคนดี	1	ทักษะชีวิต
	8. แก้ปัญหาสังคมด้วยกฎลูกเสือ	1	
4. กิจกรรมที่สนใจเป็นพิเศษ	9. กิจกรรมนี้.....เราจอง	2	
5. การสำรวจ	10. แผนที่ชุมชน	3	
6. พัฒนาชุมชน	11. ความต้องการของชุมชน	1	
	12. โครงการพัฒนาชุมชน	1	
	13. การรายงานโครงการ	1	
7. ทักษะชีวิต	14. สารปนเปื้อนในอาหาร	1	ทักษะชีวิต
	15. คิดเชิงบวก	1	ทักษะชีวิต
	16. การแสดงความชื่นชมและ ให้กำลังใจ	1	ทักษะชีวิต
	17. คนดีรอบตัวฉัน	2	ทักษะชีวิต
	18. เป้าหมายในชีวิต	2	ทักษะชีวิต
	19. สุขภาพบุรุษและสุขภาพสตรีในดวงใจ	2	ทักษะชีวิต
	20. เป็นลูกเสือทั้งตัวและหัวใจ	1	ทักษะชีวิต
	21. รู้เท่าทันสื่อโฆษณา	2	ทักษะชีวิต
	22. ลวนลามทางเพศ	1	ทักษะชีวิต
	23. การช่วยเหลือผู้อื่น	1	ทักษะชีวิต

ชื่อหน่วยกิจกรรมตามข้อบังคับ คณะลูกเสือแห่งชาติ	แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ เรื่อง	จำนวน ชั่วโมง	หมายเหตุ
8. เศรษฐกิจพอเพียง	24. การประหยัด	1	ทักษะชีวิต
	25. การจัดการกับเวลา	2	ทักษะชีวิต
	26. วัยรุ่นไทยหัวใจเกาหลี่	1	ทักษะชีวิต
	27. ชุมชนเรานี้ดีจัง	2	
9. การฝึกเป็นผู้นำ	28. ผู้นำที่ดี	1	
10. ประเมินผล	29. การประเมินผล	1	
11. พิธีการ	30. ประดับ เครื่องหมายลูกเสือหลวง และเครื่องหมายวิชาพิเศษ	1	
รวม 11 หน่วยกิจกรรม	รวม 30 แผนการจัดกิจกรรม	40	

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ เครื่องหมายลูกเสือหลวง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

หน่วยที่ 1 ปฐมนิเทศ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 1

การปฐมนิเทศ

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือสามารถบอกเกณฑ์การได้รับ เครื่องหมายลูกเสือหลวงได้

2. เนื้อหา

หลักสูตร เครื่องหมายลูกเสือหลวง

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่(ฉบับที่ 14) พ.ศ. 2528 และคู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่เสริมสร้างทักษะชีวิต

3.3 ทะเบียนลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

4. กิจกรรม

4.1 ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือพร้อมกันที่บริเวณที่เหมาะสม เช่น สนามโรงเรียน หรือห้องประชุม เป็นต้น

4.2 ผู้กำกับลูกเสือสนทนากับลูกเสือเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมในหลักสูตรลูกเสือชั้นพิเศษ

4.3 ผู้กำกับลูกเสือนำเสนอเกณฑ์การได้รับ เครื่องหมายลูกเสือหลวง ให้กับลูกเสือ พร้อมทั้งให้ลูกเสือตรวจสอบวิชาที่ลูกเสือสอบในระดับลูกเสือชั้นพิเศษ

4.4 ผู้กำกับลูกเสือสุ่มลูกเสือ 3-5 คนนำเสนอเกณฑ์การได้รับ เครื่องหมายลูกเสือหลวง หลังจากที่พักผู้กำกับลูกเสือนำเสนอ

4.5 ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสรุปรายละเอียดของเกณฑ์ ที่ถูกต้อง ลูกเสือบันทึกไว้เป็นข้อมูล

4.6 ผู้กำกับลูกเสือนัดหมายครั้งต่อไป

5. การประเมินผล

สังเกต การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม การแสดงออก การแสดงความคิดเห็น และประเมินความถูกต้องของการแต่งเครื่องแบบและการปฏิบัติกิจกรรม

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 1

เพลง

วันนี้ยินดี

วันนี้ยินดี ที่เราได้มาพบกัน (ซ้ำ)
ยินดี ยินดี ยินดี มาเถิดมา เรามาร่วมสนุก
ปลดปล่อยความทุกข์ ให้มันสิ้นไป
มาเถิดมา เรามาร่วมจิต
ช่วยกันคิดทำให้การลูกเสือเจริญ

ใบความรู้

เครื่องหมายลูกเสือหลวง

ลักษณะเครื่องหมาย

เป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส ขนาดด้านละ ๓ ซม. ตามแบบ พื้นสีทึบ ขอบสีขาวมีรูปพระมหามงกุฎสีทองอยู่ตรงกลาง และมีตราคณะลูกเสือแห่งชาติสีขาวอยู่เบื้องล่างพระมหามงกุฎ เครื่องหมายนี้ติดที่กึ่งกลางกระเป๋าสีขาวขวาแทนเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ

เครื่องหมายลูกเสือหลวง

หลักสูตร

ผู้ที่เข้าเกณฑ์ได้รับ เครื่องหมายลูกเสือหลวง จะต้องมีคุณสมบัติดังนี้

1. ได้รับเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ
2. สอบได้วิชาพื้นฐานในระดับลูกเสือชั้นพิเศษ ๓ วิชา ซึ่งไม่อยู่ในวิชาพื้นฐาน ๕ วิชาที่สอบได้เมื่อขอรับเครื่องหมาย ลูกเสือชั้นพิเศษ
3. สอบได้วิชาบริการและวิชาพื้นฐานอีก ๓ วิชา ในระดับลูกเสือหลวง
4. ผ่านการฝึกอบรมวิชาการเป็นผู้นำตามหลักสูตรที่กำหนดไว้
5. คณะกรรมการดำเนินงานของกองและผู้กำกับเห็นว่า เป็นผู้ที่ปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีตามวิธี

การของลูกเสือ และสมควรได้รับ เครื่องหมายลูกเสือหลวง

6. เลขานุการคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ หรือผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัดแล้วแต่กรณี เป็นผู้แต่งตั้งบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมทำการสัมภาษณ์ เมื่อเห็นว่าเป็นผู้เหมาะสมแล้วให้ รายงานต่อไปตามลำดับ จนถึงคณะกรรมการบริหาร ลูกเสือแห่งชาติพิจารณาอนุมัติ และ ให้ประธานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติเป็นผู้ลงนามในประกาศนียบัตรแสดงว่าเป็นผู้ ได้รับ เครื่องหมายลูกเสือหลวง

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ เครื่องหมายลูกเสือหลวง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

หน่วยที่ 2 สิ่งแวดล้อม

แผนการจัดกิจกรรมที่ 2 เรายักษ์โลก

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือสามารถอธิบายปัญหาสิ่งแวดล้อมและวิธีอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นของตนได้

2. เนื้อหา

สิ่งแวดล้อม หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่รอบตัวมนุษย์ทั้งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิต รวมทั้งที่เป็นรูปธรรม (สามารถจับต้องและมองเห็นได้) และนามธรรม (ตัวอย่างเช่นวัฒนธรรมแบบแผน ประเพณี ความเชื่อ) มีอิทธิพลเกี่ยวโยงถึงกัน เป็นปัจจัยในการเกื้อหนุนซึ่งกันและกัน ผลกระทบจากปัจจัยหนึ่ง จะมีส่วนเสริมสร้างหรือทำลายอีกส่วนหนึ่ง อย่างหลีกเลี่ยงมิได้

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง, เกม
- 3.2 ใบงาน
- 3.3 ใบความรู้
- 3.4 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

- 4.1 พิธีเปิดประชุมกอง(ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 4.2 เพลง หรือเกม
- 4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) ผู้กำกับลูกเสือสนทนาถึงสภาพอากาศอากาศในประเทศไทยในปัจจุบันมีสภาพอย่างไร
- 2) ผู้กำกับลูกเสือแจกใบความรู้และใบงาน มอบหมายให้หมู่ลูกเสือร่วมกันศึกษาใบความรู้ และอภิปรายประเด็นในใบงานและส่งตัวแทนรายงานในกองลูกเสือ
- 3) ตัวแทนหมู่ลูกเสือรายงานที่ละหมู่ ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือหมู่อื่นร่วมกันซักถามเพื่อความเข้าใจ และตระหนักถึงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
- 4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
- 4.5 พิธีปิดประชุมกอง(นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 วิธีการปฏิบัติกิจกรรม	5.2 เครื่องมือ
- สังเกตการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	- แบบสังเกต
- ทดสอบ	- แบบทดสอบ

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่2

เกม

จำสิ่งของ

วิธีเล่น

1. ให้ผู้กำกับลูกเสือจัดหาสิ่งของมาประมาณ 15-20 ชิ้น เช่น ไข่ต้ม ยางลบ กระดุม ปากกา เงินเหรียญ ลวดเสียบ ใส่ของไว้ในถาด ห่อผ้าปิดไว้
2. ให้ลูกเสือแต่ละหมู่ยืนล้อมรอบถาด ผู้กำกับลูกเสือเปิดผ้าออกให้ดูและจำสิ่งของประมาณ 1 นาที แล้วปิดผ้าไว้ตามเดิม
3. ลูกเสือแต่ละหมู่แยกกันออกไปเขียนรายชื่อสิ่งของที่จำได้ส่งผู้กำกับลูกเสือ ถ้าเขียนถูกต้องชื่อละ 1 คะแนน ถ้าเขียนสิ่งที่ไม่ใช่จะหักชื่อละ 1 คะแนน หมู่ใดได้คะแนนมากเป็นหมู่ชนะ

ใบงาน

อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

คำชี้แจง

1. ให้หมู่ลูกเสือแต่ละหมู่ช่วยกันระดมความคิดถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดมลภาวะ และแนวทางในการอนุรักษ์ทรัพยากรดังต่อไปนี้ โดยเลือกหรือจับฉลากเรื่องหมู่ละ 1 เรื่อง
 - 1.1 ดิน
 - 1.2 น้ำ
 - 1.3 ป่าไม้
 - 1.4 สัตว์ป่า
 - 1.5 อากาศ
2. ลูกเสือแต่ละหมู่ส่งตัวแทนนำเสนอต่อกองลูกเสือ

ใบความรู้

สิ่งแวดล้อม

สิ่งแวดล้อม คือ ทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่รอบตัวมนุษย์ทั้งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิต รวมทั้งที่เป็นรูปธรรม (สามารถจับต้องและมองเห็นได้) และนามธรรม (ตัวอย่างเช่นวัฒนธรรมแบบแผน ประเพณี ความเชื่อ) มีอิทธิพลเกี่ยวโยงถึงกัน เป็นปัจจัยในการเกื้อหนุนซึ่งกันและกัน ผลกระทบจากปัจจัยหนึ่งจะมี ส่วนเสริมสร้างหรือทำลายอีกส่วนหนึ่ง อย่างหลีกเลี่ยงมิได้ สิ่งแวดล้อมเป็นวงจรและวัฏจักรที่ เกี่ยวข้องกันไปทั้งระบบ

ท้องถิ่น คือ เขตหรืออาณาเขต พื้นที่เฉพาะที่มีกลุ่มบุคคลอยู่อาศัย ได้แก่ หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด หรือภูมิภาค

เมื่อพิจารณาคำว่า สิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น จะหมายถึงทุกสิ่งทุกอย่างที่มีอยู่ในเขตหรือท้องถิ่น นั้น ๆ โดยเฉพาะ และหากสิ่งแวดล้อมดังกล่าวมีสภาพที่มีปัญหาหรือเกิดปัญหา ย่อมส่งผลกระทบ ของปัญหาดังกล่าว สะท้อนมาสู่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่อาศัยหรือเกี่ยวข้องกับท้องถิ่นนั้น ๆ ได้ ปัญหาสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น ได้แก่ ปัญหาดินเสื่อมโทรม ป่าถูกทำลาย ขยะมูลฝอย

สิ่งแวดล้อมแบ่งออกเป็นลักษณะกว้าง ๆ ได้ 2 ส่วนคือ

1. สิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ เช่น ป่าไม้ ภูเขา ดิน น้ำ อากาศ ทรัพยากร
2. สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น ชุมชนเมือง สิ่งก่อสร้างโบราณสถาน ศิลปกรรม

ขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรม

ปัญหาสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น

การขาดความรู้ความเข้าใจและความตระหนักในเรื่องของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมที่ถูกต้องเหมาะสม จะนำไปสู่การเกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมา และอาจอาจส่งผลกระทบ โดยตรงต่อวิถีชีวิตของคนเรามากขึ้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งหากปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นเกิดขึ้นในท้องถิ่นหรือ ชุมชนที่เราอาศัยอยู่

ทรัพยากรธรรมชาติ หมายถึง สิ่งต่าง ๆ (สิ่งแวดล้อม) ที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ และมนุษย์ สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ เช่น บรรยากาศ ดิน น้ำ ป่าไม้ พืชพันธุ์ สัตว์ป่า แร่ธาตุ พลังงาน และ กำลังแรงงานมนุษย์ เป็นต้น

ประเภทของทรัพยากรธรรมชาติสามารถแบ่งตามการนำมาใช้งานและผลที่เกิดขึ้นได้

3 ประเภท ดังนี้

1. ทรัพยากรธรรมชาติที่ใช้แล้วไม่หมด ทรัพยากรธรรมชาติที่ใช้แล้วไม่หมดหรือไม่สูญหาย

ทรัพยากรธรรมชาติประเภทนี้ ได้แก่ บรรยากาศ น้ำในวัฏจักร แสงอาทิตย์

2. ทรัพยากรธรรมชาติที่ทดแทนได้ทรัพยากรธรรมชาติที่ทดแทนได้หรือรักษาไว้ได้

ทรัพยากรธรรมชาติประเภทนี้ ได้แก่ น้ำ ดิน ป่าไม้ พืชหญ้า สัตว์ป่า

3. ทรัพยากรธรรมชาติที่ใช้แล้วหมดไป ทรัพยากรธรรมชาติประเภทนี้จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องศึกษาเพื่อหาแนวทางในการอนุรักษ์ให้สามารถมีใช้ประโยชน์ได้นานที่สุด ซึ่งทรัพยากรธรรมชาติประเภทนี้ ได้แก่ ทรัพยากรธรรมชาติประเภทนี้ ได้แก่ แร่ธาตุ พลังงาน

ความหมายของมลพิษ คำว่า “มลพิษ” เป็นศัพท์ที่ราชบัณฑิตยสถานบัญญัติขึ้นในปี พ.ศ. 2525 ใช้แทนคำศัพท์เดิม ว่า “มลภาวะ” ซึ่งตรงกับศัพท์ภาษาอังกฤษว่า “Pollution” มาจากคำว่า “Pollute” หมายถึง ทำให้ สกปรก ซึ่งได้แก่ ขบวนการต่างๆ ที่มนุษย์กระทำทั้งโดยตั้งใจและไม่ตั้งใจ ปล่อยของเสียซึ่งไม่พึงปรารถนาเข้าไปหมักหมมในบรรยากาศ พื้นดินและในน้ำ มีผลให้สิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมลง

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้แก่

1. สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ มีหน้าที่และความรับผิดชอบในด้าน “ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ อันเป็นราชการ ซึ่งมีได้อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกระทรวงหนึ่งกระทรวงใดโดยเฉพาะ” ได้แก่ การศึกษาวิเคราะห์สภาวะและคุณภาพสิ่งแวดล้อมเพื่อใช้ในการกำหนดนโยบายและการวางแผน การกำหนดแนวทางในการส่งเสริมอนุรักษ์และแก้ไขปัญหามลพิษของชาติ การสอดส่องดูแลให้คำแนะนำแก่ส่วนราชการรัฐวิสาหกิจและเอกชน การให้การศึกษ การเผยแพร่งานด้านสิ่งแวดล้อม การรับเรื่องราวร้องทุกข์จากประชาชน

2. สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ มีหน้าที่ในการกำหนดแนวนโยบายส่งเสริมสนับสนุน และประสานงานเกี่ยวกับการวิจัยทางด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมของหน่วยงานอื่นทั้งภาครัฐบาลและเอกชน

3. กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข มีหน้าที่ในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมส่งเสริมและให้บริการด้านสาธารณสุขแก่ประชาชน

4. กองอนามัยสิ่งแวดล้อม สำนักงานอนามัย กรุงเทพมหานคร มีหน้าที่ควบคุมแก้ไขสิ่งแวดล้อมในเขตกรุงเทพมหานคร และรับเรื่องราวร้องทุกข์จากประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนรำคาญ เนื่องจากสิ่งแวดล้อม

5. คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล เป็นสถาบันเพื่อผลิตนักวิชาการและนักบริหารด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม จัดสัมมนาทางวิชาการแก่ผู้สนใจ ทำการวิจัยเพื่อแก้ปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ

6. กองสิ่งแวดล้อมโรงงาน กรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรมมีหน้าที่ควบคุมมลพิษจากโรงงานอุตสาหกรรม กำหนดเงื่อนไขและมาตรการในการกำจัดสิ่งโสโครกและของเสียจากโรงงานอุตสาหกรรม

7. กองวิจัยวัตถุมีพิษ กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีหน้าที่ตรวจสอบและวิจัยสิ่งมีพิษที่ปะปนอยู่ในผลิตผลทางการเกษตร

8. นิเวศวิทยาสมาคมแห่งประเทศไทย มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา ค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับระบบนิเวศวิทยา การใช้ทรัพยากรธรรมชาติ การอนุรักษ์ การแลกเปลี่ยนข้อมูล และความช่วยเหลือทางวิชาการระหว่างประเทศอื่น ๆ

9. กรมศิลปากร กระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่ในการอนุรักษ์ ส่งเสริมควบคุมดูแลรักษาศิลปะและศิลปวัตถุของชาติ รวมทั้งควบคุมดูแลรักษาปฏิสังขรณ์โบราณสถานและโบราณวัตถุของชาติ ที่มีอยู่ตามสถานที่ต่าง ๆ ของประเทศ

10. กรมป่าไม้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีหน้าที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่าไม้ การจัดตั้งและควบคุมดูแลรักษาอุทยานแห่งชาติ วนอุทยานแห่งชาติ ป่าสงวน สวนพฤกษศาสตร์ สวนรุกขชาติ ตลอดจนดูแลรักษาสัตว์ป่า

11. กรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีหน้าที่ในการสำรวจและจัดหาแหล่งน้ำ สร้างอ่างเก็บน้ำเขื่อนเหมืองฝาย รวมทั้งจัดระบบและควบคุมการใช้น้ำเพื่อการเกษตร

การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

สิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัวเรามีคุณประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตในสังคมอย่างดี ถ้ามนุษย์ไม่รู้จักปรับปรุงอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัวเราให้อยู่ในสภาพที่ดี หรือไม่รู้จักใช้ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมให้ถูกวิธีแล้ว จะก่อให้เกิดการเสียหายตามมาภายหลังหลายประการ ได้แก่ สิ่งแวดล้อมเป็นพิษ ซึ่งเป็นบ่อนทำลายชีวิตมนุษย์ สัตว์ พืช เป็นต้น

การอนุรักษ์ดิน

1. ไม่ควรปลูกพืชชนิดเดียวกันซ้ำๆ ซาก ๆ ในที่เดิมย่อมจะทำให้ดินเสื่อมคุณภาพได้ผลผลิตน้อย

2. ใส่ปุ๋ยหรือปลูกพืชสลับและหมุนเวียน

3. ปลูกพืชคลุมดินเป็นหญ้า เพื่อป้องกันการกัดเซาะ พังทลายดินน้อยลง

4. ลดการทำลายหญ้าที่ปกคลุมดิน

5. ระวังการระบายน้ำออก และลดการใช้น้ำที่ดูดซึมจากดิน ฯลฯ

การอนุรักษ์น้ำ

1. ให้การศึกษาแก่ประชาชนให้เข้าใจถึงประโยชน์ในการป้องกันแหล่งน้ำให้สะอาดและโทษที่เกิดจากแหล่งน้ำ

2. สนับสนุนให้มีการค้นคว้าวิจัย หาสิ่งใหม่ที่เหมาะสมในการค้นคว้าหาสารเคมีที่จะมาแทนสารพิษอันตรายต่าง ๆ เช่น ดี.ดี.ที หรือยาฆ่าแมลงอื่น ๆ

3. ไม่ทิ้งเศษขยะและปฏิกูลลงในแม่น้ำลำคลอง

4. จัดระบบการกำจัดน้ำโสโครกจากครัวเรือน และโรงงานอุตสาหกรรมให้มีประสิทธิภาพจึงปล่อยลงสู่แม่น้ำ

5. รัฐบาลจะต้องกำหนดนโยบายและวางแผนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นำให้
แน่นอนและมีประสิทธิภาพ

การอนุรักษ์สัตว์

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.2503 ได้ให้คำนิยามศัพท์ในพระราชบัญญัติ
ไว้ดังนี้สัตว์ป่าไม่หมายรวมถึงแมลงและไข่ของแมลง สัตว์สงวน หมายความว่า สัตว์ที่หายาก
สัตว์ป่าคุ้มครอง หมายความว่า สัตว์ป่าคุ้มครองประเภท 1 และสัตว์ป่าคุ้มครองประเภท 2
สัตว์ป่าคุ้มครองประเภทที่ 1 หมายความว่า สัตว์ป่าซึ่งปกติอาจไม่ใช่เนื้อเป็นอาหาร หรือไม่ว่าเพื่อ
การกีฬาหรือสัตว์ป่าที่ทำลายศัตรูพืช หรือกำจัดสิ่งปฏิกูล หรือสัตว์ป่าที่ควรสงวนไว้ระดับความ
งามตามธรรมชาติ หรือสงวนไว้ไม่ให้ลดจำนวนลง ทั้งนี้ตามที่ระบุในกฎกระทรวง
สัตว์ป่าคุ้มครองประเภทที่ 2 หมายความว่า สัตว์ ซึ่งตามปกติคนใช้เนื้อเป็นอาหาร หรือเพื่อการกีฬา
ตามที่ระบุไว้ในกฎกระทรวงล่า หมายถึง ยิง ดัก จับ หรือฆ่าสัตว์หรือทำอันตรายด้วยประการใด
แก่สัตว์ และหมายความตลอดในการไล่ การต้อน การเรียกและการล่อ เพื่อการกระทำความผิดแล้ว
ด้วยเนื้อ หมายความว่า เนื้อของสัตว์ไม่ว่าจะได้ปิ้งย่าง ร่ม หรือตากแห้ง หรือทำอย่างอื่นเพื่อ
ไม่ให้เน่าเปื่อย และไม่ว่าจะอยู่ในร่างของสัตว์นั้นหรือชำแหละแล้วพระราชบัญญัตินี้ได้กำหนด
ข้อความที่ถูกละเมิดควรถาบบังคับดังนี้

1. นอกจากพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือเจ้าพนักงานอื่นใดซึ่งต้องเข้าไปปฏิบัติการตามหน้าที่
ห้ามมิให้ผู้ใดเข้าไปในเขตอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ป่า เว้นแต่จะได้รับการอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่
2. ในเขตอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ป่าห้ามมิให้ผู้ใดเข้าไปครอบครองยึดถือที่ดิน หรือตัด โค่น เผ้ว
ถางทำลายต้นไม้ หรือพฤษชาติอื่น หรือ ขุดแร่ ดิน หิน สัตว์ หรือเปลี่ยนแปลงทางน้ำหรือทำน้ำ
ในลำน้ำหรือทำให้น้ำในลำน้ำ ลำห้วย หนอง บึง ท่วมท้นหรือเหือดแห้ง หรือเป็นพิษต่อสัตว์ป่า
3. ห้ามมิให้ผู้ใดล่าสัตว์ ไม่ว่าจะเป็นสัตว์ป่าสงวน หรือสัตว์ป่าคุ้มครอง หรือมีไข่หรือเก็บ
หรือทำอันตรายแก่ไข่ในรังของสัตว์ป่า ซึ่งห้ามมิให้ล่าสัตว์นั้นในบริเวณวัด หรือในบริเวณสถานที่
ซึ่งจัดไว้เพื่อประชาชนเป็นที่ประกอบพิธีกรรมทางศาสนา
4. ผู้ใดซ่อนเร้น ช่วยจำหน่าย ช่วยพาเอาไปเสีย ซื้อรับจำนำ หรือรับไว้ประการใด ซื้อสัตว์
ป่าหรือเนื้อของสัตว์ป่าอันได้มาโดยกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน
1 เดือน หรือปรับไม่เกิน 1,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

การอนุรักษ์สถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์

โบราณสถานหมายความว่า อสังหาริมทรัพย์ซึ่งโดยอายุ หรือโดยลักษณะแห่งการก่อสร้าง
หรือโดยหลักฐานเกี่ยวกับประวัติของอสังหาริมทรัพย์นั้น เป็นประโยชน์ในทางศิลปะ ประวัติศาสตร์
หรือโบราณคดีโบราณวัตถุ หมายความว่า สสังหาริมทรัพย์ที่เป็นของโบราณไม่ว่าจะเป็นสิ่งประดิษฐ์
หรือเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ หรือเป็นส่วนหนึ่งส่วนใดของโบราณสถาน ซากมนุษย์หรือซาก
สัตว์ซึ่งโดยอายุหรือโดยลักษณะการประดิษฐ์ หรือโดยหลักฐานเกี่ยวกับประวัติศาสตร์
อสังหาริมทรัพย์นั้นเป็นประโยชน์ในทางศิลปะ ประวัติศาสตร์ หรือโบราณคดีศิลปวัตถุ หมายความว่า

ว่า สิ่งที่ทำด้วยฝีมือ และเป็นสิ่งที่นิยมกันว่า มีคุณค่าในทางศิลปะพระราชบัญญัตินี้มีสาระสำคัญ ดังนี้

1. ห้ามมิให้ผู้ใดทำการค้าวัตถุ หรือศิลปวัตถุ หรือแสดงโบราณวัตถุ หรือศิลปวัตถุให้บุคคลชมโดยเรียกเก็บค่าชมเป็นปกติธุระ เว้นแต่จะได้รับการอนุญาตจากอธิบดี

2. ผู้ใดได้รับการอนุญาตให้ทำการค้าโบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุ หรือแสดงโบราณวัตถุ หรือศิลปวัตถุให้บุคคลชมต้องแสดงในใบอนุญาตนั้นไว้ ณ ที่เห็นได้ง่ายในสถานการณ์การค้า หรือสถานการณ์แสดงของคน และต้องมีบัญชีแสดงรายการโบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุที่อยู่ในครอบครองของตนตามแบบที่อธิบดีกำหนดให้ถูกต้องตามความเป็นจริง และรักษาบัญชีนั้นไว้ในสถานการณ์การค้า หรือสถานการณ์แสดงวัตถุหรือศิลปวัตถุนั้น

3. ห้ามมิให้ผู้ใดส่งหรือนำโบราณวัตถุ ไม่ว่าโบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุนั้นจะเป็นโบราณวัตถุ หรือศิลปวัตถุที่ได้ขึ้นทะเบียนแล้วหรือไม่ ออกนอกราชอาณาจักรเว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี

4. โบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุที่ซ่อน หรือฝัง หรือทอดทิ้งอยู่ ณ ที่ใด โดยพฤติการณ์ซึ่งไม่มีผู้ใดสามารถอ้างเป็นเจ้าของ ไม่ว่าที่ซ่อน หรือ ฝัง หรือทอดทิ้งไว้ จะอยู่ในกรรมสิทธิ์หรือความครอบครองของบุคคลใดหรือไม่ให้ตกเป็นทรัพย์สินของแผ่นดิน ผู้เก็บได้ต้องมอบแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาแล้วมีสิทธิได้รับรางวัลหนึ่งในสามแห่งค่าของทรัพย์สินนั้น

5. ผู้ใดเก็บได้โบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุที่ซ่อน หรือฝังไว้ หรือทอดทิ้งอยู่ ณ ที่ใด ๆ โดยพฤติการณ์ซึ่งไม่มีผู้ใดสามารถอ้างว่าเป็นเจ้าของได้ และเบียดบังเอาโบราณวัตถุ หรือศิลปวัตถุนั้นเป็นของตน หรือของผู้อื่น ต้องโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่พันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

6. ผู้ใดทำให้เสียหาย ทำลาย หรือทำให้เสื่อมค่า หรือทำให้ไร้ประโยชน์ซึ่งโบราณวัตถุต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

กล้วยสองปลี

นานมาแล้วมีนายลอยขายยาจาก...ไปหลงรักลูกสาวเศรษฐี จึงอยากได้มาเป็นคู่ครองของตน คิดว่าถ้าไม่ได้ด้วยเล่ห์ก็ต้องเอาด้วยกล นายลอยขายยาจากจึงออกเดินทางไปสืบหาหมอเสน่ห์ เดินทางไปหนึ่งวันเต็มๆ...พบกระท่อมหลังหนึ่ง จึงได้เข้าไปขอน้ำดื่มจากหญิงชราเจ้าของกระท่อม หญิงชราได้ถามนายลอยว่าเดินทางไปไหนมา นายลอยจึงเล่าความประสงค์ของ ตนให้ฟังโดยไม่ปิดบังแต่อย่างใด หญิงชราได้บอกว่าตนนี่แหละเป็นหมอเสน่ห์และช่วยนายลอยได้ หากว่านายลอยสามารถหากกล้วยสองปลีมาให้เป็นเครื่องยาในการทำเสน่ห์ นายลอยดีใจมากที่หญิงชรารับปากจะช่วยเหลือ รีบออกเดินทางไปเสาะหากกล้วยสองปลีเป็นเวลานานหลายเดือนก็ยังไม่พบ นายลอยจึงได้เริ่มปลุกกล้วยเสียเองจำนวนมากหลายชนิด และดูแลกล้วยเป็นอย่างดี ใส่ปุ๋ยเอาใจใส่ดูแลต้นกล้วยเป็นพิเศษ เพื่อให้ต้นกล้วยออกสองปลีให้ได้

นายลอยทำกล้วยอยู่นาน...ก็ยังไม่ได้กล้วยสองปลีแต่อย่างใด แต่ก็ยังไม่ละความพยายาม ได้ปลุกกล้วยเพิ่มขึ้นอีก และขยายกล้วยออกไปกว้างขวางขึ้นมากกว่าเดิมเรื่อย ๆ เพื่อที่จะค้นหา กล้วยสองปลีให้ได้...ปีแล้วปีเล่าที่ทำกล้วยได้นำผลผลิตจากไร่ไปขายอยู่เป็นเวลานานถึง 7 ปี...มีเงินทองเก็บไว้จากการขายกล้วยเป็นจำนวนมาก...จนมีฐานะเป็นเศรษฐีในเวลาต่อมา

เมื่อมีฐานะร่ำรวยก็ไปสู่ขอลูกสาว...เศรษฐีคนที่นายลอยหมายปองไว้ จนได้แต่งเป็นสามี ภรรยาสมความปรารถนา...แต่ต้นกล้วยทั้งหมดที่นายลอยปลูกไว้ก็ไม่เคยออกสองปลีเลย ทำให้นายลอยคิดว่า“กล้วยสองปลีที่หญิงชราบอกให้หามาทำยาเสน่ห์นั้น คงไม่มีในโลกนี้แน่นอน แต่การที่หญิงชราสั่งให้หากกล้วยสองปลีให้ได้ คงเป็นอุบายเพื่อส่งเสริมให้นายลอย มีความมานะ จนสามารถเป็นเศรษฐีได้ในเวลาต่อมาแน่นอน”

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ความพยายามอยู่ที่ไหน ความสำเร็จอยู่ที่นั่น

แบบสังเกตการปฏิบัติกิจกรรม

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ เครื่องหมายลูกเสือหลวง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
หน่วยที่ 2 สิ่งแวดล้อม แผนการจัดกิจกรรมที่ 2 เรายักษ์โลก

คำชี้แจง หลังจากลูกเสือปฏิบัติกิจกรรมแล้ว ให้ผู้กำกับทำเครื่องหมาย ✓ ประเมินพฤติกรรมของ
ลูกเสือตามรายการต่อไปนี้
ชื่อ.....

ข้อที่	รายการประเมิน	ผ่าน	ไม่ผ่าน
1	ความสนใจและความตั้งใจ		
2	การเข้าร่วมกิจกรรม		
3	การถามตอบในขณะอภิปราย		
4	การให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานกลุ่ม		
5	อธิบายความหมายของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้		
6	สามารถจำแนกประเภทของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้		
7	บอกปัญหาสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นของตนได้		
8	บอกวิธีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมได้		
9	อธิบายบทบาทของลูกเสือในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นได้		
10	การนำเสนอรายงานในที่ประชุม		

เกณฑ์การประเมิน ผ่านการประเมินข้อ 4 ข้อ 5 ข้อ 6 ข้อ 7 ข้อ 8 ข้อ 9
และข้ออื่นๆ อีก 2 ข้อ รวม 8 ข้อขึ้นไป
ถือว่าผ่านเกณฑ์การประเมิน

สรุปผลการประเมิน ☐ ผ่าน ☐ ไม่ผ่าน

ลงชื่อ.....
(.....)

ผู้ประเมิน

แบบทดสอบ

การจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ เครื่องหมายลูกเสือหลวง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
หน่วยที่ 2 สิ่งแวดล้อม แผนการจัดกิจกรรมที่ 2 เรายักษ์โลก

ตอนที่ 1 คำชี้แจง ให้ลูกเสือเขียนเครื่องหมาย O ล้อมรอบตัวอักษร ก ข ค หรือ ง
คำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

.....

1. ข้อใดคือทรัพยากรที่ใช้แล้วหมดไป
 - ก. อากาศ
 - ข. แร่ธาตุ
 - ค. มนุษย์
 - ง. พืชพรรณ
2. ข้อใดคือความหมายที่แท้จริงของคำว่า “ สิ่งแวดล้อม ”
 - ก. สิ่งที่มีชีวิตทุกชนิด
 - ข. สิ่งที่ไม่มีชีวิตทุกชนิด
 - ค. ทุกสิ่งทุกอย่างที่มองเห็น
 - ง. สิ่งต่างๆที่อยู่รอบตัวเรา
3. สัตว์ป่า จัดเป็นทรัพยากรประเภทใด
 - ก. ทรัพยากรสิ้นเปลือง
 - ข. ทรัพยากรที่ใช้แล้วหมดไป
 - ค. ทรัพยากรที่ใช้แล้วทดแทนใหม่ได้
 - ง. ทรัพยากรที่ใช้แล้วไม่มีวันหมดสิ้น
4. สิ่งแวดล้อมข้อใดเป็นผลจากการกำหนดของมนุษย์และเป็นสิ่งที่มองไม่เห็น
 - ก. อาชีพ ระบบเศรษฐกิจ กฎหมาย
 - ข. การศึกษา ศาสนา อุณหภูมิ
 - ค. รังสี ประเพณี การเมือง
 - ง. วัฒนธรรม ความร้อน อาชีพ
5. ข้อใดเป็นตัวการสำคัญที่สุด ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมโทรม
 - ก. ภัยธรรมชาติ
 - ข. การทำลายของสัตว์
 - ค. การกระทำของมนุษย์
 - ง. การแพร่ระบาดของเชื้อโรค

6. โครงการที่สร้างจิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมให้แก่ประชาชนในข้อใดเป็นเอกชน
 - ก. โครงการหลวง
 - ข. โครงการอีสานเขียว
 - ค. โครงการบึงมวกะสัน
 - ง. โครงการรักเจ้าพระยากับตาวิเศษ
7. ข้อใดไม่ใช่สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อม
 - ก. ความไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว
 - ข. ความมั่งง่ายของคน
 - ค. การมีวัฒนธรรมอันดีงาม
 - ง. ความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ของคน
8. ลูกเสือไม่ควรปฏิบัติในข้อใด
 - ก. ลอกวชพืชออกจากคูคลองใกล้บ้าน
 - ข. จับปลาในคลองมาเลี้ยงที่บ่อน้ำหน้าบ้าน
 - ค. เข้าร่วมโครงการปลูกป่าในท้องถิ่น
 - ง. ช่วยบอกโทษของการทำลายสภาพแวดล้อมให้แก่ประชาชนทั่วไป
9. ใครควรเป็นผู้อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
 - ก. หน่วยงานราชการ
 - ข. หน่วยงานเอกชน
 - ค. ประชาชนทุกฝ่าย
 - ง. ทุกข้อที่กล่าวมารับผิดชอบร่วมกัน
10. ข้อใดเป็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สำคัญที่สุด
 - ก. สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ
 - ข. กรมศิลปากร กระทรวงศึกษาธิการ
 - ค. กรมประมง กระทรวงทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม
 - ง. กรมทรัพยากรธรณี กระทรวงอุตสาหกรรม

แบบทดสอบ

ตอนที่ 2 คำชี้แจงให้ลูกเสือเขียนเครื่องหมาย ✓/หน้าข้อความที่ถูก และเครื่องหมาย X

หน้าข้อความที่ผิด

-1. ทรัพยากรธรรมชาติทุกชนิดใช้แล้วไม่มีวันหมดสิ้นไปจากโลก
-2. ป่าไม่สามารถคงอยู่ตลอดไป หากมนุษย์ใช้อย่างระมัดระวังโดยใช้ไม่เกินอัตราการผลิตของป่า และรู้จักปลูกต้นไม้ทดแทน
-3. มนุษย์นำทรัพยากรมาใช้ในการพัฒนาเท่ากับเป็นการทำงานสิ่งแวดล้อมให้หมดสิ้นไป
-4. ระบบเศรษฐกิจ กฎหมาย การเมือง การประกอบอาชีพ เป็นสิ่งแวดล้อมที่มองเห็นได้โดยมนุษย์สร้างขึ้น เพื่อเป็นข้อปฏิบัติในสังคม
-5. มนุษย์เป็นตัวละครสำคัญที่ทำให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อม
-6. ถ้าไม่รู้จักเคารพระเบียบวินัย จะเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมขึ้นได้
-7. การตั้งค่ายพักแรมลูกเสือควรอยู่ห่างจากชุมชน เพราะสามารถส่งเสียงดังอย่างไรก็ได้
-8. เมื่อลูกเสือพบเห็นผู้ลักลอบตัดเศียรพระพุทธรูป ควรปิดเงียบไว้ไม่ต้องแจ้งเจ้าหน้าที่ เพราะคนร้ายดังกล่าวอาจทำอันตรายเราได้
-9. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ธรรมชาติ คือหน่วยงานที่ส่งเสริมให้ประชาชนได้ตระหนักถึงความสำคัญของสิ่งแวดล้อม
-10. ถ้าจะปลูกต้นไม้เพื่อให้ความร่มรื่น เราสามารถไปขอลำพันธุ์ไม้จากกองอุทยานแห่งชาติกรมป่าไม้ได้

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ เครื่องหมายลูกเสือหลวง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

หน่วยที่ 2 สิ่งแวดล้อม

แผนการจัดกิจกรรมที่ 3 สวนสวดย้วยวัสดุเหลือใช้

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือสามารถอธิบายวิธีแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมด้วยการนำวัสดุเหลือใช้มาใช้ประโยชน์ได้

2. เนื้อหา

วัสดุเหลือใช้รวมถึงขยะและของใช้แล้วที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์อาจกลายเป็นขยะที่สร้างปัญหาสิ่งแวดล้อมอย่างมาก การสร้างจิตสำนึกที่ดีในการจัดการและสร้างมูลค่าเพิ่มในทุกรูปแบบจะช่วยลดปัญหามลพิษได้

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 ภาพการดัดแปลงวัสดุเหลือใช้

3.3 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

2) เพลง หรือเกม

3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

(1) ผู้กำกับลูกเสือสนทนาในกองลูกเสือ เกี่ยวกับวัสดุเหลือใช้ประเภทขวด แกลลอน ยางรถพลาสติก ฯลฯ ที่ทิ้งในบ้าน ชุมชนหรือในโรงเรียน ซึ่งมีมากมาย และเป็นที่ย่อยสลายได้ยากมาก

(2) ผู้กำกับลูกเสือนำภาพการนำวัสดุเหลือใช้ประเภท ขวด แกลลอน ยางรถพลาสติก ฯลฯ ไปดัดแปลงใช้ประโยชน์ เช่น ดัดแปลงยางรถยนต์เก่าเป็นถังขยะและกระถางต้นไม้ให้ลูกเสือดู

(3) มอบหมายงานให้ลูกเสือร่วมกันใช้ความคิดสร้างสรรค์ นำวัสดุเหลือใช้ประเภทนี้มาดัดแปลงใช้ประโยชน์ โดยให้หมู่ลูกเสือแข่งขันกันสร้างสวนหย่อมในโรงเรียน หมู่ละ 1 แห่ง

(4) ให้แต่ละหมู่ส่งตัวแทนหมู่ละ 1 คน มาเป็นกรรมการ และกรรมการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนและพิจารณาให้คะแนนแต่ละหมู่ตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยให้คะแนนใน 5 ประเด็น ได้แก่

- ความคิดสร้างสรรค์
- การนำวัสดุเหลือใช้กลับมาใช้ประโยชน์ได้มากที่สุด
- การประหยัด ใช้เงินน้อยที่สุด

- การใช้ประโยชน์สวนหย่อม
- ความสวยงาม

(5) ให้ลูกเสือแต่ละหมู่ร่วมกันวางแผน แบ่งงาน และกำหนดผู้รับผิดชอบ
เตรียมวัสดุ อุปกรณ์ และต้นไม้ มาทำสวนหย่อมนอกเวลา

- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

หมู่ลูกเสือร่วมกันสร้างสวนหย่อมไม้ดอกไม้ประดับหรือพืชผักสวนครัว โดยใช้วัสดุเหลือ
ใช้มาประดับ กระจายจัดตามมุมต่าง ๆ ของโรงเรียน แต่ละหมู่ติดป้ายชื่อสวนหย่อมของหมู่ตน
และช่วยกันดูแลให้สวยงามและใช้ประโยชน์ต่อไป(นอกเวลา)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2 (ห่างจากครั้งแรก 3 สัปดาห์)

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง(ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เพลง หรือเกม
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - (1) หมู่ลูกเสือเข้าประจำที่ดูแลความเรียบร้อยตามสวนหย่อมของตน
 - (2) กรรมการเดินดู ชักถามและให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด และประกาศผล
ในกองลูกเสือสู่สมาชิกความรู้สึกลูกเสือต่อกิจกรรม และข้อคิดที่ได้
- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง(นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

ตรวจผลงานลูกเสือสร้างสรรค์สิ่งประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ได้ทุกหมู่และใช้ประโยชน์ได้จริงยั่งยืน

6. องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือความคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ และความตระหนักถึงความสำคัญในการจัดการ
และการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับวัสดุเหลือใช้ที่จะช่วย
ลดปัญหามลพิษ

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 3

เพลง

ดอกบัว

ดอกบัวเอ๋ยดอกบัว นั้นมีอยู่ทั่วทั้งในถิ่นไทย ชูดอกงามอร่ามไป สวยสมถูกใจจริงเจ้า
วนพราวอยู่ในบึง จะเด็ดบัวก็อยู่ไกล สองมือเอื้อมไปเท่าไรก็ไม่ถึง ได้แต่มองจ้องตรึง จันทขอฝาก
บึงอำลา ขอลาไปก่อนเอย

วันนี้ยินดี

วันนี้ยินดีที่เราได้มาพบกัน (ซ้ำ) ยินดี ยินดี ยินดี
มาเถิดมาเรามา ร่วมสนุก ปลดปล่อยความทุกข์ให้มันสิ้นไป
มาเถิดมาเรามา ร่วมจิต ช่วยกันคิดทำให้การลูกเสือเจริญ

ภาพการดัดแปลงวัสดุเหลือใช้

ที่มา <http://www.bloggang.com/mainblog.php?id=nature-delight&month=29-05-2005&group=7&gblog=2>

เรื่องที่เป็นประโยชน์

กาบ้ายอ

สุนัขจิ้งจอกเห็นกามีเนื้อชิ้นโตอยู่ในปาก จึงเอ่ยว่า "เพื่อนกาเอ๋ย ตาของเพื่อนช่างามราวกับดาเหี่ยวปีกก็เป็นเงางามดังปีกนกอินทรี ข้าอยากรู้กันว่าถ้าเพื่อนร้องเพลงเสียงของเพื่อนจะไพเราะเพราะพริ้งเพียงใด"กาได้ฟังคำบอຍອກก็ชอบใจ รีบอ้าปากร้องเพลงอวดสุนัขจิ้งจอกเมื่อกาอ้าปากทันใดนั้นชิ้นเนื้อก็ตกลงมาที่พื้น สุนัขจิ้งจอกรีบเข้าไปคาบชิ้นเนื้อแล้ววิ่งจากไปทันที

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่าคนที่มาเผ่ายกยอปอับนั้น ย่อมหวังได้ประโยชน์จากเรา

กบฟุ้งซ่าน....ข้างกำแพงวัด

กบตัวหนึ่งนั่งอยู่ข้างกำแพงวัดทุกเช้ามันเฝ้าดูพระออกบิณฑบาตตั้งแต่เช้ามีด พอพระกลับถึงวัดเพื่อฉันอาหารเช้า...กบตัวเดิมจึงนึกในใจว่า“ถ้าฉันได้เกิดเป็นพระคงจะดีเพราะมีคนถวายอาหารให้กินทุกวัน”

ครั้นเมื่อพระฉันเสร็จ พวกเด็กวัดก็นำอาหารที่เหลือมากมายไปกินต่ออย่างเอร็ดอร่อย ตอนนั้นกบเกิดเปลี่ยนใจ อยากเกิดเป็น "เด็กวัด"ดีกว่า สบายกว่าพระเป็นไหน ๆตื่นสายก็ได้ ไม่ต้องออกตามพระไปบิณฑบาตก็ได้

เมื่อเด็กวัดกินเสร็จก็โกยอาหารที่เหลือทั้งหมดให้หมาวัดกินจากนั้นก็ช่วยกันล้างจานถึงตอนนี้เจ้ากบก็เปลี่ยนใจอีก... อยากเกิดเป็น "หมาวัด"แล้ว เพราะไม่ต้องล้างจานเหมือนเด็กวัด

พอหมาวัดกินอาหารเสร็จก็แยกย้ายไปทำหน้าที่เฝ้าบริเวณวัดคอยเห่าคนแปลกหน้า กบมองเห็นฝูงแมลงวันบินมาตอมอาหารต่อจากหมาวัดกบจึงเปลี่ยนใจอีกแล้วอยากเกิดเป็น "แมลงวัน" สบายที่สุด ไม่ต้องทำอะไรเลยหน้าซำ ยังมีกองอาหารให้กินไม่มีหมดด้วย

ขณะที่เจ้ากบฟุ้งซ่านกำลังคิดเพลินๆ อยู่ทันพอดีเห็นมาเห็น แมลงวัน บินมาใกล้ๆจึงใช้ลิ้นวัดเอาแมลงวันเข้าปากตัวเองโดยสัญชาตญาณถึงตอนนี้กบฟุ้งซ่านจึงบรรลุธรรมฉับพลัน!!คิดได้ว่า เอ้อ! "เป็นตัวของเราเองนี่แหละ"ดีที่สุดเลย

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่าจงเชื่อมั่นในตัวเองและจงพอใจในสิ่งที่ตนเองเป็นอยู่

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ เครื่องหมายลูกเสือหลวง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
หน่วยที่ 2 สิ่งแวดล้อม
แผนการจัดกิจกรรมที่ 4 โลกสวยด้วยมือเรา เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือสามารถจัดทำแผ่นพับประชาสัมพันธ์ หรือวาดภาพรณรงค์การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมได้

2. เนื้อหา

จัดทำแผ่นพับ วาดรูป รณรงค์รักษาสิ่งแวดล้อม

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 กระดาษ

3.3 ดินสอ

3.4 ดินสอสี สีเทียน

3.5 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง(ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เพลง หรือเกม

4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ผู้กำกับลูกเสือทบทวนในเรื่องของสาเหตุและแนวทางในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
ตามที่ลูกเสือได้นำเสนอไว้จากสัปดาห์ที่ผ่านมา

2) ลูกเสือแต่ละคนจัดทำแผ่นพับประชาสัมพันธ์ หรือวาดภาพรณรงค์
รักษาสีสิ่งแวดล้อม โดยให้เลือกจัดทำคนละ 1 รูปแบบ

3) ลูกเสือนำเสนอผลงานตัวเองต่อกองลูกเสือ ผู้กำกับนำผลงานของลูกเสือ
โดยจัดแสดงในบริเวณจุดประชาสัมพันธ์ของโรงเรียน หรือจัดแสดงในโอกาสอื่น
เช่น ในวันรักษาสีสิ่งแวดล้อม

4) รวมกอง ผู้กำกับลูกเสือนำอภิปราย และสรุป ในประเด็น
-แนวทางในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง(นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 วิธีการ	5.2 เครื่องมือ
- สังเกตการปฏิบัติกิจกรรม	- แบบสังเกต
- ทดสอบ	- แบบทดสอบ
- ตรวจผลงาน	- แบบตรวจประเมินผลงาน

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 4

เพลง

งานสิ่งใด

งานสิ่งใด งานสิ่งใด แม่นใครละลายทิ้งปล่อย มัวแต่คอยเฝ้าแต่คอย
หวังคอยแต่เกียจโง่งม
ไม่มีเสร็จ ไม่มีเสร็จรับรอง จำไว้ทุกคนต้องทำงานเราต้องช่วยกัน ช่วยกัน.....ช่วยกัน.....
ช่วยกัน

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

ลูกชานากับมรดก

นานมาแล้วมีครอบครัวชานาอยู่ครอบครัวหนึ่ง เมื่อผู้ที่เป็นพ่อตายไปแล้ว ลูกชานาทั้งสองก็ชวนกันออกไปขุดหาสมบัติในสวนองุ่น เพราะพ่อได้สั่งเสียเอาไว้ก่อนที่จะตายว่าทรัพย์สินสมบัติของพ่ออยู่ในสวนองุ่น “น้องไปขุดตรงนั้นนะ ส่วนพี่จะขุดตรงนี้เอง”

ลูกชานาทั้งสองช่วยกันขุดดินเพื่อหาสมบัติตามที่ต่างๆ ในสวนองุ่นไปจนทั่วทั้งสวนก็ยังไม่สามารถหาสมบัติที่คิดว่าพ่อจะฝังไว้ให้เจอได้แต่สวนองุ่นที่ถูกขุดถูกพรวนดินจนทั่ววันนั้น กลับยิ่งเจริญงอกงามดี

จนลูกชานาสองพี่น้องสามารถที่จะขายองุ่นจนได้ทรัพย์สินเงินทองมากมายทั้งสองจึงเพิ่งรู้ว่าทรัพย์สินสมบัติที่พ่อทิ้งไว้ให้เป็นมรดกนั้นแท้จริงไม่ใช่สมบัติที่ถูกฝังเอาไว้ แต่จริงๆ แล้วคืออะไร

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่าความขยันพากเพียรสามารถก่อให้เกิดทรัพย์

แบบสังเกตการปฏิบัติกิจกรรม

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ เครื่องหมายลูกเสือหลวง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
หน่วยที่ 2 สิ่งแวดล้อม แผนการจัดกิจกรรมที่ 4 โลกสวยด้วยมือเรา

คำชี้แจง หลังจากลูกเสือปฏิบัติกิจกรรมแล้ว ให้ผู้กำกับทำเครื่องหมาย ✓ ประเมินพฤติกรรม
ของลูกเสือตามรายการต่อไปนี้

ชื่อ.....

ข้อที่	รายการประเมิน	ผ่าน	ไม่ผ่าน
1	ความสนใจและความตั้งใจ		
2	การเข้าร่วมกิจกรรม		
3	การให้ความร่วมมือ และมีความรับผิดชอบในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรม		
4	สามารถจัดทำแผ่นพับประชาสัมพันธ์ หรือวาดภาพณรงค์ รักษา สิ่งแวดล้อม		
5	บอกสาเหตุและแนวทางในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม		
6	สรุปประเด็นแนวทางในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม		

เกณฑ์การประเมิน ผ่านการประเมินข้อ 4 ข้อ 5 และข้ออื่นๆ อีก 2 ข้อ รวม 4 ข้อขึ้นไป
ถือว่าผ่านเกณฑ์การประเมิน

สรุปผลการประเมิน ☐ ผ่าน ☐ ไม่ผ่าน

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ประเมิน

แบบทดสอบ

การจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ เครื่องหมายลูกเสือหลวง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
หน่วยที่ 2 สิ่งแวดล้อม แผนการจัดกิจกรรมที่ 4 โลกสวยด้วยมือเรา

ตอนที่ 1 คำชี้แจง ให้ลูกเสือเขียนเครื่องหมาย O ล้อมรอบตัวอักษร ก ข ค หรือ ง
คำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

.....

1. ข้อใดคือความหมายของคำว่า “อนุรักษ์”
 - ก. เก็บรักษาทรัพยากรไว้ให้นานที่สุด
 - ข. ใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์ให้มากที่สุด
 - ค. เก็บรักษาทรัพยากรไม่ให้สูญเปล่า
 - ง. นำทรัพยากรมาใช้ให้มากที่สุด
2. ข้อใดเป็นวิธีการอนุรักษ์ดินอย่างถูกต้อง
 - ก. ปลูกพืชหมุนเวียนตลอดปี
 - ข. การบำรุงดินควรใส่ปุ๋ยเคมีเพียงอย่างเดียว
 - ค. หลีกเลี่ยงเก็บเกี่ยวควรปล่อยพื้นที่ให้ว่างเปล่า
 - ง. ทำลายหญ้าที่ปกคลุมดินออกให้หมด
3. ข้อใดไม่ใช่ประโยชน์ของสัตว์และพืช
 - ก. ช่วยรักษาสมดุลธรรมชาติ
 - ข. มีประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจ
 - ค. ทำให้ไฟไหม้ป่าได้ง่ายๆ
 - ง. มีประโยชน์ทางด้านจิตใจ
4. ข้อใดกล่าวถึงการอนุรักษ์น้ำผิดไปจากความจริง
 - ก. ค้นคว้าหาสารชนิดใหม่ที่ไม่มีผลตกค้างในน้ำมาใช้ปราบศัตรูพืช
 - ข. ไม่ทิ้งสิ่งปฏิกูลลงในแม่น้ำลำคลอง
 - ค. ให้การศึกษาเรื่องการอนุรักษ์น้ำแก่ประชาชน
 - ง. ต้องประหยัดน้ำเพื่อไม่ให้น้ำหมดไปจากโลก
5. สัตว์ป่าไม่รวมถึงข้อใด
 - ก. แมงทุกชนิดที่อยู่ในป่า
 - ข. สัตว์บกที่ไม่เชื่อง
 - ค. สัตว์น้ำและสัตว์ปีกที่คนไม่ได้เลี้ยงดู
 - ง. สัตว์ที่คนไม่ได้เป็นเจ้าของ

6. ข้อใดเป็นสัตว์ป่าสงวนทั้งหมด
- ก. ช้าง แรด กูปรี ละมั่ง
 - ข. ควายป่า วัวแดง กระซู่ สมัน
 - ค. สมัน กวางผา เลียงผา กระซู่
 - ง. แรด ละอง เลียงผา สมเสร็จ
7. สาเหตุที่ทำให้พืชพรรณถูกทำลายเกิดจากตัวการใดมากที่สุด
- ก. แมลง
 - ข. มนุษย์
 - ค. เชื้อโรค
 - ง. ฝนแล้ง
8. วิธีการอนุรักษ์พืชพรรณอย่างผิดวิธี
- ก. หาพืชแปลกๆมาปลูกในท้องถิ่น
 - ข. ป้องกันการระบาดของโรคและแมลง
 - ค. ปลูกต้นไม้ทดแทนมากขึ้น
 - ง. ลดการทำลายป่าให้น้อยลง
9. ข้อใดคือโบราณวัตถุที่ถูกต้องทั้งหมด
- ก. พระปรารักษ์ ศิลารักษ์ พระพุทธรูป
 - ข. เทวรูป ซากอุโบสถ ทับหลังปราสาท
 - ค. พระพุทธรูป โครงกระดูก ซากเจดีย์
 - ง. เทวรูป ศิลารักษ์ ซากสัตว์โบราณ
10. ข้อใดเป็นการอนุรักษ์สิ่งสำคัญทางประวัติศาสตร์อย่างถูกต้อง
- ก. ปลูกบ้านเรือนใกล้โบราณสถาน เพื่อดูแลได้สะดวก
 - ข. โบราณสถานที่ไม่มีต้นเกาะอยู่ ควรตัดโค่นต้นไม้ออก
 - ค. ไม่ขีดเขียน สลักข้อความบนโบราณสถาน
 - ง. ควรนำซากมนุษย์โบราณที่ขุดพบไปเผาแล้วทำบุญอุทิศส่วนกุศลไปให้

แบบทดสอบ

ตอนที่ 2 คำชี้แจง ให้เขียนเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่ถูกต้องและเครื่องหมาย X หน้าข้อความที่ผิด

-1. การอนุรักษ์อย่างถูกต้อง คือ การรักษาทรัพยากรไว้อย่างดีเพื่อเก็บไว้ใช้นานๆ
-2. การปรับปรุงแหล่งน้ำที่ตื้นเขินให้ใช้ประโยชน์ได้เต็มที่จัดเป็นการอนุรักษ์อย่างหนึ่ง
-3. การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมจะต้องได้รับความร่วมมือจากทุกคน
-4. ปัญหาสิ่งแวดล้อมจะลดลงได้ ถ้าประชาชนมีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม
-5. ดิน น้ำ อากาศ เป็นทรัพยากรที่ไม่หมดสิ้นไป เราไม่จำเป็นต้องใช้อย่างระมัดระวัง
-6. สัตว์และพืชมีประโยชน์เพราะช่วยรักษาสมดุลธรรมชาติจึงไม่ควรทำลาย
-7. สัตว์ป่า คือ สัตว์ที่ไม่เชื่องและอาศัยอยู่ในป่าเท่านั้น โดยคนไม่ได้เลี้ยงดูให้อาหาร
-8. การไม่ทิ้งเศษขยะและสิ่งปฏิกูลลงในแม่น้ำลำคลองถือเป็นการอนุรักษ์น้ำอย่างถูกต้อง
-9. โครงการควบคุมมนุษย์โบราณจัดเป็นโบราณวัตถุอย่างหนึ่งที่ต้องช่วยกันอนุรักษ์ไว้
-10. ประเทศไทยมีความเจริญรุ่งเรืองมาช้านาน เพื่อความภูมิใจแก่นุชนรุ่นหลังเราควรเก็บสะสมโบราณวัตถุไว้เป็นของส่วนตัว

แบบตรวจประเมินผลงานแผ่นพับ หรือภาพณรงค์รักษาสีสิ่งแวดล้อม

ชื่อ.....

ข้อที่	รายการประเมิน	4	3	2	1
1	รูปแบบชิ้นงาน				
2	ภาษา				
3	เนื้อหา				
4	เวลา				
	ผลรวม				
	ค่าเฉลี่ย (ผลรวมหารด้วย 4)				
	คะแนนเฉลี่ย ตั้งแต่ 3.5 ขึ้นไป แสดงว่า ผลงานอยู่ในระดับดีมาก				
	คะแนนเฉลี่ย ตั้งแต่ 2.5 – 3.4 ขึ้นไป แสดงว่า ผลงานอยู่ในระดับดี				
	คะแนนเฉลี่ย ตั้งแต่ 1.5 – 2.4 ขึ้นไป แสดงว่า ผลงานอยู่ในระดับพอใช้				
	คะแนนเฉลี่ย ตั้งแต่ 1.5 ขึ้นไป แสดงว่า ผลงานอยู่ในระดับปรับปรุง				
	สรุปผลการประเมินภาพรวมของผลงาน () ดีมาก () ดี () พอใช้ () ปรับปรุง				

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ตรวจ

เกณฑ์การให้คะแนนผลงานแผ่นพับ หรือภาพณรงค์รักษาสีสิ่งแวดล้อม

ประเด็น การ ประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน			
	4(ดีมาก)	3(ดี)	2(พอใช้)	1(ปรับปรุง)
1. รูปแบบ ชิ้นงาน	-รูปแบบชิ้นงานถูกต้องตามที่กำหนด -รูปแบบแปลกใหม่น่าสนใจ -มีขนาดเหมาะสม -รูปภาพมีสีสันสวยงาม -รูปภาพสัมพันธ์กับเนื้อหา	-รูปแบบแปลกใหม่ น่าสนใจ -มีขนาดเหมาะสม -รูปภาพมีสีสันสวยงาม -รูปภาพสัมพันธ์กับ เนื้อหา	-มีขนาดเหมาะสม -รูปภาพมีสีสัน สวยงาม -รูปภาพสัมพันธ์ กับเนื้อหา	-รูปภาพมีสีสัน -รูปภาพสัมพันธ์ กับเนื้อหา
2. ภาษา	-มีการใช้ภาษาอย่างถูกต้อง -ประโยคสอดคล้องกับเนื้อหา -สะกดคำถูกต้อง -มีการเว้นวรรคโดยไม่ฉีกคำ -มีการใช้ภาษาอย่าง สร้างสรรค์	-ประโยคสอดคล้องกับ เนื้อหา -สะกดคำถูกต้อง -มีการเว้นวรรคโดยไม่ ฉีกคำ -มีการใช้ภาษาอย่าง สร้างสรรค์	-สะกดคำถูกต้อง -มีการเว้นวรรค โดยไม่ฉีกคำ -มีการใช้ภาษา อย่างสร้างสรรค์	-มีการเว้นวรรค โดยไม่ฉีกคำ -มีการใช้ภาษา อย่างสร้างสรรค์
3. เนื้อหา	-เนื้อหาถูกต้อง -เนื้อความตรงตามหัวข้อเรื่อง -เนื้อหาเป็นไปตามที่กำหนด -รายละเอียดครอบคลุม -เนื้อหาสอดคล้อง	-เนื้อความตรงตาม หัวข้อเรื่อง -เนื้อหาเป็นไปตามที่ กำหนด -รายละเอียดครอบคลุม -เนื้อหาสอดคล้อง	-เนื้อหาเป็นไป ตามที่กำหนด -รายละเอียด ครอบคลุม -เนื้อหาสอดคล้อง	-รายละเอียด ครอบคลุม -เนื้อหา สอดคล้อง
4. เวลา	ส่งชิ้นงานภายในเวลาที่ กำหนด	ส่งชิ้นงานช้ากว่า กำหนด 1 วัน	ส่งชิ้นงานช้ากว่า กำหนด 2 วัน	ส่งชิ้นงานช้ากว่า กำหนด 3 วัน

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ เครื่องหมายลูกเสือหลวง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
หน่วยที่ 2 สิ่งแวดล้อม

แผนการจัดกิจกรรมที่ 5 รวมพลังรักษาสีสิ่งแวดล้อม

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือสามารถทำโครงการรักษาสีสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนได้

2. เนื้อหา

ตัวอย่างโครงการ

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง, เกม

3.2 แบบฟอร์มโครงการ

3.3 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เพลง หรือเกม

4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ผู้กำกับถามลูกเสือถึงสภาพสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนเป็นอย่างไร

2) ให้แต่ละหมู่ระดมความคิดจัดทำโครงการรักษาสีสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ภายในระยะเวลา 2 เดือน โดยให้ลูกเสือเขียนโครงการส่งให้ผู้กำกับลูกเสือตรวจสอบก่อน

3) ให้ลูกเสือปฏิบัติงานตามที่เขียนไว้ในโครงการ

4) ผู้กำกับลูกเสือนัดหมายให้หมู่ลูกเสือนำเสนอผลการปฏิบัติการ โดยอาจจะดูจากสถานที่หรืองานจริงที่ลูกเสือได้ปฏิบัติ

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 วิธีการ - ประเมินการมีส่วนร่วมและ ความสำเร็จของโครงการ	5.2 เครื่องมือ - แบบประเมินโครงการ
--	---------------------------------------

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 5

เพลง

เพลงสามัคคีรวมใจ

สามัคคีรวมใจ เร็วไวช่วยกันทำงานด้วยความสำราญเรใจ
มาช่วยกันซิเร็วไว จะได้เสร็จทันใดใครๆก็พากันยกย่อง

เกม

เดินหมี่

วิธีเล่นมีดังนี้

1. ให้ลูกเสือแต่ละหมู่เข้าแถวตอนลึก จัดให้ทุกหมู่มีจำนวนคนเท่า ๆ กัน
2. ให้นายหมู่ นำไม้พลองไปวางไว้ให้ห่างจากคนหัวแถวเท่า ๆ กัน แล้วกลับมาเข้าแถวตามเดิม
3. เมื่อได้ยินคำสั่งว่า “เริ่มเล่น” ให้คนหัวแถวก้มตัวลง ใช้มือทั้ง 2 ข้าง จับที่ข้อเท้า ด้านนอกให้แน่น แล้ววิ่งอ้อมไม้พลอง แล้วกลับมาแตะคนต่อไป ตนเองไปต่อท้ายแถว
4. คนที่ถูกแตะวิ่งไปอ้อมก้อนหิน แล้วกลับมาแตะคนต่อไปเช่นเดียวกัน
5. เล่นกันไปเรื่อย ๆ ลูกเสือหมู่ใดทำได้ถูกต้องครบทุกคน และทำได้เร็วก่อนลูกเสือหมู่อื่นจะเป็นผู้ชนะ หมู่อื่นปรบมือให้

แบบฟอร์มโครงการ

1. โครงการ.....

2. หลักการและเหตุผล

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. วัตถุประสงค์ของโครงการ

.....

.....

.....

.....

4. เป้าหมายโครงการ

4.1เชิงปริมาณ.....

4.2เชิงคุณภาพ.....

5. วิธีดำเนินการ

5.1ขั้นเตรียมการ

.....

.....

.....

5.2ขั้นดำเนินการ

.....

.....

.....

5.3ขั้นประเมินผล

.....

.....

.....

6. ระยะเวลาดำเนินงาน

.....

.....

7. ทรัพยากรที่ใช้

9.1งบประมาณบอกจำนวนเงินที่ใช้ และบอกแหล่งที่มาของงบ

9.2. วัสดุอุปกรณ์.....มีรายละเอียดแนบท้ายโครงการฯ

8. สถานที่ดำเนินงาน

.....

.....

9. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

.....

.....

.....

ลงชื่อ

(.....)

ผู้เสนอโครงการ

ลงชื่อ

(.....)

ผู้เห็นชอบโครงการ

ลงชื่อ

(.....)

ผู้อนุมัติโครงการ

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

นึกว่าง่าย

คนไทยกับคนลาวเป็นเพื่อนกัน คนไทยนั้นมีเรืออยู่ลำหนึ่งมีอยู่วันหนึ่งเกิดน้ำท่วมขึ้น คนลาวจึงนั่งไปกับเรือของคนไทย โดยคนลาวนั่งอยู่ที่หัวเรือและคนไทยนั่งอยู่ที่ท้ายเรือ และก็เป็นคนพายเรือไปด้วยเมื่อพายเรือไปได้สักระยะหนึ่ง คนลาวเห็นว่าเรือวิ่งตรงเข้าไปหาต้นไม้จนจะชนต้นไม้ คนลาวตกใจกลัวจึงร้องบอกไปว่า“ช้าหน่อยๆ” คนไทยก็พายจดเล็กน้อย เรือก็ไม่ชนต้นไม้ เรือรอดผ่านไปได้

เมื่อพายต่อไปอีกสักระยะเรือก็วิ่งตรงเข้าไปจะชนบ้านอีก คนลาวเห็นดังนั้นก็ตกใจ ร้องขึ้นมาอีกว่า“ช้าหน่อยๆ” คนไทยก็พายจดเล็กน้อย เรือก็รอดไปได้โดยไม่ชนบ้านคนลาวคนนั้นจึงบังเกิดความสงสัยแล้วจึงถามคนไทยขึ้นว่า“นี่เรือของเพื่อนทำด้วยอะไรนะถึงว่าง่ายอย่างนี้” “อ้อเรือลำนี้ขุดขึ้นจากไม้ตะเคียนนะเพื่อน”คนไทยตอบคนลาวคนลาวได้ฟังดังนั้นเมื่อกลับถึงบ้านก็บอกกับเมียของตนว่า “นี่น้องไม้ตะเคียนนี้ว่าง่ายจังพี่อยากจะขุดเรือจากไม้ตะเคียนสักลำ ที่ข้างบ้านเรามีไม้ตะเคียนอยู่ต้นหนึ่งเดียวพี่จะโค่นมาขุดทำเรือนะ”เมื่อก็บอกกับคนลาวที่เป็นผัวว่า “มันจะทับบ้านพังนะซีฟี่”“มันไม่ทับบ้านเราหรอก ไม้ตะเคียนมันว่าง่าย” ฝ่ายผัวรีบอธิบายสรรพคุณของต้นตะเคียนเสร็จสรรพว่าแล้วคนลาวคนนั้นก็คว้าวานไปตัดต้นตะเคียนที่อยู่ข้างบ้านในทันที พั่นไป ๆ จนต้นตะเคียนจวนเจียนจะขาดอยู่แล้วมันก็ค่อย ๆ เอนลงจะทับบ้าน คนลาวก็ไปยืนโบกไม้โบกมือ ร้องตะโกนไปว่า “ช้าหน่อยๆ”ต้นตะเคียนก็ล้มลงทับหลังคาบ้านพังไปเรียบร้อย คนลาวคิดบ่นอยู่ในใจว่า“เฮ้! ทำไมต้นตะเคียนบ้านเรานี้ถึงดื้อขนาดนี้ ทำไมไม่เหมือนต้นตะเคียนของคนไทยเลย ว่าง่ายเอาเสียมาก ๆ”

ที่มา: <http://www.nithan.in.th>

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่าการเข้าใจอะไรที่ไม่ถูกต้อง หรือการที่หลงเชื่อในสิ่งที่ผิดๆ จะนำมาซึ่งความเสียหายหรือความหายนะได้ ฉะนั้น ก่อนที่จะเชื่อในอะไรก็ตาม ควรที่จะพิจารณาไตร่ตรองให้รอบคอบ โดยใช้หลักของเหตุผลเป็นหลักก่อน

แบบประเมินโครงการรักษาสีสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ เครื่องหมายลูกเสือหลวง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
หน่วยที่ 2 สิ่งแวดล้อม แผนการจัดกิจกรรมที่ 5 รวมพลังรักษาสีสิ่งแวดล้อม

ชื่อหมู่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้น

1. ชื่อโครงการ

.....

2. ประเมินผลการปฏิบัติ โครงการ เมื่อวันที่ เดือน..... พ.ศ.

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับ โครงการ

1. วัตถุประสงค์ของ โครงการ

.....
.....
.....
.....

2. การดำเนินงาน ()ดำเนินงานสำเร็จแล้ว () ยังไม่ได้ดำเนินการ

3. ระยะเวลาดำเนินงานโครงการ

.....

4. เป้าหมาย (ระบุกิจกรรม/คุณลักษณะที่ต้องการให้เกิดขึ้น ระบุจำนวนหรือหน่วย)

4.1 เป้าหมาย

.....
.....
.....
.....

4.2 ปฏิบัติได้จริง

.....
.....
.....
.....

5. ค่าใช้จ่ายในการดำเนินโครงการ

เงินงบประมาณได้รับการอนุมัติ.....บาท

จ่ายจริง.....บาท

ส่วนที่ 3 การประเมินผลงานของโครงการ

เกณฑ์การให้คะแนน

1	คะแนน หมายถึง ประเมินแล้ว อยู่ในระดับ ต่ำกว่า 60%	ปรับปรุง
2	คะแนน หมายถึง ประเมินแล้ว อยู่ในระดับ 60 - 69%	พอใช้
3	คะแนน หมายถึง ประเมินแล้ว อยู่ในระดับ 70 – 79 %	ดี
4	คะแนน หมายถึง ประเมินแล้ว อยู่ในระดับ 80 % ขึ้นไป	ดีมาก

กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ ตามรายการที่เห็นว่าเป็นจริงหรือเหมาะสม

รายการประเมิน	คะแนน			
	1	2	3	4
1. ผลการดำเนินงาน / โครงการนี้บรรลุวัตถุประสงค์เพียงใด				
2. ผลสำเร็จของงาน / โครงการนี้บรรลุเป้าหมายเพียงใด				
3. งบประมาณหรือค่าใช้จ่ายที่ได้รับเหมาะสมเพียงใด				
4. วัสดุ / อุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงานเหมาะสม หรือเพียงพอเพียงใด				
5. ความร่วมมือของผู้ร่วมงานมากนักน้อยเพียงใด				
6. โดยภาพรวมผลสัมฤทธิ์ของโครงการอยู่ในระดับใด				
7. ขั้นตอนการดำเนินงานเป็นไปตามกำหนดเวลาเพียงใด				
8. งาน / โครงการนี้สนองแผนการจัดกิจกรรมรณรงค์สร้างสิ่งแวดล้อมตามที่ระบุเพียงใด				
ผลรวม				
ค่าเฉลี่ย (ผลรวมหารด้วย 8)				
คะแนนเฉลี่ย ตั้งแต่ 3.5 ขึ้นไป แสดงว่า การดำเนินงาน / โครงการอยู่ในระดับดีมาก				
คะแนนเฉลี่ย ตั้งแต่ 2.5 – 3.4 ขึ้นไป แสดงว่า การดำเนินงาน / โครงการอยู่ในระดับดี				
คะแนนเฉลี่ย ตั้งแต่ 1.5 – 2.4 ขึ้นไป แสดงว่า การดำเนินงาน / โครงการอยู่ในระดับพอใช้				
คะแนนเฉลี่ย ตั้งแต่ 1.5 ขึ้นไป แสดงว่า การดำเนินงาน / โครงการอยู่ในระดับปรับปรุง				
สรุปผลการประเมินภาพรวมของงาน / โครงการ () ดีมาก () ดี () พอใช้ () ปรับปรุง				
ข้อเสนอสำหรับการดำเนินการโครงการในครั้งต่อไป () ควรดำเนินการต่อ				
() ควรดำเนินการต่อแต่ต้องปรับปรุง				
() ยกเลิกการดำเนินงานในครั้งต่อไป				

ส่วนที่ 4 สภาพปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไข

ปัญหา อุปสรรค	สภาพปัญหา อุปสรรค	แนวทางแก้ไข / ข้อเสนอแนะ
1. ด้านบุคลากร		
2. ด้านงบประมาณ / ค่าใช้จ่าย		
3. ด้านวัสดุ อุปกรณ์		
4. การประสานงานและการบริการ		

ลงชื่อ
 (.....)
 ผู้ประเมิน

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ เครื่องหมายลูกเสือหลวง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

หน่วยที่ 3 อุดมคติ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 6 คุณธรรมในชีวิต เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือสามารถยึดหลักคำสอนของศาสนาของตนในการดำรงชีวิตได้

2. เนื้อหา

ศึกษาหลักคำสอนในศาสนาที่ตนเองนับถือ แล้วนำมายึดถือปฏิบัติในชีวิตเพื่อนำมาซึ่งความสงบสุขในสังคม

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง, เกม
- 3.2 ใบงาน
- 3.3 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เพลง หรือเกม

4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) ผู้กำกับลูกเสือนำเสนอสนทนาในกองลูกเสือ ถึงข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์ที่มักจะมีแต่เรื่องที่รุนแรงและมักจะพบกับกลุ่มวัยรุ่น
- 2) ผู้กำกับลูกเสือให้หมู่ลูกเสือส่งตัวแทนออกมาจับฉลากเพื่อรับใบงาน ที่ผู้กำกับลูกเสือเตรียมไว้ แล้วร่วมกันวิเคราะห์และอภิปรายต่างๆในใบงานที่ได้รับ
- 3) ตัวแทนหมู่ลูกเสือรายงานที่ละหมู่ ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือหมู่อื่นร่วมกันพิจารณาเพื่อความเข้าใจที่ตรงกัน

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง(นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 วิธีการ

- สังเกตการปฏิบัติกิจกรรม

5.2 เครื่องมือ

- แบบสังเกต

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 6

เพลง

เพื่อน

เพื่อน เพื่อน ไม่เคยทิ้งเพื่อน	ยามร่วมงานเราเหมือน มีหัวใจเดียวกัน
เพื่อน เพื่อน ไม่ลืมสัมพันธ์	ยามร่วมงานสุขสันต์สารพันเพื่อนเอ๋ย
กินน้ำร่วมแก้วร่วมขัน	กินข้าวหม้อเดียวกันมันจึ้งเลย
มีทุกข์เราต่างเปิดเผย	สุขทุกข์ได้เลย เพื่อนกัน

เกม

วิบาก

วิธีการเล่นเกมมีดังนี้

1. ให้ลูกเสือเข้าแถวหน้ากระดาน 2 แถว หันหน้าไปทางเดียวกัน ยืนอยู่ที่เส้นซึ่งห่างจากเส้นชัย 10 เมตร
2. ผู้เล่นแถวหลังยกขาขวาชี้ให้ผู้เล่นที่อยู่แถวหน้าจับขาไว้ มือทั้งสองของผู้เล่นแถวหลังจับขาของผู้เล่นคนหน้าไว้
3. เมื่อได้รับสัญญาณเริ่มเล่น ให้ผู้เล่นทุกคู่วิ่งไปข้างหน้าตรงไปยังเส้นชัย
4. ผู้เล่นทุกคู่ต้องไม่แยกจากกันและต้องวิ่งในลักษณะ 3 ขา คูใดล้มให้เริ่มวิ่งใหม่ตรงจุดที่ล้ม
5. คูใดถึงเส้นชัยก่อนเป็นผู้ชนะ

ใบงาน

คำสั่ง

1. ให้หมู่ลูกเสืออ่านเนื้อหาที่ได้รับ แล้วร่วมกันวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้
 - 1) จากเรื่องที่ได้รับมีเหตุการณ์ใดที่สำคัญ
 - 2) จากเรื่องที่ได้รับใครใช้หลักธรรมในศาสนาที่ตนนับถือ มาใช้ในชีวิต และใช้หลักธรรมข้อใด
 - 3) จากเรื่องที่ได้รับใครขาดหลักธรรมในศาสนาที่ตนนับถือ มาใช้ในชีวิต และขาดหลักธรรมข้อใด
 - 4) ถ้าเป็นลูกเสือ ลูกเสือจะเลือกที่จะปฏิบัติตนตามบุคคลในเรื่องที่ได้รับหรือไม่ เพราะเหตุใด

เรื่องที่ 1

เวลา 20.15 น. วานนี้ (12 ก.ย.) อาสาสมัครกู้ภัยปอดเด็กตั้ง และ อาสาสมัครศูนย์วิทยุบูรพา และ กู้ภัย 438 รับแจ้งอุบัติเหตุ ทางเข้าการเคหะคลองกรุงท่าจากปากซอยประมาณ 400 เมตรในที่เกิดเหตุพบ รถกระบะ อีซูซุ ป้ายแดง ด้านหน้าซ้าย สภาพพังยับเยิน เฉี่ยวชนกับรถจักรยานยนต์ ในที่เกิดเหตุพบ ผู้ได้รับบาดเจ็บ 2 ราย ชาย 1 ราย นำส่ง รพ.เวชการุณรัศมิ์ และอีก 1 ราย อาการสาหัส อาสาสมัครเร่งให้การช่วยเหลือขณะรถพยาบาลขึ้นสูง แต่ไม่ทันการณ์ เนื่องจากผู้บาดเจ็บได้เสียชีวิตในเวลาต่อมา อย่างไรก็ตาม เฟซบุ๊ก กลุ่มคนอาสา กู้ชีพ กู้ภัย Thailand ระบุว่า ในเหตุการณ์ครั้งนี้สภาพฝนตกหนัก อาสาสมัครเปียกปอนกันถ้วนหน้า แต่ได้ก็พยายามช่วยเหลือผู้ได้รับบาดเจ็บอย่างเต็มที่แล้วก็ไม่สามารถ ยื้อชีวิตไว้ได้ จากการสอบถามครอบครัวเผยว่าผู้เสียชีวิตเป็นเสาหลักของครอบครัว ไม่ได้เรียนหนังสือ เพราะออกมาทำงานส่งเสียให้น้องสาว 2 คน ได้เรียน และคำสุดท้ายที่ได้พูดกับคนใกล้ชิดเมื่อตอน 14.30 น. คือ "แม่ของผมไม่มีเงิน จะเบิกเงินมาให้แม่ครับ"

ใบงาน

คำสั่ง

1. ให้หมู่ลูกเสืออ่านเนื้อหาที่ได้รับ แล้วร่วมกันวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้
 - 1) จากเรื่องที่ได้รับมีเหตุการณ์ใดที่สำคัญ
 - 2) จากเรื่องที่ได้รับใครใช้หลักธรรมในศาสนาที่ตนนับถือ มาใช้ในชีวิต และใช้หลักธรรมข้อใด
 - 3) จากเรื่องที่ได้รับใครขาดหลักธรรมในศาสนาที่ตนนับถือ มาใช้ในชีวิต และขาดหลักธรรมข้อใด
 - 4) ถ้าเป็นลูกเสือ ลูกเสือจะเลือกที่จะปฏิบัติตนตามบุคคลในเรื่องที่ได้รับหรือไม่ เพราะเหตุใด

เรื่องที่ 2

(1 ส.ค.) ผอ.โรงเรียนวัดหนองกอไผ่ จ.พิจิตร เผยสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 เลือกรับน้องเจมส์ เป็นเด็กยอดดกตัญญู บัณฑิตยาน 20 กม. กลับมาดูแลป้อนข้าวป้อนน้ำพ่อแม่ป่วยหนัก เตรียมรับโล่วันแม่ที่สวนอัมพรนายประกอบ บรรณารักษ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดหนองกอไผ่ ต.วังสำโรง อ.บางมูลนาก จ.พิจิตร เปิดเผยว่า สำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 ได้คัดเลือก "น้องเจมส์" ด.ช.ธีรพัฒน์ วงษ์บุญมี นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านหนองกอไผ่ เป็นเด็กชายยอดดกตัญญู ที่ใช้เวลาว่างในช่วงเวลาพักกลางวันช่วยจรรยานจากโรงเรียนกลับบ้าน ระยะทางเกือบ 20 กิโลเมตร กลับไปป้อนข้าว ป้อนน้ำและยาดูแลบิดาและมารดาซึ่งป่วยเป็นโรคประจำตัว และบางวันต้องขาดเรียนเพราะต้องดูแลบิดาและมารดาที่ป่วยหนักจนไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้

ใบงาน

คำสั่ง

1. ให้หมู่ลูกเสืออ่านเนื้อหาที่ได้รับ แล้วร่วมกันวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้
 - 1) จากเรื่องที่ได้รับมีเหตุการณ์ใดที่สำคัญ
 - 2) จากเรื่องที่ได้รับใครใช้หลักธรรมในศาสนาที่ตนนับถือ มาใช้ในชีวิต และใช้หลักธรรมข้อใด
 - 3) จากเรื่องที่ได้รับใครขาดหลักธรรมในศาสนาที่ตนนับถือ มาใช้ในชีวิต และขาดหลักธรรมข้อใด
 - 4) ถ้าเป็นลูกเสือ ลูกเสือจะเลือกที่จะปฏิบัติตามบุคคลในเรื่องที่ได้รับหรือไม่ เพราะเหตุใด

เรื่องที่ 3

ผู้สื่อข่าวประจำจังหวัดเพชรบูรณ์ ได้รับการประสานจาก นายดาวอุทัย ไชยพรม ครูโรงเรียนวัดชัยบอนวิทยา ตำบลกันจู้ อำเภอวังสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ ว่า มีเด็กนักเรียนชายคนหนึ่ง ขาดเรียนต่อเนื่องติดต่อกันมานานกว่า 2 เดือนแล้ว เนื่องจากต้องอยู่ดูแลแม่ที่กำลังป่วยหนัก ส่วนพ่อที่เป็นเสาหลักของครอบครัว ต้องออกไปทำงานรับจ้างรายวัน เพื่อหาเงินมาดูแลภรรยาที่ป่วยและใช้จ่ายในครอบครัวเมื่อเดินทางไปถึง พบกับ เด็กชายศักดา จำปาแก้ว อายุ 13 ปี กำลังศึกษาอยู่ชั้นประถมศึกษา ป.6/1 โรงเรียนวัดชัยบอนวิทยา และ เด็กชายธนาบุตร จำปาแก้ว อายุ 9 ปี กำลังศึกษาอยู่ชั้นประถมศึกษา ป.3/1 โรงเรียนวัดชัยบอนวิทยา 2 พี่น้องกำลังช่วยกันก่อไฟจัดเตรียมหุงข้าวและล้างถ้วยล้างจานรอพ่ออยู่ที่บ้านอีกทั้งยังทำการเช็ดตัว ทาแป้งตามกิจวัตรประจำวันให้แม่คือ นางชัญญา กาสินห์ อายุ 36 ปี ที่ป่วยหนักด้วยโรค SLE หรือโรคฟุ่มพวง แพทย์ตัวเอง ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ ต้องนอนอยู่กับที่มานานกว่า 8 เดือน ล่าสุดเป็นแผลกดทับที่บริเวณด้านหลังและสะโพก ต้องคอยให้อาหารเหลวทางสายยาง และต้องมีคนคอยดูแลอย่างใกล้ชิด

ลูกชายคนโตคือ เด็กชายศักดา ส่งผลให้ต้องหยุดเรียนมานานกว่า 2 เดือนแล้ว เนื่องจากพ่อต้องออกจากบ้านไปทำงานรับจ้างรายวัน เฉลี่ยวันละเพียง 200-300 บาท เพื่อนำเงินมาใช้จ่ายในบ้าน ดูแลรักษาภรรยา

ใบงาน

คำสั่ง

1. ให้นำลูกเสืออ่านเนื้อหาที่ได้รับ แล้วร่วมกันวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้
 - 1) จากเรื่องที่ได้รับมีเหตุการณ์ใดที่สำคัญ
 - 2) จากเรื่องที่ได้รับใครใช้หลักธรรมในศาสนาที่ตนนับถือ มาใช้ในชีวิตร และใช้หลักธรรมข้อใด
 - 3) จากเรื่องที่ได้รับใครขาดหลักธรรมในศาสนาที่ตนนับถือ มาใช้ในชีวิตร และขาดหลักธรรมข้อใด
 - 4) ถ้าเป็นลูกเสือ ลูกเสือจะเลือกที่จะปฏิบัติตนตามบุคคลในเรื่องที่ได้รับหรือไม่ เพราะเหตุใด

เรื่องที่ 4

ผู้สื่อข่าวรายงานเมื่อเวลา 02.30 น. (13 ธ.ค.) พ.ต.ท.อุดม บุญพุ่ม พนักงานสอบสวน

สภ.หาดใหญ่ รับแจ้งว่าเกิดเหตุวัยรุ่นไล่ยิงกันบนถนนราชบุรีอุทิศ หรือเขต 8 เขตเทศบาลนครหาดใหญ่ ย่านสถานบันเทิงของเมืองหาดใหญ่ เหตุเกิดบนถนนหน้าสถานบันเทิงแห่งหนึ่ง หรือ "โซดัสผับ" หลังจากชุดสืบสวน สภ.หาดใหญ่และหน่วยกู้ภัยมูลนิธิมิตรภาพสามัคคีไปตรวจสอบที่เกิดเหตุต่อมาพบร่างนายสุรศักดิ์ อายุ 20 ปี ถูกยิงด้วยอาวุธปืนขนาด 9 มม. ที่บริเวณศีรษะและลำตัว 3 นัด นอนเสียชีวิตอยู่บนถนน โดยมีรถจักรยานยนต์ฮอนด้าเวฟ สีดำตัดเทา หมายเลขทะเบียน

1 กข สงขลา 9413 ซึ่งเป็นของผู้ตายล้มอยู่ข้างๆนอกจากนี้ ยังมีชาวบ้านซึ่งเป็นชายที่ขับรถผ่านมาถูกลูกหลงได้รับบาดเจ็บ 1 ราย ถูกกระสุนเข้าที่หน้าแข้ง 1 นัด ถูกนำตัวส่งโรงพยาบาลหาดใหญ่ และยังมีรถยนต์ที่จอดอยู่ริมถนนถูกกระสุนอีก 2 นัด จากการตรวจสอบที่เกิดเหตุพบปลอกกระสุนปืน 9 มม.ตกอยู่ในที่เกิดเหตุ 5 ปลอก เจ้าหน้าที่ได้เก็บไว้เป็นหลักฐานจากการสอบสวนทราบว่า ขณะเกิดเหตุผู้ตายขับรถจักรยานยนต์มากับกลุ่มของเด็กแว้น ที่ตระเวนขับรถซึ่งมาตามเส้นทางถนนราชบุรีอุทิศ หรือเขต 8 ซึ่งเป็นหนึ่งในเส้นทางที่เด็กแว้นมักจะรวมตัวกันขับรถซึ่งในช่วงสุดสัปดาห์ และถูกกลุ่มวัยรุ่นซึ่งเป็นกลุ่มรถซึ่งด้วยกัน และเป็นคู่รถขับรถจักรยานยนต์ตามไล่ยิง 5 นัด จนล้มลงเสียชีวิตคาที่บนถนน

ใบงาน

คำสั่ง

1. ให้หมู่ลูกเสืออ่านเนื้อหาที่ได้รับ แล้วร่วมกันวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้
 - 1) จากเรื่องที่ได้รับมีเหตุการณ์ใดที่สำคัญ
 - 2) จากเรื่องที่ได้รับใครใช้หลักธรรมในศาสนาที่ตนนับถือ มาใช้ในชีวิต และใช้หลักธรรมข้อใด
 - 3) จากเรื่องที่ได้รับใครขาดหลักธรรมในศาสนาที่ตนนับถือ มาใช้ในชีวิต และขาดหลักธรรมข้อใด
 - 4) ถ้าเป็นลูกเสือ ลูกเสือจะเลือกที่จะปฏิบัติตามบุคคลในเรื่องที่ได้รับหรือไม่ เพราะเหตุใด

เรื่องที่ 5

(7 ส.ค.) สำนักข่าวต่างประเทศรายงานว่า ศาลในเขตปกครองพิเศษฮ่องกง พิจารณาคดีฆาตกรรมสุดสยอง และสะเทือนใจ เมื่อ นายเฮนรี จั้ว วัย 30 ปี ฆ่าพ่อแม่ของตัวเอง คือ นายจั่วหวงกี วัย 65 ปี และ นาง ชั่วยวต อี้ วัย 62 ปี โดยร่วมมือกับเพื่อนชื่อ นายเจ้อ ชุน ไค วัย 36 ปี พฤติกรรมของผู้ต้องหาคือตัดหัวของพ่อแม่แล้วไว้ในตู้เย็น จากนั้นก็นำศพไปย่างไฟ พร้อมกับทาเกลือและบรรจุลงกล่องอาหารก่อนนำไปทิ้งถังขยะเพื่อเป็นการทำลายหลักฐานนายจั่วได้ให้การกับเจ้าหน้าที่ตำรวจว่า พ่อแม่ได้เดินทางไปประเทศจีน โดยวางแผนให้เป็นบุคคลหายสาบสูญ แต่ต่อมาได้มีการพูดคุยกับเพื่อนในอินเทอร์เน็ตว่า ตนเองเป็นผู้ฆ่าพ่อแม่เอง โดยเขาได้บอกกับเพื่อนว่าเขาเป็นคนมีปัญหาทางจิตไม่สามารถรับรู้ความเจ็บปวดของคนอื่นได้ หลังจากนั้นไม่นานเจ้าหน้าที่ได้พบศีรษะของพ่อแม่จั่วอยู่ในตู้เย็นของอพาร์ทเมนต์ ที่เต็มไปด้วยคราบเลือดเมื่อเดือนมี.ค.56 และพบกล่องข้าวบรรจุเนื้อศพที่ถูกย่างไฟอย่างไรก็ตามเหตุการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้นเมื่อเดือน มี.ค.2556 และเพิ่งมีการพิจารณาคดี ซึ่งนายจั่วและนายเจ้อยังคงให้การปฏิเสธในข้อหาฆาตกรรม นายจั่วรับสารภาพเพียงข้อหาฆ่าคนตายโดยไม่เจตนาและขัดขวางการฝังศพอย่างถูกกฎหมาย แต่ัยการชี้ว่าการกระทำของผู้ต้องหาเป็นการฆ่าคนโดยเจตนาและไตร่ตรองไว้ก่อน เนื่องจากมีการวางแผน ซ้อมืด ตู้เย็น เตาอบ และหม้อหุงข้าว เพื่อมาเป็นอุปกรณ์ในการลงมือ

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

หัวใจนกอินทรี

ขณะที่ “ชาวไร่” คนหนึ่ง กำลังเดินผ่านบริเวณดินเขา ชาวไร่คนนั้นก็ได้พบ “ไข่ของนกอินทรี” ฟองหนึ่งตกลงมาจากรังซึ่งอยู่บนหน้าผา เขาเห็นว่าไข่ฟองนั้นยังไม่แตก เขาจึงเก็บไข่ใบนั้นกลับไปทีไร แล้วเขาก็นำไปให้ “แม่ไก่” ตัวหนึ่งที่กำลังกกไข่ของมันลงฟักดู ในไม่ช้า แม่ไก่ก็ฟักจน “ลูกนกอินทรี” ออกมาจากไข่ พร้อมกับลูกของมันซึ่งเป็น “ลูกไก่”

ลูก นกอินทรีตัวนั้น จึงเติบโตขึ้นมาพร้อมกับพวกลูกไก่ มันเดินตามแม่ไก่ และพยายามส่งเสียงร้องให้เหมือนลูกไก่ แต่มันก็ทำได้ไม่ดีเอาเสียเลย มันเดินช้าๆ มุ่งาม เพราะตัวของมันอ้วนใหญ่ และเสียงของมันก็ใหญ่แหบห้าว ไม่ไพเราะเหมือนพวกพี่ๆ น้องๆ มัน มันพยายามหัดคุ้ยเขี่ยหาอาหารพวกแมลง และไส้เดือนกิน ใช้ชีวิตไปตามประสาไก่

อยู่มาวันหนึ่ง... ในขณะที่ลูกนกอินทรีและพี่น้องไก่ กำลังคุ้ยเขี่ยหาอาหารกินอยู่นั้น แม่ไก่ก็ ส่งเสียงร้องเตือน ให้พวกลูกๆ รีบเข้ามาซุกปีกของมัน เพื่อหลบหนีจากภัยร้ายที่อาจจะเกิดขึ้น

เมื่อมันมองขึ้นไปบนท้องฟ้า มันก็เห็น “นกตัวใหญ่” นกตัวนั้นช่างสง่างาม และน่าเกรงขามยิ่งนัก มันบินถลา... ร่อนอยู่บนเวหาสีคราม อย่างไม่สะทกสะท้านต่อสิ่งใด

“แม่จ๋า... นั่นตัวอะไรจะแม่ ดูช่างสง่างาม และน่าเกรงขามจังเลย” แม่ของมันจึงตอบว่า “ลูกเอ๋ย... นั่นคือ เจ้าแห่งเวหา หรือ พญาอินทรี ใจละ เจ้าอย่าได้แสดงตัวออกไปทำทายเป็นเด็ดขาด เพราะนอกจากท่านจะสง่างามแล้ว ท่านยังมี “กรงเล็บและจะงอยปากอันแหลมคม” ที่สามารถฉีกเนื้อของเจ้าออกเป็นชิ้นๆ ได้อย่างง่ายดาย”

พอมันเริ่มโตขึ้นเป็น นกอินทรีหนุ่ม เหล่าพี่น้องของมันซึ่งเติบโตขึ้นมาเป็น ไก่หนุ่มไก่สาว ก็ ล้วนแล้วแต่มีความคล่องแคล่วปราดเปรียวยิ่งนัก ผิดกับเจ้านกอินทรี ที่ยังคงแลดูอ้วน และอึดอัดเช่นเดิม สร้างความขบขันให้กับ บรรดาไก่ทั้งหลาย และถูกล้อเลียนอยู่เนืองนิตย์

มันจึงนึกในใจว่า “ทำไมตัวฉันช่างโศคร้ายเสียจริงๆ ที่เกิดมามีร่างกายที่ใหญ่โตกว่าไก่ตัวอื่นๆ ตัวของฉันนั้นใหญ่โตจนน่าจะเท่ากับ พญาอินทรี แล้ว แต่มันกลับไร้ค่ายิ่งนัก เมื่อเปรียบกับ เจ้าเวหา ผู้ครอบครองแผ่นฟ้า นี่ถ้าฉันได้เป็น นกอินทรี จริงๆ ก็คงจะดีไม่น้อยทีเดียว เพราะบรรดาไก่ทั้งหลายจะได้ไม่หัวเราะเยาะฉันเหมือนเช่นทุกวันนี้”

ในที่สุด นกอินทรีตัวนั้น ก็ใช้ชีวิตต่อไปดังเช่นไก่ที่อัปลักษณ์ตัวหนึ่ง เติบโต แก่ลง และตายไป ด้วยความหวัง และคำอธิฐานที่น่าสงสารก่อนตายว่า... “เกิดชาติหน้าอีกครั้ง ขอให้เกิดเป็น นกอินทรี เกิด”

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า จงเชื่อถือและศรัทธาต่อตนเอง “เรา” จะเป็น “ใคร” นั้น สิ่งสำคัญไม่ได้อยู่ที่

“รูปลักษณ์ภายนอก” แต่อยู่ที่ “หัวใจของเรา” หัวใจที่ต้อง เชื่อถือศรัทธา ต่อตัวของเราเองเท่านั้น เฉกเช่นเดียวกันกับ “ลูกนกอินทรี” ที่ถึงแม้ว่าร่างกายภายนอก ของมัน จะเป็น พญาอินทรีที่ยิ่งใหญ่ แล้วก็ตาม แต่เมื่อมันไร้ซึ่ง หัวใจของพญาอินทรีแล้วมันก็ไม่มีวันที่จะกลายเป็น พญาอินทรีเจ้าแห่งเวหาได้

แบบสังเกตการปฏิบัติกิจกรรม

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ เครื่องหมายลูกเสือหลวง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

หน่วยที่ 3 อุดมคติ แผนการจัดกิจกรรมที่ 6 คุณธรรมในชีวิต

คำชี้แจง หลังจากลูกเสือปฏิบัติกิจกรรมแล้ว ให้ผู้กำกับทำเครื่องหมาย ✓ ประเมินพฤติกรรมของ
ลูกเสือตามรายการต่อไปนี้

ชื่อ.....

ข้อที่	รายการประเมิน	ผ่าน	ไม่ผ่าน
1	ความสนใจและความตั้งใจ		
2	การเข้าร่วมกิจกรรม		
3	การแสดงความคิดเห็นในขณะวิเคราะห์และอภิปราย		
4	การให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานกลุ่ม		
5	บอกเหตุการณ์สำคัญจากเรื่องที่วิเคราะห์ได้		
6	สามารถระบุได้ถูกต้องว่าตัวละครใดขาดหลักธรรมในการดำเนินชีวิต		
7	สามารถระบุได้ถูกต้องว่าจะเลือกปฏิบัติตนตามบุคคลใดในเรื่อง		

เกณฑ์การประเมิน ผ่านการประเมินข้อ 5 ข้อ 6 ข้อ 7 และข้อ อื่นๆ อีก 1 ข้อ รวม 4 ข้อขึ้นไป
ถือว่าผ่านเกณฑ์การประเมิน

สรุปผลการประเมิน ☐ ผ่าน ☐ ไม่ผ่าน

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ประเมิน

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือมีโอกาสได้แสดงการยกย่องคนดี และเผยแพร่เกียรติคุณของคนดีในสังคมได้

2. เนื้อหา

การยกย่องและให้เกียรติกับผู้ที่ประพฤติดี เป็นแบบอย่างของควมมีคุณธรรมจริยธรรม

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 เรื่องที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เพลง หรือเกม

4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) ผู้กำกับลูกเสือนำสนทนาเกี่ยวกับ “กิจกรรมยกย่องคนดี” และให้ลูกเสือนำเสนอชื่อลูกเสือในกองลูกเสือของตนที่พบเห็นในการปฏิบัติหน้าที่ในบำเพ็ญประโยชน์ช่วยเหลือผู้อื่นทั้งในครอบครัวในชุมชน ในโรงเรียน และในกองลูกเสือ ได้อย่างน่ายกย่อง
- 2) ลูกเสือในกองร่วมกันวิเคราะห์เพื่อนลูกเสือที่มีคุณสมบัติและนำเสนอชื่อเพื่อให้สมาชิกในกองได้พิจารณา
- 3) ลูกเสือร่วมกันวิพากษ์วิจารณ์คุณสมบัติของลูกเสือที่ถูกนำเสนอชื่อ
- 4) กองลูกเสือร่วมกันสรุปรายชื่อลูกเสือ รายงานต่อผู้กำกับลูกเสือ เพื่อยกย่องในระดับโรงเรียนและพิจารณาคุณสมบัติตามเกณฑ์ในการขอรับเหรียญลูกเสือสดุดี
- 5) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันแสดงความยินดีกับลูกเสือที่ได้รับการคัดเลือก

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกตจากการยอมรับเพื่อนที่มีคุณสมบัติเป็นผู้ที่ควรยกย่องเป็นคนดี

6. องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือ ความคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ เข้าใจผู้อื่น รับผิดชอบสังคม

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 7

เพลง

เบิกบานใจ

เบิกบานใจเมื่อเราอยู่พร้อมเพรียงกันชื่นชีวันทุกคนเบิกบานหรรษา
ต่างคนยิ้มย่องผ่องใสสุขใจเสียเป็นหนักหนา
เพิ่มไมตรีรอยยิ้มนี้มีคุณค่าหมั่นขยันทุกวันเวลายิ้มกันดีกว่าสดชื่นรื่นรมย์

เรื่องที่เป็นประโยชน์

อ่านหนังสือไม่ออก

หนุ่มบ้านนอกยากจนคนหนึ่ง เสียโชคมาหางานทำในกรุงเทพฯ เพราะได้ยินว่าโรงเรียน
แห่งหนึ่งกำลังรับสมัครนักเรียนโรงเรียนโดยไม่จำกัดวุฒิการศึกษา

เมื่อเจ้าหน้าที่ให้กรอกใบสมัครหนุ่มก็ยิ้มแหยๆ ยกมือไหว้แล้วบอกอ่อยๆ ว่า "ขอโทษครับพี่
คือว่า...ผมอ่านหนังสือไม่ออกและเขียนหนังสือไม่ได้ครับ..."

เจ้าหน้าที่ชักสีหน้าทันทีแล้วพูดว่า "อะไรกัน มาสมัครงานที่โรงเรียนถึงจะตำแหน่งแค่นักการ
ภารโรง อย่างน้อยก็น่าจะอ่านออก เขียนได้ บ้างแหละ" เจ้าหน้าที่เก็บใบสมัครกับปากกาอย่างไม่
เยื่อใย "ถ้าไม่รู้อะไรเลยอย่างนี้ ก็เสียใจด้วยนะ กลับไปเถอะ"

หนุ่มบ้านนอกนั่งรถกลับบ้าน อย่างนกปีกหักเมื่อถึงบ้านจึงนึกขึ้นได้ว่าตนเองมีที่ดินรกร้าง
เท่าแมวดั้นตาย เป็นมรดกจากพ่อผู้ล่วงลับไปแล้ว

ด้วยความเจ็บใจ จึงเกิดเป็นแรงมานะ ให้จับจอบเสียมหักร้างทางพง ค่อยๆ พลิกพื้นลง
ผลไม้ไปทีละเล็กละน้อยด้วยความอดทนสวนผลไม้สร้างผลกำไรมากขึ้นทุกปี จนเก็บเงินซื้อที่ดิน
ข้างเคียงขยายอาณาเขตสวนกว้างขึ้นเรื่อย ๆ

บัดนี้หนุ่มบ้านนอกกลายเป็นพ่อเลี้ยงชรา เจ้าของสวนผลไม้ที่ใหญ่ที่สุดในภูมิภาคนั้น

วันหนึ่งพ่อเลี้ยงชราหอบเงินจำนวนมากไปขอเปิดบัญชีกับธนาคารเป็นครั้งแรกผู้จัดการ
สาขาถึงกับเดินมาต้อนรับด้วยตัวเอง และงงสุดขีดเมื่อได้รู้ว่าชายชราอ่านหนังสือไม่ออก และเขียน
หนังสือก็ไม่ได้

ผู้จัดการเอ่ยถามอย่างเกรงใจสุดๆ ว่า "พวกเราในจังหวัดทราบกันดีถึงชื่อเสียงของพ่อเลี้ยง
ว่ามีกิจการสวนผลไม้ที่ใหญ่โตและเจริญก้าวหน้าที่สุดในภูมิภาค ผมไม่เข้าใจว่า พ่อเลี้ยงอ่านหนังสือ
ไม่ออก และเขียนหนังสือไม่ได้ จริง ๆ หรือครับ..."

"...พ่อหนุ่ม" พ่อเลี้ยงชายยิ้มให้ผู้จัดการสาขาของธนาคารอย่างใจดี "...ถ้าลุงอ่านหนังสือออก
และเขียนหนังสือได้นะ...ป่านนี้ ลุงก็คงได้เป็นภารโรงไปแล้วแหละ..."

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่าทุกคนล้วนมีคุณค่าและความสามารถอยู่ในตัว ขอเพียงแต่ค้นให้พบ ตั้งใจทำใน
สิ่งที่ทำได้ และทำให้เต็มความสามารถแล้วผลสำเร็จจะตามมาในที่สุด

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ เครื่องหมายลูกเสือหลวง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

หน่วยที่ 3 อุดมคติ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 8 แก้ปัญหาสังคมด้วยกฎของลูกเสือ เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือสามารถวิเคราะห์คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือที่สอดคล้องกับหลักคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือได้

2. เนื้อหา

คำปฏิญาณลูกเสือ 3 ข้อ กฎของลูกเสือ 10 ข้อ ที่สอดคล้องกับหลักคำสอนในศาสนาที่ตนเองนับถือ นำไปสู่การแก้ปัญหาสังคมในปัจจุบัน

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง, เกม
- 3.2 ใบงาน
- 3.3 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

- 4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 4.2 เพลง หรือเกม
- 4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - 1) ผู้กำกับลูกเสือนำสนทนาในกองลูกเสือ ถึงคำปฏิญาณลูกเสือ 3 ข้อ และกฎของลูกเสือ 10 ข้อ
 - 2) ผู้กำกับลูกเสือให้หมู่ลูกเสือส่งตัวแทนออกมาจับฉลากเพื่อรับใบงาน ที่ผู้กำกับลูกเสือเตรียมไว้แล้ว ร่วมกันวิเคราะห์และอภิปรายในประเด็นต่างๆ ในใบงานที่ได้รับ
 - 3) ตัวแทนหมู่ลูกเสือรายงานที่ละหมู่ ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือหมู่อื่นร่วมกันพิจารณา เพื่อให้ลูกเสือเกิดความซึมซับและสามารถนำไปใช้ปฏิบัติตนเพื่อความสงบสุขของสังคมไทยต่อไป
- 4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
- 4.5 พิธีปิดประชุมกอง(นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 วิธีการ - สังเกตการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรม - ทดสอบ	5.2 เครื่องมือ - แบบสังเกต - แบบทดสอบ
--	---

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 8

เพลง

ความเกรงใจ

ความเกรงใจเป็นสมบัติของผู้ดี ตรองดูซีทุกคนก็มีหัวใจ
เกิดเป็นคนถ้าหากไม่เกรงใจใคร คนนั้นไซ้ไร้คุณธรรมประจำใจ

เกม

ตอบให้ผิดความจริง

วิธีการเล่นเกม มีดังนี้

1. ให้ลูกเสือ – เนตรนารี ทุกหมู่เข้าแถวรวมเป็นวงกลม
2. ให้แต่ละหมู่ลูกเสือเลือกสมาชิกที่ชอบซักถามเข้าไปยืนวงกลมหมู่ละ 1 คน เพื่อให้เป็นผู้ถามโดยให้สมาชิกในแถววงกลมเป็นผู้ตอบ
3. เมื่อได้ยินสัญญาณเริ่มเล่น ให้ผู้ถามผลัดเปลี่ยนกันถามที่ละคนคนละคำถาม โดยใช้ให้สมาชิกในแถววงกลมตอบอย่างรวดเร็ว โดยจะต้องตอบให้ผิดจากความเป็นจริง เช่น
ผู้ถาม “ไก่ มี 3 ขา ใช่ไหม”
ผู้ตอบ “ใช่”
ผู้ถาม “หมามีปีกใช่ไหม”
ผู้ตอบ “ใช่”
ผู้ถาม “รถเก๋งมีกี่ล้อ”
ผู้ตอบ “มี 2 ล้อ”
ถ้าตอบผิดคือตอบตามความเป็นจริง ให้ออกจากการเล่นคือการนั่งลง
4. เมื่อการเล่นยุติลง ให้กล่าวคำชมเชย (เยล) ให้ ผู้กำกับอธิบายถึงประโยชน์ของเกม

ใบงาน

ใบงานที่ 1

กฎของลูกเสือ

ข้อ 1 ลูกเสือมีเกียรติเชื่อถือได้

ข้อ 6 ลูกเสือมีความเมตตากรุณาต่อสัตว์

คำสั่ง

1. ให้หมู่ลูกเสือร่วมกันวิเคราะห์และอภิปรายกฎของลูกเสือที่ได้รับในข้างต้น ดังต่อไปนี้

- 1) กฎของลูกเสือที่ได้รับมีความสอดคล้องกับศาสนาที่ตนนับถืออย่างไร ตอบมาอย่างน้อย 3 ข้อ
- 2) เราสามารถนำกฎของลูกเสือไปใช้ในการแก้ปัญหาสังคมในปัจจุบันได้หรือไม่ อย่างไร

ใบงานที่ 2

กฎของลูกเสือ

ข้อ 2 ลูกเสือมีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์และเชื่อตรงต่อผู้มีพระคุณ

ข้อ 7 ลูกเสือเชื่อฟังคำสั่งของบิดา มารดา และผู้บังคับบัญชาด้วยความเคารพ

คำสั่ง

1. ให้หมู่ลูกเสือร่วมกันวิเคราะห์และอภิปรายกฎของลูกเสือที่ได้รับในข้างต้น ดังต่อไปนี้

- 1) กฎของลูกเสือที่ได้รับมีความสอดคล้องกับศาสนาที่ตนนับถืออย่างไร ตอบมาอย่างน้อย 3 ข้อ
- 2) เราสามารถนำกฎของลูกเสือไปใช้ในการแก้ปัญหาสังคมในปัจจุบันได้หรือไม่ อย่างไร

ใบงานที่ 3

กฎของลูกเสือ

ข้อ 3 ลูกเสือมีหน้าที่กระทำตนให้เป็นประโยชน์และช่วยเหลือผู้อื่น

ข้อ 8 ลูกเสือมีใจร่าเริงและไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก

คำสั่ง

1. ให้นักผู้ลูกเสือร่วมกันวิเคราะห์และอภิปรายกฎของลูกเสือที่ได้รับในข้างต้น ดังต่อไปนี้

- 1) กฎของลูกเสือที่ได้รับมีความสอดคล้องกับศาสนาที่ตนนับถืออย่างไร ตอบมาอย่างน้อย 3 ข้อ
- 2) เราสามารถนำกฎของลูกเสือไปใช้ในการแก้ปัญหาสังคมในปัจจุบันได้หรือไม่ อย่างไร

ใบงานที่ 4

กฎของลูกเสือ

ข้อ 4 ลูกเสือเป็นมิตรของคนทุกคน และเป็นพี่น้องกับลูกเสืออื่นทั่วโลก

ข้อ 9 ลูกเสือเป็นผู้มัธยัสถ์

คำสั่ง

1. ให้นักผู้ลูกเสือร่วมกันวิเคราะห์และอภิปรายกฎของลูกเสือที่ได้รับในข้างต้น ดังต่อไปนี้

- 1) กฎของลูกเสือที่ได้รับมีความสอดคล้องกับศาสนาที่ตนนับถืออย่างไร ตอบมาอย่างน้อย 3 ข้อ
- 2) เราสามารถนำกฎของลูกเสือไปใช้ในการแก้ปัญหาสังคมในปัจจุบันได้หรือไม่ อย่างไร

ใบงานที่ 5

กฎของลูกเสือ

ข้อ 5 ลูกเสือเป็นผู้สุภาพเรียบร้อย

ข้อ 10 ลูกเสือประพฤติชอบด้วยกาย วาจา ใจ

คำสั่ง

1. ให้หมู่ลูกเสือร่วมกันวิเคราะห์และอภิปรายกฎของลูกเสือที่ได้รับในข้างต้น ดังต่อไปนี้

- 1) กฎของลูกเสือที่ได้รับมีความสอดคล้องกับศาสนาที่ตนนับถืออย่างไร ตอบมาอย่างน้อย 3 ข้อ
- 2) เราสามารถนำกฎของลูกเสือไปใช้ในการแก้ปัญหาสังคมในปัจจุบันได้หรือไม่ อย่างไร

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

นกแสนสวย กับ ถั่วของอาบั้ง

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีนกแสนสวยตัวหนึ่ง มันเป็นนกที่มีขนสวยงามมาก ผู้คนที่พบเห็นต่างก็อยากได้ตัวมันไว้ครอบครอง แต่ก็ไม่เคยมีชาวบ้านคนไหนที่จะสามารถจับนกแสนสวยตัวนั้นได้เลย ทั้งนี้ก็เพราะ มันเป็นนกที่บินได้อย่างปราดเปรียวว่องไวมากอยู่มาวันหนึ่ง ก็มี “อาบั้งขายถั่ว” มาหนึ่งที่ไต่ต้นไม้ที่นกแสนสวยตัวนั้นอาศัยอยู่ พอนกแสนสวยเห็น “ถั่ว” ที่อยู่ในตะกร้าของอาบั้ง ก็เกิดอยากกินขึ้นมา จึงร้องถามอาบั้งว่า “อาบั้ง อาบั้ง ขอถั่วให้ข้ากินบ้างจะได้ไหม”อาบั้งได้ยินดังนั้น ก็ตอบกลับไปว่า “เจ้าอยากกินถั่วเหล่านี้หรือ ได้ซี ข้าจะแบ่งถั่วให้เจ้ากินบ้างก็ได้ แต่...ข้าขอ แลกกับ “ขนปีก” ที่แสนสวยของเจ้าสัก “หนึ่งเส้น” ได้ไหมละ”เมื่อนกแสนสวยได้ยินดังนั้น ก็ก้มลงมองที่ขนของตนเอง แล้วคิดว่า“ขนปีกของเราก็น่าจะมีเยอะมาก ถ้าจะยอมเสียให้อาบั้งไปสักเส้นสองเส้นก็คงจะไม่ใช่ไรหรอก” ว่าแล้วนกแสนสวยก็เลยถอน “ขนปีก” ของมันแลกกับ “ถั่ว” ของอาบั้งไป

วันต่อมา... อาบั้งขายถั่วก็มานั่งพักที่ไต่ต้นไม้ต้นนั้นอีก นกแสนสวยก็ถามกับอาบั้งอีกว่า “อาบั้ง อาบั้ง วันนี้ขอถั่วให้ข้ากินอีกจะได้ไหม”อาบั้งก็ตอบเหมือนเดิมว่า “ได้ซี...แต่ข้าขอขนปีกที่แสนสวยของเจ้าแลกเปลี่ยนเหมือนเดิมก็แล้วกัน”นกแสนสวยก็คิดเหมือนเดิมว่า ขนมันยังมีอยู่มากมายก็เลยถอน “ขนปีก” ให้กับอาบั้งไปอีก

เรื่องเป็นอยู่เช่นนี้ต่อไปอีกหลายวัน จนกระทั่งถึงวันหนึ่ง เมื่อนกแสนสวยก็ขอถั่วอาบั้งกินอีก อาบั้งก็ตอบเหมือนเดิมว่า“ขอขนปีกแสนสวยแลกเปลี่ยนก่อน” นกแสนสวยก็ไม่รีรอและรีบถอน “ขนปีก” ให้กับอาบั้งไปทันที แล้วก็ลงมากิน “ถั่ว” ของอาบั้งเหมือนเช่นทุกวัน แต่วันนี้ สถานการณ์กลับเปลี่ยนไป เมื่อมันลงมาเพื่อกินถั่ว “อาบั้ง” ก็รีบตะครุบจับ “เจ้านกแสนสวยตัวนั้น” ไว้ได้สำเร็จ

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ขอจริงเป็นผู้ลิขิตชีวิตของตนเอง“ชีวิตของเรา”นั้นกำลังเหลือน้อยลงไปทุกขณะ และเรามีอิสระที่จะเลือกว่า เราจะให้ “เวลาของเรา” กับใครหากนกแสนสวยเปรียบเป็นตัวของเราในวันนี้ขนปีกของนกแต่ละเส้นก็คือเวลาของเราที่มีอยู่ และอาบั้งขายถั่ว ก็เปรียบได้กับ นายจ้างของเรานั้นเองส่วนถั่วที่อาบั้งให้ ก็คือ เงินเดือนที่นายจ้างให้กับเราทุกวันนี้ เราได้ยอมมอบ “เวลาของเรา” ให้กับ “นายจ้าง”เหมือนกับที่ “นกแสนสวย” ได้ถอน “ขนปีก” ให้กับ“อาบั้ง”และ“นายจ้าง” ก็ได้ให้ “เงินเดือน” อันน้อยนิด เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยน เช่นเดียวกับที่ “อาบั้ง” ให้ “ถั่ว” เพียงไม่กี่เม็ด กับ “นกแสนสวย” ตัวนั้น“ขนปีกแสนสวย” ที่เคยมีอยู่อย่างมากมายนั้น ค่อยๆลดจำนวนลง เช่นเดียวกับ “เวลาอันมีค่า” ที่ค่อยๆเหลือน้อยลงทุกขณะ

แบบสังเกตการปฏิบัติกิจกรรม

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ เครื่องหมายลูกเสือหลวง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
หน่วยที่ 3 อุดมคติ แผนการจัดกิจกรรมที่ 8 แก้ปัญหาสังคมด้วยกฎของลูกเสือ

คำชี้แจง หลังจากลูกเสือปฏิบัติกิจกรรมแล้ว ให้ผู้กำกับทำเครื่องหมาย ✓ ประเมินพฤติกรรม
ของลูกเสือตามรายการต่อไปนี้
ชื่อ.....

ข้อที่	รายการประเมิน	ผ่าน	ไม่ผ่าน
1	ความสนใจและความตั้งใจ		
2	การปฏิบัติกิจกรรมระบบหมู่		
3	การถามตอบในขณะอภิปราย		
4	การให้ความร่วมมือแก่หมู่คณะ		
5	ท่องคำปฏิญาณของลูกเสือ 3 ข้อ		
6	ท่องกฎของลูกเสือ 10 ข้อ		
7	การปฏิบัติตามคำปฏิญาณและกฎ		
8	สามารถวิเคราะห์และอภิปรายกฎของลูกเสือได้		
9	บอกความสอดคล้องระหว่างกฎของลูกเสือกับศาสนาที่ตนนับถือได้		
10	บอกวิธีการนำกฎของลูกเสือไปใช้ในการแก้ปัญหาสังคมในปัจจุบันได้		

เกณฑ์การประเมิน ผ่านการประเมินข้อ 5 ข้อ 6 ข้อ 9 ข้อ 10 และข้อ อื่นๆ อีก 4 ข้อ
รวม 8 ข้อขึ้นไป ถือว่าผ่านเกณฑ์การประเมิน

สรุปผลการประเมิน ☐ ผ่าน ☐ ไม่ผ่าน

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ประเมิน

แบบทดสอบ

การจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ เครื่องหมายลูกเสือหลวง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
หน่วยที่ 3 อุดมคติ แผนการจัดกิจกรรมที่ 8 แก้ปัญหาสังคมด้วยกฎลูกเสือ
ตอนที่ 1 คำชี้แจง ให้ลูกเสือเขียนเครื่องหมาย O ล้อมรอบตัวอักษร ก ข ค หรือ ง
คำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

.....

1. กฎของลูกเสือ หมายถึงข้อใด
 - ก. ข้อห้าม
 - ข. ข้อบังคับ
 - ค. ข้อเตือนใจ
 - ง. ข้อบัญญัติหรือข้อกำหนด
2. ข้อใดแสดงถึงความเป็นมิตรต่อทุกคน
 - ก. คบหาทุกคนที่เป็นคนรวย
 - ข. คบหาทุกคนที่เป็นคนชาติเดียวกัน
 - ค. คบหาทุกคนที่แต่งกายหรูหรา
 - ง. คบทุกคนโดยไม่เลือกชาติ ศาสนา และชั้นวรรณะ
3. ลูกเสือประพฤติชอบด้วยกาย วาจา ใจ ตรงกับการกระทำข้อใด
 - ก. ไม่ซื่อสัตย์
 - ข. ไม่อิจฉา ริษยา
 - ค. ไม่มีระเบียบวินัย
 - ง. ไม่เชื่อฟังผู้อาวุโส
4. ข้อใดแสดงถึงการทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น
 - ก. ช่วยเพื่อนยืมรถ
 - ข. ช่วยเพื่อนลอกการบ้าน
 - ค. ช่วยพาคนชราข้ามถนน
 - ง. ช่วยเพื่อนทะเลาะวิวาท
5. ข้อใดสนับสนุนข้อความที่ว่า “ลูกเสือเป็นผู้มีเกียรติ”
 - ก. มีเงินต้องแบ่งปันกัน
 - ข. มีเงินให้เพื่อนยืม
 - ค. มีสิ่งพึงปรารถนาให้ครบบาท
 - ง. มีน้อยใช้น้อย มีมากใช้มาก

6. คำว่า “ด้วยเกียรติของข้า” มีความหมายตรงกับข้อใด

- ก. ลูกเสือเชิดชูเกียรติของตน
- ข. ลูกเสือต้องมีเกียรติของตน
- ค. ลูกเสือเป็นผู้ที่มีเกียรติมาก
- ง. ลูกเสือมีเกียรติเชื่อถือได้

7. การเคารพกฎหมายเป็นการแสดงความ จงรักภักดี ต่อสิ่งใด

- ก. ประเทศชาติ
- ข. ผู้บังคับบัญชา
- ค. พระราชบัญญัติ
- ง. พระมหากษัตริย์

8. คำปฏิญาณ คือ คำมั่นสัญญาที่ลูกเสือให้ไว้แก่ผู้ใด

- ก. เพื่อนๆ
- ข. บิดามารดา
- ค. ครูบาอาจารย์
- ง. ผู้บังคับบัญชา

9. ข้อใด ไม่ใช่ ประโยชน์ของการเข้าร่วมกิจกรรมกลางแจ้ง

- ก. สร้างความเชื่อมั่นให้แก่ตนเอง
- ข. รู้คุณค่าของการอยู่ร่วมกัน
- ค. ทำให้รู้จักแปร่งพันตอนเช้า
- ง. ทำให้เป็นคนไม่ย่อท้อต่อปัญหา

10. การปฏิบัติกิจกรรมกลางแจ้ง ควรทำตามข้อใด

- ก. ทำเป็นหมู่ๆ
- ข. ทำเพียงลำพัง
- ค. ทำกับครอบครัว
- ง. ทำกับเพื่อนสนิท

แบบทดสอบ

ตอนที่ 2 คำชี้แจง ให้เขียนเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่ถูกต้องและเครื่องหมาย X หน้าข้อความที่ผิด

-1. ผู้ประกอบอาชีพทุจริต จะช่วยให้ประเทศชาติเจริญก้าวหน้า
-2. ชาตินี้ คือ กลุ่มที่มีความรู้สึกในเรื่องชาติ ศาสนา ขนบธรรมเนียมประเพณีหรืออยู่ใต้การปกครองเดียวกัน
-3. การเคารพธงชาติเป็นการแสดงความจงรักภักดีต่อชาติ
-4. ลูกเสือควรเชื่อฟังคำสั่งของผู้กำกับเพื่อสร้างความเป็นระเบียบ
-5. กฎข้อ 5 คือลูกเสือเป็นผู้มีเกียรติ
-6. การที่ลูกเสือมีจิตใจไม่ย่อท้อต่อความลำบาก เป็นกฎของลูกเสือสามัญ
-7. ลูกเสือต้องช่วยเหลือเฉพาะญาติพี่น้องเท่านั้น
-8. การประพฤติตนเป็นพลเมืองดีเป็นสิ่งที่ลูกเสือควรปฏิบัติ
-9. ลูกเสือควรทำประโยชน์เพื่อตนเอง
-10. ลูกเสือต้องเป็นผู้สุภาพเรียบร้อยและอ่อนโยน

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ เครื่องหมายลูกเสือหลวง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
หน่วยที่ 4 กิจกรรมที่สนใจเป็นพิเศษ
แผนการจัดกิจกรรมที่ 9 กิจกรรมนี้...เราเอง **เวลา 2 ชั่วโมง**

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 ลูกเสือสามารถเลือกและปฏิบัติกิจกรรมตามที่ตนเองสนใจได้
- 1.2 ลูกเสือสามารถจัดนิทรรศการกิจกรรมที่ตนสนใจได้

2. เนื้อหา

กิจกรรมพิเศษ เป็นกิจกรรมที่ให้ลูกเสือได้ปฏิบัติตามความสนใจ ความถนัด ของตนเอง และมีการปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ หรือทำเป็นงานอดิเรก ซึ่งกิจกรรมพิเศษนี้ แบ่งออกได้เป็น 3 หมวด คือ หมวดใช้กำลังกายเป็นส่วนใหญ่ หมวดใช้สติปัญญาเป็นส่วนใหญ่ และหมวดวิทยากร ทั้งนี้จะเป็นกิจกรรมที่มีส่วนเกี่ยวข้อง หรือไม่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมเดิมก็ได้

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 ใบงาน
- 3.3 ใบความรู้
- 3.4 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

2) เพลง หรือเกม

3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

- (1) ผู้กำกับลูกเสือนำลูกเสือในกองสนทนา ในหัวข้อ “คนเราแต่ละคนมีความถนัด / ความชอบหรือสนใจ มากกว่า 1 อย่าง”
- (2) ผู้กำกับลูกเสือให้ลูกเสือแต่ละหมู่ส่งตัวแทนมารับใบความรู้ และ ใบงาน และให้ลูกเสือปฏิบัติงานตามคำสั่งในกิจกรรม
- (3) ผู้กำกับลูกเสือให้ลูกเสือแจ้งกิจกรรมที่ลูกเสือสนใจเป็นพิเศษ (ผู้กำกับลูกเสือจดบันทึกไว้) แล้วกลับไปปฏิบัติ
- (4) ผู้กำกับลูกเสือนัดหมายให้ลูกเสือนำผลงาน / ผลการปฏิบัติ มานำเสนอในรูปแบบของการจัดนิทรรศการ

4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 2

1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

2)เพลง หรือเกม

3)กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

(1) ผู้กำกับลูกเสือให้ลูกเสือนำผลงาน / ผลการปฏิบัติ มานำเสนอในรูปของการจัดนิทรรศการ

(2) ผู้กำกับลูกเสือให้ลูกเสือแต่ละหมู่ส่งตัวแทนมานำเสนอผลงานของตนเองให้ลูกเสืออื่นได้ชม

(3) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสรุปถึงผลงานที่ได้ลงมือปฏิบัติ

4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

5)พิธีปิดประชุมกอง(นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 วิธีการ	5.2 เครื่องมือ
- สังเกตการปฏิบัติกิจกรรม - การจัดนิทรรศการ - สังเกตการนำเสนอผลงาน - ทดสอบ	- แบบสังเกต - แบบทดสอบ

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 9

เพลง

ลูกเสือธีรราช

เหล่าลูกเสือของธีรราช	ทะนงองอาจสืบชาติเชื้อวงศ์พันธุ์
สมัครสมานโดนมีสามัคคีมั่น	พวกเราจะรักกันในกิจการลูกเสือไทย
มีจรรยารักษาคือ	สร้างเกียรติระบือเลื่องลือต่อไปช้านาน
ราเริงแจ่มใสไฟใจรักให้ยืนนาน	พวกเราล้วนชื่นบานเพราะกิจการลูกเสือไทย

เกม

บนบกบนน้ำ

มีวิธีการเล่นดังนี้

ให้ลูกเสือเข้าแถวรูปวงกลม ผู้กำกับลูกเสือยืนตรงกลาง เมื่อผู้กำกับลูกเสือพูดตั้ง ๆ ว่า “บนบก” ให้ลูกเสือทุกคนกระโดดมาข้างหน้าถ้าผู้กำกับลูกเสือพูดว่า “บนน้ำ” ให้ลูกเสือกระโดดถอยหลังกลับที่เดิม ถ้าใครกระโดดผิดผู้นั้นตาย ต้องมาอยู่กลางวงแต่ถ้าผู้กำกับลูกเสือพูดซ้ำกับที่พูดก่อนลูกเสือทุกคนต้องยืนนิ่ง ๆ จะกระโดดอย่างไรก็ได้ทั้งสิ้น ถ้าใครขยับตัวก็ตายเช่นกัน ทำเช่นนี้จนผู้กำกับลูกเสือเห็นสมควรหรือทำจนเหลือคนสุดท้ายแสดงว่าคนนั้นเก่ง มีประสาทดี ทุกคนกล่าวชมเชยให้เป็นผู้ชนะ

ใบงาน

ใบงาน

คำสั่ง

1. ให้นักเรียนศึกษาหมวดกิจกรรมพิเศษและตัวอย่างกิจกรรม เพื่อให้ลูกเสือได้เป็นแนวทางในการค้นหาความสนใจ ความสามารถ หรือความถนัด พิเศษของตนเอง โดยเลือกเพียง 1 อย่างในหมวด
2. ลูกเสือต้องรู้ถึงกฎแห่งความปลอดภัยของกิจกรรมนั้นๆ
3. ลูกเสือแจ้งกิจกรรมที่สนใจเป็นพิเศษแก่ผู้กำกับ
4. ลูกเสือปฏิบัติตามกิจกรรมตามที่ตนเองสนใจ แล้วรวบรวมผลการปฏิบัติเพื่อเตรียมนำเสนอต่อไป

ใบความรู้

ใบความรู้

กิจกรรมที่สนใจเป็นพิเศษ เป็นกิจกรรมที่สนใจหรือปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ และสำหรับกิจกรรมบางประเภท ลูกเสือต้องเข้าใจกฎแห่งความปลอดภัยของกิจกรรมนั้นๆ ด้วย

1. **หมวดใช้กำลังการเป็นส่วนใหญ่** เช่น การยิงธนู ขี่รถจักรยาน ขี่รถจักรยานยนต์ ขี่ม้า แข่งเดินทางไกลแบบลูกเสือ กระโดดหอสูง เล่นเรือใบ ยิงปืน เดินป่า ถีบกระดานเลน ฯลฯ
2. **หมวดใช้สติปัญญาเป็นส่วนใหญ่** เช่น เลี้ยงต้นไม้แคระ ทำแบบจำลอง การครัว วิทยุ โทรทัศน์ ช่างเครื่องยนต์ เจียรไนพลอย ภาษาต่างประเทศ ทำสวน การพิมพ์ พิมพ์ดีด ช่างโลหะ ผลิตวารสาร ช่างไม้ ผูกเงื่อน เลี้ยงและผสมพันธุ์สัตว์เลี้ยง การสัญญาณ การต่อเรือ ฯลฯ
3. **หมวดวิทยาการ** เช่น เศรษฐศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ภาษา ชีววิทยา เคมี ฟิสิกส์ คณิตศาสตร์ ฯลฯ

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

สุนัขจิ้งจอกจับไก่

สุนัขจิ้งจอกตัวหนึ่งคอยเดินวนเวียนอยู่ใกล้ๆ กับเล้าไก่ สร้างความหวาดกลัวให้กับลูกไก่มาก ไก่ตัวหนึ่งจึงบินขึ้นไปอยู่บนรั้วและเฝ้าจับตาดูสุนัขจิ้งจอกด้วยความหวาดกลัว เมื่อใดที่เจ้าสุนัขจิ้งจอกขยับตัวเข้ามาใกล้ มันก็จะบินหนีไปอย่างรวดเร็ว ทำให้ไก่ตัวอื่น ๆ เยาะเย้ยถากถางในการกระทำของมัน และดูหมิ่นว่ามันขี้ขลาด

เจ้าไก่ได้ฟังดังนั้นก็ตอบออกไปว่า “เจ้าจะเรียกข้าว่าอย่างไรก็ได้แต่สำหรับข้าเอง รู้จักพิษสงของสุนัขจิ้งจอกดี และข้าแน่ใจว่า ถ้ามีสักครั้งหนึ่งที่เจ้าได้เผชิญหน้ากับสุนัขจิ้งจอกเช่นเดียวกับที่ข้าเคยนั้น พวกเจ้าก็อาจจะไม่มีสภาพไม่ผิดไปจากข้าอย่างแน่นอน”

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การยอมรับว่าตนเป็นคนขลาด แต่รู้จักระวังภัยดีกว่าเสแสร้งเป็นคนกล้าหาญ แล้วต้องพบจุดจบในภายหลัง

แบบสังเกตการปฏิบัติกิจกรรม

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ เครื่องหมายลูกเสือหลวง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

หน่วยที่ 4 กิจกรรมที่สนใจเป็นพิเศษ แผนการจัดกิจกรรมที่ 9 กิจกรรมนี้....เราเอง

คำชี้แจง หลังจากลูกเสือปฏิบัติกิจกรรมแล้ว ให้ผู้กำกับทำเครื่องหมาย ✓ ประเมินการปฏิบัติ

กิจกรรมของลูกเสือตามรายการต่อไปนี้

ชื่อ.....

ข้อที่	รายการประเมิน	ผ่าน	ไม่ผ่าน
1	ความสนใจและความตั้งใจ		
2	การให้ความร่วมมือแก่หมู่คณะ		
3	ลูกเสือรู้ถึงกฎแห่งความปลอดภัยในกิจกรรมที่เลือก		
4	ลูกเสือปฏิบัติกิจกรรมตามที่ตนเองสนใจ		
5	การนำเสนอ/รายงานผลงานของตน		
6	การสรุปผลงานที่ได้ลงมือปฏิบัติ		

เกณฑ์การประเมิน ผ่านการประเมินข้อ 4 ข้อ 5 ข้อ 6 และข้อ อื่นๆ อีก 1 ข้อ

รวม 4 ข้อขึ้นไป ถือว่าผ่านเกณฑ์การประเมิน

สรุปผลการประเมิน ☐ ผ่าน ☐ ไม่ผ่าน

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ประเมิน

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ เครื่องหมายลูกเสือหลวง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

หน่วยที่ 5 การสำรวจ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 10 แผนที่ชุมชน เวลา 3 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 ลูกเสือสามารถสำรวจที่ตั้งชุมชนโดยใช้เข็มทิศได้
- 1.2 ลูกเสือสามารถกำหนดสัญลักษณ์ที่ตั้งลงในแผนที่ได้
- 1.3 ลูกเสือสามารถสอบวิชาพิเศษแผนที่เข็มทิศได้

2. เนื้อหา

การสำรวจ คือ ศาสตร์ของการหาความสัมพันธ์ของตำแหน่งต่างๆ ทั้งที่อยู่บนผิวโลกและใต้ผิวโลก นั่นคือ การวัดข้อมูลสามมิติ (ระยะทาง ทิศทาง และระดับ)

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 ใบงาน
- 3.3 ใบความรู้
- 3.4 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เพลง หรือเกม
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - (1) ผู้กำกับลูกเสือนำลูกเสือในกองสนทนา ในหัวข้อ “อาคารที่ตั้งของโรงเรียนเรามีการจัดวางอย่างไร” และสิ่งก่อสร้างอื่นมีการจัดวางอย่างไร
 - (2) ผู้กำกับลูกเสือให้ลูกเสือแต่ละหมู่ส่งตัวแทนมารับใบความรู้ และ ใบงานและให้ลูกเสือปฏิบัติงานตามคำสั่งในกิจกรรม โดยให้ลูกเสือประชุมภายในหมู่เพื่อเลือกสำรวจชุมชนของตนเอง หรือ สำรวจในโรงเรียน โดยใช้เข็มทิศประกอบเพื่อจัดทำแผนที่ต่อไป
 - (3) ผู้กำกับลูกเสือให้ลูกเสือแจ้งบริเวณที่จะทำการสำรวจ แล้วกลับไปปฏิบัติแผนที่ตามใบความรู้ และใบงานที่ได้รับ
- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง(นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)
 - ผู้กำกับลูกเสือนัดหมายให้ลูกเสือนำแผนที่ที่จัดทำขึ้นมานำเสนอในสัปดาห์ต่อไป

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เพลงหรือเกม
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - (1) ลูกเสือแต่ละหมู่ นำแผนที่ที่ได้จัดทำมาแสดงให้ลูกเสือภายในกองได้ดู
 - (2) ผู้กำกับลูกเสือให้ลูกเสือแต่ละหมู่ระดมความคิดปฏิบัติงานในใบงานที่ 2 เรื่อง สัญลักษณ์ ภายในเวลา 5 นาที
 - (3) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันเฉลยในกิจกรรมที่ 2
 - (4) ผู้กำกับลูกเสือให้ลูกเสือแต่ละหมู่กำหนดจุดที่ตั้งและนำสัญลักษณ์ไปใส่ลงในแผนที่ของหมู่ตน
- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง(นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)
 - ผู้กำกับลูกเสือนัดหมายให้ลูกเสือนำดินสอ ไม้บรรทัด ยางลบ เพื่อทดสอบวิชาพิเศษช่างแผนที่ในสัปดาห์ต่อไป

4.3 กิจกรรมครั้งที่ 3

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เพลงหรือเกม
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - (1) ผู้กำกับลูกเสือแบ่งลูกเสือออกเป็นกลุ่มย่อยๆ กลุ่มละ 3-4 คน (ตามจำนวนลูกเสือภายในกอง) เพื่อสอบวิชาพิเศษช่างแผนที่ ผู้กำกับลูกเสือแจกกระดาษและเข็มทิศให้ลูกเสือแต่ละกลุ่ม
 - (2) ผู้กำกับลูกเสือให้ลูกเสือแต่ละกลุ่มย่อยออกมาจับสลากบริเวณในการสำรวจเพื่อจัดทำแผนที่
 - (3) ผู้กำกับลูกเสือให้เวลาในการปฏิบัติ 30 นาทีและผู้กำกับลูกเสือเก็บแบบทดสอบของลูกเสือเมื่อหมดเวลา
- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง(นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 วิธีการ	5.2 เครื่องมือ
- สังเกตการปฏิบัติกิจกรรม	- แบบสังเกต
- ตรวจสอบผลงานการกำหนดสัญลักษณ์ที่ตั้งในแผนที่	
- ตรวจสอบผลงานแผนที่	

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 10

เพลง

ทิศแปดทิศ

ทิศทั้งแปดทิศ
อุดรตรงข้ามทักษิณ
อีสานตรงเหนือ
พายัพนั้นอยู่ทางไหน (ซ้ำ)

ขอให้คิดจำให้เคยชิน
บูรพาประจิมจำไว้
ท่องอีกที จำให้ขึ้นใจ
ตรงข้ามไปคืออาคเนย์

งานสิ่งใด

งานสิ่งใด งานสิ่งใด แม้นใครละเลยทิ้งปล่อย มัวแต่คอยเฝ้าแต่คอย หวังคอยแต่เกี่ยงโยนกลอง
ไม่มีเสร็จ ไม่มีเสร็จรับรอง จำไว้ทุกคนต้องทำงานเราต้องช่วยกัน ช่วยกัน.....ช่วยกัน.....ช่วยกัน

เบิกบานใจ

เบิกบานใจเมื่อเราอยู่พร้อมเพรียงกัน ชื่นชื่นวันทุกคนเบิกบานธรรมชาติ
ต่างคนยิ้มย่องผ่องใส สุขใจเสียเป็นหนักหนา เพิ่มไมตรีรอยยิ้มนี้มีคุณค่า
หมั่นขยันทุกวันเวลา ยิ้มกันดีกว่าสดชื่นรื่นรมย์

เกม

ตามผู้นำ

วิธีเล่น

1. ให้นักเรียนเข้าแถวหน้ากระดานหรือแถวตอนเรียงหนึ่ง เลือกหัวหน้าคน
หนึ่งผู้เป็นหัวหน้าจะทำการท่าทางต่างๆ เช่น วิ่ง เดิน กระโดด หัวเราะร้องไห้ ฯลฯ
2. คนอื่นๆจะต้องทำตามทุกอย่าง

การตัดสิน

1. ผู้ที่ไม่สามารถทำตามหัวหน้าได้ต้องออกจากการแข่งขัน
2. ผู้ชนะคือผู้เล่นที่อยู่ในแถวนานที่สุด

ทำตรงข้าม

วิธีเล่น

1. เลือกผู้นำมา 1 คน โดยให้ผู้นำทำท่าต่าง ๆ
2. ผู้เล่นคนอื่นนั้นจะต้องทำตรงกันข้ามกับที่ผู้นำทำ เช่นผู้นำหัวเราะ-ลูกเสือทุกคนต้องร้องไห้ ผู้นำนั่งลง - ลูกเสือต้องยืนขึ้น ผู้นำก้าวเท้าซ้าย - ลูกเสือก้าวเท้าขวา ฯลฯ การทำจะเร็วขึ้นไปเรื่อย ๆ

การตัดสิน

ลูกเสือที่ทำตามผู้นำหรือทำซ้ำจะต้องออกจากการแข่งขัน หรือเปลี่ยนมาเป็นผู้นำ

มังกรกินหาง

วิธีเล่น

1. แบ่งลูกเสือออกเป็น 3-4 แถวจับเอวต่อกันเป็นแถวคนที่ยืนอยู่บนหัวแถวเป็นปากมังกรพยายามไล่จับคนท้ายแถวของมังกรตัวอื่นๆ
2. ถ้าแถวใดถูกจับได้ก็ต้องต่อกัน ในที่สุดจะมีแถวเดียวเป็นมังกรหางยาวแล้วหัวมังกรไล่จับหางมังกรของตัวเอง

การตัดสิน

หัวมังกรจะต้องไล่จับหางมังกรของตัวเองให้ได้การเล่นเกมนี้อาจสิ้นสุดลง

ใบความรู้

ใบความรู้ที่ 1

เรื่อง การสำรวจเพื่อการทำแผนที่

การสำรวจ คือ ศาสตร์ของการหาความสัมพันธ์ของตำแหน่งต่างๆ ทั้งที่อยู่บนผิวโลกและใต้ผิวโลก นั่นคือ การวัดข้อมูลสามมิติ (ระยะทาง ทิศทาง และระดับ) ซึ่งวิธีการวัดมีทั้งแบบโดยตรงและโดยอ้อม แล้วแสดงเป็นแผนที่โดยใช้มาตราส่วนที่เหมาะสม การสำรวจสามารถแบ่งแยกประเภทได้มากมาย แต่อย่างไรก็ตามก็ยังคงมีหลักการสำรวจพื้นฐานคล้ายคลึงกัน หลักการสำรวจดังกล่าวแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ งานสนาม และงานสำนักงาน

1. งานสนาม เป็นงานรังวัดข้อมูลในพื้นที่จริงซึ่งต้องใช้ประสบการณ์และการวางแผนที่ดีจึงจะทำให้งานสนามมีประสิทธิภาพ งานสนามมีหลายส่วนดังนี้

1.1 การสำรวจสังเขป เป็นการสำรวจเบื้องต้น เพื่อรู้จักรูปร่างและทรวดทรงของพื้นที่โดยประมาณ พิจารณาธรรมชาติของพื้นที่และสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น เช่น ภูเขา แม่น้ำ ลำคลอง ถนนชุมชน และจุดสังเกต วิธีการสำรวจ คือ การเดินเท้าหรือใช้พาหนะต่างๆ ผลการสำรวจสังเขปจะได้ภาพสเก็ตช์ของพื้นที่

1.2 การวางแผนปฏิบัติงานสนาม

1.3 การเก็บข้อมูลภาคสนาม

1.4 การบันทึกข้อมูลโดยภาคสนาม

1.5 การตรวจทานแผนที่

2. งานสำนักงาน เป็นงานที่ปฏิบัติต่อเนื่องจากงานสนามเพื่อให้งานรังวัดสมบูรณ์ ซึ่งมีงานต่างๆ ได้แก่

2.1 การคำนวณ อาจจะเป็นการคำนวณค่ามุมภายในการปรับแก้ค่ามุม ทิศทาง ระยะทาง พิกัด เป็นต้น

2.2 การเขียนแผนที่ ใช้ค่าพิกัด จากที่คำนวณและปรับแก้แล้วนำมาเขียนแผนที่ตามมาตราส่วนที่ต้องการ

การทำแผนที่สังเขปจากการนับก้าว

เป็นวิธีการพื้นฐานที่สุดของการทำแผนที่สังเขป ก่อนอื่นเราต้องหาความยาว 1 ก้าว ของเราเมื่อเทียบกับหน่วยมาตรฐาน เช่น เซนติเมตรหรือเมตร ดังนั้นจำนวนก้าวที่เราเดินนับระหว่างจุด 2 จุด ก็ทราบระยะทางบนพื้นดิน หน่วยเป็นเมตรก็ได้ จากนั้นสามารถแปลงเป็นระยะทางบนแผนที่ต่อไป แต่อย่างไรก็ตามก็ต้องมีการวัดทิศทาง โดยใช้เข็มทิศ

การหาความยาวหนึ่งก้าว เป็นความยาวหนึ่งก้าวของแต่ละบุคคลซึ่งจะแตกต่างกัน โดยกำหนดจุด 2 จุด ในแนวราบ ให้ห่างกัน 100 เมตร โดยเดินนับก้าวจากจุดที่ 1 ไปหาจุดที่ 2 จดบันทึกจำนวนก้าว ความจะเดินอย่างน้อย 3 เที้ยว โดยใช้สูตรในการคำนวณคือ

$$\text{สูตรคำนวณ} \quad \text{ความยาว 1 ก้าว} = \frac{\text{ระยะทาง}}{\text{จำนวนก้าว}}$$

$$\text{ตัวอย่าง} \quad \text{เที้ยวที่ 1} = \frac{100}{138} = 0.72 \text{ ม.}$$

** ควรเดินอย่างน้อย 5 เที้ยว แล้วนำความยาวก้าวที่หารแล้วแต่ละครั้งมาหาค่าเฉลี่ย

ตารางแปลงระยะทาง การสร้างตารางนี้หมายถึงการแปลงค่าจำนวนก้าวเป็นระบบมาตราวัดทั้งระยะทางบนพื้นดิน และระยะทางบนแผนที่ตามมาตราส่วนที่กำหนด โดยใช้ค่าความยาว 1 ก้าวเฉลี่ย ซึ่งเป็นข้อมูลประจำตัวของแต่ละคน สมมติว่าความยาวก้าวเฉลี่ยเป็น 0.71 เมตร และต้องการเขียนแผนที่มาตราส่วน 1/1000 และ 1/3000

ตัวอย่าง แสดงการแปลงจำนวนก้าวเป็นระยะทางบนแผนที่ มาตราส่วนต่างๆ กัน

จำนวนก้าว	ระยะทางบนพื้นดิน (ม.)	ระยะทางบนแผนที่ 1/1000	ระยะทางบนแผนที่ 1/3000
1	0.71	0.07	0.02
2	1.42	0.14	0.05
3	2.13	0.21	0.07
4	2.84	0.28	0.09
5	3.55	0.36	0.12
6	4.28	0.43	0.14
7	4.97	0.50	0.17
8	5.68	0.57	0.18
9	6.39	0.64	0.21
10	7.10	0.71	0.24

การสร้างมาตราส่วนรูปภาพ ซึ่งมีหน่วยเป็นก้าว วิธีการนี้จะทำให้การแปลงระยะทางจากจำนวนก้าวไปเป็นระยะทางบนแผนที่โดยตรง การเขียนแผนที่จึงไม่ต้องคำนวณตามแบบตัวอย่างตาราง แต่สามารถวัดจากมาตราส่วนรูปภาพซึ่งมีหน่วยเป็นก้าวแล้วนำไปเขียนเป็นระยะทางบนแผนที่ได้ทันที ยกตัวอย่างจากค่าเฉลี่ยความยาวก้าว 0.71 เมตร จะสร้างมาตราส่วนรูปภาพ 1/1000 ได้ดังนี้คือ

1. คำนวณระยะทางใน 100 ก้าว

นับก้าว 1 ก้าว เท่ากับ ระยะทางบนพื้นดิน 71 ซม.

ถ้านับก้าว 100 ก้าว เท่ากับ ระยะทางบนพื้นดิน 7,100 ซม.

2. คำนวณเป็นระยะทางบนแผนที่

$$\frac{\text{ระยะทางบนแผนที่}}{\text{ระยะทางบนพื้นดิน}} = \text{มาตราส่วน}$$

$$\frac{\text{ระยะทางบนแผนที่}}{7100} = \frac{1}{1000}$$

$$\text{ระยะทางบนแผนที่} = 7.1 \text{ ซม.}$$

ลำดับขั้นการสร้างมาตราส่วนรูปภาพ

- 1) ลากเส้นตรง AB ให้มีความยาว 7.1 ซึ่งเท่ากับ 100 ก้าว
- 2) ลากเส้นตรง AC ให้ทำมุมกับ AB ประมาณ 45 องศา
- 3) แบ่ง AC ออกเป็น 10 ส่วนเท่ากัน โดยวัดระยะหรือใช้วงเวียน
- 4) ลากเส้นเชื่อม BC แล้วลากชุดของเส้นขนานให้ขนานกับ BC ไปตัดเส้นตรง AB
- 5) เส้นตรง AB จะถูกแบ่งออกเป็น 10 ส่วนเท่ากัน แต่ละส่วนยาวเท่ากับ 10 ก้าว เขียนจำนวนก้าวกำกับ

วิธีเส้นตั้งฉาก เป็นการเก็บรายละเอียดในระยะใกล้ๆ และสามารถเข้าถึงได้

1) จากจุดเริ่มต้นเดินนับก้าวตามแนวโครงข่ายควบคุมที่เรียกว่าเส้นฐาน (Base line) จนถึงรายละเอียดอันแรกในการประมาณระยะตั้งฉากจากเส้นฐานไปถึงรายละเอียดนั้น ถ้าเป็นอาคารให้ใช้ชื่อยา แล้วบันทึกระยะก้าวตามแนวเส้นฐานลงในภาพสเก็ต

- 2) เดินนับก้าวระยะตั้งฉากจากเส้นฐานถึงรายละเอียดแล้วบันทึกจำนวนก้าว
- 3) ถ้ารายละเอียดมากและซ้อนทับกันให้ใช้วิธีการนับก้าวเป็นมุมฉากตั้งภาพประกอบ
- 4) เดินนับก้าวรอบอาคารเพื่อหาขนาดของอาคารหรือทราบขนาดจากการนับก้าวบนเส้นฐานได้
- 5) รูปร่างของอาคารเขียนให้ง่ายเพราะรูปร่างไม่สำคัญเท่ากับตำแหน่งถูกต้อง

ใบความรู้ที่ 2

เรื่อง การย่อและขยายแผนที่

แผนที่ที่ใช้กันแพร่หลายทั้งส่วนบุคคลหรือหน่วยงานสาธารณะ มีมากมายหลายขนาดตามความต้องการของผู้ผลิตและผู้ใช้ อาจมีตั้งแต่ขนาดเล็กที่สามารถพิมพ์ลงในหนังสือจนกระทั่งขนาดใหญ่มาก เช่น แผนที่ผนัง (Wall maps) ดังนั้นการย่อและการขยายแผนที่จึงมีความจำเป็นอย่างหนึ่งของผู้ใช้แผนที่ที่จะย่อ-ขยายแผนที่ ต้องเข้าใจหลักการและสามารถปฏิบัติการกับแผนที่จนบรรลุผลสำเร็จได้

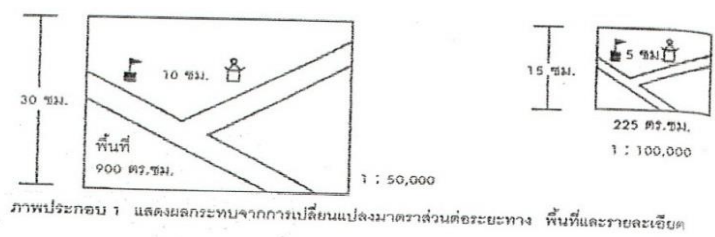
ผลกระทบจากการย่อ – ขยายแผนที่

แผนที่ทุกแผ่นไม่ว่าจะถูกย่อให้เล็กลงหรือขยายให้มีขนาดใหญ่ขึ้น จะมีมาตราส่วนเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมอย่างแน่นอน ในกรณีของการย่อแผนที่ให้มีขนาดเล็กลงจากต้นฉบับมาตราส่วนของแผนที่ใหม่จะเล็กลงด้วย ผลกระทบจากการย่อ-ขยายแผนที่มีดังนี้

1. ระยะเชิงเส้น (Linear) ระยะเชิงเส้นนี้หมายถึงความกว้าง และความยาวของขอบระวางแผนที่ หรือระยะทางจากจุดหนึ่งไปยังจุดหนึ่งบนแผนที่ต้นฉบับ เมื่อมาตราส่วนเปลี่ยนแปลงขนาดขอบของระวางแผนที่จะมีขนาดเล็กลงหรือใหญ่กว่าต้นฉบับ ฉะนั้น ระยะทางจากวัดถึงโรงเรียน บนแผนที่ใหม่จะเปลี่ยนแปลงไปด้วย เช่น แผนที่ 1 : 50,000 หรือ 2 ซม. ต่อ 1 กม. ถูกย่อเป็น 1 : 100,000 หรือ 1 ซม. ต่อ 1 กม. จะเห็นว่าระยะทางบนพื้นดิน 1 กม. เท่ากันแต่เป็นระยะทางบนแผนที่ เป็น 2 ซม. และ 1 ซม. ตามลำดับ ดังนั้นแผนที่ฉบับหลังต้องมีขนาดเล็กลงกว่าฉบับแรก เพราะระยะทางบนแผนที่จะถูกลดลงจากระยะทางเดิมเหลือเพียงครึ่งเดียว

2. ขนาดพื้นที่ (Area) พื้นที่ของแผนที่จะเปลี่ยนแปลงสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงระยะเชิงเส้นด้วยเสมอ เพราะว่าพื้นที่มี 2 มิติ ส่วนระยะเชิงเส้นมี 1 มิติ จากตัวอย่างแผนที่ฉบับใหม่จะมีพื้นที่เพียง 1 ใน 4 ของแผนที่ต้นฉบับเท่านั้น

ตัวอย่าง แผนที่ต้นฉบับ มาตราส่วน 1 : 50,000 ขนาด 30 x 30 ซม. เมื่อต้องการทำเป็นแผนที่มาตราส่วน 1 : 100,000 จะมีขนาด 15 x 15 ซม. ดังภาพ และระยะทางจากวัดถึงโรงเรียนเปลี่ยนจาก 10 ซม. เหลือ 5 ซม.

3. รายละเอียดแผนที่

- 3.1 ระยะเชิงเส้นทุกเส้นจะลดลงความกว้าง หรือขยายออก เช่น ถนน สนามบิน
- 3.2 สัญลักษณ์และตัวอักษรอาจจะแออัดขึ้น หรืออาจจะขยายห่างกันออกไป
- 3.3 ที่ว่าง (Open Space) จะลดลงหรือขยายกว้างขึ้น
- 3.4 เส้นชั้นความสูง (Contour) จะแน่นประชิดกันมากขึ้นหรือห่างกันมากขึ้น
- 3.5 เส้นลายขวานลับ (Hachure) จะชิดกันมากขึ้นหรือห่างกัน

การพิจารณาอัตราการย่อหรือขยาย

ค่าอัตราการย่อหรือขยายจะเป็นค่าตัวเลขตัวหนึ่ง แต่มีความสำคัญในการคำนวณและในการจินตนาการ ขนาดหรือพื้นที่ของแผนที่ที่จะทำขึ้นใหม่ได้ การพิจารณาอัตราการย่อหรือขยายแบ่งออกเป็น 2 อย่าง คือ

1. เทียบจากจำนวนเต็ม 1 หน่วย เราจะกำหนดให้แผนที่ต้นฉบับมีค่าเท่ากับ 1 หน่วย ในกรณีของการย่อ ค่าอัตราการย่อจะมีค่าน้อยกว่า 1 เสมอ ในทางกลับกันในการขยายค่าจะมากกว่า 1 เสมอ

2. ค่าอัตราการย่อขยายเป็นร้อยละ วิธีนี้เป็นวิธีที่แพร่หลายในวงการถ่ายภาพเอกสารปัจจุบันซึ่งมักจะใช้คำว่าร้อยละของการย่อหรือขยายโดยกำหนดให้แผนที่ต้นฉบับมีค่าเท่ากับ 100% ในกรณีการย่อแผนที่ค่าอัตราการย่อจะมีค่าต่ำกว่า 100% เป็นต้น

สูตรในการคำนวณการย่อและขยายแผนที่

1. เมื่อใช้มาตราส่วนเป็นหลัก

$$1) \text{ จำนวนเท่า} = \frac{\text{มาตราส่วนใหญ่}}{\text{มาตราส่วนเดิม}}$$

$$\text{หรือ} = \frac{MSR. \text{ ใหม่}}{MSR. \text{ เดิม}}$$

เมื่อ MSR คือ ส่วนกลับของมาตราส่วน เช่น $\frac{1}{50,000}$ มี MSR เป็น 50000

$$2) \text{ ระยะทางใหม่} = \text{ระยะทางเดิม} \times \text{จำนวนเท่า}$$

$$3) \text{ พื้นที่ใหม่} = \text{พื้นที่เดิม} \times \text{จำนวนเท่ายกกำลังสอง}$$

$$4) \text{ มาตราส่วนใหม่} = \text{มาตราส่วนเดิม} \times \text{จำนวนเท่า}$$

$$\text{หรือ} = \frac{\text{จำนวนเท่า}}{MSR.}$$

2. เมื่อใช้ระยะทางเป็นหลัก

$$1) \text{ จำนวนเท่า} = \frac{\text{ระยะทางใหม่}}{\text{ระยะทางเดิม}}$$

$$2) \text{ ระยะทางใหม่} = \text{ระยะทางเดิม} \times \text{จำนวนเท่า}$$

$$3) \text{ พื้นที่ใหม่} = \text{พื้นที่เดิม} \times (\text{จำนวนเท่า})^2$$

$$4) \text{ มาตราส่วนใหม่} = \text{มาตราส่วนเดิม} \times \text{จำนวนเท่า}$$

$$\text{หรือ} = \frac{\text{จำนวนเท่า}}{MSR.}$$

3. เมื่อใช้พื้นที่เป็นหลัก

$$1) \text{ จำนวนเท่า} = \frac{\text{พื้นที่ใหม่}}{\text{พื้นที่เดิม}}$$

$$2) \text{ ระยะทางใหม่} = \text{ระยะทางเดิม} \times \sqrt{\text{จำนวนเท่า}}$$

$$3) \text{ พื้นที่ใหม่} = \text{พื้นที่เดิม} \times \text{จำนวนเท่า}$$

$$4) \text{ มาตราส่วนใหญ่} = \text{มาตราส่วนเดิม} \times \sqrt{\text{จำนวนเท่า}}$$

ตัวอย่าง

การคำนวณการย่อและการขยายแผนที่

ถ้าแผนที่ต้นฉบับมาตราส่วน 1 : 50,000 ต้องการทำเป็นแผนที่ 1 : 100,000 จงคำนวณและตอบคำถามต่อไปนี้

1. จำนวนเท่าของการย่อหรือขยาย
2. ขนาดของแผนที่ใหม่ ถ้าแผนที่ต้นฉบับมีขนาด 30 x 30 ซม. และถ้าระยะทางจากวัดถึงโรงเรียน 10 ซม. จะมีระยะทางเหลือเท่าใดบนแผนที่ใหม่
3. พื้นที่ของแผนที่ฉบับใหม่ ถ้าแผนที่ต้นฉบับมีขนาด 900 ตารางซม. (ใช้มาตราส่วนเป็นหลัก)

1. จำนวนเท่าของการย่อหรือขยาย

$$\begin{array}{rcl} \text{สูตร จำนวนเท่า} & = & \frac{\text{มาตราส่วนใหม่}}{\text{มาตราส่วนเดิม}} \\ & = & \frac{1}{100,000} \\ & = & \frac{1}{50,000} \\ \text{ย่อจากต้นฉบับ} & = & 0.5 \text{ เท่า} \end{array}$$

2. ขนาดของแผนที่

$$\begin{array}{rcl} \text{สูตร ระยะทางใหม่} & = & \text{ระยะทางเดิม} \times \text{จำนวนเท่า} \\ & = & 30 \times 0.5 \\ & = & 15 \text{ ซม.} \\ \text{ขนาดแผนที่ใหม่} & = & 15 \times 15 \text{ ตารางซม.} \\ \text{และกรณีระยะทางจากวัดถึงโรงเรียนบนต้นฉบับวัดได้} & & \\ & = & 10 \text{ ซม.} \end{array}$$

$$\begin{array}{rcl} \text{สูตร ระยะทางใหม่} & = & \text{ระยะทางเดิม} \times \text{จำนวนเท่า} \\ & = & 10 \times 0.5 \end{array}$$

$$\text{ระยะทางจากวัดถึงโรงเรียน} = 5 \text{ ซม.}$$

3. พื้นที่ของแผนที่ฉบับใหม่

$$\begin{array}{rcl} \text{สูตร พื้นที่ใหม่} & = & \text{พื้นที่เดิม} \times (\text{จำนวนเท่า})^2 \\ & = & 900 \times (0.5)^2 \end{array}$$

$$\text{พื้นที่ของแผนที่ใหม่} = 225 \text{ ตารางซม.}$$

โจทย์ข้อที่ 1

คำสั่ง ให้ลูกเสือแต่ละกลุ่มจัดทำแผนที่ประกอบเข็มทิศ ในบริเวณที่กำหนดให้ โดยกำหนดจุดสัญลักษณ์ลงไปด้วย กำหนดให้มาตราที่ใช้คือ 1/500 ภายในเวลา 35 นาที บริเวณที่ตั้งสำรวจเพื่อจัดทำแผนที่ คือ

“บริเวณตั้งแต่หน้าประตูโรงเรียน ถึง บริเวณโดยรอบหอประชุมโรงเรียน”

โจทย์ข้อที่ 2

คำสั่ง ให้ลูกเสือแต่ละกลุ่มจัดทำแผนที่ประกอบเข็มทิศ ในบริเวณที่กำหนดให้ โดยกำหนดจุดสัญลักษณ์ลงไปด้วย กำหนดให้มาตราที่ใช้คือ 1/500 ภายในเวลา 35 นาที บริเวณที่ตั้งสำรวจเพื่อจัดทำแผนที่ คือ

“ตั้งแต่บริเวณโดยรอบหอประชุมโรงเรียน ถึงอาคารเรียน 1

โจทย์ข้อที่ 3

คำสั่ง ให้ลูกเสือแต่ละกลุ่มจัดทำแผนที่ประกอบเข็มทิศ ในบริเวณที่กำหนดให้ โดยกำหนดจุดสัญลักษณ์ลงไปด้วย กำหนดให้มาตราที่ใช้คือ 1/500 ภายในเวลา 35 นาที บริเวณที่ตั้งสำรวจเพื่อจัดทำแผนที่ คือ

“บริเวณอาคารเรียน 1 ถึง บริเวณอาคารเรียน 3”

โจทย์ข้อที่ 4

คำสั่ง ให้ลูกเสือแต่ละกลุ่มจัดทำแผนที่ประกอบเข็มทิศ ในบริเวณที่กำหนดให้ โดยกำหนดจุดสัญลักษณ์ลงไปด้วย กำหนดให้มาตราที่ใช้คือ 1/500 ภายในเวลา 35 นาที บริเวณที่ตั้งสำรวจเพื่อจัดทำแผนที่ คือ

“บริเวณตั้งแต่อาคารเรียน 2 ถึง บริเวณสระน้ำโรงเรียน

โจทย์ข้อที่ 5

คำสั่ง ให้ลูกเสือแต่ละกลุ่มจัดทำแผนที่ประกอบเข็มทิศ ในบริเวณที่กำหนดให้ โดยกำหนดจุดสัญลักษณ์ลงไปด้วย กำหนดให้มาตราที่ใช้คือ 1/500 ภายในเวลา 35 นาที บริเวณที่ตั้งสำรวจเพื่อจัดทำแผนที่ คือ

“บริเวณตั้งแต่อาคารเรียน 4 ถึง บริเวณโรงอาหาร”

โจทย์ข้อที่ 6

คำสั่ง ให้ลูกเสือแต่ละกลุ่มจัดทำแผนที่ประกอบเข็มทิศ ในบริเวณที่กำหนดให้ โดยกำหนดจุดสัญลักษณ์ลงไปด้วย กำหนดให้มาตราที่ใช้คือ 1/500 ภายในเวลา 35 นาที บริเวณที่ตั้งสำรวจเพื่อจัดทำแผนที่ คือ

“บริเวณสนามฟุตบอล ถึง บริเวณอาคารฝึกงาน”

ใบงาน

ใบงานที่ 1 เรื่อง สมุดสนาม

คำสั่ง

1. ให้ลูกเสือแต่ละหมู่สำรวจชุมชนที่ลูกเสือเลือกไว้โดยใช้เข็มทิศประกอบ
2. ให้บันทึกข้อมูลลงในสมุดสนามที่แจกให้
3. นำข้อมูลที่บันทึกในสมุดสนามไปจัดทำแผนที่ เพื่อนำเสนอในสัปดาห์ต่อไป

Notes

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

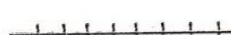
.....

.....

ใบงานที่ 2

เรื่อง สัญลักษณ์

คำสั่ง ให้ลูกเสือแต่ละหมู่ช่วยกันคิด นำหัวข้อคำตอบทางขวามือใส่ใน () หน้าสัญลักษณ์ทางซ้ายมือ

- () 1.
- () 2.
- () 3.
- () 4.
- () 5.
- () 6.
- () 7.
- () 8.
- () 9.
- () 10.
- () 11.
- () 12.
- () 13.
- () 14.
- () 15.
- () 16.
- () 17.
- () 18.
- () 19.
- () 20.

- A. แนวพรมแดนระหว่างประเทศ
- B. ศาลเจ้าหรือศาลเทพารักษ์
- C. กิ่งอำเภอ
- D. พื้นถนนแข็ง, กว้างตั้งแต่สองทางวิ่งขึ้นไป
- E. วัดไม่มีโบสถ์
- F. โบสถ์คริสต์ศาสนา
- G. ศาลาที่พัก
- H. อำเภอ
- I. ทางเกวียน
- J. ทางรถไฟชนิดทางคู่
- K. โรงเรียน
- L. วัดมีโบสถ์
- M. ทางคนเดิน
- N. แนวแบ่งเขตอำเภอ
- O. พื้นถนนอ่อน ใช้ได้ในฤดูแล้ง
- P. ทางรถไฟ รวงกว้างธรรมดา (1 ม.)
- Q. แนวแบ่งเขตจังหวัด
- R. จังหวัด
- S. พื้นถนนอ่อน, กว้างตั้งแต่สองทางวิ่งขึ้นไป
- T. โบสถ์มุสลิม

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

ลูกสาวกับพ่อ

มีพ่อคนหนึ่งได้ไปเยี่ยมลูกสาวคนโตที่แต่งงานไปกับชาวสวน
“ลูกสบายดีหรือเปล่า ต้องการอะไรหรือเปล่า” พ่อถามอย่างเป็นห่วงเป็นใย ลูกสาวคนโตจึงตอบว่า “ลูก
สบายดีจะพ่อ ลูกไม่ได้ต้องการนอกจากจะอยากให้ฝนตกลงมามากๆ เพื่อที่จะให้พืชผลในสวนจะได้
งอกงามดี” เมื่อพ่อไปเยี่ยมลูกสาวคนเล็ก พ่อก็ถามเช่นเดียวกันกับที่ได้ถามลูกสาวคนโตไป
ลูกสาวคนเล็กซึ่งได้แต่งงานเป็นเมียช่างปั้นหม้อก็ตอบว่า “ลูกสบายดีจะพ่อจ๋า แต่ต้องการอย่างเดียวคือ
อยากให้ฝนไม่ตกลงมาเลย ถ้ามีแดดออกจ้ดตลอดเวลา ก็คงจะดี เพราะหม้อดินที่ตากเอาไว้ก็จะแห้ง
เร็วจะพ่อ”

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า คนเรามักต้องการแต่สิ่งที่เป็นผลประโยชน์แก่ตน

ลาหลายนาย

ลาเมื่อได้ทำงานอยู่ในสวนผลไม้ ลาก็รู้สึกว่ามันต้องทำงานหนัก และตนนั้นก็กินอาหาร
ไม่คุ้มกับที่ตนทำงานลาจึงไปกราบทูลขอพระอิศวรให้หาเจ้านายให้ใหม่ให้ตน

พระอิศวรทรงรำคาญจึงสั่งไปอยู่กับช่างปั้นหม้อลาต้องขนดินที่หนักมากเป็นระยะทางไกลๆ
ทุกวันก็ทนไม่ไหว จึงได้ขอร้องให้พระอิศวรช่วยตนอีกเป็นครั้งสุดท้าย

ครั้งนี่ลาไปทำงานที่โรงฟอกหนัง ลาต้องทำงานหนักกว่าเดิมอีกหลายเท่าตัว จนลารู้สึกได้
ว่าอยู่ที่สวนผลไม้กับเจ้านายคนแรกนั้นก็สบายหนักหนาเมื่อเทียบกับที่นี่ และเจ้าลาขี้อีก็ยังสามารถรู้อีก
ด้วยว่า อยู่ที่นี่ถ้ามันทำงานจะต้องทำงานจนตายและเมื่อตายแล้วก็ต้องถูกถลกหนังไปฟอกขายต่อ
เป็นแน่แท้

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ถ้ารู้จักพอเพียงและเจียมตน ก็ย่อมมีความสุขตลอดไป

แพะกับสิงโต

สิงโตคำรามใส่แพะว่า “ข้าพบน้ำพุร้อนนี้ก่อน ข้าต้องได้กินน้ำนี้ก่อน” แต่แพะก็ร้องว่า “ข้า
ต่างหากที่มาพบก่อนเจ้า” เมื่อตกลงกันไม่ได้ สิงโตกับแพะก็กระโจนเข้าต่อสู้กันพลัน ท่ามกลางแสง
แดดยามเที่ยงที่ร้อนอ้าวทั้งสองพัดกันหมดแรงนอนกลิ้งเกลือกอยู่ด้วยกันในขณะที่
ฝูงอูฐแข็งแรงบินวนเวียนไปมาอยู่บนฟ้าเหนือน้ำพุร้อนแพะจึงเสนอว่าควรแบ่งกันกินดีกว่าสู้กันจนตาย
กลายเป็น อาหารให้อูฐแข็งแรง

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า สองฝ่ายตีกัน ฝ่ายที่สามย่อมได้ผลประโยชน์

แบบสังเกตการปฏิบัติกิจกรรม

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ เครื่องหมายลูกเสือหลวง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
หน่วยที่ 5 การสำรวจ แผนการจัดกิจกรรมที่ 10 แผนที่ชุมชน

คำชี้แจง หลังจากลูกเสือปฏิบัติกิจกรรมแล้ว ให้ผู้กำกับทำเครื่องหมาย ✓ ประเมินการปฏิบัติ
กิจกรรมของลูกเสือตามรายการต่อไปนี้

ชื่อ.....

ข้อที่	รายการประเมิน	ผ่าน	ไม่ผ่าน
1	ความสนใจและความตั้งใจ		
2	ความสามัคคี การให้ความร่วมมือในหมู่คณะ		
3	ลูกเสือสามารถสำรวจที่ตั้งชุมชนหรือสำรวจในโรงเรียนโดยใช้เข็มทิศได้		
4	ลูกเสือสามารถกำหนดจุดที่ตั้งและนำสัญลักษณ์ลงในแผนที่ได้		
5	ลูกเสือสามารถสอบวิชาพิเศษแผนที่เข็มทิศโดยจัดทำแผนที่ได้		
6	ผลงานที่จัดทำ		

เกณฑ์การประเมิน ผ่านการประเมินข้อ 3 ข้อ 4 ข้อ 5 ข้อ 6 และข้อ อื่นๆ อีก 1 ข้อ
รวม 5 ข้อขึ้นไป ถือว่าผ่านเกณฑ์การประเมิน

สรุปผลการประเมิน ☐ ผ่าน ☐ ไม่ผ่าน

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ประเมิน

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ เครื่องหมายลูกเสือหลวง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

หน่วยที่ 6 พัฒนาชุมชน

แผนการจัดกิจกรรมที่ 11 ความต้องการของชุมชน เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือสามารถศึกษาปัญหาและความต้องการของชุมชนของตนเองได้

2. เนื้อหา

2.1 ชุมชน คือกลุ่มคนที่อาศัยอยู่ในละแวกเดียวกัน โดยมีการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน

2.2 สำรวจปัญหาของชุมชนและความต้องการของชุมชน

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 ใบงาน

3.3 กระดาษ

3.4 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เพลง หรือเกม

4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ผู้กำกับลูกเสือนำลูกเสือในกองสนทนาถึงความหมายของคำว่า “ชุมชน”

2) ลูกเสือแต่ละหมู่ร่วมกันพิจารณาถึงปัญหาและความต้องการภายในชุมชนของลูกเสือ ตามใบกิจกรรมที่ได้รับ

3) ลูกเสือแต่ละหมู่ส่งตัวแทนนำเสนอผลงานการคัดเลือกปัญหาและความต้องการของชุมชนของหมู่ตนเอง โดยผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือในกองร่วมกันพิจารณาถึงปัญหาของชุมชนอื่น

4) ผู้กำกับลูกเสือให้ลูกเสือกลับไปเตรียมคิดโครงการพัฒนาชุมชนที่ลูกเสือเลือกไว้

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 วิธีการ - สังเกตการปฏิบัติกิจกรรม	5.2 เครื่องมือ - แบบสังเกต
--	-------------------------------

สังเกต การมีส่วนร่วมทำกิจกรรม การแสดงออก และผลงานของลูกเสือ

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 11

เพลง

สามัคคีรวมใจ

สามัคคีรวมใจ
มาช่วยกันซึเร็วไว

เร็วไวช่วยกันทำงานด้วยความสำราญรื่นใจ
จะได้เสร็จทันใดใครๆก็พากันยกย่อง

เกม

วิ่งถอยหลัง

วิธีเล่น

1. แต่ละหมู่เข้าแถวตอนลึกที่เส้นเริ่ม เสร็จแล้วกลับหลังหัน ใช้มือจับเอวคนที่อยู่ข้างหน้าตนเองไว้อย่าให้หลุด
2. เมื่อได้ยินสัญญาณให้เริ่มเล่น ให้แต่ละหมู่พากันวิ่งถอยหลังไปยังที่หมายโดยไม่ให้มือหลุด
3. หมู่ใดถึงที่หมายก่อนเป็นผู้ชนะ หมู่อื่นกล่าวคำชมเชย (เยล) ให้ ผู้กำกับอธิบายถึงประโยชน์ของเกม

ใบงาน

เรื่องสำรวจปัญหาและความต้องการของชุมชน

คำสั่ง ตอนที่ 1

ให้ลูกเสือแต่ละคนในหมู่บอกถึงปัญหาและความต้องการของชุมชนของตนเองอย่างน้อย 3 ข้อ โดยให้รองนายหมู่เป็นผู้จดบันทึก

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

คำสั่ง ตอนที่ 2

ให้ลูกเสือในหมู่ร่วมกันพิจารณาและอภิปรายเพื่อคัดเลือกปัญหาที่สมาชิกในหมู่มีความเห็นพ้องต้องกันว่าเป็นปัญหาที่ลูกเสือสามารถแก้ไขได้ หรือ เป็นปัญหาที่เร่งด่วนควรได้รับการแก้ไข มา 1 ปัญหา พร้อมเหตุผลประกอบ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

ลูกชานากับมรดก

นานมาแล้วมีครอบครัวชาวสวนอยู่ครอบครัวหนึ่ง เมื่อผู้ที่เป็นพ่อตายไปแล้ว ลูกชานาทั้งสองก็ชวนกันออกไปขุดหาสมบัติในสวนองุ่น เพราะพ่อได้สั่งเสียเอาไว้ก่อนที่จะตายว่าทรัพย์สินสมบัติของพ่ออยู่ในสวนองุ่น “น้องไปขุดตรงนี้นะ ส่วนพี่จะขุดตรงนี่เอง” ลูกชานาทั้งสองช่วยกันขุดดินเพื่อหาสมบัติตามที่ต่างๆ ในสวนองุ่นไปจนทั่วทั้งสวนก็ยังไม่สามารถหาสมบัติที่คิดว่าพ่อจะฝังไว้ให้เจอได้ แต่สวนองุ่นที่ถูกขุดถูกพรวนดินจนทั่วนั้น กลับยิ่งเจริญงอกงามดี จนลูกชานาสองพี่น้องสามารถที่จะขายองุ่นจนได้ทรัพย์สินเงินทองมากมายทั้งสองจึงเพิ่งรู้ว่าทรัพย์สินสมบัติที่พ่อทิ้งไว้ให้เป็นมรดกนั้น แท้จริงไม่ใช่สมบัติที่ถูกฝังเอาไว้ แต่จริงๆ แล้วคืออะไร

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่าความขยันพากเพียรสามารถก่อให้เกิดทรัพย์

แบบสังเกตการปฏิบัติกิจกรรม

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ เครื่องหมายลูกเสือหลวง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

หน่วยที่ 6พัฒนาชุมชน แผนการจัดกิจกรรมที่ 11ความต้องการของชุมชน

คำชี้แจง หลังจากลูกเสือปฏิบัติกิจกรรมแล้ว ให้ผู้กำกับทำเครื่องหมาย ✓ ประเมินการปฏิบัติ
กิจกรรมของลูกเสือตามรายการต่อไปนี้

ชื่อ.....

ข้อที่	รายการประเมิน	ผ่าน	ไม่ผ่าน
1	ความสนใจและความตั้งใจ		
2	มีความสามัคคี		
3	การอภิปรายปัญหา		
4	ลูกเสือรู้ปัญหาและความต้องการภายในชุมชนของตนเอง		
5	ลูกเสือสามารถสรุปปัญหาที่มีความจำเป็นเร่งด่วนควรแก้ไขได้		
6	ลูกเสือสามารถกำหนด แผนงาน/โครงการพัฒนาชุมชนของตนเองได้		

เกณฑ์การประเมิน ผ่านการประเมินข้อ 3 ข้อ 4 ข้อ 5 ข้อ 6 และข้อ อื่นๆ อีก 1 ข้อ

รวม 5 ข้อขึ้นไป ถือว่าผ่านเกณฑ์การประเมิน

สรุปผลการประเมิน ☐ผ่าน ☐ไม่ผ่าน

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ประเมิน

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ เครื่องหมายลูกเสือหลวง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

หน่วยที่ 6 พัฒนาชุมชน

แผนการจัดกิจกรรมที่ 12 โครงการพัฒนาชุมชน เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือสามารถจัดทำโครงการพัฒนาชุมชน ตามความต้องการของชุมชนได้

2. เนื้อหา

จัดทำโครงการพัฒนาชุมชน ตามความต้องการของชุมชน โดยใช้เวลาไม่ต่ำกว่า 10 ชั่วโมง

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 ใบงาน

3.3 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เพลง หรือเกม

4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) ผู้กำกับลูกเสือนำลูกเสือในกองสนทนาถึงปัญหาของชุมชนที่ลูกเสือได้นำเสนอไว้เมื่อสัปดาห์ที่แล้ว
- 2) ให้ลูกเสือแต่ละหมู่ส่งตัวแทนมารับใบกิจกรรม แล้วช่วยกันระดมความคิดในการจัดทำโครงการเพื่อพัฒนาหรือแก้ปัญหาของชุมชนตามหัวเรื่องที่ลูกเสือแต่ละหมู่ได้นำเสนอไว้
- 3) ผู้กำกับลูกงานคอยให้คำแนะนำและเสนอแนะแก่ลูกเสือในกอง พร้อมนัดหมายนำเสนองาน

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 วิธีการ - สังเกต การมีส่วนร่วมปฏิบัติงาน โครงการ - ตรวจรายงานโครงการพัฒนาชุมชน	5.2 เครื่องมือ - แบบสังเกต
---	-------------------------------

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 12

เพลง

สามัคคีร่วมมือ

สามัคคีร่วมมือ

เร็วไวช่วยกันทำงานด้วยความสำราญเรใจ

มาช่วยกันซิเร็วไว

จะได้เสร็จทันใดใครๆก็พากันยกย่อง

เกม

นักโทษแหกคุก

วิธีเล่น

1. แบ่งลูกเสือเป็น 2 ฝ่าย ฝ่ายหนึ่งเป็นนักโทษที่หลบหนี อีกฝ่ายหนึ่งเป็นตำรวจ
2. ขีดวงกลมทำเป็นคุก เริ่มเล่นตำรวจไล่จับนักโทษมาเข้าคุก แล้วมีคนมาเฝ้า
3. นักโทษก็สามารถมาช่วยเพื่อนได้ โดยจุดออกจากวงกลม การเล่นผลัดกัน ใครจับนักโทษได้มากกว่าเป็นฝ่ายชนะ ตามกำหนดเวลา

ใบงาน

ใบงาน

คำสั่ง จากปัญหาและความต้องการของชุมชนที่ลูกเสือได้นำเสนอไว้ ให้ลูกเสือปฏิบัติกิจกรรมดังนี้

1. ให้ลูกเสือแต่ละหมู่ระดมความคิดเพื่อจัดทำโครงการเพื่อพัฒนาหรือแก้ปัญหาของชุมชนตามหัวเรื่องที่ลูกเสือแต่ละหมู่ได้นำเสนอไว้
2. ใช้เวลาในการออกปฏิบัติงานตามโครงการไม่น้อยกว่า 10 ชั่วโมง โดยมี กำนัน / ผู้ใหญ่บ้าน / ประธานหมู่บ้าน / เจ้าอาวาส / ผู้นำศาสนา / ผู้ปกครอง / อบต. / ผู้กำกับ / อื่นๆ บุคคลใดบุคคลหนึ่ง เป็นผู้ลงนามรับรองผลการปฏิบัติงาน
3. จัดทำรายงานสรุปผลการปฏิบัติงาน พร้อมภาพถ่าย
4. นำเสนอรายงานในกองลูกเสือ ตามเวลาที่นัดหมาย

หนังสือรับรองผลการปฏิบัติงาน

โครงการ

ณ

ครั้งที่.....

ลูกเสือ กองที่ หมู่ที่ ชื่อหมู่

ปฏิบัติงานในวันที่ เดือน พ.ศ. ตั้งแต่เวลา ความเป็นเวลา ชั่วโมง

งานที่ปฏิบัติ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ผลงาน / ความสำเร็จ ที่ได้รับ

.....

.....

.....

.....

ความคิดเห็น / ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ

ผู้รับรองผลการปฏิบัติงาน

(.....)

ตำแหน่ง

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

อีกากระหายน้ำ

ขณะที่อีกาตัวหนึ่งกำลังบินอยู่ มันรู้สึกกระหายน้ำมากเมื่อมองเห็นเหยือกน้ำตั้งอยู่ด้านล่างจึงร่อนลงไปยังจุดหมายเมื่อมองเข้าไปในเหยือก พบว่ามีน้ำอยู่เพียงเล็กน้อย มันจึงพยายามสอดจงอยปากเข้าไปเพื่อจะตักน้ำ แม้ไม่ว่าพยายามเท่าใดก็ไม่สามารถสอดเข้าไปถึงก้นเหยือกได้วิธีถัดมา มันพยายามจะคว่ำเหยือก เพื่อให้น้ำไหลหกออกมา แต่เหยือกนั้นหนักเกินไปในที่สุด มันเลื้อยไปเห็นก้อนหินใกล้ๆ กับบริเวณนั้น จึงคาบมาหย่อนลงในเหยือกน้ำที่ละก้อน จนระดับน้ำที่ก้นเหยือกค่อยๆ เอ่อขึ้นมา ในที่สุดมันก็ตักน้ำได้ตามที่ต้องการ

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ความขยันพากเพียรสามารถก่อให้เกิดทรัพย์

แบบสังเกตการปฏิบัติกิจกรรม

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ เครื่องหมายลูกเสือหลวง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

หน่วยที่ 6 พัฒนาชุมชน แผนการจัดกิจกรรมที่ 12 โครงการพัฒนาชุมชน

คำชี้แจง หลังจากลูกเสือปฏิบัติกิจกรรมแล้ว ให้ผู้กำกับทำเครื่องหมาย ✓ ประเมินการปฏิบัติ

กิจกรรมของลูกเสือตามรายการต่อไปนี้

ชื่อ.....

ข้อที่	รายการประเมิน	ผ่าน	ไม่ผ่าน
1	แสดงให้เห็นว่ามีความตั้งใจ		
2	มีความสามัคคี ในหมู่คณะ		
3	ช่วยกันระดมความคิดในการจัดทำโครงการ		
4	ใช้เวลาในการออกปฏิบัติการไม่น้อยกว่า 10 ชั่วโมง		
5	มีผู้นำชุมชนลงนามรับรองผลการปฏิบัติงาน		
6	มีผลงาน ความสำเร็จที่ปฏิบัติ พร้อมภาพถ่าย		
7	มีการสรุปผลการปฏิบัติงาน พร้อมภาพถ่าย		

เกณฑ์การประเมิน ผ่านการประเมินข้อ 3 ข้อ 4 ข้อ 5 ข้อ 6 ข้อ 7 และข้อ อื่นๆ อีก 1 ข้อ

รวม 5 ข้อขึ้นไป ถือว่าผ่านเกณฑ์การประเมิน

สรุปผลการประเมิน ☐ ผ่าน ☐ ไม่ผ่าน

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ประเมิน

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ เครื่องหมายลูกเสือหลวง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
หน่วยที่ 6 พัฒนาชุมชน
แผนการจัดกิจกรรมที่ 13 การรายงานโครงการ เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือสามารถรายงานผลการปฏิบัติงานได้

2. เนื้อหา

ประเมินผลการปฏิบัติ จัดทำรูปเล่มพร้อมภาพประกอบ

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 รายงานโครงการ

3.3 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เพลง หรือเกม

4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) ผู้กำกับลูกเสือให้ลูกเสือแต่ละหมู่เตรียมนำเสนอรายงานสรุปผลการปฏิบัติงาน โดยให้ตัวแทนหมู่ออกมาจับฉลากลำดับการรายงาน
- 2) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือฟังการนำเสนอของแต่ละหมู่ และกล่าวชมเชยผลการปฏิบัติงานของทุกหมู่

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง(นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกต การมีส่วนร่วมทำกิจกรรม การแสดงออก และผลงานของลูกเสือ

5.1 วิธีการ -สังเกต การนำเสนอรายงานโครงการ - ตรวจผลงาน	5.2 เครื่องมือ - แบบสังเกตและ ตรวจผลงาน
--	--

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 13

เพลง

รอคอย

รอฉันรอเธออยู่แต่ไม่รู้เธออยู่ไหนใด	เธอจะมา ๗ เมื่อใด นัดฉันไว้ทำไมไม่มา
ฉันเป็นห่วงฉันเป็นห่วงตัวเธอ	นัดฉันกะอะไรจ้อคอยหา
นัดแล้วทำไมไม่มา	ลูกเสือจ้ออย่าช้าเร็วหน่อย รีบหน่อยๆเร่งหน่อยๆ

เกม

ผู้วิเศษ

วิธีเล่น

-เลือกลูกเสือออกมา 3-4 คน สมมติว่าเป็นผู้วิเศษ เมื่อแตะถูกผู้ใดแล้วคนนั้นจะต้องกลายเป็น หินยืนอยู่กับที่ สำหรับคนอื่น ๆ ต้องพยายามหนีในเขตที่กำหนดไว้อย่าให้ถูกแตะตัวได้

การตัดสิน

1. เมื่อหมดเวลาผู้ที่ไม่ถูกแตะให้กลายเป็นหิน เป็นผู้ชนะ
2. การเล่นเกมแบ่งเป็นหมู่หมู่ใดเหลือผู้เล่นที่ไม่โดนแตะมากเป็นทีมชนะ

ใบงาน

แบบฟอร์มรายงานโครงการ

ชื่อโครงการ.....

ชื่อผู้รายงาน.....

ระยะเวลาดำเนินการ.....

1. สารสำคัญของโครงการ

1.1 ความเป็นมาของโครงการ(สภาพปัญหาและความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการโครงการ)

.....

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

1.3 ขอบข่ายของโครงการ (สรุปกิจกรรมสำคัญๆ ของโครงการ)

2. การดำเนินงานโครงการ (บรรยายรายละเอียดของแต่ละกิจกรรมตามขอบข่ายของโครงการ)

.....

3. ผลการดำเนินงานโครงการ (ผลที่เกิดขึ้นในแต่ละกิจกรรม เป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่ ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น)

.....

4. สรุปผลและข้อเสนอแนะ (สรุปประเด็นสำคัญ และข้อเสนอแนะที่เป็นข้อค้นพบ นอกเหนือจากวัตถุประสงค์)

.....

5. ภาคผนวก (ตัวโครงการ, เอกสารต่าง ๆ, รูปภาพประกอบ)

.....

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

หมีขี้โมโห

หมีตัวหนึ่งนึกทะนงตัวในความแข็งแรงและมีพลังกำลังอันมหาศาลของมัน อยู่มาวันหนึ่งขณะที่มันกำลังกินอาหารอยู่นั้น เผอิญมีผึ้งตัวหนึ่งบินผ่านมา หมีนึกโมโหที่ถูกกวนใจระหว่างกิน มันเลยเอามือตะปบผึ้งตัวนั้นหวังจะบีบให้ตาย ผึ้งจึงค่อยเข้าไปที่หนึ่งที่หน้าของหมีด้วยสัญชาตญาณการป้องกันตัวของมัน “อู๊วะ เจ้าผึ้งน้อย วอนหาที่ตายซะแล้ว กัดใครไม่กัดมากัดข้านี้แหละ” แต่ยังไม่ทันที่หมีจะจัดการอย่างไร ผึ้งตัวนั้นก็บินหนีไปเสียแล้ว สร้างความแค้นให้กับหมีเป็นอย่างมาก มันนึกในใจว่ามันจะต้องแก้แค้นให้ได้

พอกินอาหารเสร็จ หมีขี้โมโหก็ออกเดินป่าตระเวนหารังผึ้งทันที พอมันพบมันก็ตรงรี่เข้ารื้อรังผึ้งขนาดใหญ่รังนั้นทันที ผึ้งผึ้งจำนวนมากตกใจก็พากันบินออกมาจากรังและรุมต่อยหมีตัวนั้นจนได้รับบาดเจ็บสาหัส

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่าคิดก่อนทำ แต่อย่าทำก่อนคิด

แบบสังเกตการปฏิบัติงานกิจกรรม

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ เครื่องหมายลูกเสือหลวง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
หน่วยที่ 6 พัฒนาชุมชน แผนการจัดกิจกรรมที่ 13 การรายงานโครงการ

คำชี้แจง หลังจากลูกเสือปฏิบัติงานกิจกรรมแล้ว ให้ผู้กำกับทำเครื่องหมาย ✓ ประเมินการปฏิบัติ
กิจกรรมของลูกเสือตามรายการต่อไปนี้

ชื่อ.....

ข้อที่	รายการประเมิน	ผ่าน	ไม่ผ่าน
1	แสดงให้เห็นว่ามีความตั้งใจ		
2	มีความสามัคคี ในหมู่คณะ		
3	การนำเสนอผลงานน่าสนใจ		
4	ใช้เวลาในการรายงานตามที่กำหนด		
5	มีสื่อประกอบ		
6	ความเป็นมาของโครงการ(สภาพปัญหาและความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการโครงการ)		
7	การดำเนินงานโครงการ (มีการบรรยายรายละเอียดของแต่ละกิจกรรมตามขอบข่ายของโครงการ)		
8	ผลการดำเนินงานโครงการ (ผลที่เกิดขึ้นในแต่ละกิจกรรม เป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่ ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น)		
9	มีการสรุปผลและข้อเสนอแนะ (สรุปประเด็นสำคัญ และข้อเสนอแนะที่เป็นข้อค้นพบนอกเหนือจากวัตถุประสงค์)		
10	ภาคผนวก (ตัวโครงการ, เอกสารต่างๆ, รูปภาพประกอบ)		

เกณฑ์การประเมิน ผ่านการประเมินข้อ 7 และข้อ อื่นๆ อีก 7 ข้อ

รวม 8 ข้อขึ้นไป ถือว่าผ่านเกณฑ์การประเมิน

สรุปผลการประเมิน ☐ ผ่าน ☐ ไม่ผ่าน

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ประเมิน

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ เครื่องหมายลูกเสือหลวง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

หน่วยที่ 7 ทักษะชีวิต

แผนการจัดกิจกรรมที่ 14 สารพิษปนเปื้อนในอาหาร

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือสามารถอธิบายถึงอันตรายจากสารพิษที่ปนเปื้อนในอาหาร ซึ่งก่อให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพได้

2. เนื้อหา

สารพิษปนเปื้อนในอาหาร (สารบอแรกซ์ สารฟอร์มาลีน สารฟอกขาว สารเร่งเนื้อแดง และสารเมลามีน)

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 ใบงาน
- 3.3 ใบความรู้
- 3.4 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เพลง หรือเกม

4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) ผู้กำกับลูกเสือนำสนทนาเกี่ยวกับผลเสียจากการรับประทานอาหารที่มีสารพิษปนเปื้อน ซึ่งเป็นอันตรายต่อสุขภาพ และจัดได้ว่าเป็นการตายผ่อนส่งอย่างหนึ่ง
- 2) ผู้กำกับลูกเสือแจกใบความรู้และใบงาน มอบหมายให้หมู่ลูกเสือร่วมกันศึกษาใบความรู้ และอภิปรายประเด็นในใบงาน และส่งตัวแทนรายงานในกองลูกเสือ
- 3) ตัวแทนหมู่ลูกเสือรายงานที่ละหมู่ ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือหมู่อื่นร่วมกันซักถามเพื่อความเข้าใจ และสรุป (สารพิษที่ปนเปื้อนในอาหารมีมากมายหลายชนิด ส่วนใหญ่เกิดจากผู้ประกอบการที่ขาดความรับผิดชอบต่อสังคม ลูกเสือในฐานะผู้ให้บริการตามความหมายของ Scout และคติพจน์มองไกล จึงควรมองไกลถึงปัญหาที่แทรกซึมในวิถีชีวิตของผู้คนช่วยเหลือสังคมให้รู้เข้าใจและตระหนักถึงพิษภัย “ผ่อนส่ง” เหล่านี้ เพื่อให้เกิดการป้องกันตนเองและป้องกันผู้อื่นไม่ให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพในระยะยาว)
- 4) ผู้กำกับลูกเสือมอบหมายให้หมู่ลูกเสือ ร่วมกันดำเนินการ ตามวิธีการรณรงค์ที่ได้ร่วมกันคิดไว้ เพื่อให้ความรู้แก่ลูกเสือกองอื่น ๆ และชุมชนในโอกาสวันสำคัญต่าง ๆ

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง(นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกต การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม การแสดงออก และการให้ข้อคิดเห็นในหมู่และใน
กองลูกเสือ

6.องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือ ความคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ ตระหนักถึงอันตรายของสารพิษที่ปนเปื้อนใน
อาหาร

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 14

เพลง

ลูกเสือจับมือ

จับมือกันไว้ให้มั่นคง	เพื่อความยั่งยืนสามัคคี
รักกันปรองดองเหมือนน้องพี่	ผูกความสามัคคีร่วมกัน
โกรธกันมันร้ายเป็นสิ่งเลว	เปรียบดั่งเป็นเปลวร้อนไฟนั้น
เผาใจให้มีความไหวหวั่น	จับมือยึดให้กันเป็นสิ่งดี

ใบงาน

สารพิษปนเปื้อนในอาหาร

คำชี้แจง

- หมู่ลูกเสือเลือกหรือจับฉลากเรื่องที่จะศึกษาและวิเคราะห์หมู่ละ 1 เรื่องที่ไม่ซ้ำกัน โดย
ศึกษาจากใบความรู้ หรือค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ เพิ่มเติม
 - สารบอแรกซ์
 - สารฟอร์มาลีน
 - สารเร่งเนื้อแดง
 - สารฟอกขาว
 - สารเมลามีน
- อภิปรายหาข้อสรุปตามประเด็นต่อไปนี้
 - สารพิษเหล่านี้ปนเปื้อนในอาหารได้อย่างไร และอาจก่อให้เกิดผลเสียอะไรบ้างต่อ
สุขภาพ
 - มีวิธีป้องกัน และแก้ไขปัญหาอย่างไรบ้าง
- ร่วมกันคิดวิธีการนำความรู้ที่ได้รับไปณรงค์เผยแพร่ให้กับกองลูกเสืออื่น และคนในชุมชน
ในโอกาสวันสำคัญต่าง ๆ เช่น การทำโปสเตอร์ ทำแผ่นพับ หรือการทำเว็บไซต์ เป็นต้น
- ส่งตัวแทนนำเสนอต่อกองลูกเสือ

ใบความรู้

สารพิษปนเปื้อนในอาหาร

1. เรื่องสารบอแรกซ์

บอแรกซ์แท้จริงคืออะไร

บอแรกซ์ เป็นสารอนินทรีย์สังเคราะห์ที่มีชื่อทางเคมีว่า “โซเดียมบอเรท” (Sodium borate) ลักษณะเป็นผลึก ไม่มีสี ไม่มีกลิ่น มีรสขมเล็กน้อย ละลายน้ำได้ดี ชาวบ้านเรียกว่า “น้ำประสานทอง” หรือ “ผงกรอบ” ภาษาจีนเรียกว่า “เม่งแซ่”

บอแรกซ์ เป็นสารเคมีที่มีการนำมาใช้ประโยชน์ในทางอุตสาหกรรมหลายชนิด เช่น ทำแก้ว ภาชนะเคลือบ เครื่องสำอาง ยาชุบโลหะ เป็นต้น นอกจากนี้ยังใช้เป็นส่วนประกอบในผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เช่น ยากำจัดตะไคร่น้ำในสระว่ายน้ำ ยาฆ่าแมลง ยาฆ่าเชื้อราเพื่อการดูแลรักษาเนื้อไม้ ยาฆ่าแมลงสำหรับใช้ตามรอยแตกและช่องโหว่ของอาคารบ้านเรือน หรือโรงงานอุตสาหกรรม ตึกสถาบันและอาคารร้านค้าต่าง ๆ เป็นต้น

มีอันตรายแค่ไหน

บอแรกซ์ เป็นสารที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ การได้รับในปริมาณน้อยๆ เป็นประจำ ทำให้เกิดพิษสะสมในร่างกายและกรวยไตอักเสบ และอาจเสียชีวิตได้ถ้าได้รับสารนี้ปริมาณมากในคราวเดียว (เด็กถ้ากินเกิน 5 กรัม และผู้ใหญ่ถ้ากินเกิน 15 กรัม) กระทรวงสาธารณสุขจึงได้ออกประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ 151 (พ.ศ. 2536) กำหนดให้บอแรกซ์เป็นวัตถุที่ห้ามใช้ในอาหาร

อาการเป็นอย่างไร

อาการของผู้ที่ได้รับบอแรกซ์ จะมีอาการคลื่นไส้ อาเจียน ท้องเดิน เจ็บในช่องท้อง กระเพาะอาหารและลำไส้ อูจจาระเป็นเลือดในบางครั้ง มีน้มน้ำ ปวดศีรษะ นอนไม่หลับ เป็นผื่นแดง พุพองตามผิวหนัง และการทำงานของตับและไตถูกทำลาย

พบในอาหารประเภทไหน

อาหารที่มักตรวจพบบอแรกซ์ ได้แก่ แป้งกรอบ ลูกชิ้น ทอดมัน มะม่วงดอง ไส้กรอกหัวไชโป๊ หมูยอ ผักกาดเค็ม เนื้อสัตว์บดสับ ทับทิมกรอบ ลอดช่อง

2. เรื่อง สารฟอर्मาลีน

“ฟอर्मาลีน และ ฟอर्मัลดีไฮด์” ทั้งสองตัวนี้ในทางเคมีคือสารตัวเดียวกัน เพียงแต่ว่าเมื่ออยู่ในรูปของสารละลายจะเรียกว่า “ฟอर्मาลีน” หรือชื่อเรียกที่เราคุ้นกันดีก็คือ น้ำยาดองศพนั่นเอง ส่วน “ฟอर्मัลดีไฮด์” มีสถานะเป็นก๊าซที่อุณหภูมิปกติ มีกลิ่นฉุนแสบจมูก ที่มีจำหน่ายทั่วไปจะอยู่ในรูปของสารละลายชื่อน้ำยาฟอर्मาลีน สารละลายนี้ไม่คงสภาพ เมื่อเก็บไว้นานโดยเฉพาะที่อุณหภูมิสูงจะกลายเป็นกรดฟอर्मิก จึงจำเป็นต้องเติมสารที่ทำหน้าที่ให้คงสภาพ เช่น เมทานอล 5 – 15% หรือจำหน่ายในรูปของพาราฟอर्मัลดีไฮด์

ฟอร์มาลินเป็นสารตั้งต้นสำหรับผลิตภัณฑ์หลายชนิด ที่ใช้มากคือนำไปทำเม็ดพลาสติกชนิดต่าง ๆ ใช้เป็นการสำหรับเฟอร์นิเจอร์ไม้ ใช้ทำโฟมเพื่อเป็นฉนวน เป็นต้น

ในวงการแพทย์ใช้ในการฆ่าเชื้อโรค เช่น ใช้ดองศพ ใช้ฉีดเพื่อกันศพเน่า ใช้เป็นส่วนผสมในเวชภัณฑ์ เช่น ยาอม น้ำยาฆ่าเชื้อโรค เป็นต้น

อันตรายเกิดจากไอของฟอร์มาลดีไฮด์ ทำให้เกิดการระคายเคืองที่ตา จมูก และผิวหนัง อาจทำให้กระจกตาเป็นแผลถึงขั้นตาบอดได้ ถ้าสูดดมเข้าไปมาก ๆ จะทำให้น้ำท่วมปอดจนหายใจไม่ออก แน่นหน้าอก และเสียชีวิตในที่สุดอาการเหล่านี้อาจเกิดขึ้นหลายชั่วโมงหลังจากได้รับสารนี้ โดยไม่มีอาการเจ็บปวดเลยก็ได้ หากได้รับปริมาณน้อยเป็นเวลานาน จะมีอาการไอและหายใจติดขัดเพราะหลอดลมอักเสบปอด ตับและไตจะเสื่อม

อาหารที่พบการปนเปื้อนสารนี้ ได้แก่ อาหารประเภทเนื้อสัตว์ เช่น เนื้อหมู เนื้อวัว อาหารทะเล และผักสด ซึ่งผู้ค้านำมาใส่เพื่อไม่ให้เกิดการเน่าเสียง่าย ผู้บริโภคจึงควรเลือกซื้ออาหารเหล่านี้อย่างระมัดระวัง เช่น ไม่ซื้อเนื้อหมูที่สดและแดงผิดปกติ ก่อนนำมาปรุงควรล้างให้สะอาด

3. เรื่อง สารฟอกขาว

สารฟอกขาวหรือสารโซเดียมไฮโดรซัลไฟต์ (Sodium hydrosulfite) หรือรู้จักกันในชื่อ “ผงซักฟอก” นิยมใช้ในอุตสาหกรรมฟอกย้อมเส้นใยไหม แห และอวน แต่พบว่าผู้ค้าบางรายนำมาใช้ฟอกอาหาร เพื่อให้อาหารมีความขาว ดูสดใสน่ารับประทาน ซึ่งเป็นอันตรายอย่างมากต่อสุขภาพ

อันตรายต่อผู้บริโภค

การสัมผัสสารฟอกขาวโดยตรงจะทำให้ผิวหนังอักเสบ เป็นผื่นแดงถ้าบริโภคเข้าไปจะทำให้เกิดอาการอักเสบในอวัยวะที่สัมผัส เช่น ปาก ลำคอ กระเพาะอาหาร และลำไส้ ทำให้เกิดอาการแน่นหน้าอก หายใจไม่สะดวก ความดันโลหิตต่ำ ปวดท้อง ปวดศีรษะ อาเจียน อุจจาระร่วง และหากแพ้สารนี้อย่างรุนแรง จะทำให้ถ่ายเป็นเลือด ชัก ช็อก หมดสติ หายใจไม่ออก ไตวาย และเสียชีวิตในที่สุด

อาหารที่มักตรวจพบสารฟอกขาว

ถั่วงอก ขิงฝอย ยอดมะพร้าว กระเทียม หน่อไม้ดอง น้ำตาลมะพร้าว ทุเรียนกวน

4. เรื่อง สารเร่งเนื้อแดง (ชาลบูตามอล)

ชาลบูตามอล เป็นสารในกลุ่มเบต้าอะโกนิสต์ (b-Agonist) เป็นตัวยาสำคัญในการผลิตยาบรรเทาโรคหอบหืดออกฤทธิ์ในการขยายหลอดลม ช่วยให้อัตราการไหลเวียนของเลือดดีขึ้น และเพิ่มการสลายไขมันที่สะสมในร่างกาย เกษตรกรผู้เลี้ยงหมูนิยมนำสารชนิดนี้ไปผสมในอาหารหมู เพื่อให้เนื้อหมูมีปริมาณเนื้อแดงเพิ่มมากขึ้น เพราะจะทำให้ได้ราคาดีกว่าหมูที่มีชั้นไขมันหนา ๆ

อันตรายจากชาลบูตามอล

การบริโภคเนื้อสัตว์ที่มีสารเร่งเนื้อแดงตกค้างอยู่ อาจทำมีอาการมือสั่น กล้ามเนื้อกระตุก ปวดศีรษะ หัวใจเต้นเร็วผิดปกติ กระวนกระวาย วิงเวียนศีรษะ บางรายมีอาการเป็นลม คลื่นไส้ อาเจียน มีอาการทางจิตประสาท และเป็นอันตรายมากต่อหญิงมีครรภ์ ผู้ที่เป็นโรคหัวใจ ความดันโลหิตสูง เบาหวาน และโรคไทรอยด์เป็นพิษ

5. เรื่อง สารเมลามีน

เมลามีนคืออะไร

เมลามีน (Melamine) เป็นสารอินทรีย์ มีชื่อทางเคมีว่า 1,3,5-triazine-2,4,6-triamine มีลักษณะเป็นผลึกสีขาวละลายน้ำได้เล็กน้อย มีไนโตรเจนเป็นส่วนประกอบสูงถึง 66 % นิยมนำมาใช้เป็นส่วนประกอบหลักในอุตสาหกรรมพลาสติก เช่น โฟมทำความสะอาดพื้นผิว, แผ่นฟอรัไมกา, กาว, งานฉาบ, ไวท์บอร์ด และวัตถุดิบความร้อน เป็นต้น

ในธรรมชาติยังพบสารที่คล้ายกับเมลามีนคือ Ammeline (แอมมีลีน) Ammelide (แอมมีไลด์) และ Cyanuric acid (กรดไซยานูริก) สารเหล่านี้เกิดจากปฏิกิริยาเคมีของเมลามีนจนได้เป็นแอมมีไลด์ และเมื่อแอมมีไลด์ ถูก oxidize ด้วยสารพวก Potassiumpermanganate หรือการต้มให้เดือดจะได้กรดไซยานูริกเกิดขึ้น ซึ่งใช้เป็นสารตั้งต้นในการทำสารฟอกขาว, สารให้ความคงตัว, สารฆ่าเชื้อโรคในสระน้ำว่ายน้ำและใช้เป็นส่วนประกอบในวัตถุเจือปนอาหารสัตว์

การปนเปื้อนเมลามีนในอาหาร

ในปี 2550 มีรายงานว่าพบการปนเปื้อนของสารเมลามีนในวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตอาหารสัตว์ที่นำเข้าจากประเทศจีนซึ่งทำให้สุนัขและแมวจำนวนมากป่วยและตายเนื่องจากไตวายและปี 2551 ก็มีรายงานว่านมผงหรือนมสำเร็จรูปสำหรับทารกที่ผลิตในประเทศจีนมีสารเมลามีนปนเปื้อนซึ่งทำให้มีทารกอย่างน้อย 4 รายเสียชีวิตเนื่องจากภาวะไตวาย และเจ็บป่วยอีกอย่างน้อย 54,000 คน จากการสอบสวนพบว่าสาเหตุเกิดจากเกษตรกรชาวจีนผู้เลี้ยงวัวนมเติมน้ำลงในน้ำนมดิบเพื่อให้มีปริมาณเพิ่มขึ้นซึ่งเป็นผลให้น้ำนมดิบมีปริมาณโปรตีนต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานของบริษัทผู้รับซื้อ ทำให้ขายน้ำนมดิบไม่ได้ เกษตรกรจึงเติมเมลามีนลงใน น้ำนมดิบเพื่อให้มีปริมาณไนโตรเจนสูงขึ้นและได้มาตรฐานตามที่บริษัทกำหนดเนื่องจากการตรวจหาปริมาณโปรตีนในอาหารจะวัดออกมาในรูปของไนโตรเจน

นอกจากนี้การปลูกพืชอาหารสัตว์ก็มีการผสมเมลามีนลงในดินเพื่อเพิ่มโปรตีน และเร่งการเจริญเติบโต ผู้ผลิตอาหารสัตว์ก็ผสมเมลามีนในอาหารสัตว์ที่ขายด้วย นั้นหมายความว่าเมลามีนได้ถูกผสมมาตั้งแต่ต้นทางของห่วงโซ่อาหารก่อนจะมาถึงปลายทางที่ผู้บริโภค ดังนั้นจึงไม่ใช่แค่ผลิตภัณฑ์นมเท่านั้นที่เสี่ยงต่อสารเมลามีนแต่ทั้งนี้ น้ำ พืชผักหรือเนื้อสัตว์ก็มีโอกาสปนเปื้อนสารเมลามีนได้เช่นกัน

พิษของเมลามีนและกรดไซยานูริก

อาการหลักที่เกิดจากการได้รับสารเมลามีน คือความดันโลหิตสูง ไตอักเสบ พบผลึกเล็กๆ ที่ไต บัสสาวะมีเลือดปนและมีอาการไตวายนอกจากนี้ยังเป็นสาเหตุหนึ่งของการเกิดมะเร็งที่กระเพาะ บัสสาวะส่วนกรดไซยานูริกก็ทำให้เนื้อเยื่อของไตเสียหายเช่นกัน และพบว่าสารผสมระหว่างเมลามีนและกรดไซยานูริก จะก่อให้เกิดผลึกตกค้างที่ท่อไตมากขึ้นอันเป็นสาเหตุของการเกิดภาวะไตวายในที่สุด

องค์การอนามัยโลกได้กำหนดค่าปนเปื้อนสูงสุดที่ร่างกายได้รับต่อวันโดยไม่ทำให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพคือ 0.20 มก./น้ำหนักตัว 1 กก./วันหมายความว่า ถ้าเราหนัก 50 กก. ต้องได้รับเมลามีนมากกว่า 10 มก./วันถึงจะเป็นอันตรายและสมมติว่านมที่เราดื่ม 1 ลิตรมีเมลามีนปนเปื้อน 1 มก. ซึ่งเราต้องดื่มมากกว่า 10 ลิตรถึงจะได้รับอันตรายจากเมลามีน

กระทรวงสาธารณสุขได้ออกประกาศห้ามนำเข้าผลิตภัณฑ์นมและผลิตภัณฑ์อาหารที่มีนมเป็นส่วนประกอบที่มีการปนเปื้อนเมลามีนโดยกำหนดให้นมผงมีเมลามีนปนเปื้อนได้ไม่เกิน 1 ส่วนต่ออาหารล้านส่วน (ppm) หรือ 1 มิลลิกรัมต่อน้ำหนักอาหาร 1 กิโลกรัม และอาหารอื่นที่มีนมเป็นส่วนประกอบจะพบเมลามีนได้ไม่เกิน 2.5 ส่วนในอาหารล้านส่วน ผู้ฝ่าฝืนประกาศนี้มีบทลงโทษปรับ 5,000 บาท ถึง 20,000 บาทและมีโทษจำคุก 6 เดือน ถึง 2 ปี

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

ทำไมยางลบต้องอยู่บนหัวดินสอ

สุวิทย์เป็นเด็กช่างสงสัย เขามักมีคำถามแปลกๆ ถามพ่อแม่ ครู เพื่อน และคนรู้จักเสมอ วันหนึ่งขณะที่เรียนในชั้นเรียน เขาถามคุณครูว่า "ทำไมต้องมียางลบอยู่บนหัวดินสอ"

"ก็เพราะว่า **คนเราสามารถทำผิดกันได้**"

ลองทวนคำถามอีกครั้งหนึ่ง "ทำไมต้องมียางลบอยู่บนหัวดินสอ"

ก็เพราะคนเรามีสิทธิ์ทำผิดกันได้

แต่จงจำไว้ว่า **"เราไม่ควรใช้ยางลบหมดก่อนดินสอ เพราะนั่นอาจหมายความว่าเรากำลังทำผิดซ้ำ ๆ จนความผิดนั้นอาจสายเกินแก้"** สุวิทย์ขอบคุณคุณครูและนำสิ่งที่ตนได้รับทราบในวันนี้เป็นเรื่องเล่าให้ผู้อื่นฟังต่อไป

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า จงกล้าเผชิญหน้ากับความผิดพลาดและไม่ประมาทในการใช้ชีวิต

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ เครื่องหมายลูกเสือหลวง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
หน่วยที่ 7 ทักษะชีวิต
แผนการจัดกิจกรรมที่ 15 คิดเชิงบวก เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือมีความสามารถในการคิดเชิงบวกได้

2. เนื้อหา

การคิดเชิงบวกเป็นการวิเคราะห์หาสิ่งดี ๆ ที่มีอยู่ในสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน การฝึกคิดเชิงบวกจะช่วยให้มองโลกในแง่ดี มีความหวัง และหาทางออกจากปัญหาได้ง่ายขึ้น

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เพลง หรือเกม

4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ผู้กำกับลูกเสือเตรียมการให้อาสาสมัครลูกเสือแสดงบทบาทสมมุติในกองลูกเสือตามสถานการณ์ต่อไปนี้

“ผู้กำกับลูกเสือมอบหมายงานให้หมู่ลูกเสือปฏิบัติกิจกรรมวาดภาพฐานผจญภัย แต่มีลูกเสือวิ่งเล่นกันแล้วไปชนเพื่อนที่กำลังทำงานอยู่ ทำให้งานที่ทำอยู่เกิดความเสียหายขึ้น”

2) ผู้กำกับลูกเสือนำอภิปรายและเพิ่มเติม ให้ได้ข้อสรุปในประเด็น

(1) คิดว่าลูกเสือที่ถูกชนจะรู้สึกอย่างไร

(2) ความรู้สึกเช่นนี้เกิดมาจากความคิดอย่างไร(เกิดจากความคิดทางลบ เช่น ทำไม่จึงช่วยอย่างนี้ เพื่อนนี้แย่จริงรู้ว่าคนทำงานอยู่ยังจะมาวิ่งแถวนี้อีก ทำตั้งนานกว่าจะได้แค่นี้ไม่รู้จะต้องทำอีกนานแค่ไหน ฯลฯ เพราะอารมณ์และความคิดโน้มน้ากันได้ ในทางกลับกันอารมณ์ทางลบก็โน้มน้าให้เกิดความคิดทางลบตามมาได้เช่นกัน)

3) ผู้กำกับลูกเสือมอบหมายให้หมู่ลูกเสือร่วมกันปรับความคิดใหม่ ให้เป็นความคิดทางบวกที่หลากหลายมากที่สุด แล้วนำเสนอในกองลูกเสือ (เช่น ดีจะได้ทำใหม่ให้ดีกว่าเดิม ที่หลังเราต้องระวังให้มากกว่านี้ฯลฯ)

4) สุ่มให้หมู่ลูกเสือนำเสนอ 1 หมู่ หมู่ที่เหลือให้ช่วยกันเพิ่มเติมในส่วนที่ไม่ซ้ำกัน

5) ผู้กำกับลูกเสือนำอภิปรายและเพิ่มเติม ในประเด็น

(1) ความคิดทางบวกทำให้ผลอย่างไรต่อตัวลูกเสือ(ทำให้เกิดอารมณ์ทางบวก ไม่โกรธ สามารถแก้ปัญหาด้วยเหตุผล จึงไม่เกิดความขัดแย้งและความรุนแรงตามมา)

(2) ได้ข้อคิดอะไรบ้างจากกิจกรรม และจะนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง(นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ ชักธงลง เลิก)

5.การประเมินผล

สังเกต การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม และการแสดงความคิดเห็นในหมู่ และในกองลูกเสือ

6. องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือ ความคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ เข้าใจตนเอง เข้าใจผู้อื่น ความรับผิดชอบต่อ

ตนเองและส่วนรวม

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่15

เพลง

ยัม

ยัม ยัม ยัม ยัมมานัยน์ตาหวานชื่น
ยัมนิตชีวิตยังยืน สดชื่นอร่าอย่ามัวรอ
สดชื่นอร่าอย่าหน่าย มายิ้มกันหนอเพื่อนเอ

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

ลุงมากับม้า

ชายคนหนึ่งชื่อลุงมา เลี้ยงม้าไว้ตัวหนึ่ง ลุงมามีลูกชายคนหนึ่งอายุครบเกณฑ์ทหารพอดี ลูกชายมีหน้าที่เลี้ยงม้านี้

วันหนึ่ง ปรากฏว่าม้าตัวนี้หายไป ทำให้ลุงมาเศร้าโศกเสียใจมาก เพราะกว่าจะซื้อม้าตัวนี้ได้ ต้องใช้เวลานานในการสะสมเงิน แม้ว่าชาวบ้านจะช่วยกันปลอบใจให้คลายทุกข์ แต่ลุงมาก็ยังทำใจไม่ได้...ยังคงเสียใจเหมือนเดิม

แต่แล้ว รุ่งขึ้นอีกวันหนึ่งก็ปรากฏว่าม้าตัวที่หายไปได้กลับมา แถมยังพาม้าป่ามาอีก 4 ตัว ด้วย ทำให้ลุงมาดีใจมาก นอกจากจะได้ม้าคืนมาแล้วยังได้ม้ามาเปล่า ๆ โดยไม่ต้องซื้อถึง 4 ตัว

ลุงมาดีใจอยู่ไม่นาน ก็ปรากฏว่าม้าป่าตัวหนึ่งที่ลุงมาได้มาเปล่า ๆ นี้ได้เตะลูกชายของลุงมาจนลูกชายขาเป๋ทำให้ลุงมาต้องเสียใจมากอีกครั้งหนึ่ง ชาวบ้านก็เข้ามาช่วยกันปลอบใจอีก

หลายวันต่อมา มีการเกณฑ์ทหาร ชายหนุ่มที่อยู่หมู่บ้านเดียวกับลุงมาถูกเกณฑ์ทหารหมดทุกคน ยกเว้นลูกชายของลุงมาเนื่องจากขาเป๋ และภายหลังชายหนุ่มที่ถูกเกณฑ์ทหารได้ตายในสนามรบหมดทุกคน ถือว่าเป็นโชคดีของลุงมาที่ลูกชายแม้จะขาเป๋แต่ก็ยังมีชีวิตอยู่ ชาวบ้านต่างก็มาแสดงความดีใจกับลุงมา

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่าเมื่อยังมีลมหายใจก็จงอย่าท้อแท้ในชีวิต จงใช้สติกำหนดรู้ไว้เสมอว่า “เมื่อเรา

ประสบโชคร้าย ก็ไม่ควรเสียใจมากนักเพราะโชคดีอาจตามมาในไม่ช้า

จงสู้ต่อไป”

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ เครื่องหมายลูกเสือหลวง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
หน่วยที่ 7 ทักษะชีวิต

แผนการจัดกิจกรรมที่ 16 การแสดงความชื่นชมและการให้กำลังใจ

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือมีความสามารถในการสื่อสาร เพื่อแสดงความชื่นชมและให้กำลังใจเพื่อนได้

2. เนื้อหา

การสื่อสารเป็นเครื่องมือสำคัญที่สุด ในการสร้างและรักษาสัมพันธภาพกับผู้อื่น ทักษะการสื่อสารเพื่อแสดงความชื่นชมและให้กำลังใจผู้อื่น จึงเป็นทักษะจำเป็นอีกอย่างหนึ่งที่ลูกเสือควรฝึกฝน

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 ใบความรู้ เรื่อง ทักษะการแสดงความชื่นชม และให้กำลังใจ

3.3 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เพลง หรือเกม

4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ผู้กำกับลูกเสือนำสนทนาในกองลูกเสือถึงความหมายของ “การแสดงความชื่นชม และการให้กำลังใจ” (การแสดงความชื่นชมในสิ่งดี ๆ ของเพื่อน แม้เพียงเล็กน้อย เป็นการเสริมความเชื่อมั่น และสร้างแรงบันดาลใจให้กับเพื่อนที่เขาจะมุ่งมั่นรักษาสิ่งดี ๆ นั้นไว้ และพยายามทำให้ดียิ่งขึ้นไปอีก ขณะที่การให้กำลังใจเมื่อเพื่อนเกิดความท้อก็จะช่วยเสริมแรงให้เขามีพลังที่จะสู้กับอุปสรรคต่อไปเช่นกัน)

2) ผู้กำกับลูกเสือแจกใบความรู้เรื่อง “ทักษะการแสดงความชื่นชม และให้กำลังใจ” ให้ลูกเสือแต่ละหมู่ร่วมกันคิดประโยคคำพูด เพื่อให้กำลังใจเพื่อน ในสถานการณ์ “เพื่อนประสบอุบัติเหตุขาหัก นอนป่วยอยู่โรงพยาบาล และลูกเสือไปเยี่ยม”

3) ลูกเสือแสดงบทบาทสมมุติที่ละหมู่ ผู้กำกับและลูกเสือหมู่อื่นร่วมกันวิเคราะห์ความถูกต้อง ของขั้นตอนทักษะการให้กำลังใจ และช่วยเสนอแนะการแก้ไข จนครบทุกหมู่

4) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือ ร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้และการนำไปใช้

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกตการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม การแสดงออก และการแสดงความคิดเห็นในหมู่ และกองลูกเสือ

6.องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือ เข้าใจตนเอง เข้าใจเห็นใจผู้อื่น การสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 16

เพลง

กำลังใจ

ในยามที่ท้อแท้ ขอเพียงแค่ว่าคนหนึ่งจะคิดถึงและคอยห่วงใย
ในยามที่ชีวิตหม่นหมองร้องไห้ขอเพียงมีใครปลอบใจสักคน
ในวันที่โลกร้าง ความหวังให้ว่าดมั่นขาดม้นหาย ใครจะช่วยเติม
เพิ่มพลังใจ ให้ฉันได้เริ่มต่อสู้อีกครั้งบนหนทางไกล
กำลังใจจากใครหนอขอเป็นทานให้ฉันให้ได้
ให้ชีวิตได้มีแรงใจ ให้ดวงใจลุกโชนความหวัง
กำลังใจจากใครหนอขอเป็นทานให้ฉันได้ไหม
ตั้งหยาดฝนบนฟากฟ้าไกลที่หยาดรินสู่ผืนดินแห้งผาก

ใบความรู้

ทักษะการแสดงความชื่นชมและให้กำลังใจ

การแสดงความชื่นชม และให้กำลังใจ เป็นการสื่อสารทางบวกอย่างหนึ่ง การแสดงความชื่นชมในสิ่งดีของเพื่อน แม้เพียงเล็กน้อย จะช่วยเสริมความเชื่อมั่นให้แก่เพื่อน และสร้างแรงบันดาลใจให้เขามุ่งมั่นที่จะรักษาสิ่งดี ๆ นั้นไว้ และพยายามทำให้ดียิ่งขึ้นไปอีก ขณะที่การให้กำลังใจเมื่อเพื่อนเกิดความท้อแท้ ก็จะช่วยเสริมแรงให้เขามีพลังที่จะสู้กับอุปสรรคต่อไปเช่นกัน

บทบาทขององค์ประกอบของการสื่อสารทางบวก

1. เป็นการสื่อสารซึ่งเริ่มต้นจากตัวเราโดยสื่อความคิด ความรู้สึก และความต้องการของตนเอง
2. ใช้ภาษาพูด น้ำเสียง ไพเราะ พูดด้วยเหตุผล และถูกกาลเทศะ
3. แสดงออกทางอารมณ์อย่างเหมาะสม
4. สร้างความรู้สึกที่ดีต่ออีกฝ่ายเช่น การให้เกียรติ ให้ความสำคัญ แสดงความเป็นห่วง ให้กำลังใจ ถามความคิดเห็น ฯลฯ

ผลของการสื่อสารทางบวก จะทำให้เกิดความเข้าใจกันมากยิ่งขึ้น เกิดความรู้สึกดี ๆ ต่อกัน ทำให้มองอะไรเป็นบวกไปหมด อยากทำดีต่อกันมากยิ่งขึ้น ละทิ้งและให้อภัยกันง่ายขึ้น

ขั้นตอนการแสดงความชื่นชม

1. บอกความรู้สึกของตนเองอย่างจริงใจ ทั้งคำพูด ท่าทางและน้ำเสียง
2. ระบุสิ่งดี ๆ ของเพื่อนที่เราสังเกตได้ ตามความเป็นจริง

ตัวอย่างการชื่นชมเพื่อนในเรื่องต่างๆ

@ ชื่นชมความตรงต่อเวลา : มีนัดกับนายนี้ ไม่เคยผิดหวังเลย ตรงเวลาเป๊ะทุกครั้ง

@ชื่นชมในการเป็นคนที่มีความรับผิดชอบในการทำงาน: นายเป็นคนรับผิดชอบดีมาก ๆ

ต้องยกนิ้วให้เลย

@ ชื่นชมที่เขาเป็นคนมีอัธยาศัยดี: ทำไมนายช่างดีอย่างนี้

@ชื่นชมที่เขาชอบช่วยเหลือเพื่อนฝูง: พวกเราโชคดีที่มีเพื่อนอย่างนาย

@ชื่นชมที่เขาที่เรียนดี ได้รางวัล ร้องเพลงเพราะ ฯลฯ : ยินดีด้วย นายเก่งมาก

ขั้นตอนการให้กำลังใจ

1. สะท้อนความรู้สึกของเพื่อนที่เราสังเกตได้ในขณะนั้น เพื่อให้เขารู้ว่าเราเข้าใจและเห็นใจเขา
ดูเธอ/เธอคง ----- (ความรู้สึกที่เราสังเกตเห็น) +/- ที่--- (ปัญหาที่เกิดขึ้น)
2. สรรวจสิ่งดีที่เขาทำอยู่ ที่จะช่วยให้เขารู้สึกมีความหวังและกำลังใจมากขึ้น
3. เสริมความเชื่อมั่นในความสามารถของเขา เช่น แสดงความชื่นชมที่เขาเข้มแข็งต่อสู้
อุปสรรค แก้ปัญหา ฯลฯ

ตัวอย่าง

สถานการณ์ : เพื่อนสอบไม่ผ่าน

1. เธอคงเสียใจ ที่ผลสอบออกมาอย่างนี้
2. แล้วเธอคิดจะทำอย่างไรต่อไป.... / มีอะไรที่จะช่วยเธอได้บ้าง.....
3. ฉันดีใจที่เธอเข้มแข็ง หาทางออกได้แล้ว สู้ต่อนะเพื่อน ฉันจะคอยเอาใจช่วย

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

ชีวิตที่หายไป

เด็กหนุ่มคนหนึ่งเป็นคนเรียนเก่งมากได้ทุนไปเรียนที่อเมริกาจนจบดอกเตอร์จึงกลับมาเยี่ยมบ้านบ้านของเขาอยู่อีกฟากหนึ่งของทะเลสาบต้องนั่งเรือแจวข้ามไปใช้เวลาประมาณหนึ่งชั่วโมง... ระหว่างอยู่ในเรือก็พูดคุยกับคนแจวเรือจ้าง

ชายหนุ่ม : เรือที่ติดเครื่องยนต์...ไม่มีเหรอ...ลุง... ?

คนแจวเรือจ้าง : ไม่มีหรือกลาน...ที่นั่นบ้านนอก...มันห่างไกลความเจริญ...มีแต่เรือแจว...

ชายหนุ่ม : โอ...ล้ำสมัยมากเลยนะลุงที่อเมริกาเขาใช้เครื่องบินกันแล้วลุง...ลุงยังมานั่งแจวเรืออยู่อีกไปส่งผมฝั่งโน้น...เอาเท่าไร...ลุง... ?

คนแจวเรือจ้าง : 80 บาท...

ชายหนุ่ม : OK ... ไปเลยลุง...

ในขณะที่ลุงแจวเรือหนุ่มนักเรียนนอกก็เล่าเรื่องความทันสมัยความก้าวหน้าของอเมริกาให้ลุงฟัง...เมืองไทย...เมื่อเทียบกับอเมริกาแล้ว...ล้ำสมัยมากไม่รู้คนไทยอยู่กันได้อย่างไร... ?

ชายหนุ่ม : ลุง...ลุงใช้คอมพิวเตอร์...ใช้อินเตอร์เน็ต...เป็นไหม... ?

คนแจวเรือจ้าง : ลุงไม่รู้จักรอก...ใช้ไม่เป็น...

ชายหนุ่ม : โอโฮ...ลุงไม่รู้เรื่องนี้นะ...ชีวิตลุงหายไปแล้ว... 25 %... รู้มัย แล้วลุงรู้ไหมว่า...เศรษฐกิจของโลก...ตอนนี้เป็นอย่าง... ?

คนแจวเรือจ้าง : ลุงไม่รู้หรือ...

ชายหนุ่ม : ลุงไม่รู้เรื่องนี้นะ...ชีวิตของลุงหายไป... 50 % แล้ว แล้วรู้เรื่องนโยบายการค้าโลกไหม...

ลุง... ? ลุง...ลุงรู้เรื่องดาวเทียมไหม...ลุง... ?

คนแจวเรือจ้าง : ลุงไม่รู้หรือ...หลานเอ๊ย...ชีวิตของลุง...ลุงรู้ทุกอย่างเดียว...ว่าจะทำอย่างไร...ถึงจะแจวเรือให้ถึงฝั่งโน้น...

ชายหนุ่ม : ถ้าลุงไม่รู้เรื่องนี้...ชีวิตของลุง...หายไปแล้ว... 75 %

ขณะนั้น เกิดลมพายุพัดมาอย่างแรง...คลื่นลูกใหญ่มาก...ท้องฟ้ามืดครึ้ม...

คนแจวเรือจ้าง : นี่พ่อหนุ่ม...เรียนหนังสือมาเยอะ...จบดอกเตอร์จากต่างประเทศ...ลุงอยากถามอะไรสักหน่อยได้ไหม

ชายหนุ่ม : ได้...จะถามอะไรหรือลุง... ?

คนแจวเรือจ้าง : เอ็งว่าน้ำเป็นไหม... ?

ชายหนุ่ม : ไม่เป็นจ๊ะ...ลุง....

คนแจวเรือจ้าง : ชีวิตของเอ็ง...กำลังจะหายไป 100 % ... แล้วพ่อหนุ่ม...

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่าความรู้ท่วมหัวแต่เอาตัวไม่รอด

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ เครื่องหมายลูกเสือหลวง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
หน่วยที่ 7 ทักษะชีวิต

แผนการจัดกิจกรรมที่ 17 คนดีรอบตัวฉัน

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือสามารถรู้จักและเห็นคุณค่าตนเองได้

2. เนื้อหา

การรู้จักตนเอง มองเห็นคุณค่าของความเป็นตนเอง เพื่อเสริมสร้างกำลังใจในการทำมาดี และส่งเสริมให้มีความรับผิดชอบมากยิ่งขึ้น

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง, เกม

3.2 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เพลง หรือเกม
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - (1) หมูลูกเสือนั่งล้อมวง ผลัดกันเล่าเรื่องคนใกล้ชิดที่ตนเองรัก เคารพ และผูกพัน คนละ 1 เรื่องพร้อมกับบอกว่าตนเองได้รับแบบอย่างหรือเรียนรู้สิ่งดี ๆ อะไรบ้างจากคนผู้นั้น
 - (2) นายหมู่ให้ทุกคนไหวทว่าเรื่องของใครที่น่าจะใช้เป็นตัวแทนของหมู่ได้ แล้วนำไปเล่าในกองลูกเสือในครั้งต่อไป
- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง(นัดหมาย ตรวจระเบียบ ชักธงลง เลิก)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง(ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เพลง หรือเกม
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - (1) ตัวแทนหมู่มูลูกเสือ เล่าให้กองลูกเสือฟัง ที่ละหมู่
 - (2) ผู้กำกับลูกเสือนำอภิปรายและเพิ่มเติม ในประเด็น
 - ลูกเสือได้ข้อคิดอะไรบ้างจากกิจกรรม (ทุกคนล้วนมีความดีอยู่ในตัว เพราะได้รับแบบอย่างและเรียนรู้สิ่งดี ๆ จากคนที่เรารัก เคารพ และผูกพัน)

- ในทางกลับกัน สำหรับแบบอย่างที่ไม่ดีในสังคม ลูกเสือคิดว่าควรทำอย่างไร
(ไม่ยอมรับ ไม่ยกย่อง และไม่เอาแบบอย่าง)

(3) ลูกเสือจะนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันอย่างไร

- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง(นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกตการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม และการแสดงความคิดเห็นในหมู่ และในกองลูกเสือ

6. องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือ ความคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ เข้าใจและเห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่น

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 17

เพลง

ศึกบางระจัน

ศึกบางระจันจำให้มั่นพี่น้องชาติไทย
แม้ชีวิตยอมอุทิศราชาติอับปาง
ไทยคงเป็นไทยมิใช่ชาติเป็นเชลย
บางระจันแม่สั่นอาวุธจะสู้
ตัวตายดีกว่าชาติตาย
แดนทองของไทยมิใช่ศัตรู

เกียรติประวัติสร้างไว้แต่ชนชาติไทยรุ่นหลัง
เลือดไทยต้องมาไหลหลังทาทั่วพื้นแผ่นดินไทย
ไทยมิเคยถอยร่นชนชาติศัตรู
สองดาบฟาดฟันศัตรูสู้จนชีพตนมลาย
เพียงเลือดหยาดสุดท้ายขอให้ไทยคงอยู่
แม้ใครรุกรานต้องสู้ เพื่อกู้แหลมถิ่นไทยงาม

เกม

หาคู่

- วิธีเล่น 1. ลูกเสือเข้าแถวเป็นวงกลม 2 วงซ้อนกัน หันหน้าเข้าหากันแล้วจำไว้ว่าคู่ของตนเองคือใคร
2. วงกลมทั้งสองทำขวาทันแล้วเดินสวนกันในวงกลมตามเพลง (เปิดเพลงวิทยุหรือให้ลูกเสือร้องเพลงง่าย ๆ ตามที่ผู้กำกับกำหนด)
3. เมื่อผู้กำกับเป่านกหวีด ให้ลูกเสือเข้าหาคู่ของตนเองเมื่อเจอแล้วให้จับมือนั่งลงคู่ที่หาคู่ได้
- ซ้ำที่สุดจะต้องออกจากการแข่งขันเสร็จแล้วเริ่มใหม่
- การตัดสินคู่ที่เหลือเป็นคู่สุดท้ายจะเป็นผู้ชนะ

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

ลูกนก

ลูกนกคู่หนึ่งอาศัยอยู่ในรังบนต้นไม้ ซึ่งอยู่ตรงกลางระหว่างสำนักพระฤๅษีกับหมู่บ้านโจร พ่อแม่ของมันต้องคอยหาอาหารมาป้อนทุกวัน

คืนหนึ่งมีพายุแรงพัดเอาลูกนกทั้งสองต้องพลัดพรากจากกัน นกตัวหนึ่งตกลงไปอยู่ในสำนักพระฤๅษีก็ได้รับการอบรม สั่งสอนฝึกฝนแต่ในทางดี พุดจาไพเราะ มีจิตใจมั่นคง โอบอ้อมอารีต่อเพื่อนบ้าน ส่วนลูกนกอีกตัวหนึ่งถูกพายุพัดตกลงไปในบ้านโจร ก็ได้รับการอบรมแนะนำตัวในทางโจร เช่น ลักขโมย พุดจาหยาบคาย ปากจัด มีจิตใจชั่วร้าย อาฆาตพยาบาท เป็นต้น

วันหนึ่ง พระราชาองค์หนึ่งเดินทางเข้ามานอนหลับอยู่ที่ต้นไม้ในแดนโจร นกตัวที่อยู่กับโจรก็พูดขึ้นว่า “เออ! ดีแล้ว วันนี้มีคนมานอนหลับอยู่ในถิ่นเรา เราต้องฆ่าเสียให้ตาย” พระราชาได้ยินก็ตกใจ รีบหนีผ่านไปทางสำนักพระฤๅษี นกตัวที่อยู่กับพระฤๅษีก็ออกมาทักทายว่า “เชิญ พักผ่อนดื่มน้ำและหลับนอนที่นี่ได้ ยินดีต้อนรับเจ้าค่ะ”

พระราชาจึงเข้าไปนอนหลับใต้ต้นไม้ใกล้ๆ กับสำนักพระฤๅษี เมื่อตื่นขึ้นมาก็คิดในใจว่า “นกสองตัวนี้มีนิสัยแตกต่างกันมากจริงๆ ตัวหนึ่งใจร้าย แต่อีกตัวหนึ่งใจดี” แล้วพระราชาก็เข้าไปหาพระฤๅษี เพื่อขออนุญาตที่พระฤๅษีเลี้ยงไว้ พระราชาได้นำนกผู้มีอริยาศยดีตัวนี้ไปเลี้ยงไว้ในพระราชวัง

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า สิ่งแวดล้อมดีจะทำให้ชีวิตรุ่งโรจน์ ส่วนสิ่งแวดล้อมเลวจะทำให้ชีวิตอัปมงคล

ชีวิตต้องฝึกฝนและพัฒนาอยู่เสมอ

ในประวัติบุคคลสำคัญและประวัติศาสตร์ของชาติที่เจริญทั้งหลาย จะเห็นว่ามนุษย์พัฒนาขึ้นจากการแก้ปัญหา และเข้มแข็งขึ้นจากการเผชิญความทุกข์ยากทั้งนั้น

คนที่อยู่สุขสบาย ไม่เคยต้องสู้ หรือแก้ปัญหา ไม่ได้ใช้ความคิด หลงอยู่ในความเพลิดเพลิน ไม่มีคนสอนที่ดี ไม่มีกัลยาณมิตรคอยเตือน ไม่มีแบบฝึกหัดชีวิตให้ทำจึงเจริญได้ยาก

ดังนั้น เมื่อเจออะไรที่ไม่พึงปรารถนาบอกตัวเองว่า นี่คือเครื่องมือฝึกฝนพัฒนาตัวเรา เราจะใช้มันให้เป็นประโยชน์ คนใดเอาชนะ ผ่านอุปสรรค ผ่านเหตุการณ์ ผ่านมรสุมชีวิตไปได้ด้วยดี คนนั้นจะเป็นผู้แกร่งกล้า และมีชีวิตที่พัฒนา

ปัญหานั้นเปลี่ยนพยานะตัวเดียวก็กลายเป็นปัญญา คนฉลาดจึงเปลี่ยนปัญหาให้เป็นปัญญา คนที่ปัญญางอกงามล้วนพัฒนามาจากการคิดแก้ปัญหาทั้งสิ้น

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ปัญหาก็เป็นที่มาของปัญญา ความทุกข์และอุปสรรคเป็นเครื่องมือพัฒนาชีวิตให้ก้าวหน้า

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ เครื่องหมายลูกเสือหลวง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
หน่วยที่ 6 ทักษะชีวิต

แผนการจัดกิจกรรมที่ 18 เป้าหมายชีวิต

เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือมีแนวทางในการตั้งเป้าหมายในชีวิตได้

2. เนื้อหา

เป้าหมายในชีวิตเปรียบเหมือนภาพของความสำเร็จของตนเองที่ได้วางไว้ และหาทางทำให้ได้ตามเป้าหมายด้วยวิริยะอุตสาหะและความถูกต้อง เป้าหมายในชีวิตมักได้แรงบันดาลใจมาจากบุคคลที่เรารัก เคารพ และศรัทธา

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง, เกม

3.2 ใบความรู้

3.3 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เพลง หรือเกม
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - (1) ผู้กำกับลูกเสือนำเสนอสนทนาในกองลูกเสือ ถึงความหมายของ “เป้าหมายชีวิต”
 - (2) ผู้กำกับลูกเสือให้หมู่ลูกเสือนั่งล้อมวง ผลัดกันเล่าเรื่อง “บุคคลในอุดมคติ” ที่ตนเองเคารพ ศรัทธา และอยากจะดำเนินชีวิตตามแบบอย่างคนผู้นั้น พร้อมบอกว่าที่ชอบเพราะคุณสมบัติอะไรบ้าง และได้ตั้งเป้าหมายชีวิตของตนเองอย่างไร
 - (3) นายหมู่ให้ทุกคนโหวตว่า เรื่องของใครที่ควรจะใช้เป็นตัวแทนของหมู่ ให้เจ้าของเรื่องเป็นตัวแทนหมู่เข้าไปเล่าในกองลูกเสือในครั้งต่อไป
 - (4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
 - (5) พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เพลง หรือเกม
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - (1) ตัวแทนหมู่เล่าให้กองลูกเสือฟัง ที่ละหมู่

- (2) ผู้กำกับนำอภิปรายและเพิ่มเติม ในประเด็น
 - คนที่เราเคารพ ศรัทธาส่วนใหญ่แล้ว เป็นคนอย่างไร (ใจดีมีเมตตา เสียสละ รับผิดชอบ เก่ง ฯลฯ)
 - การมีเป้าหมายชีวิตเป็นประโยชน์ต่อลูกเสืออย่างไร
 - ได้ข้อคิดอะไรบ้างจากกิจกรรม และจะนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันอย่างไร
- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง(นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกต การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม และการแสดงความคิดเห็นในหมู่ และในกองลูกเสือ

6. องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือ ความคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ เข้าใจตนเอง เข้าใจผู้อื่น ความรับผิดชอบต่อตนเอง

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 18

เพลง

ใกล้เข้าไปอีกนิด

ใกล้เข้าไปอีกนิด ชิดๆเข้าไปอีกหน่อย สวรรค์น้อยๆอยู่มโนวงเพื่อนรำ
รูปหล่อขอเชิญมาเล่น เนื้อเย็นขอเชิญมารำ มองมานัยตาหวานฉ่ำ(ซ้ำ)
โค้งแล้วไม่รำเสียแล้วนี้เอ๋ย สุขสราญนานมาเจอ
พบเธอในวงเพื่อนรำ ได้แต่แลมอง นวลน้องนัยตาหวานฉ่ำ
วันนี้มาพบงามอน พี่อยากจะทำนอกไปเพื่อนรำ(ซ้ำ)

เกม

วิ่งอลวน

วิธีเล่น ลูกเสือทุกคนนั่งเป็นวงกลมมือกอดอก แต่ละคนห่างกัน 1 ช่วงแขน เลือกลูกเสือออกมาสองคน คนหนึ่งเป็นคนไล่ อีกคนหนึ่งเป็นคนหนีเริ่มการเล่นคนไล่ต้องวิ่งไล่จับคนหนีให้ได้ การหนีจะอยู่ภายในวงกลมหรือวิ่งหลบหลีกในระหว่างผู้ที่นั่งอยู่ เมื่อไม่ต้องการหนีให้วิ่งไปนั่งข้างหน้าผู้ที่นั่งอยู่รอบวงกลมคนใดคนหนึ่งผู้ที่ถูกคนหนีนั่งข้างหน้าจะกลายเป็นผู้ไล่ทันที คนไล่เดิมจะกลายเป็นคนหนีต่อไป

การตัดสิน ลูกเสือที่เป็นคนหนีคนใด ถูกจับได้ต้องออกจากการแข่งขัน เลือกลูกเสือคนใหม่ขึ้นมาแทนคนหนีต่อไป

ใบความรู้

เป้าหมายชีวิต

เป้าหมายในชีวิตเปรียบเหมือนภาพของความสำเร็จของตนเองที่ได้วางไว้ และหาทางทำให้ได้ตามเป้าหมายด้วยวิธีะอุตสาหะและความถูกต้อง คล้ายกับการเห็นภาพจิ๊กซอที่เสร็จสมบูรณ์แล้ว ที่นี้ก็ขึ้นกับวิธีการของแต่ละคนว่าจะทำอะไรให้จิ๊กซอแต่ละตัวมาต่อกันให้เกิดเป็นภาพนั้นขึ้นมา เป้าหมายในชีวิตมักได้แรงบันดาลใจมาจากบุคคลที่เรารัก เคารพ และศรัทธา

แต่ถ้าเราไม่มีภาพหรือไม่มีเป้าหมายอะไรจะเกิดขึ้น? บางคนอาจจะคิดว่าฉันก็มีชีวิตของฉันไปเรื่อยๆ ไม่ได้รบกวนใครไม่ทำให้ใครเดือดร้อนฉันก็มีความสุขดีแล้วคุณค่าของคุณจะอยู่ที่ไหน?

การมีเป้าหมายในชีวิตคือคำตอบว่าเรามีชีวิตอยู่เพื่ออะไรเพื่อใครและอยู่อย่างไรชีวิตเปรียบเหมือนกับการเดินทางและนักเดินทางที่ชาญฉลาดย่อมมีเป้าหมายในการเดินทางเสมอเขาจะไม่สูญเสียเวลาข้างทางเพราะจะทำให้เขาไปถึงจุดหมายช้าลงการเดินทางของชีวิตไม่ได้ราบเรียบและสวยงาม เหมือนรอยด้ายกลีบกุหลาบเสมอไปในระหว่างทางสิ่งที่ไม่คาดคิดอาจเกิดขึ้นได้เสมอปัญหาและอุปสรรคเป็นแขกที่ไม่ได้รับเชิญให้มาเยี่ยมเยียนเรามาเพื่อทดสอบเรามาทำให้เราเหนื่อยล้าท้อแท้สิ้นหวังหมดแรงหมดกำลังใจที่จะเดินต่อไปและทำให้จุดหมายปลายทางนั้นยาวไกลออกไป อะไรคือสิ่งจำเป็นสำหรับนักเดินทางที่จะเอาชนะแขกที่ไม่ได้รับเชิญเหล่านี้คำตอบคือ**ความมุ่งมั่นและความสม่ำเสมอ**แม้ว่าเราจะเจอกับอุปสรรคขวากหนามและปัญหามากมายเป็นมรสุมของชีวิตก็ว่าได้ เราก็สามารถที่จะไปถึงเป้าหมายได้ในที่สุดซึ่งมันอาจจะล่าช้าไปบ้างก็ไม่ใช่อะไรสำคัญเพราะเราทำดีที่สุดแล้ว

การพักผ่อนเหมือนกับการชาร์ตแบตเตอรี่ให้เต็มเป็นการชาร์ตทั้งพลังกายและพลังใจในระหว่างทางที่เดินเราพบปะคนมากมายบางคนก็เดินไปทางเดียวกับเราบางคนก็เดินสวนทางกับเราถ้าการเดินทางของเราเต็มไปด้วยความสนุกสนานและรอยยิ้มแม้ว่าจะมีอุปสรรคมากมายก็ตามเราจะเป็นผู้สร้างแรงบันดาลใจให้คนอื่นเดินตามโดยไม่รู้ตัวบางคนอาจจะยึดเอาคติประจำใจของเราไปใช้ในการดำเนินชีวิตหรือให้เราเป็นแม่แบบเพราะพวกเขาได้เห็นแล้วว่าความสำเร็จจะมาอยู่เบื้องหน้าได้อย่างไร?

ความมุ่งมั่นและความสม่ำเสมอคือหัวใจที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ

ที่มา : <http://www.iamspiritual.com/chai/pp/success.html>

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

ข้อคิดจากถ้ำน้ำสองใบ

ชายจีนคนหนึ่งแบกถ้ำน้ำสองใบไว้บนบ่าเพื่อไปตักน้ำที่ริมลำธารถ้ำน้ำใบหนึ่งมีรอยแตก ในขณะที่อีกใบหนึ่งไร้รอยตำหนิและสามารถบรรจุน้ำกลับมาได้เต็มถึง...แต่ด้วยระยะทางอันยาวไกล จากลำธารกลับสู่บ้าน....จึงทำให้น้ำที่อยู่ในถ้ำน้ำใบที่มีรอยแตกเหลืออยู่เพียงครึ่งเดียว

เหตุการณ์ทั้งหมดนี้ดำเนินมาเป็นเวลา 2 ปีเต็มที่คนตักน้ำสามารถตักน้ำกลับมาบ้านได้หนึ่ง ถังครึ่งซึ่งแน่นอนว่าถ้ำน้ำใบที่ไม่มีตำหนิจะรู้สึกภาคภูมิใจในผลงานเป็นอย่างดีขณะเดียวกันถ้ำน้ำที่มีรอยแตกก็รู้สึกอับอายต่อความบกพร่องของตัวเองมันรู้สึกโศกเศร้ากับการที่มันสามารถทำหน้าที่ได้ เพียงครึ่งเดียวของจุดประสงค์ที่มันถูกสร้างขึ้นมา 2 ปีกับความล้มเหลวอันขมขื่นของถ้ำน้ำที่มีรอยแตก!!

วันหนึ่งที่ข้างลำธาร มันจึงพูดกับคนตักน้ำว่า "ข้ารู้สึกอับอายที่รอยแตกของข้าที่ทำให้ข้าที่อยู่ข้างในไหลออกมาตลอดเส้นทางที่กลับไปยังบ้านของท่าน"คนตักน้ำตอบว่า "เจ้าเคยสังเกตหรือไม่ ว่ามีดอกไม้เบ่งบานอยู่ตลอดเส้นทางที่ตัวเจ้าผ่านไป แต่กลับไม่มีดอกไม้อยู่เลยในอีกด้านหนึ่งเพราะ ข้ารู้ว่าเจ้ามีรอยแตกอยู่ข้าจึงได้หว่านเมล็ดพันธุ์ดอกไม้ลงข้างทางเดินด้านของเจ้าและทุกวันที่เราเดิน กลับเจ้าก็เป็นผู้รดน้ำให้กับเมล็ดพันธุ์เหล่านั้นเป็นเวลา 2 ปี ที่ข้าสามารถที่จะเก็บดอกไม้สวย ๆ เหล่านั้นกลับมาแต่งโต๊ะกินข้าวถ้าหากปราศจากเจ้าที่เป็นเจ้าแบบนี้แล้วเราก็คงไม่มีดอกไม้ที่สวยงามเช่นนี้"

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่าคนเราย่อมมีข้อบกพร่องที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเอง ซึ่งอาจช่วยทำให้การอยู่ร่วมกันของเราน่าสนใจ และกลายเป็นบำเหน็จรางวัลของชีวิตได้สิ่งที่ต้องทำก็ เพียงแค่อยอมรับคนแต่ละคนในแบบที่เขาเป็นและมองหาสิ่งที่ดีที่สุดในตัวเขา เท่านั้น

ข่าวร้าย-ข่าวดี

บริษัทผลิตรองเท้าที่ประสบความสำเร็จมากบริษัทหนึ่งฝ่ายบริหารได้ประชุมกันและพิจารณาที่จะเปิดตลาดในทวีปแอฟริกา จึงส่งพนักงานขายอันดับ 1 ไปยังแอฟริกาเพื่อทำการศึกษาศักยภาพของตลาด เมื่อไปถึงแอฟริกาเซลล์แมนสังเกตเห็นว่าชาวแอฟริกัน ส่วนมากเดินด้วยเท้าเปล่าเขาจึงส่งข่าวกลับไปว่า “ข่าวร้าย ที่นี้ไม่มีใครสวมรองเท้าเลย” และก็ส่งรายงานตามไปอีกว่า ไม่มีตลาดรองเท้าในทวีปแอฟริกา

ฝ่ายบริหารพิจารณาว่า ควรจะหาข้อมูลเป็นครั้งที่ 2 เพื่อให้แน่ใจ จึงตัดสินใจที่จะส่งเซลล์แมนอีกคนหนึ่งไปเพื่อประเมินตลาดแห่งนี้ พนักงานขายคนที่ 2 เมื่อไปถึงแอฟริกาก็มีความตื่นเต้นมาก และส่งข่าวกลับมาทันทีด้วยข้อความว่า “ข่าวดีไม่มีใครที่นี่ใส่รองเท้าเลย” เขารีบเดินทางกลับและรายงานแก่ฝ่ายบริหารว่า “สุภาพบุรุษทั้งหลาย เรากำลังจะรวยเพราะมีตลาดใหญ่มากในแอฟริกา และสิ่งสำคัญที่เราต้องทำคือให้การศึกษาแก่ชาวแอฟริกันว่าประโยชน์และความสำคัญของการใส่รองเท้าคืออะไร”

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่าในทุกๆเรื่องราว และทุกๆเหตุการณ์จะมีทั้งด้านบวกและด้านลบเราสามารถจะมองว่า แก้วใบหนึ่งมีน้ำอยู่ครึ่งหนึ่งหรือว่างเปล่าอยู่ครึ่งหนึ่งและมองเห็นรูโดนัทหรือตัวโดนัทเราเลือกได้ที่จะมองแบบใด แต่ที่สำคัญก็คือทางเลือกที่เราเลือกจะเป็นตัวกำหนดความสำเร็จหรือความล้มเหลวของเรา

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ เครื่องหมายลูกเสือหลวง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
หน่วยที่ 7 ทักษะชีวิต
แผนการจัดกิจกรรมที่ 19 สุภาพบุรุษและสุภาพสตรีในดวงใจ เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือสามารถอธิบายความสำคัญของการแสดงออก ถึงพฤติกรรมความเป็นสุภาพบุรุษและสุภาพสตรีได้

2. เนื้อหา

ความเป็นสุภาพบุรุษและสุภาพสตรี ต้องมีพื้นฐานมาจากคุณธรรมจริยธรรมและการแสดงออกอย่างเหมาะสม

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 ใบงาน

3.3 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เพลง หรือเกม
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - (1) แจกใบงาน มอบหมายงานให้หมู่ลูกเสือ ระดมความคิดเห็น และสรุปพฤติกรรมที่แสดงถึง**ความไม่เป็นสุภาพบุรุษของชาย** หรือ พฤติกรรมที่แสดงถึง**ความไม่เป็นสุภาพสตรีของหญิง** หมู่ละ 1 พฤติกรรม
 - (2) ให้หมู่ลูกเสือร่วมกันวิเคราะห์ประเด็นตามใบงาน และนำเสนอในกองลูกเสือครั้งต่อไป ในรูปแบบบทบาทสมมุติ
- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง(นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เพลง หรือเกม
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - (1) ลูกเสือนำเสนอบทบาทสมมุติพร้อมคำอธิบาย ที่ละหมู่จนครบ
 - (2) ผู้กำกับลูกเสือนำอภิปรายสรุปและเพิ่มเติมในประเด็น

- ลูกเสือคิดว่าหัวใจสำคัญของความเป็นสุภาพบุรุษและความเป็นสุภาพสตรี คืออะไร (เช่น สุภาพบุรุษ- ความเสียสละ เป็นผู้นำ อ่อนโยนแต่ไม่อ่อนแอ / สุภาพสตรี- เมตตา จริ่งใจ สุภาพ เรียบร้อย)
 - ได้ข้อคิดอะไรบ้างและจะนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันอย่างไร
- (3) ผู้กำกับลูกเสือเพิ่มเติม “มีคำกล่าวว่าแก่นแท้ของความเป็นสุภาพบุรุษและสุภาพสตรีอยู่ที่ความภูมิใจในคุณค่าของความเป็นมนุษย์และเพศของตน ซึ่งขึ้นกับว่าตนเองได้สร้างคุณค่าไว้มากน้อยแค่ไหน คุณค่าที่สำคัญประกอบด้วย การรู้จักเอาใจเขามาใส่เรา การให้เกียรติผู้อื่นและรักษาเกียรติตนเอง ความเสียสละ ความซื่อสัตย์และมีความรับผิดชอบ”
- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง(นัดหมาย ตรวจสอบเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

สอบถามความเข้าใจคุณลักษณะของสุภาพบุรุษ สุภาพสตรีที่สอดคล้องกับกฎลูกเสือ

6.องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือ ความคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ เข้าใจตนเอง เห็นคุณค่าและภูมิใจตนเอง รับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่19

เพลง

B.P.Spirit

I've got that B.P. Spirit right in my head (3)
 I've got that B.P. Spirit right in my head (2) to stay
 I've got that B.P. Spirit deep in my heart (3)
 I've got that B.P. Spirit deep in my heart (2) to stay
 I've got that B.P. Spirit all round my feet (3)
 I've got that B.P. Spirit all round my feet (2) to stay
 I've got that B.P. Spirit all over me (3)
 I've got that B.P. Spirit all over me (2) to stay

ร่วมใจ

(สร้อย) ร่วมใจเราพร้อมใจ (3 ครั้ง) งานน้อยใหญ่พร้อมใจกันทำ
พวกเราลูกเสือไทยต่างพร้อมใจสามัคคี น้ำใจเรากล้าผจญ บากบั่นอดทนหมั่นทำความดี
ผูกมิตรและมีไมตรี เหมือนดั่งน้องพี่รับความชื่นบาน (สร้อย)
พวกเราลูกเสือไทย บุกป่าไปลุยน้ำเอง แม้เราจะฝ่าภัยพาล แต่จิตเบิกบานเพราะความ
ปรองดอง ชมฟ้าและน้ำลำคลอง เสียงคึกคະนอง ร้องเพลงเพลินใจ (สร้อย)

ใบงาน

ให้ลูกเสือแต่ละหมู่ ไปค้นหาพฤติกรรมที่แสดงถึง**ความไม่เป็นสุภาพบุรุษของชาย หรือ พฤติกรรมที่แสดงถึงความไม่เป็นสุภาพสตรีของหญิง** หมู่ละ 1 พฤติกรรม ร่วมกันอภิปรายให้ได้ข้อสรุปในประเด็น

1. ทำไมพฤติกรรมนั้นจึงไม่เป็นสุภาพบุรุษ/สุภาพสตรี
2. ถ้าจะให้ เป็นสุภาพบุรุษ/สุภาพสตรี จะต้องปรับปรุงพฤติกรรมอย่างไร

สรุปผลการอภิปรายเพื่อรายงาน โดยการเล่นบทบาทสมมติ 2 รอบทั้งพฤติกรรมที่ไม่เป็นสุภาพบุรุษ/สุภาพสตรี และพฤติกรรมที่ปรับให้เป็นสุภาพบุรุษ / สุภาพสตรี แล้วเตรียมนำเสนอในกองลูกเสือ คาบต่อไป ใช้นเวลานำเสนอหมู่ละไม่เกิน 8 นาที

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

หญิงชรา กับ หมอรักษาตา

หญิงคนหนึ่งเป็นผู้มีฐานะร่ำรวย แต่เมื่อเข้าสู่วัยชราดวงตากลับมืดมัวจนมองอะไรไม่เห็น นางจึงจ้างหมอมารักษาโดยทำสัญญาไว้ว่า ถ้าหมอรักษาให้นางสามารถมองเห็นได้เหมือนเดิมจะจ่ายค่ารักษาเป็นเงินก้อนใหญ่ แต่หากรักษาไม่หายหมอจะไม่ได้รับค่าตอบแทน

ทุกวันหมอจะนำยาหยอดตามาให้แก่หญิงชราที่บ้าน แต่หากกลับหมอได้ขโมยทรัพย์สินมีค่าติดมือกลับไปด้วยเสมอโดยที่หญิงชราไม่รู้ เมื่อขโมยของต่าง ๆ ไปจนหมดแล้วหมอก็รักษาตาของหญิงชราหายพอดี แต่เมื่อเอ่ยปากทวงค่ารักษา หญิงชรากลับไม่ยอมจ่ายให้ หมอจึงนำเรื่องไปฟ้องศาล

“หมอทำผิดสัญญา” หญิงชราให้การต่อศาลเมื่อถูกเชิญตัวมาสอบปากคำ “เพราะเมื่อก่อนข้าพเจ้ามองเห็นทรัพย์สินทุกชิ้นในบ้าน แต่บัดนี้ข้าพเจ้ามองไม่เห็นมันเลยแม้แต่ชิ้นเดียว”

ด้วยเหตุนี้หญิงชราจึงได้รับการตัดสินใจให้พ้นผิดเมื่อผู้พิพากษาสั่งให้สอบสวนอย่างถี่ถ้วน หมอจอมขโมยได้รับสารภาพ ยอมคืนทรัพย์สินให้แก่หญิงชรา และได้รับการลงโทษ

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่าผู้ที่คดโกงคนอื่น ย่อมต้องได้รับผลกระทบที่กระทำไว้

หมาจิ้งจอกกับแพะ

หมาจิ้งจอกตัวหนึ่งหิวน้ำมาก มันเดินชอกชอนหาน้ำดื่มไปทั่ว เมื่อเจอบ่อน้ำบ่อหนึ่งจึงรีบตรงไปทันที โดยไม่ระมัดระวังจนลื่นตกลงไป ไม่ว่าจะตะเกียกตะกายปีนขึ้นมาด้วยวิธีใดก็ไม่สำเร็จ

แพะตัวหนึ่งเดินมาที่บ่อน้ำ เห็นหมาจิ้งจอกลอยคออยู่ในบ่อ จึงร้องถามขึ้นว่า “เจ้าลงไปทำไมนะ” หมาจิ้งจอกได้ฟังดังนั้นก็คิดอุบายขึ้น “ก็เพราะน้ำในบ่อนี้รสอร่อยมากนะสิ อร่อยจนข้าคิดที่จะดื่มให้หมดเลย”

“อย่างนั้นเชียวรี” เจ้าแพะผู้โง่เขลาจึงถาม และด้วยความเชื่อมั่นจึงกระโดดลงไปนั้น โดยไม่ยั้งคิดอะไรเลย หมาจิ้งจอกได้โอกาสกระโดดเหยียบบนหลังแพะ แล้วปีนขึ้นมาจากบ่อน้ำได้ในที่สุด ปลดปล่อยให้เจ้าแพะโง่ลอยคออยู่ในบ่อน้ำนั้น

“เจ้าหลอกข้า” แพะกล่าว “เจ้าหวังประโยชน์จากข้าเท่านั้น”

“ก็ใช่” หมาจิ้งจอกโต้ตอบ “แต่ก็เพราะความโง่ของเจ้าเอง ข้าเชื่อว่าแคราบนคางของเจ้า คงมีมากกว่ามันสมองของเจ้าเสียอีก

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่าคนโง่มักเป็นเหยื่อของคนฉลาดเสมอ

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ เครื่องหมายลูกเสือหลวง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

หน่วยที่ 7 ทักษะชีวิต

แผนการจัดกิจกรรมที่ 20 เป็นลูกเสือทั้งตัวและหัวใจ เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ได้แสดงออกถึงการเป็นลูกเสือรุ่นพี่ “มองไกล” และเป็นประโยชน์ต่อกองลูกเสือและชุมชนได้

2. เนื้อหา

กิจกรรมบริการที่ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่สนใจเป็นพิเศษ

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.1 แบบรายงานผลการปฏิบัติกิจกรรมที่สนใจเป็นพิเศษ

3.3 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เพลง หรือเกม

4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ผู้กำกับลูกเสืออธิบายให้ลูกเสือเข้าใจเกี่ยวกับกิจกรรมที่ลูกเสือสนใจเป็นพิเศษ และจะต้องปฏิบัติพร้อมรายงานเมื่อครบกำหนดเวลา

กิจกรรมที่สนใจสำหรับลูกเสือมีมากมายหลายประเภทที่ลูกเสือสามารถเลือกปฏิบัติได้ และปฏิบัติอย่างต่อเนื่องตามความสนใจซึ่งมีอยู่ 3 ประเภทคือ

(1) กิจกรรมที่ใช้กำลังกาย ได้แก่ กิจกรรมกีฬาหรือกิจกรรมผจญภัยต่าง ๆ

(2) กิจกรรมที่ใช้สติปัญญาหรือการใช้ความมานะอดทนอดทน เช่น การเลี้ยงต้นไม้ การเลี้ยงสัตว์ ปลูกผัก ซ่อมวิทยุ

(3) กิจกรรมที่ใช้จิตสำนึก ความเสียสละ และการเผยแพร่ความรู้ทางการลูกเสือให้กว้างขวางขึ้น เช่น กิจกรรมการบริการ (การเก็บเศษวัสดุที่มีคมจากที่สาธารณะ) การสอนลูกเสือสำรอง (ทำแกรนด์ฮาวล์ ระเบียบแถว และการเล่านิทานมาดิลกแก่ลูกเสือสำรอง)เงื่อนไขของการปฏิบัติกิจกรรมที่ลูกเสือสนใจเป็นพิเศษ จะต้องบันทึกและรายงานผลการปฏิบัติกิจกรรม

2) ลูกเสือแต่ละหมู่ร่วมกันคิด สืบหาความสนใจเป็นพิเศษโดยคำนึงถึงประโยชน์ที่คุ้มค่าและป็นสิ่งบ่งบอกถึงอุดมคติลูกเสือแล้วจึงเลือกกิจกรรมที่จะปฏิบัติร่วมกัน

3) หมู่ลูกเสือ/ลูกเสือแต่ละนายวางแผนการปฏิบัติกิจกรรมแสดงออกถึงการเป็นลูกเสือทั้งตัวและหัวใจ พร้อมกำหนดเวลาการเริ่มต้นและเวลาสิ้นสุดกิจกรรม โดยมีผู้กำกับช่วยให้ข้อเสนอแนะ และคำปรึกษา

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง(นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ ชักธงลง เลิก)

นัดหมายหมู่ลูกเสือที่จะช่วยบริการเป็นผู้ช่วยผู้ฝึกระเบียบแถว แกรนด์ฮาวล์ และช่วยสอน
เล่านิทานเรื่องเมาคีลี แก่กองลูกเสือสำรอง

5. การประเมินผล

5.1 สังเกตจากการเลือกกิจกรรมและปฏิบัติกิจกรรมที่สนใจเป็นพิเศษได้สำเร็จ

5.2 สังเกตจากการสมัครใจฝึกตนเองเป็นผู้ฝึกสอน ระเบียบแถว และแกรนด์ฮาวล์ลูกเสือ
สำรอง

5.3 สังเกตจากการสมัครใจฝึกตนเองเป็นผู้ช่วยสอน “เล่าเรื่องนิทานเมาคีลี” ให้กับกองลูกเสือสำรอง

6. องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือ ความคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ รับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม สร้าง
สัมพันธภาพและการสื่อสาร

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 20

เพลง

ลูกเสือธีรราช

เหล่าลูกเสือของธีรราช
สมัครสมานโดยมีสามัคคีมั่น
มีจรรยา รักษาชื่อ
ร่าเริงแจ่มใสไฟใจรักให้ยืนนาน

ทะนงองอาจสืบชาติเชื้อวงศ์พันธุ์
พวกเราจะรักร่วมกันจะผูกสัมพันธ์ตลอดกาล
สร้างเกียรติระบือเลื่องลือต่อไปช้านาน
พวกเราล้วนชื่นบานเพราะกิจการลูกเสือไทย

แบบรายงานผลการปฏิบัติกิจกรรมที่สนใจเป็นพิเศษ
แบบรายงานผลการปฏิบัติกิจกรรม
การบริการ / การทำงานตามความสนใจเป็นพิเศษ

ชื่อ เลขที่ หมู่
ผลงาน
เริ่มปฏิบัติงาน
สิ้นสุด

วันที่ เดือน ปี	กิจกรรมที่ปฏิบัติ	หมายเหตุ

ขอรับรองว่าเป็นความจริงทุกประการ

ลงชื่อ

ผู้ปฏิบัติงาน

...../...../.....

ความเห็นของผู้กำกับลูกเสือ

.....
.....

ลงชื่อผู้กำกับลูกเสือ

(.....)

...../...../.....

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือสามารถรู้เท่าทันสื่อโฆษณา ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสวย ความงาม และสุขภาพได้

2. เนื้อหา

วัยรุ่นส่วนใหญ่มักนิยมใช้ผลิตภัณฑ์เสริมสุขภาพและความสวยงาม จึงควรรู้เท่าทันและพิจารณาอย่างถ่องแท้ว่าผลิตภัณฑ์ที่เลือกใช้นั้นมีคุณค่า สมราคา จริงหรือไม่ และไม่เกิดผลเสียใด ๆ ตามมา

(เตรียมการสอน ผู้กำกับมอบหมายงานให้ลูกเสือแต่ละหมู่ ทำการศึกษาโฆษณาทางโทรทัศน์ และเคเบิลทีวี หมู่ละ 1 เรื่องที่เป็นผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับความสวยความงามและสุขภาพ)

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง, เกม

3.2 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เพลง หรือเกม
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - (1) ผู้กำกับลูกเสือถามแต่ละหมู่ว่าได้เลือกโฆษณาผลิตภัณฑ์อะไรมาบ้าง
 - (2) ให้แต่ละหมู่ซ้อมการแสดงละครสั้นเลียนแบบโฆษณานั้น และให้ สมาชิกในหมู่ร่วมกันวิเคราะห์ว่า
 - โฆษณานั้น ต้องการบอกอะไรแก่เรา
 - โฆษณานั้น มีวิธีการให้ข้อมูลและใช้เทคนิคเข้าช่วยอย่างไรบ้าง
 - พยายามหาข้อโต้แย้งว่า สิ่งที่สื่อบอกเรานั้น มีความเป็นไปได้แค่ไหน เพราะอะไร
 - (3) ผู้กำกับลูกเสือนัดหมายให้หมู่ลูกเสือทำการแสดงละครสั้น และรายงานผลการอภิปรายในครั้งต่อไป
- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง(นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบชักธงลง เลิก)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง(ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เพลง หรือเกม

- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - (1) ลูกเสือเล่นละครสั้น และรายงานผลการอภิปรายที่ละหมู่จนครบ
 - (2) ผู้กำกับลูกเสือนำอภิปรายและเพิ่มเติม ในประเด็นข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม และแนวทางการรู้ทันสื่อ(1. สื่อทุกชนิด เช่น โทรศัพท์ วิทยุหนังสือพิมพ์ นิตยสาร ฯลฯ เป็นธุรกิจที่ลงทุนสูง มีรายได้จากการโฆษณา2. โฆษณาเป็นสิ่งที่ทำขึ้น เพื่อกระตุ้นให้คนซื้อสินค้ามากๆ 3. กระบวนการผลิตโฆษณา มักให้แต่ข้อมูล ด้านดี หรือเน้นภาพลักษณ์แต่ไม่ให้ข้อมูล ใช้เทคโนโลยีช่วยให้ดูเสมือนจริง แต่ไม่จริงจึงมีผลต่อพฤติกรรมของผู้ซื้ออย่างมาก 4. การรู้ทันสื่อก็คือการรู้ทันสิ่งที่สื่อนำเสนอ ดังนั้นลูกเสือควรฝึกฝนการ วิพากษ์ วิวิจารณ์ และคิดเชิงวิเคราะห์ หาเหตุผล ตั้งข้อสงสัย รวมทั้งเป็นผู้บริโภคที่กระตือรือร้น แสวงหาข้อมูล เพิ่มเติมอยู่เสมอ)
 - 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
 - 5) พิธีปิดประชุมกอง(นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกต การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม การแสดงออก และการให้ข้อคิดเห็นในหมู่และในกองลูกเสือ

6. องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือ ความคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ ตระหนักและรู้เท่าทันอิทธิพลของสื่อโฆษณา

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 21

เพลง

โฮกกี โปกกี

ยืนแขนข้างซ้ายเข้าไป ยืนแขนข้างซ้ายออกมา
 ยืนแขนข้างซ้ายเข้าไป แล้วก็สั่นให้มันแรง ๆ
 เราเต้นโฮกกี โปกกี แล้วเราก็หมุนตัวไปรอบ ๆ ทำให้เราสบายใจ
 ยืนแขนข้างซ้ายเข้าไป ยืนแขนข้างซ้ายออกมา
 ยืนแขนข้างซ้ายเข้าไป แล้วก็สั่นให้มันแรง ๆ
 เราเต้นโฮกกี โปกกี แล้วเราก็หมุนตัวไปรอบ ๆ ทำให้เราสบายใจ

เกม

เจ้าแห่งสังเวียน

วิธีเล่น

1. ขีดวงกลมใหญ่ 1 วง สำหรับลูกเสือจำนวน 2 หมู่
2. ให้ลูกเสือ 2 หมู่ เข้าไปอยู่ในวงกลม จับคู่กัน ยกเท้าหนึ่งอไวข้างหลัง สองมือจับเท้าที่อไว
3. เมื่อได้ยินสัญญาณ ให้ต่อสู้กันโดยกระโดดชนด้วยขา จนคู่ต่อสู้ออกไปนอกวงหรือทำถูกพื้น
4. หมู่ใดเหลือคนอยู่ในวงกลมมาก เป็นฝ่ายชนะ

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

ที่มาของสำนวนไทย “หมาเห่าใบตองแห้ง”

หมาเห่าใบตองแห้งเป็นสำนวน มีความหมายว่า พูดอะอะแสดงว่าจ้าวเป็นคนเก่งกล้าไม่กลัวใคร แต่จริง ๆ แล้วขี้ขลาดและไม่กล้าจริง

หมาเห่าใบตองแห้ง เป็นสำนวนที่เปรียบเทียบกับสุนัขที่ชอบเห่าใบตองแห้งคือเห่าใบกล้วยที่แห้งติดอยู่กับต้นเวลาลมพัดใบกล้วยแห้งจะแกว่งหรือเสียดสีกัน มีเสียงแกรกรากสุนัขเห็นอะไรไหว ๆ หรือได้ยินเสียงแกรกรากก็จะเห่าขึ้นแต่ก็เห่าไปอย่างนั้นเอง ไม่กล้าไปกัดใบตองแห้ง กิริยาของสุนัขนี้จึงนำมาเปรียบกับคนที่ชอบพูดจาอะอะในลักษณะที่อวดตัวว่าเก่งกล้า แต่ที่จริงแล้วก็ไม่ได้กล้าสมกับคำพูด เช่นพวกนี้หมาเห่าใบตองแห้งทั้งนั้น ได้แต่ตะโกนด่าเขาลับหลังถ้าเขาเอาจริงก็ขี้อายจะวิ่งหนีไม่ทัน

ที่มา เรื่องดี ๆ มีไว้แบ่งปัน <http://pbmath.exteen.com/20090325/entry-3>

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า เราไม่ควรทำตัวเป็นหมาเห่าใบตองแห้ง ควรเป็นผู้ที่มีความกล้าหาญอย่างมี

เหตุผล

ช้อนยาวหนึ่งเมตร

ชายคนหนึ่งนอนหลับอยู่ที่บ้านในคืนวันหนึ่ง มีนางฟ้ามาหาเขาแล้วชวนให้ไปเที่ยวสวรรค์ กับนรกเขาได้ก็ตกลงไปด้วยนางฟ้าจึงพาไปยังที่แห่งหนึ่งแล้วบอกว่า"ถึงนรกแล้ว"

ที่นั่นเป็นห้องใหญ่มาก มีโต๊ะตัวยาววางอาหารที่แสนอร่อยทุกประเภทมีคนตัวผอมเหลือง นำสสารนั่งอยู่รอบโต๊ะ หลายคนนางฟ้าชี้ไปที่คนเหล่านั้นแล้วบอกว่า "นี่สัตว์นรกที่อนุญาตให้กินอาหารดี ๆ แต่มีเงื่อนไขว่าห้ามใช้มือหยิบต้องใช้ช้อนที่ยาวหนึ่งเมตรตักอาหารกินเท่านั้น จึงผอมโซเพราะอดอาหารทั้งที่อยู่ใกล้อาหารที่อร่อยและมีคุณค่าแต่ไม่สามารถเอาอาหารเข้าปากของตนเองได้"

นางฟ้าพาไปอีกห้องหนึ่งบอกว่า"ถึงสวรรค์แล้ว"มีลักษณะเหมือนกับห้องแรก นางฟ้าชี้มือไปยังคนที่นั่งเก้าอี้รอบโต๊ะบอกว่า"นี่เทวดาบนสวรรค์"แต่แปลกที่คนเหล่านั้นยิ้มแย้มแจ่มใสอ้วนท้วนสมบูรณ์สบายทั้ง ๆ ที่เขาก็ต้องใช้ช้อนยาวหนึ่งเมตรเหมือนกับที่นรก นางฟ้าอธิบายต่อว่า "วิธีของชาวสวรรค์คือคนข้างหนึ่งของโต๊ะเขาดักอาหารป้อนใส่ปากของคนตรงข้ามคนอีกข้างก็ตักอาหารมาใส่ปากของคนข้างนี้ก็เลยได้กินกันทุกคนอยู่อย่างสุขสบาย"

ที่มา ธรรมะดิลิเวอร์รี่

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า คนที่คิดแต่เรื่องความสุขของตัวเองโดยไม่คิดถึงคนอื่น จะไม่มีความสุขเท่าคนที่รู้จักแบ่งปันช่วยเหลือและคำนึงถึงความสุขของคนอื่นด้วยอย่าถามว่าจะได้อะไรจากสังคมแต่จงถามตัวเองว่าจะให้อะไรกับสังคม

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ เครื่องหมายลูกเสือหลวง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
หน่วยที่ 7 ทักษะชีวิต
แผนการจัดกิจกรรมที่ 22 ลวนลามทางเพศ เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือสามารถอธิบายถึงแนวทางป้องกัน และช่วยเหลือผู้ถูกลวนลามทางเพศได้

2. เนื้อหา

การป้องกันและช่วยเหลือผู้ถูกลวนลามทางเพศ

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 กรณศึกษา

3.3 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เพลง หรือเกม

4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ผู้กำกับลูกเสือตั้งคำถามในกองลูกเสือ “ มีสถานการณ์ใดบ้างที่มีการลวนลามทางเพศต่อเด็กผู้หญิงเกิดขึ้น”(เช่น บนรถเมล์ เดินเข้าซอยเปลี่ยว อยู่คนเดียวในบ้าน ฯลฯ)

2) ผู้กำกับลูกเสือเล่ากรณศึกษาการถูกลวนลามทางเพศของเด็กหญิง (กรณศึกษา)

3) หมู่ลูกเสือร่วมกันอภิปรายหาแนวทางป้องกันการถูกลวนลามทางเพศในเด็กผู้หญิง และแสดงบทบาทสมมุติกรณที่พบเห็นเด็กผู้หญิงถูกลวนลามทางเพศ ในฐานะลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ คิดว่าจะตัดสินใจช่วยเหลืออย่างไร

4) รวมกอง ลูกเสือนำเสนอบทบาทสมมุติที่ละหมู่

5) ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันสรุปวิธีการช่วยเหลือที่เหมาะสม แนวทาง การป้องกันการถูกลวนลามทางเพศ และสรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรม

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง(นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกต การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม การแสดงออก และการให้ความคิดเห็นในหมู่และในกองลูกเสือ

6. องค์กรรอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือ ความคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ การตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 22

เพลง

สวรรค์บันดาล

สวรรค์บันดาลดลให้เรามา ให้เราสองมาพบกันวันใหม่
อบรมวันนี้ดีอกดีใจ เริ่งรินกันไปไม่รู้โรยรา จะอยู่แห่งไหนเตือนใจเตือนตา
จะอยู่เมืองฟ้าเตือนตาเตือนใจ สวรรค์บันดาล

กรณีศึกษา

สมชายเป็นลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนแห่งหนึ่ง ทุกวันเขาต้องพยายามเบียดขึ้นรถเมล์ที่แน่นมากไปโรงเรียน วันหนึ่งขณะยืนอยู่บนรถ เขามองเห็นชายคนหนึ่งกำลังเอาอวัยวะเพศดูไถ่ร่างกายเด็กนักเรียนหญิงที่ยืนอยู่ติดกับเขาสมชายคิดว่าเขาจะช่วยนักเรียนหญิงคนนี้อย่างไรดี.....

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

กบกับกระต่าย

กระต่ายป่าฝูงหนึ่ง ไม่พอใจกับสภาพชีวิตที่ต้องเผชิญอยู่ด้วยความหวาดหวัดจากอันตรายต่าง ๆ มาตลอด เจ้ากระต่ายป่าตัวหนึ่งจึงเอ่ยขึ้น “ไม่ว่าจะเป็นมนุษย์ หมาป่า นกอินทรี และสัตว์ทั้งปวงที่ชอบไล่ล่าพวกเราเป็นอาหาร ข้าจึงมีความเห็นว่า พวกเราทั้งหมดควรตายเสียดีกว่าที่จะมีชีวิตอยู่ด้วยความหวาดกลัวกับภัยที่จะมาถึงไม่ช้าก็เร็ว”

กระต่ายป่าทั้งฝูงจึงตัดสินใจที่จะกระโดดน้ำตายไปพร้อม ๆ กัน พวกมันวิ่งกรูไปที่ริมธาร ซึ่งมีกบอาศัยอยู่ เมื่อฝูงกบเห็นกระต่ายป่าแห่มากันมากมาย ก็เกิดความกลัวจึงกระโดดหนีไปในน้ำจนหมด

“ข้าก่อน” กระต่ายตัวหนึ่งพูดขึ้น “ข้าคิดว่าพวกเราควรจะมีความอดทนให้มากกว่านี้ ชีวิตก็ไม่ได้เลวร้ายอย่างที่คิดกันหรอก ดูพวกกบตัวกระຈ້อยร่อยเหล่านั้นสิ พวกมันไม่ได้มีชีวิตที่เต็มไปด้วยอันตรายมากไปกว่าพวกเราหรอกหรือ”

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่าในโลกนี้อาจยังมีผู้อื่นที่มีความทุกข์ร้อนกว่าเรามากมายนัก เราควรจะยืนหยัดต่อสู้กับชีวิต อย่าได้ท้อเป็นอันขาด

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ เครื่องหมายลูกเสือหลวง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
หน่วยที่ 7 ทักษะชีวิต

แผนการจัดกิจกรรมที่ 23 การช่วยเหลือผู้อื่น

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือสามารถปฏิบัติกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมตามคำปฏิญาณตน “ข้าจะช่วยเหลือผู้อื่นทุกเมื่อ” ได้

2. เนื้อหา

กิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมตามคำปฏิญาณตน “ข้าจะช่วยเหลือผู้อื่นทุกเมื่อ”

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 สื่อเกี่ยวกับผู้ประสบภัยจากเหตุการณ์สำคัญ (เรื่องที่เพิ่งเกิด เป็นที่รับรู้กันทั่วไป)

3.3 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เพลง หรือเกม

4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) ผู้กำกับลูกเสือให้กองลูกเสือดูสื่อประกอบการเล่าเรื่อง ผู้ประสบภัยจากเหตุการณ์อุบัติภัยสำคัญที่เพิ่งเกิดขึ้น และเป็นที่ยอมรับกันทั่วไป เช่น อุทกภัยในภาคใต้ แผ่นดินไหวในญี่ปุ่น และจีน ภัยหนาวและ ภัยแล้งในภาคอีสาน เป็นต้น
- 2) ลูกเสือร่วมกันแสดงความเห็นในเรื่องผลกระทบจากอุบัติภัย และปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้ประสบภัย เช่น ความอดอยาก การขาดแคลนอาหาร ที่อยู่อาศัย การเสียชีวิต โรคระบาด ฯลฯ
- 3) ลูกเสือวางแผนร่วมกัน ในการจัดทำโครงการสร้างคุณธรรมจริยธรรมตามคำปฏิญาณตนข้อ 2 “ข้าจะช่วยเหลือผู้อื่นทุกเมื่อ” และแบ่งงานกันรับผิดชอบ
- 4) ลูกเสือดำเนินการตามโครงการ เช่น การขอรับบริจาคเงิน สิ่งของ เพื่อมอบให้กับผู้ที่ประสบภัย การออกไปช่วยเหลือผู้ขาดแคลน ตามโอกาสอันควร เป็นต้น
- 5) ผู้กำกับให้คำแนะนำในการวางแผนโครงการเพื่อให้ลูกเสือได้นำไปดำเนินการอย่างรอบคอบ

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกต การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม และการแสดงความคิดเห็นในกลุ่ม

6. องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือ ความคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ ความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 23

เพลง

เกิดมาพึ่งกัน

เกิด เป็นคนอย่าเห็นแก่ตนแหละดี
จนหรือมีไม่เป็นที่สำคัญ
เกิดมาพึ่งกันผิวพรรณ ไซ้แบ่งศักดิ์ศรี
ถึงจะจนจะมีอย่าไปสร้างเวรกรรม
อย่างมลายโลกหลงเพราะคงจะเกิดลำเค็ญ
ร่มเย็นพ้นความกังวล
ศีลธรรมมั่นใจไม่ต้องไปกังวล

พฤษภเกษร
โทนต์เสน่คง
นรชาติวางวาย
สถิตทั่วแต่ชั่วดี

ถึงจะมี ร่ำรวยสุขสันต์
แม้รักกันพึ่งพาอย่าไปตัดไมตรี
วันนี้เราอยู่ คิดดูให้ดี
ขึ้นทำชั่วไปอาจต้องใช้กรรมเวร
สร้างบุญพระท่านคงเห็น
ถึงวิบัติขัดสน ผลบุญนำไป
ถึงจะมีจะจนเกิดกุศลจิตใจ
อีกบุญชรอันปลดปล่อย
สำคัญหมายในกายมี
มลายสิ้นทั้งอินทรีย์
ประทับไว้ในโลกา

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

เทพธิดากับชาวประมง

หนุ่มชาวประมงคนหนึ่ง อาศัยอยู่กับแม่ของเขา ทั้งสองคนแม่ลูกประพடுத்தกันเป็นคนดี มีใจเมตตาปราณีต่อเพื่อนบ้านและคนทั่วไปตลอดมา

วันหนึ่ง หนุ่มชาวประมงผู้นี้ออกไปทอดแหหาปลา แต่วันนั้นไม่ได้ปลาสักตัว ก่อนจะกลับบ้าน พบว่ามีหอยตัวหนึ่งมาติดแห เขาก็เลยนำหอยตัวนั้นใส่เรือเอากลับบ้านด้วย ในขณะที่เดินทางกลับบ้านนั้น หอยตัวนี้มีขนาดใหญ่ขึ้นทุกที ในที่สุดก็มีหญิงสาวสวยคนหนึ่งออกมาจากหอย ชายหนุ่มก็พาหญิงสาวกลับบ้านแล้วเล่าเรื่องนี้ให้แม่ฟัง แม่ของเขาก็ยินดีให้หญิงสาวสวยผู้นี้อาศัยอยู่ในบ้าน

มีชาวบ้านมากมายขอดูหญิงสาวสวยพร้อมทั้งมอบเส้นไหมอย่างดีให้ หญิงสาวก็เอาเส้นไหมนั้นมาทอเป็นผ้าไหมสวยงามมาก แล้วจึงให้ชายหนุ่มนำไปขาย แต่เนื่องจากราคาแพงมาก จึงไม่มีใครซื้อ ต่อมาได้พบชายชราคนหนึ่ง มีลักษณะเป็นผู้ดี ได้รับซื้อไหมนี้ไว้โดยไม่เกี่ยงเรื่องราคา

เมื่อชายหนุ่มกลับถึงบ้านพร้อมด้วยเงินที่ขายผ้าไหมได้ หญิงสาวก็มอบเงินทั้งหมดให้ชายหนุ่มและแม่ของเขาไว้ใช้จ่าย ก่อนที่หญิงสาวจะจากไปก็กล่าวกับสองคนแม่ลูกว่า

“เทพเจ้าได้สั่งให้ข้ามาเพื่อนำความสุขและโชคลาภมาให้ท่านทั้งสอง เพราะท่านทั้งสองเป็นคนดี มีใจโอบอ้อมอารีเสมอมา”

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่าคนดีนั้น แม้จะได้รับความยากลำบาก ก็มักจะมีคนคอยช่วยเหลือ

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ เครื่องหมายลูกเสือหลวง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

หน่วยที่ 8 เศรษฐกิจพอเพียง

แผนการจัดกิจกรรมที่ 24 การประหยัด

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือมีโอกาสทบทวนตนเองในเรื่องการใช้จ่ายเงิน ซึ่งนำไปสู่การวิเคราะห์และปรับปรุงตนเองได้

2. เนื้อหา

การวางแผนสร้างความประหยัด

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 ใบงาน

3.3 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เพลง หรือเกม

4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) หมูลูกเสือนั่งล้อมวง นายหมู่ให้แต่ละคนคิดสิ่งที่ตนเองอยากได้ 3 อย่าง พร้อมเหตุผลแล้วเล่าให้เพื่อน ๆ ในหมู่ฟัง เมื่อเล่าจบนายหมู่ขอให้เลือกสิ่งที่อยากได้มากที่สุด เพียงคนละ 1 อย่าง พร้อมเหตุผล
- 2) นายหมู่ให้สมาชิกทุกคน แปลงสิ่งที่อยากได้เป็นจำนวนเงิน เพื่อใช้ซื้อของสิ่งนั้น เขียนลงในใบงาน
- 3) ลูกเสือทบทวนการใช้จ่ายเงินของตนเองในแต่ละวัน ตามตารางที่ 1 ในใบงาน
- 4) ลูกเสือตั้งเป้าหมายการใช้จ่ายเงินใหม่ตามตารางที่ 2 ในใบงาน ว่าจะลดค่าใช้จ่ายตรงไหนได้บ้างโดยกำหนดระยะเวลาตามความเหมาะสมเพื่อให้มีเงินเหลือพอที่จะซื้อของที่ต้องการ
- 5) ลูกเสือผลัดกันเล่าให้เพื่อนฟัง ถึงผลการทบทวนรายจ่ายเดิม และการปรับตารางการใช้จ่ายเงินใหม่โดยจะลดรายจ่ายในเรื่องใดบ้าง ใช้เวลานานเท่าใดจึงจะมีเงินพอที่จะนำไปซื้อของที่ต้องการ
- 6) รวมกอง ผู้กำกับนำอภิปราย และสรุป ในประเด็นต่อไปนี้
 - (1) อะไรบ้างที่แต่ละหมู่คิดว่าประหยัดได้มากที่สุด
 - (2) สรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรม และการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกต การมีส่วนร่วมทำกิจกรรม การแสดงออก และการแสดงความคิดเห็นในกลุ่ม รวมทั้งพฤติกรรมการใช้เงินที่เปลี่ยนไป

6. องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือ ความคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ ความตระหนักรู้ในเรื่องรายจ่ายที่ไม่จำเป็น และเห็นความสำคัญของการประหยัด

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 24

เพลง

ลูกเสือจับมือ

จับมือกันไว้ให้มั่นคง	เพื่อความยั่งยืนสามัคคี
รักกันปรองดองเหมือนน้องพี่	ผูกความสามัคคีร่วมกัน
โกรธกันมันร้ายเป็นสิ่งเลว	เปรียบดังเป็นเปลวร้อนไฟนั้น
เผาใจให้มีความไหวหวั่น	จับมือยึดให้กันเป็นสิ่งดี

ใบงาน

สิ่งที่ฉันอยากได้มากที่สุด..... ราคา.....บาท

ตารางที่ 1

รายจ่ายใน 1 วัน	จำนวนเงิน
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	
10	

ตารางที่ 2

รายจ่ายที่ปรับใหม่ใน 1 วัน	จำนวนเงิน
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	
10	

ฉันจะประหยัดเงินได้วันละ บาท

ใช้เวลา..... วัน ฉันจะซื้อของที่ฉันต้องการได้

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

ข้อคิดจากหญิงชรา.....ความจริงที่อยู่ใกล้ ๆ ตัว

กลางดึกคืนวันหนึ่ง หญิงชราคนหนึ่งกำลังคลำหาอะไรอยู่สัอย่างบริเวณรอบ ๆ เสาไฟฟ้าข้างถนน หนุ่มสาวกลุ่มหนึ่งเดินผ่านมาจึงถามขึ้นว่า "ยาย..กำลังหาอะไรอยู่เหรอ ให้พวกเราช่วยไหม?" หญิงชราตอบว่า "ยายกำลังหาเหรียญ 10 บาท ยายทำตกหายไป ช่วยยายหาหน่อยซิ" หนุ่มสาวกลุ่มนั้นจึงช่วยกันหาจนทั่ว แต่ก็หาไม่เจอ พวกเขาก็ตกลงกันว่า "ยาย...ยายทำเหรียญตกตรงไหนเหรอ"

ยายจึงตอบว่า "ยายเปลี่ยนเสื้อผ้าอยู่ในห้อง อยู่ ๆ เหรียญมันก็หล่นออกไปจากกระเป๋าของยาย แต่ในห้องยายมันมืด มองไม่ค่อยเห็น ก็เลยออกมาหาตรงนี้แทนเพราะมันสว่างดี "

หนุ่มสาวกลุ่มนั้น ".....?????" พวกกันหัวเราะแล้วเดินหนีไป

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่าเมื่อของหายก็ต้องหาในที่ที่เราทำหาย เช่นเดียวกันเมื่อความสุขหายไป เราก็

ต้องหาในจุดที่เราได้สูญเสียความสุขไป ความสุขมักสูญหายไปตรงไหน? ...

คำตอบก็คือ ทำหายไปจากใจของเรา ดังนั้น เราจึงควรหาความสุขให้เจอจากใจของเรานั่นเอง

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ เครื่องหมายลูกเสือหลวง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
หน่วยที่ 8 เศรษฐกิจพอเพียง
แผนการจัดกิจกรรมที่ 25 การจัดการกับเวลา เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือมีโอกาสทบทวนและปรับปรุงการใช้เวลาของตนเองในแต่ละวันให้เกิดประโยชน์สูงสุดได้

2. เนื้อหา

การวิเคราะห์กิจกรรมที่ปฏิบัติในแต่ละวันกับการใช้เวลาใน 24 ชั่วโมงให้เกิดประโยชน์สูงสุด

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 ใบงาน
- 3.3 ใบความรู้
- 3.4 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เพลง หรือเกม
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - (1) ผู้กำกับลูกเสือนำสนทนาถึงความสำคัญของการใช้เวลาในแต่ละวัน และการจัดการเวลาที่ดี (เป็นการใช้เวลากับเรื่องที่มีความสำคัญ มีคุณค่าและนำไปสู่จุดหมายสำคัญของชีวิต) ซึ่งคนส่วนมากมักไม่มีการทบทวนตนเองว่าให้ความสำคัญกับเรื่องใดบ้าง จึงใช้เวลาหมดไปกับเรื่องที่ไม่สำคัญ เมื่อแยกแยะดูจะพบว่าในแต่ละวันคนเรามีเรื่องที่จะต้องทำอยู่ 4 ประเภท
 - เรื่องสำคัญและเร่งด่วน
 - เรื่องสำคัญแต่ไม่เร่งด่วน
 - เรื่องไม่สำคัญแต่เร่งด่วน
 - เรื่องไม่สำคัญและไม่เร่งด่วน
 - (2) หมู่ลูกเสือนั่งล้อมวง แจกใบงาน ให้แต่ละคนทบทวนกิจกรรมต่าง ๆ ที่ตนเองทำตลอดวันในช่วง 1 สัปดาห์ที่ผ่านมา เขียนกิจกรรมของตนเองที่ทำตลอด 24 ชั่วโมงยกเว้นในเวลาเรียนลงตารางที่ 1 พร้อมทั้งลงเวลาเฉลี่ยของแต่ละกิจกรรม
 - (3) แยกประเภทของแต่ละกิจกรรมเขียนลงในตารางที่ 2 (ตาราง 4 ช่อง) พร้อมลงเวลาที่ใช้ในแต่ละกิจกรรม
 - (4) ลูกเสือแต่ละคนวิเคราะห์การใช้เวลาของตนเอง และเล่าให้เพื่อนในหมู่ฟัง

- (5) รวมกอง ผู้กำกับนำอภิปรายสรุปข้อคิดที่ได้
- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง(นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เพลง หรือเกม
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - (1) หมู่ลูกเสือนั่งล้อมวง แจกใบงาน ให้ลูกเสือแต่ละคนคิดว่าสิ่งสำคัญที่ควรทำแต่ยังไม่ได้ทำ ทั้งเรื่องตัวและใจเรื่องตัว มีอะไรอีกบ้าง เขียนลงในตารางที่ 3
 - (2) นำสิ่งที่ต้องการทำเพิ่ม (ตารางที่ 3) มาพิจารณาพร้อมกับตารางที่ 2 เดิมที่เขียนไว้ และวางแผนจัดการเวลาใหม่ว่าควรตัดกิจกรรมใดออกและลดเวลากิจกรรมใดบ้าง เขียนลงในตารางที่ 4
 - (3) ลูกเสือแต่ละคนนำตารางที่ 4 มาเล่าให้เพื่อนในหมู่มฟังว่า ตนเองได้วางแผนจัดการเวลาอย่างไร พร้อมบอกเหตุผล
 - (4) รวมหมู่ ผู้กำกับนำอภิปรายสรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรมทั้ง 2 ครั้ง
 - (5) ลูกเสือกำหนดเป็นพันธสัญญา ที่จะปรับปรุงและพัฒนาตนเองตามคำขวัญของลูกเสือ “เสียชีพอย่าเสียสัตย์” กฎลูกเสือ “ลูกเสือมีเกียรติเชื่อถือได้” และคติพจน์ “มองไกล”
- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง(นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกต การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม การแสดงความคิดเห็น และการวางแผนใช้เวลาในชีวิตประจำวันได้อย่างคุ้มค่า

6.องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือ ความคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ ตระหนักถึงความสำคัญของการใช้เวลาให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 25

เพลง

นกพิราบ

พลับพลึงพลับ	พลับพลึงขยับบิน (ซ้ำ)
ฝูงนกพิราบ	ดำและเทาน่ารักจริงนา
บินวนเวียนอยู่บนหลังคา	บินไปเกาะตามกิ่งพฤกษา
ใช้ปีกหากันอยู่ไปมา	พอแสงแดดจ้าพากันคืนรัง

เวลานาที

วันเวลานาทีมีราคา	มากยิ่งขึ้นกว่าสิ่งใดใด
หากว่าใครไม่เสียเวลา	ปล่อยเวลาล่วงเลยไป
วันเวลาเรียกคืนมาไม่ได้	เวลาสิ้นไปขอใครกัน

ใบงาน

ให้ลูกเสือแต่ละคน เขียนกิจกรรมของตนเองที่ทำตลอด 24 ชั่วโมง ยกเว้นในเวลาเรียน พร้อมทั้งลงเวลาเฉลี่ยของแต่ละกิจกรรมเขียนลงตารางที่ 1

ตารางที่ 1

ช่วงเวลา	กิจกรรม	เวลาที่ใช้ (นาที)

ตารางที่ 2

นำกิจกรรมในตารางที่ 1 มาพิจารณาแยกประเภทจัดเข้าในตาราง 4 ช่อง

เรื่องสำคัญและเร่งด่วน	ใช้เวลา (นาที)	เรื่องสำคัญแต่ไม่เร่งด่วน	ใช้เวลา (นาที)
เรื่องไม่สำคัญแต่เร่งด่วน	ใช้เวลา (นาที)	เรื่องไม่สำคัญและไม่เร่งด่วน	ใช้เวลา (นาที)

ตารางที่ 3
สิ่งสำคัญที่ควรทำแต่ยังไม่ได้ทำ

เรื่องสำคัญและเร่งด่วน	ใช้เวลา (นาที)	เรื่องสำคัญแต่ไม่เร่งด่วน	ใช้เวลา (นาที)

ตารางที่ 4

วางแผนจัดการเวลาใหม่ โดยพิจารณาจากตารางที่ 2 และ ตารางที่ 3

เรื่องสำคัญและเร่งด่วน	ใช้เวลา (นาที)	เรื่องสำคัญแต่ไม่เร่งด่วน	ใช้ เวลา (นาที)
เรื่องไม่สำคัญแต่เร่งด่วน	ใช้เวลา (นาที)	เรื่องไม่สำคัญและไม่เร่งด่วน	ใช้ เวลา (นาที)

ใบความรู้

ข้อคิดในการใช้เวลาให้มีประสิทธิภาพ

1. **เริ่มต้นดีมีชัยไปกว่าครึ่ง** จากผลสำรวจพฤติกรรมนักเรียน พบว่านักเรียนที่เรียนเก่งมีผลการเรียนดี แตกต่างจากนักเรียนทั่ว ๆ ไปตรงที่มีความสามารถในการเริ่มต้นลงมือทำงานที่ควรทำได้เร็วกว่า โดยไม่มัวแต่คิดฝันใจลอย หรือทำอะไรอย่างเรื่อยเปื่อยไร้จุดหมาย

2. **จัดระเบียบชีวิต** สร้างนิสัยความเคยชินในการจัดระเบียบชีวิต รู้จักใช้ตารางเวลาช่วยปลดปล่อยพลังงานที่มีอยู่อย่างถูกทิศทาง เช่น ฝึกให้เป็นนิสัยว่าหลังรับประทานอาหารเย็น เดินเล่นย่อยอาหารสักยี่สิบนาที จากนั้นนั่งลงอ่านหนังสือหรือทำกิจกรรมที่มีความสำคัญเป็นประจำ

3. **คิดก่อนทำ** อย่าลืมว่าทุกครั้งที่เรารับปากจะทำอะไรกับใครก็ตาม เรากำลังเสียโอกาสในการทำสิ่งที่มีความสำคัญในชีวิตของเราไปด้วยเช่นกัน การรับปากคนอื่นหมายถึงว่า เราจะต้องตัดกิจกรรมบางอย่างที่เราอยากทำหรือให้ความสำคัญออกไป ดังนั้น คิดซึ้งน้ำหนักให้ดี ก่อนตัดสินใจ

4. **อย่าชะล่าใจ** อย่ารับปากทำอะไรสักอย่างเพียงเพราะเห็นว่ายังเป็นเรื่องในอนาคต ระยะเวลาที่ไกลออกไป อาจทำให้เรารู้สึกชะล่าใจ บางครั้ง เป็นงานชิ้นใหญ่ แต่เนื่องจากเห็นว่ามีความนาน จึงรับปากไปก่อน ครั้นพอใกล้เวลาจนเจียน กลับเพิ่งพบว่า เป็นงานที่ต้องใช้เวลามากกว่าที่คิด

5. **วางแผนก่อนทำ** แบ่งงานที่ต้องทำออกเป็นชิ้นเล็ก ๆ ที่สามารถทำให้สำเร็จได้ที่ละขั้น

6. **ทำแต่พอดี** อย่าเน้นความสมบูรณ์แบบจนเกินไป งานส่วนใหญ่ต้องการความละเอียด ประณีตในระดับหนึ่ง หากเราใช้เวลาและพลังงานมากเกินไป ก็ไม่ได้เพิ่มคุณค่าของงานชิ้นนั้น หรือแม้จะเพิ่มแต่ก็อาจจะไม่คุ้ม เมื่อเทียบกับการใช้เวลาไปทำงานอื่นที่มีความสำคัญเช่นกัน

7. **ทำให้จบในครั้งเดียว** ฝึกทำอะไรให้เสร็จในครั้งเดียว อย่าทำอะไรครึ่ง ๆ กลาง ๆ แล้วกลับมาทำต่อ เพราะทุกครั้งที่กลับมาทำต่อ ต้องเสียเวลาในการคิดทบทวน ศึกษาและตัดสินใจ ทำให้เสียเวลามากขึ้นอีก ควรฝึกนิสัยลงมือทำให้เสร็จในครั้งเดียว

8. **วางแผนการนัดให้ดี** ในการนัดหมายกับใครก็ตาม นอกจากนัดเวลาที่จะพบกันหรือเริ่มต้นทำกิจกรรมแล้ว ยังควรนัดเวลาเลิกหรือจบการพบปะไว้ด้วย เพื่อจะได้วางแผนใช้เวลาช่วงต่อไปได้ ขณะเดียวกัน การรู้เวลาสิ้นสุดจะทำให้การใช้เวลาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

9. **มีเวลาสำหรับการจัดเวลา** เพื่อการวางแผนการใช้เวลา เช่น อาจใช้เวลาทุกวันตอนเช้า วางแผนการใช้เวลาในวันนั้นและใช้เวลาสุดท้ายสัปดาห์วางแผนการใช้เวลาทำกิจกรรมสำคัญในสัปดาห์ต่อไป

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

ทำไม.....จึงสำคัญที่สุด

ปราชญ์ผู้หนึ่งเคยตั้งคำถามเหล่านี้ว่า " ใครคือคนสำคัญที่สุด งานใดคืองานที่สำคัญที่สุด และเวลาใดคือเวลาที่ดีที่สุด"

คำตอบมีดังนี้ " คนสำคัญที่สุด ก็คือ คนที่อยู่เบื้องหน้าเรา งานสำคัญที่สุด ก็คือ งานที่เรา กำลังทำอยู่ในขณะนี้ และเวลาที่ดีที่สุด ก็คือ เวลาปัจจุบันขณะ"

ทำไม คนที่อยู่เบื้องหน้าเราจึงสำคัญที่สุด คำตอบก็คือ ในชั่วชีวิตอันแสนสั้นนี้ เรากับเขาอาจ มีโอกาสพบกันได้เพียงครั้งเดียว ดังนั้นเราจึงควรทำให้การพบกันทุกครั้งเป็นการสร้างความทรงจำ แสนงามไว้ให้แก่กันและกันมนุษย์นั้นรู้เกลียดยาวนานกว่ารู้จัก ถ้าการพบกันครั้งแรกนำมาซึ่งความรักและเป็นการพบกันเพียงครั้งเดียวของชีวิต ก็นับว่าคุ้มค่าที่สุดแล้วสำหรับการพบกันของคนสองคน

ทำไม งานที่เรา กำลังทำอยู่ขณะนี้ จึงเป็นงานสำคัญที่สุด คำตอบก็คือ เพราะทันทีที่คุณปล่อย ให้งานหลุดจากมือคุณไป งานก็จะกลายเป็นของสาธารณะ หากคุณทำงานดีมันก็คืออนุสาวรีย์แห่ง ชีวิต และหากคุณทำงานไม่ดีมันก็คือความอัปยศแห่งชีวิตตอนแรกคุณเป็นผู้สร้างงาน แต่เมื่อปล่อย งานหลุดจากมือไปแล้ว งานมันจะเป็นผู้ย้อนกลับมาสร้างคุณ

ทำไม เวลาที่ดีที่สุด จึงควรเป็นปัจจุบันขณะ คำตอบก็คือ เพราะเวลาทุกวินาทีจะไหลผ่าน ชีวิตเราเพียงครั้งเดียว ไม่ว่าคุณ จะวางแผนเวลาขนาดไหน มีเงินมากเพียงไร ก็ไม่มีใครสามารถรื้อ ฟื้นเวลาที่ล่วงไปแล้วให้คืนกลับมาได้ ทุกครั้งที่เวลาไหลผ่านเราไป หากเราไม่ใช้เวลาให้เกิด ประโยชน์สูงสุด ชีวิตของคุณก็พร่องไปแล้วจากประโยชน์มากมายที่คุณควรได้จากช่วงเวลา

คัดย่อจากเรื่อง มายาแห่งเส้นด้าย..... โดย ว. วชิรเมธี

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ควรทำปัจจุบันให้ดีที่สุด

ช่างไม้

ช่างไม้ฝีมือดีต้องการเกษียณเพราะอายุมากแล้วนายจ้างมีความเสียดายความสามารถของ เขามาก จึงขอร้องให้ช่างไม้สร้างบ้านหลังสุดท้ายก่อนเกษียณ

เมื่อบ้านหลังสุดท้ายสร้างเสร็จ ปรากฏว่าบ้านหลังนี้ขาดความปราณีตและใช้วัสดุที่ด้อย คุณภาพ เพราะช่างไม้รีบทำเพื่อให้งานผ่านไปอย่างรวดเร็วเท่านั้นเองนายจ้างมาเห็นบ้านดังกล่าวก็รู้สึก เศร้าใจเขาบอกกับช่างไม้ว่า "นี่คือบ้านของคุณ ผมขอมอบให้เป็นของขวัญตอนเกษียณอายุ"

ช่างไม้ได้ยืนถึงกับตกใจและอุทานว่า "เสียดายจริง ๆ ถ้ารู้ว่ากำลังสร้างบ้านของตัวเอง เราคง จะทำด้วยความตั้งใจมากกว่านี้"

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า "ชีวิตคือสิ่งที่เราสร้างด้วยตัวเราเอง" เราทุกคนกำลังสร้างชีวิตของเราอยู่และ

เราก็ไม่ได้พยายามอย่างถึงที่สุดในการสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ ในชีวิตของเรา เมื่อเวลาผ่านไปแล้วเราจึงมักเสียดายและอยากย้อนเวลากลับซึ่งเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ ไม่ได้ จึงควรใช้เวลาแต่ละวันทำทุกอย่างให้ดีที่สุด

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ เครื่องหมายลูกเสือหลวง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

หน่วยที่ 8 เศรษฐกิจพอเพียง

แผนการจัดกิจกรรมที่ 26 วัยรุ่นไทยหัวใจเกาหลิ

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือสามารถเห็นคุณค่าของความเป็นไทยได้

2. เนื้อหา

คุณค่าของความเป็นไทย

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เพลง หรือเกม

4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1) ผู้กำกับลูกเสือนำสนทนาถึงค่านิยมของวัยรุ่นในสังคมไทย ที่นิยมไว้ทรงผมแบบเกาหลิ แฟชั่นเสื้อผ้าแบบเกาหลิ อาหารเกาหลิและหน้าตา สวย หล่อ ดี แบบเกาหลิ ที่เรียกว่า “เกาหลิพีเวอร์” แล้วตั้งคำถาม

(1) คนเกาหลิ ต่างจากคนไทยอย่างไร ในด้านวัฒนธรรม(ภาษา ความเป็นอยู่ ศิลปวัฒนธรรม คุณลักษณะนิสัย ความอดทน ความมีวินัย)

(2) เพราะเหตุใด วัยรุ่นไทยจึงนิยมชมชอบ “ความเป็นเกาหลิ”

2) มอบหมายให้กองลูกเสือจัดกิจกรรมโต้วาทีในญัตติ “วัยรุ่นไทยหัวใจเกาหลิ เสียดักดิ์ศรีวัยรุ่นไทย” ประเด็นสนับสนุนหรือคัดค้านในเรื่อง “การหมกมุ่นเลียนแบบวัฒนธรรมเกาหลิของวัยรุ่นไทย” โดยจัดทีมโต้วาทีเป็น 2 ฝ่ายคือฝ่ายสนับสนุน และฝ่ายคัดค้าน

(1) ฝ่ายเสนอและฝ่ายคัดค้านต่างมีหัวหน้า 1 คน และมีผู้สนับสนุน 3 คน

(2) ลูกเสือเลือกผู้ดำเนินรายการ 1 คน

(3) หัวหน้าฝ่ายเสนอนำเสนอข้อมูล 3 นาที และหัวหน้าฝ่ายคัดค้านนำเสนอข้อมูล 3 นาที

(4) ผู้สนับสนุนแต่ละฝ่ายคนละ 2 นาที

(5) หัวหน้าฝ่ายเสนอและฝ่ายคัดค้านสรุปคนละ 1 นาที

3) เมื่อโต้วาทีจบลูกเสือร่วมกัน วิเคราะห์ผลสรุปจากการโต้วาที

4) ผู้กำกับให้ข้อเสนอแนะและกล่าวคำชมเชยลูกเสือ

5) ผู้กำกับมอบหมายให้จัดทำโปสเตอร์รณรงค์สร้างจิตสำนึกรักความเป็นไทย “เป็นไทยทั้งตัวและหัวใจ” ทำอย่างไรคือไทยแท้

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง(นัดหมาย ตรวจสอบรูปแบบ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกตจากความสามารถในการโต้วาที ด้วยเหตุผลคัดค้านโต้แย้งที่ชวนเชื่อให้เห็นคุณค่าความเป็นไทย

6. องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม

คือ ความคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ เข้าใจ เห็นคุณค่า และภูมิใจในความเป็นไทยของตนเอง

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 26

เพลง

เมดอินไทยแลนด์

เมดอินไทยแลนด์ แดนดินไทยเรา	เก็บกันจนเก่าเรามีแต่ของดีดี
มาตั้งแต่ก่อนสุโขทัย มาลพบุรี อยุธยา ธนบุรี	ยุคสมัยนี้ เป็น กทม.
เมืองที่คนตกท่อ (ไม่เอาอย่าไปว่าเขา) เมดอินไทยแลนด์แดนไทยทำเอง	
จะร้องรำทำเพลงก็ล้ำลึกลีลา	ฝรั่งแอบชอบใจแต่คนไทยไม่เห็นค่า
กลัวน้อยหน้าว่าคุณค่านิยมไม่ทันสมัย	เมดอินเมืองไทยแล้วใครจะรับประกันอะ
(ฉันว่ามันน่าจะมีคนรับผิดชอบบ้าง)	เมดอินไทยแลนด์แฟนแฟนเข้าใจ
ผลิตผลคนไทยใช้เองทำเอง	ตัดเย็บเสื้อผ้าทางโก่งกางเกง
กางเกงยีนส์ (ชะหนอยแน่)	แล้วขึ้นเครื่องบินไปส่งเข้ามา
คนไทยได้หน้า (ฝรั่งมั่งค่าได้เงิน)	เมดอินไทยแลนด์พอแขวนตามร้านค้า
มาติดป้ายติดตราว่าเมดอินเจแปน	ก็ขายดิบขายดีมีราคา
คุยกันได้ว่ามันมาต่างแดน	ทั้งทันสมัยมาจากแม็กกาซีน
เขาไม่ได้หลอกเรากิน	หลอกเรานั้นหลอกตัวเอง...เอ๋ย

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

โหรคนหนึ่ง

โหรคนหนึ่งหมกมุ่นในเรื่องการดูดวงดาวจนไม่เป็นอันทำอะไร วันๆเอาแต่ศึกษาความเป็นไปของดวงดาวบนท้องฟ้า จนรู้ว่าดวงดาวดวงใดโคจรไปทางไหน ค่ำวันหนึ่งขณะที่โหรเดินแหงงหน้ามองดูดวงดาวไปตามถนนนอกเมือง จนเผลอพลัดตกไปในบ่อข้างทาง เนื่องจากได้รับบาดเจ็บจึงไม่สามารถปีนขึ้นมาได้เอง ต้องนอนร้องครวญครางอยู่ตามลำพัง จนมีผู้มาพบและให้ความช่วยเหลือพร้อมสอบถามถึงเรื่องราวความเป็นมา

“เออหนอพ่อโหรผู้รอบรู้” ผู้ให้ความช่วยเหลือรำพึงออกมาดัง ๆ “ท่านศึกษาจนรู้ว่าดาวดวงไหนบนท้องฟ้าโคจรไปทางใด แต่ตัวเองจะเดินตกบ่อหาความรู้ไม่”

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่าความรู้ท่วมหัว แต่เอาตัวไม่รอด(เป็นผู้ที่มีสติปัญญาดี แต่กลับช่วยตนเองไม่ได้)

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ เครื่องหมายลูกเสือหลวง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

หน่วยที่ 8 เศรษฐกิจพอเพียง

แผนการจัดกิจกรรมที่ 27 ชุมชนเรานี้ดีจัง เวลา 2 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 ลูกเสือสามารถนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในการพัฒนาชุมชนได้
- 1.2 ลูกเสือสามารถจัดแสดงผลงานได้

2. เนื้อหา

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแนวทาง การดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทย เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงอยู่ และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนา และบริหารประเทศให้ดำเนินไปใน ทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็นโดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 แผนภูมิเพลง
- 3.2 ใบงาน
- 3.3 ใบความรู้
- 3.4 กระดาษ
- 3.5 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 กิจกรรมครั้งที่ 1

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง(ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เพลง หรือเกม
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - (1) ผู้กำกับลูกเสือนำลูกเสือในกองสนทนาถึงหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
 - (2) ลูกเสือแต่ละหมู่ส่งตัวแทนมารับใบความรู้ไปศึกษา และให้ลูกเสือแต่ละหมู่ระดมความคิดในการจัดทำโครงการเพื่อพัฒนา บ้าน / โรงเรียน / ชุมชน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามใบงานที่ได้รับ
 - (3) ผู้กำกับลูกเสือให้ลูกเสือไปดำเนินการตามโครงการที่ลูกเสือได้คิดไว้
- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง(นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

- ผู้กำกับลูกเสือนัดหมายให้ลูกเสือนำเสนอผลการปฏิบัติงานตามโครงการในรูปแบบของการจัดบอร์ด ในอีก 1 เดือนข้างหน้า

4.2 กิจกรรมครั้งที่ 2

- 1) พิธีเปิดประชุมกอง(ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- 2) เพลงหรือเกม
- 3) กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้
 - (1) ให้ลูกเสือแต่ละหมู่มาจัดแสดงผลการปฏิบัติตามโครงการพัฒนาบ้าน / โรงเรียน/ชุมชน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
 - (2) ให้ลูกเสือทุกคนได้เยี่ยมชม พูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
- 4) ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์
- 5) พิธีปิดประชุมกอง(นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

5.1 วิธีการ - สังเกตการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรม - ประเมินผลงาน	5.2 เครื่องมือ - แบบสังเกตและประเมินผลงาน
---	--

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 27

เพลง

เกียรติศักดิ์ลูกเสือ

ลูกเสือ ลูกเสือ ไว้เกียรติลูกผู้ชาย ลูกเสือ ลูกเสือ ไว้ลายสีลูกเสือไทย
รักเกียรติ รักวินัย แข็งแรง และอดทน เราจะบำเพ็ญตน ให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น

ร่วม

มาเถิดเร็วไว ร่วมใจสนุกเฮฮา อย่างมัวเศร้าเลยหนา รีบมาเรีงร่าร่วมกัน ร่วมกินร่วมนอน
ร่วมพักผ่อน ร่วมทำพักผ่อนสุขสันต์ ร่วมคิดจงช่วยกัน ร่วมเรียนสร้างสรรค์ ร่วมกันเฮฮา

เกม

ขี่ม้าโยนบอล

วิธีเล่น

1. แบ่งผู้เล่นออกเป็น 2 พวก จัดให้เป็นคู่มีขนาดไล่เลี่ยกัน พวกหนึ่งเป็นม้า อีกพวกหนึ่งเป็นคนขี่ ให้ยืนเป็นรูปวงกลม ส่วนใครจะเป็นคนขี่ก่อนนั้นจะทำได้โดยการเสี่ยงหัว-ก้อย
2. เริ่มเล่นโดยให้คนขี่คนหนึ่งรับลูกบอล ให้ส่งต่อๆ ไปตามลำดับจะโยนข้ามไม่ได้ ระวังอย่าให้ลูกบอลตกพื้น ม้าต้องพยายามให้คนขี่รับลูกบอลพลาด ด้วยการพยศ เช่น ย่อตัวลงต่ำ เอียงซ้าย ขว ขว โดด หรือหมุนไปรอบๆ แต่ไม่ใช่ประสงค์จะให้คนขี่ตก แต่ต้องการให้คนบนหลังรับลูกบอลไม่ได้
3. หากลูกบอลตกดินคนขี่ทุกคนต้องรีบเปลี่ยนมาเป็นม้าให้คนเป็นม้าขึ้นบนหลังสลับกันไป

วิ่งกระโดดเท้าเดียว

วิธีเล่น

ให้ผู้เล่นวิ่งไปอ้อมเครื่องหมายด้วยการกระโดดเท้าเดียว เมื่อถึงเครื่องหมายกลับตัวให้วิ่งกลับด้วยการเปลี่ยนเท้าอีกข้างหนึ่ง แกวัดหมดก่อนเป็นแฉกชนะ

โครงการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

คำสั่ง ตอนที่ 1

ให้ลูกเสือแต่ละคนในหมู่เสนอแนวคิดในการพัฒนา บ้าน / โรงเรียน / ชุมชน เลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง มาอย่างน้อยคนละ 1 เรื่อง โดยให้รองนายหมู่เป็นผู้จัดบันทึก

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

คำสั่ง ตอนที่ 2

ให้ลูกเสือในหมู่ร่วมกันพิจารณาและอภิปรายเพื่อคัดเลือกแนวทางในการพัฒนา บ้าน / โรงเรียน / ชุมชน ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

.....

.....

.....

คำสั่ง ตอนที่ 3

ให้ลูกเสือแต่ละหมู่ นำแนวทางในพัฒนาที่ได้คัดเลือกแล้ว (จากตอนที่ 2) มาจัดทำโครงการในการพัฒนา โดยต้องปฏิบัติอย่างน้อย 3 ครั้ง ภายในระยะเวลา 30 วัน

หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำริชี้แนะแนวทาง การดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทย เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงอยู่ และปฏิบัติตนของประชาชนในทุก ระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนา และบริหารประเทศให้ดำเนินไปใน ทางสาย กลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตน ในทางที่ควรจะเป็นโดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา และเป็น การมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัยและวิกฤติ เพื่อความมั่นคงและ ความยั่งยืนของการพัฒนา ความพอเพียงหมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้อง มีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และต้องประกอบไปด้วยสองเงื่อนไข คือ เงื่อนไขความรู้ เงื่อนไขคุณธรรม

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบไปด้วย 5 ส่วน ดังนี้

ข้อที่ 1. กรอบแนวคิด เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่ และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐาน มาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา และเป็นการมองโลกเชิงระบบที่มีการ เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา และเป็นการมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัย และวิกฤต เพื่อความมั่นคง และความยั่งยืนของการพัฒนา

ข้อที่ 2. คุณลักษณะ เศรษฐกิจพอเพียง สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติตนได้ในทุกระดับ โดยเน้นการ ปฏิบัติบนทางสายกลาง และการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน

ข้อที่ 3. คำนิยาม ความพอเพียงจะต้องประกอบด้วย 3 คุณลักษณะ ดังนี้

1. ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไป และไม่มากเกินไปโดยไม่เบียดเบียนตนเอง และ ผู้อื่น เช่นการผลผลิต และการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ

2. ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ

3. การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบ และการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้ และไกล

ข้อที่ 4. เงื่อนไข การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียงนั้น ต้องอาศัยทั้งความรู้ และ คุณธรรมเป็นพื้นฐาน 2 เงื่อนไข ดังนี้

1. เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความ รอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผน และความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ

2. เงื่อนไขคุณธรรม ที่จะต้องเสริมสร้างประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

ข้อที่ 5. แนวทางปฏิบัติ / ผลที่คาดว่าจะได้รับ จากการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ คือ การพัฒนาที่สมดุล และยั่งยืน พร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความรู้ และเทคโนโลยี นั่นคือ หลักแนวคิด และแนวทางเพื่อการปฏิบัติ ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งไม่ว่าจะเป็น บุคคล หรือองค์กรต่างๆ สามารถปฏิบัติตามได้

ตัวอย่าง โครงการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1.ชื่อ โครงการส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อความมั่นคงของครอบครัว และพัฒนาอาชีพครอบครัวตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเครือข่ายองค์กรสตรีหมู่บ้าน (กสพม.) ตำบลหนองโพ

2. หลักการและเหตุผล

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงอยู่ และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกๆระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนา และบริหารประเทศให้ดำเนินไปใน ทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนี้ เป็นกรอบแนวความคิด และทิศทางการพัฒนาระบบเศรษฐกิจมหภาคของไทย เพื่อมุ่งสู่การพัฒนาที่สมดุล ยั่งยืน และมีภูมิคุ้มกัน เพื่อความอยู่ดีมีสุข มุ่งสู่สังคมที่มีความสุขอย่างยั่งยืน หลักแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียงการพัฒนาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง คือ การพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลาง และความไม่ประมาท โดยคำนึงถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตลอดจนใช้ความรู้ความรอบคอบ และคุณธรรม ประกอบการวางแผน การตัดสินใจ ประกอบกับการดำเนินชีวิตประจำวัน ย่อมมีรายรับ และรายจ่ายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น รายรับได้มาจากการทำมาหาเลี้ยงชีพ ทั้งจากอาชีพหลัก และอาชีพรอง ส่วนรายจ่ายก็ได้แก่ ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ได้แก่ค่าอุปโภค และบริโภคที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต ซึ่งค่าใช้จ่ายเหล่านี้มีจำนวนเพิ่มสูงขึ้นมาโดยตลอด และไม่มีแนวโน้มที่จะลดลง การทำบัญชีครัวเรือนเป็นบัญชีที่ใช้ สำหรับบันทึกรายได้ และรายจ่ายที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันของเรา ว่าในแต่ละวันเรามีรายได้เข้ามาแล้วจ่ายค่าใช้จ่ายออกไปเท่าไร ปัจจุบันยอดเงินคงเหลือมีเท่าไร ทำให้เกิดการวางแผนการใช้จ่ายต่อไปอย่างรอบคอบ ใช้จ่ายอย่างพอเพียงเท่าที่มี อย่างระมัดระวังจึงสามารถลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นทำให้เกิดการประหยัดและการออม และหากมีการใช้จ่ายเท่าที่มีก็จะไม่ก่อให้เกิดหนี้สิน จึงสามารถแก้ไขปัญหาหนี้สินได้อย่างยั่งยืน เป็นผลให้เกิดภูมิคุ้มกันที่ดีในการรับการเปลี่ยนแปลงทางการเงินที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต หากเกิดการตกงานหรืออุบัติเหตุที่ทำให้ไม่สามารถหารายได้มาเลี้ยงชีพตนเองและครอบครัวได้

ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองดังนี้ (๖) การส่งเสริม การฝึกและการประกอบอาชีพ (๑๖) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น องค์กรบริหารส่วนตำบลหนองโพจึงจัดโครงการกิจกรรมส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อความมั่นคงของครอบครัว เกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพครอบครัวตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเครือข่ายองค์กรสตรีหมู่บ้าน (กสพม) ตำบลหนองโพ ขึ้น

3. วัตถุประสงค์

- ๑.เพื่อให้เครือข่ายองค์กรสตรีหมู่บ้าน(กสพม.) ตำบลหนองโพเป็นแกนนำแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ เพื่อการพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน
- ๒.เพื่อให้ราษฎรรู้จักการทำบัญชีครัวเรือน ทำให้เกิดการวางแผนการใช้จ่ายอย่างรอบคอบ
๓. เพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง
๔. เพื่อเป็นการส่งเสริมอาชีพให้กับราษฎร เพื่อเพิ่มพูนรายได้
๕. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น

4. เป้าหมาย

เครือข่ายองค์กรสตรีหมู่บ้านตำบลหนองโพ และประชาชนผู้สนใจ หมู่ที่ ๑ – ๓, ๕ – ๑๐ จำนวน ๕๐ คน

ตัวอย่าง โครงการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1. ชื่อ โครงการเศรษฐกิจพอเพียง

2. หลักการและเหตุผล

จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555- 2559) ยังคงอัญเชิญ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาเป็นแนวทางปฏิบัติควบคู่ไปกับการพัฒนาแบบบูรณาการเป็นองค์รวมที่มีคนเป็นศูนย์กลางพัฒนาอย่างจริงจัง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศให้เกิดความสมดุล เป็นธรรม และยั่งยืนมุ่งสู่ สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน อันจะเป็นการเสริมสร้างประโยชน์สูงสุดให้แก่ประชาชนโดยถ้วนหน้า สมดังพระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภาวะการเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจของประเทศไทยทำให้การดำรงชีวิตของคน ในสังคมไทยได้นำเอาสิ่งอำนวยความสะดวกในทุกๆด้านเข้ามาใช้ในชีวิตประจำวัน แม้กระทั่ง สิ่งอุปโภคและบริโภคต่างๆล้วนอำนวยความสะดวกต่อคนไทยในสังคมทั้งสิ้น ด้วยเหตุผลข้างต้น ทำให้การใช้ชีวิตของคนไทยที่ผ่านมานั้นถึงแม้จะได้รับความสะดวกสบายในเบื้องต้นแต่สิ่งที่ตามมาโดยไม่รู้ตัวคือการดำรงชีวิตประจำวันที่ฟุ่มเฟือยทำให้คนในสังคมต้องประสบกับปัญหาการดำรงชีวิตตามมา ฉะนั้นสิ่งที่จะสามารถแก้ปัญหการดำรงชีวิตของคนในสังคมไทย เรื่องการใช้จ่ายฟุ่มเฟือย โดยเฉพาะรายจ่ายในครอบครัวให้มีรายจ่ายน้อยลงได้ คือการดำรงชีวิตอย่างพอเพียงตามแนวพระราชดำริ

ดังนั้นโครงการเศรษฐกิจพอเพียง จึงเป็นโครงการหนึ่งที่เป็นประโยชน์ต่อนักเรียนโดยตรงเพราะได้ฝึกปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประกอบอาชีพแบบยั่งยืนได้ อันจะเป็นประโยชน์ต่อครอบครัว และชุมชน โรงเรียนบ้านป่าบงจึงได้จัดกิจกรรมปลูกพืชผักสวนครัวและผักพื้นบ้าน การเพาะเห็ดฟาง การทำไม้กวาดทางมะพร้าว การทำงานใบตองโดยการจัดทำโครงการนี้ขึ้น

3. วัตถุประสงค์

- 3.1 เพื่อต้องการศึกษากระบวนการพัฒนาตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง
- 3.2 เพื่อฝึกทักษะอาชีพและมีรายได้ระหว่างเรียน
- 3.3 เพื่อนำผลผลิตมาประกอบเป็นอาหารกลางวันให้นักเรียน
- 3.4 เพื่อให้นักเรียน รู้จักการใช้ชีวิตที่พอเพียงมีความรู้ความสามารถในกิจกรรมที่ตนเองสนใจ

3. เป้าหมาย

ด้านปริมาณ

- บุคลากรในโรงเรียนทุกคนมีความรู้ความสามารถในการใช้ชีวิตอย่างพอเพียง
- นักเรียนทุกคนกล้าแสดงออกตลอดจนได้ฝึกทักษะอาชีพและมีรายได้ระหว่างเรียน

ด้านคุณภาพ

นักเรียนรู้จักการใช้ชีวิตที่พอเพียงนำหลักการไปปฏิบัติสามารถลดรายจ่ายในครัวเรือน ได้รับการฝึกทักษะอาชีพและกล้าแสดงออก

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

นกกระเรียนกับหมาป่า

นกกระเรียนมองไปเห็นหมาป่านอนดื้ออย่างทुरนทुरายอยู่ที่กลางป่า จึงเดินเข้าไปถามไถ่อย่างเวทนาว่า“เจ้าเป็นอะไรหรือ”หมาป่าตอบว่า “ข้ากลืนชิ้นเนื้อเข้าไป แล้วกระดูกติดคอของข้า ทำอย่างไรก็ไม่ออก”หมาป่าบอกแล้วก็ขอร้องให้นกกระเรียนช่วยตนแล้วตนจะให้รางวัลเป็นการตอบแทนนกกระเรียนจึงมุดหัวของมันเข้าไปในปากหมาป่า และสามารถล้วงเอากระดูกออกมาได้สำเร็จเมื่อนกกระเรียนทวงถามถึงรางวัลของตน หมาป่าก็คำรามว่า“ข้าไม่จับคอเจ้าก็ดีแล้ว ยังจะมาเอาอะไรจากข้าอีก เล่า”

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่าคนเลวมักไม่เห็นความดีของผู้อื่น

นางแมวมีรัก

นางแม่วิวงวนขอร้องต่อพระพรหมว่า“ขอให้ท่านโปรดเมตตา เสกให้หม่อมฉันกลายเป็นหญิงสาวด้วยเถิดเพคะ หม่อมฉันหลงรักชายหนุ่มผู้นั้นเสียเหลือเกิน”พระพรหมเกิดความสงสารเวทนาจึงเสกให้นางแมวกลายเป็นคน“ถ้าอยากเป็นคน ก็ต้องเป็นให้ตลอดนะ”พระพรหมตรัสแล้วก็คอยสอดส่องทิพยเนตรดูนางแมวต่อไปวันหนึ่งนางแมวในร่างของหญิงสาวกำลังพรอรักรักกับชายหนุ่มอย่างหวานชื่น ครันมีหนูตัวหนึ่งวิ่งผ่านมา หญิงสาวก็กระโดดออกไปแล้วตะครุบหนูตัวนั้นมากินในทันใดพระพรหมจึงทรงให้หญิงสาวกลับเป็นนางแมวดังเดิม

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่าผู้ใดจะละทิ้งสันดานเดิมเป็นเรื่องยาก

แบบสังเกตการปฏิบัติกิจกรรม

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ เครื่องหมายลูกเสือหลวง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
หน่วยที่ 8 เศรษฐกิจพอเพียง แผนการจัดกิจกรรมที่ 27ชุมชนเราที่ดีจัง

คำชี้แจง หลังจากลูกเสือปฏิบัติกิจกรรมแล้ว ให้ผู้กำกับทำเครื่องหมาย ✓ ประเมินพฤติกรรม
ของลูกเสือตามรายการต่อไปนี้
ชื่อ.....

ข้อที่	รายการประเมิน	ผ่าน	ไม่ผ่าน
1	ความสนใจและความตั้งใจ		
2	การให้ความร่วมมือแก่หมู่คณะ		
3	ลูกเสือแต่ละคนในหมู่เสนอแนวคิดในการพัฒนา บ้าน / โรงเรียน / ชุมชน เลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง มาอย่างน้อยคนละ 1 เรื่อง		
4	ลูกเสือในหมู่ร่วมกันพิจารณาและอภิปรายเพื่อคัดเลือกแนวทางในการ พัฒนา บ้าน / โรงเรียน / ชุมชน ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง		
5	ให้ลูกเสือแต่ละหมู่ นำแนวทางในการพัฒนาที่ได้คัดเลือกแล้วมาจัดทำ โครงการในการพัฒนา โดยต้องปฏิบัติอย่างน้อย 3 ครั้ง ภายใน ระยะเวลา 30 วัน		
6	ลูกเสือสามารถนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในการพัฒนา ชุมชน		
7	ให้ลูกเสือแต่ละหมู่ นำบอร์ดมาจัดแสดงผลการปฏิบัติตามโครงการพัฒนา บ้าน / โรงเรียน / ชุมชน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว		

เกณฑ์การประเมิน ผ่านการประเมินข้อ 3 ข้อ 4 ข้อ 5 ข้อ 6 ข้อ 7 และข้อ อื่นๆ อีก 1 ข้อ
รวม 6 ข้อขึ้นไป ถือว่าผ่านเกณฑ์การประเมิน

สรุปผลการประเมิน ☐ผ่าน ☐ไม่ผ่าน

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ประเมิน

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ เครื่องหมายลูกเสือหลวง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

หน่วยที่ 9 การฝึกเป็นผู้นำ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 28 ผู้นำที่ดี เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

ลูกเสือสามารถอธิบายความหมายและคุณสมบัติของผู้นำได้

2. เนื้อหา

ผู้นำ (Leader) หมายถึง บุคคลที่มีความสามารถในการที่จะทำให้องค์การดำเนินไปอย่างก้าวหน้าและบรรลุเป้าหมาย โดยการใช้อิทธิพลเหนือทัศนคติและการกระทำของผู้อื่น

ภาวะผู้นำ (Leadership) หมายถึง กระบวนการในการแนะแนวทางพฤติกรรมของคนในสภาพของการทำงาน ผู้นำอาจจะเป็นบุคคลที่มีตำแหน่งอย่างเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการก็ได้ ซึ่งเรามักจะรับรู้เกี่ยวกับผู้นำที่ไม่เป็นทางการอยู่เสมอ เนื่องจากบุคคลนั้นมีลักษณะเด่นเป็นที่ยอมรับของสมาชิกในกลุ่ม ทำให้สมาชิกแสดงพฤติกรรมที่มีน้ำหนักและเป็นเอกภาพ โดยเขาจะใช้ภาวะผู้นำในการปฏิบัติการและอำนวยความสะดวกโดยใช้กระบวนการติดต่อสัมพันธ์กัน เพื่อมุ่งบรรลุเป้าหมายของกลุ่ม

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 แผนภูมิเพลง

3.2 ใบความรู้

3.3 แบบทดสอบภาวะความเป็นผู้นำ

3.4 เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 เพลง หรือเกม

4.3 กิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) ผู้กำกับลูกเสือให้ลูกเสือแต่ละคนในกองทำแบบทดสอบภาวะความเป็นผู้นำ ภายในเวลา 10 นาที
- 2) ผู้กำกับลูกเสือให้ลูกเสือสำรวจคำตอบของตนเอง จากนั้นผู้กำกับแปลค่าให้ลูกเสือทราบ
- 3) ผู้กำกับลูกเสือให้ตัวแทนแต่ละหมู่มารับใบความรู้เรื่อง ลักษณะของผู้นำที่ดี
- 4) ผู้กำกับลูกเสือนำลูกเสือสนทนา และสรุปในหัวเรื่องของลักษณะของผู้นำที่ดี มีอย่างไรบ้าง

4.4 ผู้กำกับลูกเสือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

4.5 พิธีปิดประชุมกอง(นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกต การมีส่วนร่วมทำกิจกรรม และการแสดงออก

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 28

เพลง

จับมือ

จับมือกันไว้ให้มั่นคง เพื่อความยืนยงสามัคคี รักกันปรองดองเหมือนน้องพี่
เพื่อความสามัคคีมีร่วมกัน โกรธกันมันร้ายเป็นสิ่งแวดล้อมเปรียบดังเปลวเพลิงร้อนไฟนั้น
เผาใจให้มีความไหวหวั่น จับมือยิ้มให้กันเป็นสิ่งที่ดี

เกม

นำทาง

วิธีเล่น

1. ให้ลูกเสือคนหนึ่งปิดตาไว้จากนั้นให้ลูกเสืออีกคนนำของที่เตรียมไว้ไปซ่อนยังจุด ๆ หนึ่ง
 2. จากนั้นให้คนที่ปิดตานั้นเปิดตาและออกค้นหาว่าของนั้นซ่อนอยู่ที่ไหน ลูกเสือคนอื่นจะบอกทิศทางของสิ่งของนั้นได้โดยพูดเพียงว่า ซ้ายขวา หันหลัง บอกสิ่งของนั้นให้กับผู้ค้นหา
- การตัดสินผู้ค้นหาจะต้องเดินไปตามทิศทางที่ลูกเสือบอกจนกว่าจะค้นพบสิ่งของนั้นแล้วก็เปลี่ยนคนอื่นเข้ามาหาของบ้าง

ลักษณะของผู้นำที่ดี

ผู้นำ (Leader) หมายถึง บุคคลที่มีความสามารถในการที่จะทำให้องค์การดำเนินไปอย่างก้าวหน้าและบรรลุเป้าหมาย โดยการใช้อิทธิพลเหนือทัศนคติและการกระทำของผู้อื่น

ภาวะผู้นำ (Leadership) หมายถึง กระบวนการในการแนะแนวและนำทางพฤติกรรมของคนในสภาพของการทำงาน ผู้นำอาจจะเป็นบุคคลที่มีตำแหน่งอย่างเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการก็ได้ ซึ่งเรามักจะรับรู้เกี่ยวกับผู้นำที่ไม่เป็นทางการอยู่เสมอ เนื่องจากบุคคลนั้นมีลักษณะเด่นเป็นที่ยอมรับของสมาชิกในกลุ่ม ทำให้สมาชิกแสดงพฤติกรรมที่มีน้ำหนักและเป็นเอกภาพ โดยเขาจะใช้ภาวะผู้นำในการปฏิบัติการและอำนวยความสะดวกโดยใช้กระบวนการติดต่อสัมพันธ์กันเพื่อมุ่งบรรลุเป้าหมายของกลุ่ม

คุณลักษณะของผู้นำ 10 ประการ

1. กล้าเปลี่ยนแปลง
2. มีจิตวิทยา มีมนุษยสัมพันธ์
3. จูงใจคนได้ดี
4. มีความรับผิดชอบสูง
5. มีทั้งความยืดหยุ่นและเด็ดขาด
6. มีทั้งความรู้รอบรู้ มีสังคม
7. เป็นนักประสานงานที่ดี
8. มีความกระตือรือร้น
9. ทำงานเคียงข้างลูกน้อง
10. มีความน่าเชื่อถือ

ต้อง สังเกตการณ์ทำงานของลูกน้องแต่ละคนในที่ทำงานด้วยว่ามีใครกำลังเอาเปรียบเพื่อนอยู่หรือไม่ เพราะบางคนอาจชอบอ้าง ทำงานน้อยปล่อยให้เพื่อนคนอื่นเหนื่อยมากกว่า ซึ่งกรณีอย่างนี้หัวหน้างานต้องสังเกตด้วยตนเองด้วย คนทำงานหนักบางคนอาจจะไม่ใช่คนที่ชอบพ้องแม้มันถูกเอาเปรียบ

อย่าใส่ใจ ความผิดเล็กๆ น้อย ที่เรารู้ดีว่าเป็นเรื่องการเมือง เช่น ลูกน้องลาป่วยทุกๆ ที่ไม่ได้ป่วยจริง เราก็ไม่จำเป็นต้องไปสืบค้นว่าทำไมเขาต้องโกหกตราบใดที่เขายังคงตั้งใจทำงาน เว้นแต่ว่าบุคคลนั้นมีท่าจะขายใจเดียวภายในองค์กรให้บริษัทอื่นๆ หรือมีพฤติกรรมส่อให้เห็นมาก่อนว่าไม่เอาใจใส่ในงาน กรณีเช่นนั้นจึงค่อยตรวจสอบเขาอย่างจริงจัง

พยายาม วางแผนงานล่วงหน้า เพื่อจะได้มองเห็นแนวโน้มของการตัดสินใจได้ เลี่ยงการตัดสินใจอย่างเร่งด่วนสำหรับอุปสรรคที่เกิดขึ้นเพราะวางแผนงานผิดพลาด

อย่ามุ่งเน้น แต่การสร้างงาน ต้องเรียนรู้เรื่องของกระแสความต้องการของหน่วยงานอื่นและบรรดาคู่แข่งอื่นๆ ด้วย โดยไม่นึกถึงผลกระทบที่จะตามมาว่าจะเกิดผลอย่างไร

หัวหน้า คือ ผู้รับผิดชอบองค์กรว่าบุคลากรคนใดทำงานด้วยความรักองค์กร คนใดทำงานด้วยเพราะมีไฟ
แห่งการสร้างสรรค์ คนใดมุ่งมั่นเพื่อผลประโยชน์ขององค์กร และคนใดทำงานเพียงเพื่อให้มีงานทำ

พิจารณา ส่งเสริมลูกน้องที่มีความขยัน และมีอุปนิสัยใจคอดี แม้ว่าฝีมือการทำงานอาจจะไม่โดดเด่น
นัก ควรหาทางส่งเขาไปฝึกอบรมการสนับสนุน คนนิสัยดีย่อมเป็นประโยชน์แก่องค์กรมากกว่าสนับสนุนคนที่ทำงาน
ได้ดีแต่ไม่ได้เป็นที่ชื่นชมของของทุกคนนัก

ความโกรธ ความเสียใจ คนเป็นหัวหน้าก็ต้องแสดงออกแต่น้อยหากอยู่ในที่ทำงาน ไม่มีลูกน้องคนใดจะ
นับถือศรัทธาผู้จัดการที่อ่อนแอและอ่อนไหวจนเกินไป

อย่าปกปิดความผิด ของลูกน้อง เมื่องานผิดพลาดก็ต้องช่วยกันรับผิดชอบและแก้ไข แต่ไม่ใช่ช่วยกันปิดไว้
ไม่ให้ผู้บริหารระดับสูงรับรู้ว่าการผิดพลาดในผลงาน ต้องกล้าจะรับผิดชอบเดี๋ยวกันก็ต้องแจ้งให้ผู้บริหาร ทราบถึง
แนวทางการป้องกันปัญหาเช่นนี้ที่ได้วางแผนไว้แล้ว

เป็นหัวหน้างาน ที่เที่ยงธรรมอย่ามีอคติกับลูกน้องเพราะมันจะนำไปสู่การตัดสินใจด้วยอคติเมื่อมีปัญหา
เกิดขึ้นอย่าลุ่มหลงในการการยกยอปอปั้น หัวหน้าที่หยาบคายมักกับควบคุมทีมให้สร้างผลงานที่ดีได้ยาก

แนะนำ ลูกน้องคนใหม่ให้ทุกคนในที่ทีมงานได้รู้จัก แล้วให้คนพาเขาไปดูส่วนต่างๆ ของบริษัทให้ทั่วถึง มีว่า
จะเป็นห้องน้ำ มุมกาแฟ หรือที่จอดรถ ควรต้อนรับและดูแลคนใหม่อย่างดี แม้ว่าเขาจะอยู่ในฐานะลูกจ้างชั่วคราว
หรือเด็กฝึกงานก็ตาม

พาทีมงาน ไปเลี้ยงอาหารกลางวันหรืออาหารเย็น “เลี้ยงส่ง” หรือ “เลี้ยงอำลา” ในยามที่คนในที่ทีมงาน
ลาออก อย่าลืมร่วมกันเขียนอวยพร ในการ์ดใบเดียวกัน หรืออาจรวมกันซื้อของขวัญพิเศษสักชิ้นให้เขา เพื่อทุกคน
จะได้สนิทสนมรักใคร่กันดี

ทำตัวเป็นตัวอย่าง ที่ดีกับลูกน้องในทุกๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นการแต่งตัว การวางตัว ความเอาใจใส่ใน
การทำงาน ความมีอารมณ์ขัน การสร้างสรรค์บรรยากาศการทำงานให้มีสีสัน และการทำงานโดยมุ่งมั่นหวัง ความ
เป็นเลิศในผลของงาน

คนทำงาน ย่อมรู้ถึงขั้นตอนการทำงานและปัญหาต่างๆ ได้เป็นอย่างดีผู้เป็นหัวหน้า ควรหาโอกาสลงไป
ร่วมช่วยงานของลูกน้อง แต่ละคนบ้างหากมีโอกาส เพื่อจะได้มองเห็นปัญหาว่าควรจะบริหารงานนั้นอย่างไรให้ถูก
ทาง และควรเปิดโอกาสให้พวกเขาได้ร่วมเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไขวิธีการทำงานบางประการที่พวกเขายอมเข้าใจ
ในสภาวะต่าง ๆ ได้ดีกว่าเรา

หัวหน้างาน มีหน้าที่โดยตรงที่จะคอยไกล่เกลี่ย ประนีประนอม คนในที่ทีมงานที่มีความขัดแย้งกัน อย่าปล่อยให้
ให้เขาไม่พอใจกันในขณะที่ต้องทำงานร่วมกัน ถ้ามีปัญหาของความขัดแย้งค่อนข้างจะรุนแรงเกินความสามารถของคุณ
ก็ให้นำความไปปรึกษาผู้บริหารระดับสูงเพื่อให้เกิดการพิจารณานานทางแก้ไขอย่างยุติธรรม ต่อคู่กรณีทั้งสอง

เข้าร่วม รับการอบรมทักษะผู้นำและศิลปะของการบริหารงาน เพื่อเพิ่มศักยภาพให้กับตนเอง อย่าคิดว่า
เวลามีน้อยถ้าคุณไม่สามารถบริหารเวลาของตนเองได้และไม่เห็นความสำคัญของการพัฒนาตนเอง ก็แสดงว่าคุณยังไม่
ใช่ผู้นำที่ดีนัก

สรุปได้ว่า การที่จะเป็นผู้นำที่ดี จะต้องยึดใน หลัก 10 ประการนี้ เพื่อการบริหารในแต่ละหน่วยงาน แต่
ละองค์กรให้เกิดประสิทธิภาพ พร้อมทั้งการได้รับความรัก และความไว้วางใจจากผู้ร่วมงาน และหวังเป็นอย่างยิ่ง
ว่าจะเป็นแนวทางดีสำหรับผู้ที่กำลังก้าวเป็นผู้บริหาร หรือผู้ที่เป็นอย่างอยู่แล้ว นำไปปฏิบัติหรือนำไปปรับใช้ เพื่อการ
บริหารงานในหน่วยงานให้ประสบความสำเร็จในอนาคต

แบบทดสอบ ภาวะความเป็นผู้นำ

คำสั่ง ให้ลูกเสือเลือกคำตอบเพียงข้อเดียวที่ตรงกับความคิดของลูกเสือที่สุด

1. “สถานภาพ”มีความสำคัญกับคุณอย่างไร?

- a. สำคัญมาก คุณชอบที่จะรู้สึกว่าคุณอยู่ในลำดับสูงสุดของสังคม
- b. ค่อนข้างสำคัญ คุณรู้สึกดีที่ได้อยู่ท่ามกลางฝูงชน
- c. เป็นเรื่องคุณภาพของความสัมพันธ์มากกว่าว่าคุณอยู่ตรงไหนของความสัมพันธ์นั้น
- d. ไม่สำคัญเลย คุณแค่ต้องการความก้าวหน้าและประสบความสำเร็จ

2. ในวัยเด็กคุณอยู่ลำดับไหนของกลุ่มเพื่อน ?

- a. ผู้นำกลุ่มที่ทุกคนต่างกลัว
- b. ผู้มีความสนุกสนาน เป็นที่ชื่นชอบของทุกคน
- c. นักคิดที่ทุกคนรับฟัง
- d. เงียบขรึม ไม่มีใครสังเกตเห็นเลย

3. เมื่ออยู่ที่สำนักงาน คุณเป็นคนที่เหมาะแนวคิดหรือคำแนะนำใหม่ ๆ หรือไม่ ?

- a. ตลอดเวลา คุณต้องการให้ทุกคนว่าคุณคิดอย่างไร
- b. ค่อนข้างจะบ่อยครั้ง แต่ไม่ได้ตลอดเวลาเพราะอาจทำให้ใครบางคนไม่พอใจ
- c. บ่อยครั้ง แต่มีความระมัดระวังในบางประเด็นเรื่องความเป็นส่วนบุคคลและการเมือง
- d. นาน ๆ ครั้งเนื่องจาก “หากสิ่งนั้นเป็นสิ่งผิดล่ะ?”

4. หากเพื่อร่วมงานของคุณโดนตำหนิเรื่องรายงานที่ไม่มีคุณภาพ คุณจะทำอย่างไร ?

- a. บอกพวกเขาในสิ่งที่พวกเขาควรจะทำมากขึ้น
- b. พาพวกเขาออกไปสังสรรค์หลังเลิกงาน
- c. เสนอตัวช่วยตรวจรายงานให้ในครั้งต่อไป
- d. หลีกเลียงพวกเขา เพราะคุณมีสิ่งที่ต้องทำมากอยู่แล้ว

5. คุณได้รับความเห็นที่ไม่ดีกลับมา คุณจะตอบสนองอย่างไร ?

- a. รู้สึกโกรธและปกป้องตัวเอง
- b. รับฟังอย่างตั้งใจแต่มีความรู้สึกผิดหวังออกมา
- c. พิจารณาถึงสิ่งที่คุณจะต้องเปลี่ยนแปลง และวิธีในการปรับปรุง
- d. ถอนหายใจแล้วคิดว่า “นี่แหละตัวคุณ”

6. “อีคิว” มีความหมายกับคุณอย่างไร?

- a. ไม่มี เพราะเป็นแค่ความนิยมในการบริหารจัดการ และจะหายไปเมื่อไม่ได้รับความนิยม
- b. จะถือเป็นความผิดหากมีการอนุญาตให้หัวเราะได้ในเวลาทำงาน
- c. เป็นความใส่ใจถึงความรู้สึกของเพื่อนร่วมงาน
- d. เป็นสิ่งที่คุณพยายามจะเข้าใจในอารมณ์ของเจ้านายคุณ

7. เมื่อคุณเผชิญหน้ากับปัญหาที่ต้องได้รับการแก้ไข คุณจะอย่างไร ?

- a. เสนอวิธีแก้ไขวิธีเดียวและบอกว่าเป็นวิธีที่ถูกต้องแล้ว
- b. เสนอหาวิธีการแก้ไขที่มีความเป็นไปได้และขอให้คนอื่นออกความคิดเห็น
- c. ทำการระดมสมองกับเพื่อนร่วมงาน
- d. ขอคำแนะนำจากผู้จัดการหรือหัวหน้า

8. หากเจ้านายขอให้คุณทำบางสิ่งที่คุณเกินความสามารถคุณจะทำอย่างไร ?

- a. รับมาด้วยความเต็มใจ เพราะคุณสามารถทำได้ทุกอย่าง
- b. ทำอย่างเต็มความสามารถ และไม่ตำหนิตัวเองหากเกิดผิดพลาด
- c. รับมา แต่ถามถึงวิธีการและความช่วยเหลือที่มากกว่านั้น
- d. รับมาและทำเงียบเฉย สุดท้ายถึงสารภาพออกมาว่าคุณไม่คิดว่าจะสามารถจัดการได้

9. การกระจายอำนาจหรือการแบ่งงานกันทำคืออะไร ?

- a. การเสียเวลา ไม่มีใครสามารถทำได้ดีเท่าคุณ ดังนั้นคุณต้องทำด้วยตัวคุณเอง
- b. เป็นวิธีที่ง่ายในการแบ่งภาระงาน
- c. เป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพในการสร้างโอกาสในการเรียนรู้ใหม่สำหรับคนอื่น
- d. เป็นบางสิ่งที่คุณต้องรับเป็นคนสุดท้ายเสมอ

10. “การเปลี่ยนแปลง” มีความหมายกับคุณอย่างไร?

- a. บางสิ่งบางอย่างที่สามารถควบคุมได้
- b. เป็นโอกาสที่ทุกสิ่งทุกอย่างสามารถเกิดขึ้นได้
- c. เป็นโอกาสในการสร้างความก้าวหน้า
- d. บางสิ่งบางอย่างที่จะต้องไปกับมัน

เฉลยคำตอบ

หากคำตอบส่วนใหญ่คือ ข้อ a

คุณมีความเป็นผู้นำโดยกำเนิด เพียงแต่รอให้ถึงงานที่เหมาะสมกับคุณเสียก่อน คุณมีความแข็งแกร่ง กล้าตัดสินใจ และเป็นนักปกครองที่ดี ทุกคนที่อยู่รอบตัวคุณให้ความเคารพนับถือคุณ หรืออย่างน้อยนั้นเป็นสิ่งที่คุณคิดอยู่เสมอ แต่ในโลกแห่งความเป็นจริงสถานการณ์อาจแตกต่างออกไป ความเย่อหยิ่ง ความมูทะลุตุตันและความเป็นเอการิปไตยที่คุณมี มันเป็นรูปแบบที่ล้าสมัยไปแล้ว คุณควรฉลาดที่จะไม่ลงโทษผู้คนที่ไม่ได้เห็นเหมือนกับคุณ และควรเปิดโอกาสให้กับคนที่มีความรู้ความสามารถที่อยู่รอบตัวคุณ

หากคำตอบส่วนใหญ่คือ ข้อ b

คุณมีศักยภาพที่ดีในการเป็นผู้นำ คุณสนับสนุนและรับฟังคนรอบข้าง คุณเป็นคนที่อยู่เคียงข้างและมีความคิดริเริ่ม สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่ดีสำหรับคุณในอนาคต แต่คุณเอาชนะสิ่งที่อาจเป็นข้อบกพร่องหรือข้อผิดพลาดร้ายแรงในหน้าที่การทำงานเพียงเพื่อต้องการเป็นที่ชื่นชมนั้น ก็ไม่ถือว่าผิด แต่หากคุณทำเพียงเพื่อให้ได้ชื่อว่าเป็นเพื่อนที่ดีที่สุดสำหรับทุกคน คุณก็อาจได้รับความยากลำบาก ลองพยายามเผชิญหน้าความขัดแย้งด้วยความอ่อนไหวและซื่อสัตย์ ผู้คนรอบข้างอาจนับถือและเคารพคุณมากขึ้น

หากคำตอบส่วนใหญ่คือ ข้อ c

คุณเป็นนักบริหารจัดการ และคุณต้องการขึ้นไปให้สูงกว่านี้ก็ต้องมีความสามารถให้มากกว่านี้ คุณเป็นคนที่มีความคิดสร้างสรรค์ เด็ดขาด และใส่ใจ คุณสามารถรวมกลุ่มเข้าด้วยกันและสนุกกับการเป็นหัวหน้าพวกเขา คำมั่นสัญญาส่วนใหญ่เป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับคุณในการใช้ความสามารถของคนอื่น คุณมีความคาดหวังที่สูงกับพวกเขา และเป็นไปได้ว่าสูงกว่าที่พวกเขาคิดถึงตัวคุณเสียอีก และดูเหมือนว่าคุณเตรียมตัวพร้อมที่จะทำในสิ่งที่คุณสามารถช่วยให้พวกเขารู้ถึงศักยภาพของพวกเขาเอง ทักษะด้านการบริหารจัดการที่คุณมีทั้งหมดนี้เป็นสิ่งที่องค์กรสมัยใหม่กำลังมองหามากที่สุด

หากคำตอบส่วนใหญ่คือ ข้อ d

คุณมีความฉลาดเพียงพอที่จะรู้ว่าคุณเหมาะกับการเป็นสมาชิกในทีมมากกว่าการเป็นผู้นำหรือหัวหน้าทีม คุณชอบที่จะฟังแนวความคิดมากกว่าการสั่ง และคุณชอบที่จะลงมือทำมากกว่าทำการตัดสินใจ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ไม่ได้เป็นสิ่งที่ไม่ดี เพราะในโลกแห่งความเป็นจริงแล้วคงเป็นไปได้ที่จะมีแต่ผู้นำและไม่มีผู้ตามเลยนอกจากนี้คุณยังเป็นสมาชิกในทีมที่มีความหนักแน่น น่าเชื่อถือ และซื่อสัตย์ แต่พึงระวังถึงความยินยอมของคุณต่อผู้อื่น คุณไม่ได้เป็นคนที่ชอบประจบสอพลอ และในตอนนี้คุณควรเตรียมพร้อมที่จะทำในสิ่งที่คุณต้องการ

เรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

นกขมิ้นน้อยผู้อารี

ครั้งหนึ่งนานมาแล้ว ในเมืองพาราณสี มีนกขมิ้นตัวหนึ่งอาศัยอยู่ในป่าทำรังอยู่บนต้นไม้ต้นหนึ่ง โดยเลือกเอาตรงง่ามไม้สูงๆ คุ่มแดดคุ่มฝนและค่อนข้างปลอดภัยจากอันตรายที่จะมาจากสัตว์ร้ายและคนร้ายเจ้านกขมิ้นเหลืองอ่อนนอนอยู่บนรังอย่างสงบสุขเรื่อยมา

คราวหนึ่งเกิดฝนตกชุกติดต่อกันมาหลายวัน จนน้ำฉ่ำฟ้า ชุ่มแผ่นดินไม่ว่าฝนจะตกหนักหนาขนาดไหน ก็ไม่ทำให้เจ้านกขมิ้นเดือดร้อนอะไรเลยเพราะรังของมัน คุ่มครอง ป้องกันลม และฝนได้เป็นอย่างดีที่ใกล้ ๆ รังของนกขมิ้น มีลิงตัวหนึ่ง นั่งหลบฝนอยู่แต่ก็หลบไม่พ้น มันเปียกปอนไปทั้งตัว นั่งสั่นงกจนนกขมิ้นอดสงสัยไม่ได้ จึงร้องถามว่า“พี่ลิงจ๋า.. ท่านพี่มีลักษณะเหมือนอย่างมนุษย์แต่ทำไมจึงไม่สร้างบ้านอยู่อย่างมนุษย์ล่ะจะ มาทนตากฝนอยู่ทำไม”ลิงตอบนกขมิ้นน้อยว่า“เมื่อก่อนนี่ฉันอาศัยอยู่ในถ้ำ ซึ่งมีทั้งอาหารและน้ำอยู่รอบ ๆ บริเวณถ้ำ...แต่ตอนนี้ได้มีลิงแม่ลูกอ่อนหลายตัวมาอาศัยอยู่..ฉันสงสัยแม่ลูกอ่อนเหล่านั้นไม่ยากแย่งอาหาร...ฉันก็ต้องออกมาหาที่อยู่อใหม่ แต่ยังไม่ทันได้ทำที่อยู่ออาศัยเลย...ฝนก็ตกหนักมาหลายวันแล้ว แต่ถ้าฝนหยุด...ฉันอยากจะทำที่อยู่อใกล้ๆ กับเจ้าได้ไหม!”นกขมิ้นน้อยตอบว่า

“ได้ซิจะพี่ลิง เพราะฉันก็อยู่ตัวเดียว..จะได้มีเพื่อน..พ่อกับแม่ของฉันตายหมดแล้ว”ลิงดีใจ และลงมือทำที่อยู่ออาศัยใกล้กับรังของนกขมิ้นจากนั้นมา ลิงกับนกขมิ้นก็เป็นเพื่อนที่ดีต่อกันช่วยกันคิดแก้ปัญหาหรือเมื่อมีความทุกข์...ก็ปรึกษาร่วมกันคิดแก้ปัญหา

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่าการมีปัญหาและมีเพื่อนที่ดี สามารถแก้ปัญหา...หรือทุกข์ที่เกิดขึ้นได้

แบบสังเกตการปฏิบัติกิจกรรม

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ เครื่องหมายลูกเสือหลวง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
หน่วยที่ 9 การฝึกเป็นผู้นำ แผนการจัดกิจกรรมที่ 28 ผู้นำที่ดี

คำชี้แจง หลังจากลูกเสือปฏิบัติกิจกรรมแล้ว ให้ผู้กำกับทำเครื่องหมาย ✓ ประเมินพฤติกรรม
ของลูกเสือตามรายการต่อไปนี้
ชื่อ.....

ข้อที่	รายการประเมิน	ผ่าน	ไม่ผ่าน
1	สังเกตความสนใจและความตั้งใจ		
2	การให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรม		
3	ลูกเสือทำแบบทดสอบภาวะความเป็นผู้นำ ภายในเวลา 10 นาที		
4	ลูกเสือสำรวจคำตอบของตนเอง (จากนั้นผู้กำกับแปลค่าให้ลูกเสือทราบ)		
5	ลูกเสือศึกษาใบความรู้เรื่อง ลักษณะของผู้นำที่ดี		
6	การสนทนาและการสรุปในหัวเรื่องของลักษณะของผู้นำที่ดี มีอย่างไรบ้าง		
7	ลูกเสือสามารถบอกความหมายของผู้นำ (Leader) และภาวะผู้นำ (Leadership)		
8	ลูกเสือสามารถบอกคุณสมบัติของผู้นำ (Leader) และภาวะผู้นำ (Leadership)		

เกณฑ์การประเมิน ผ่านการประเมินข้อ 7 ข้อ 8 และข้อ อื่นๆ อีก 3 ข้อ
รวม 5 ข้อขึ้นไป ถือว่าผ่านเกณฑ์การประเมิน

สรุปผลการประเมิน ☐ ผ่าน ☐ ไม่ผ่าน

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ประเมิน

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ เครื่องหมายลูกเสือหลวง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
หน่วยที่ 10 ประเมินผล

แผนการจัดกิจกรรมที่ 29 การประเมินผล

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 เพื่อให้ลูกเสือเข้าใจการประเมินผลเพื่อการตัดสินใจผลการผ่าน ไม่ผ่านกิจกรรมได้
- 1.2 เพื่อให้ลูกเสือเข้าใจการประเมินพฤติกรรมทักษะชีวิตที่ลูกเสือได้รับการพัฒนาได้
- 1.3 เพื่อให้ลูกเสือเตรียมความพร้อมรับการประเมินตามวิธีการของผู้กำกับกองลูกเสือได้

2. เนื้อหา

- 2.1 เกณฑ์การตัดสินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551
- 2.2 การประเมินพฤติกรรมทักษะชีวิต

3. สื่อการเรียนรู้

- 3.1 Flow Chart การประเมินเพื่อตัดสินผลการเลื่อนชั้นของลูกเสือและจบการศึกษา
- 3.2 แบบประเมินทักษะชีวิตของลูกเสือรายบุคคลหรือรายหมู่ลูกเสือ
- 3.3 แบบประเมินตนเองของลูกเสือประจำปีการศึกษา
- 3.4 ใบความรู้

4. กิจกรรม

- 4.1 ผู้กำกับลูกเสืออธิบายหลักเกณฑ์ วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 กำหนดเพื่อตัดสินการจบการศึกษา
- 4.2 ผู้กำกับลูกเสืออธิบายถึงพฤติกรรมของลูกเสือที่ได้รับการเสริมสร้างทักษะชีวิตผ่านกิจกรรมลูกเสือ
- 4.3 ลูกเสือประเมินความพร้อมของตนเองเพื่อรับการประเมินและวางแผนพัฒนาตนเองในส่วนที่ไม่มั่นใจ
- 4.4 ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือกำหนดข้อตกลงร่วมกันถึงช่วงเวลาการประเมิน
- 4.5 ผู้กำกับลูกเสือนัดหมายและดำเนินการประเมิน

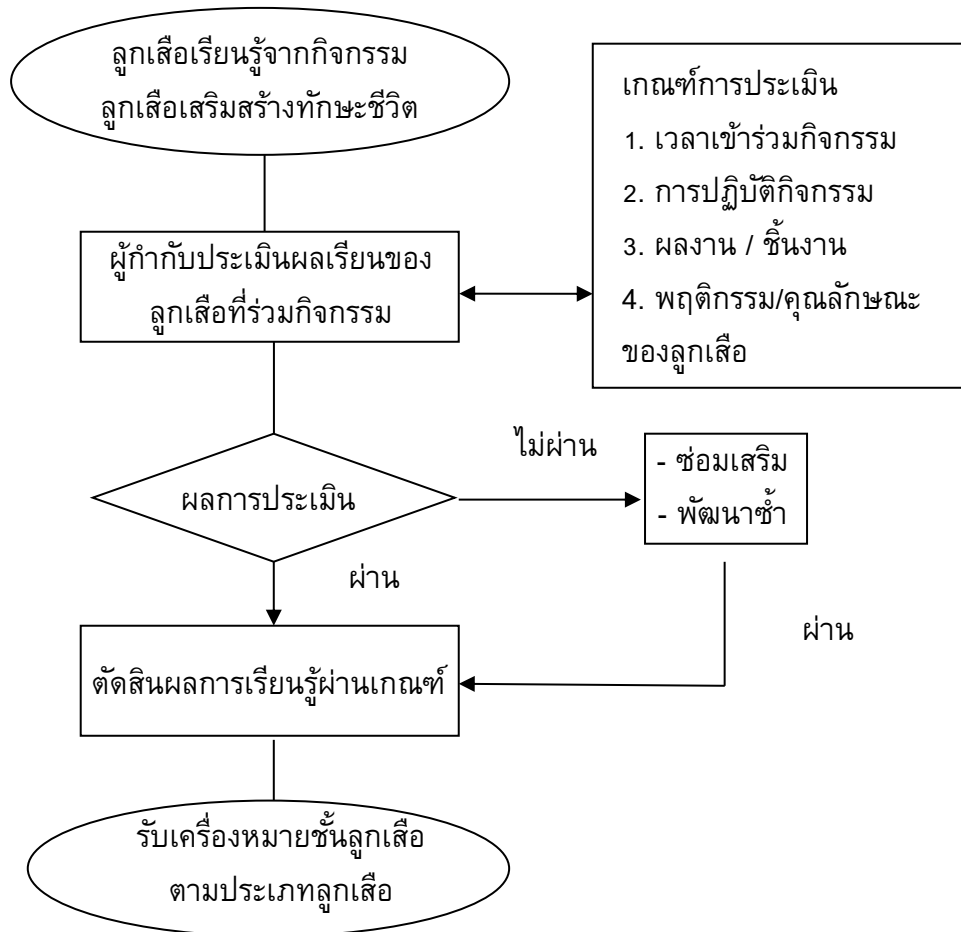
5. การประเมินผล

- 5.1 สังเกตจากผลการประเมินตนเองของลูกเสือ
- 5.2 สังเกตความมั่นใจและการยืนยันความพร้อมของลูกเสือ

ภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรมที่ 29

1. การประเมินผลตามเกณฑ์ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551

Flow Chartกระบวนการประเมินผลลูกเสือ

แบบประเมินตนเองของลูกเสือ

ชื่อประเภทลูกเสือ.....ชั้น.....

ที่	รายการที่รับการประเมิน	เกณฑ์ที่ สถานศึกษา กำหนด	การประเมินตนเอง		ข้อคิดเห็น
			ครบ/ ผ่าน	ไม่ครบ/ ไม่ผ่าน	การพัฒนา
1	1. เข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือ 1.1 ร่วมกิจกรรมการฝึกอบรม 1.2 ร่วมกิจกรรมวันสำคัญ - วันสถาปนาลูกเสือ - วันถวายราชสดุดี - วันพ่อแห่งชาติ - วันแม่แห่งชาติ - วันต้านยาเสพติด - กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์อื่นๆ - กิจกรรมวัฒนธรรม/ ประเพณี 1.3 เดินทางไกล/ อยู่ค่ายพักแรม	ไม่น้อยกว่า 24ชั่วโมง/ ปี 1 ครั้ง/ ปี 1 ครั้ง/ ปี 1 ครั้ง/ ปี 1 ครั้ง/ ปี 1 ครั้ง/ ปี 8ครั้ง/ ปี 4ครั้ง/ ปี 1 ครั้ง/ ปี			
2	2. มีผลงาน/ ชิ้นงานจากการเรียนรู้ กิจกรรมลูกเสือ 2.1 ผลงานการบริการ 2.2 ชิ้นงาน/ งานที่คิดสร้างสรรค์ 2.3 อื่นๆ เช่น รายงานฯ	ไม่น้อยกว่า 6รายการ/ ปี 2รายการ/ ปี 2รายการ/ ปี			
3	3. มีความพร้อมเข้ารับการทดสอบเพื่อ เลื่อนชั้นและรับเครื่องหมายวิชาพิเศษ ลูกเสือวิสามัญ 3.1..... 3.2..... 3.3..... 3.4..... 3.5.....				
ผ่านและพร้อม					

สรุป ☐ ฉันมั่นใจว่าผ่าน ☐ ฉันมีความพร้อมให้ประเมิน ☐ ฉันยังไม่พร้อม

สรุปผลการประเมินตนเอง

1. ด้านทักษะลูกเสือ

มั่นใจมากกว่าจะ
ผ่านการประเมิน

พร้อมแล้ว

ไม่แน่ใจ

ต้องขอความ
ช่วยเหลือจาก
ผู้กำกับลูกเสือ

งุนงง
ไม่เข้าใจ

- ☐ มั่นใจมาก พร้อมรับการประเมินเครื่องหมายวิชาพิเศษ
- ☐ พร้อมรับการประเมิน
- ☐ ไม่แน่ใจ
- ☐ ยังต้องพัฒนา/ ซ้อมเสริมบางเรื่อง
- ☐ ต้องการความช่วยเหลือจากผู้กำกับลูกเสือ

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

แบบประเมินพฤติกรรมทักษะชีวิตของลูกเสือสำหรับผู้กำกับลูกเสือ

คำชี้แจง ให้ผู้ตอบทำแบบประเมินทุกข้อโดยแต่ละข้อให้ทำเครื่องหมาย/ ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริง

2.1 พฤติกรรมลูกเสือสำรองที่คาดหวัง

รายการประเมิน	ใช่	ไม่ใช่
1. ลูกเสือมีทักษะในการสังเกตและจดจำ		
2. ลูกเสือสามารถพึ่งตนเองและดูแลตนเองได้		
3. ลูกเสือสำรองปฏิบัติกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์รักษาสีแกวเดอล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ		
4. ลูกเสือไม่มีปัญหาทันตสุขภาพและไม่เจ็บป่วยด้วยโรคติดต่อตามฤดูกาล		
5. ลูกเสือรู้จักรักษาสุขภาพและปฏิเสธสิ่งเสพติด		
6. ลูกเสือรู้จักแก้ปัญหาเฉพาะหน้าหรือให้การช่วยเหลือ/ แจ้งเหตุเมื่อประสบเหตุวิกฤต		
7. ลูกเสือมีส่วนสูงและน้ำหนักตามเกณฑ์มาตรฐาน		
8. ลูกเสือมีทักษะในการสื่อสารได้ถูกกาลเทศะและไม่ก้าวร้าวรุนแรง		

สรุปแบบการประเมินตนเอง

ฉันมีทักษะชีวิต

ฉันจะมีทักษะชีวิต

ฉันต้องพัฒนาตนเองอีกมาก

ถ้าแก้ไขปรับปรุงพฤติกรรม

2.2 พฤติกรรมลูกเสือสามัญที่คาดหวัง

รายการประเมิน	ใช่	ไม่ใช่
1. ลูกเสือมีทักษะในการปฏิบัติกิจกรรมกลางแจ้ง		
2. ลูกเสือร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์		
3. ลูกเสือช่วยตนเองและครอบครัวได้		
4. ลูกเสือไม่มีปัญหาทันตสุขภาพ ไม่ดื่มน้ำอัดลมขนมกรุบกรอบ ไม่รับประทานขนมหวานเป็นประจำ		
5. ลูกเสือรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์และไม่ติดเกม		
6. ลูกเสือประพฤติตนเหมาะสมกับเพศและวัยมีทักษะการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสารไม่ก้าวร้าวรุนแรง		
7. ลูกเสือแสดงออกถึงความซื่อสัตย์ รู้จักแก้ปัญหา หรือให้ความช่วยเหลือผู้อื่น		
8. ลูกเสือมีน้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐาน		

สรุปแบบการประเมินตนเอง

มีทักษะชีวิต
พร้อมเผชิญ
อย่างรอบคอบอดภัย

จะมีทักษะชีวิต
แก้ไขปรับปรุง
พฤติกรรม

ต้องพัฒนาตนเอง
อีกมาก
(เสี่ยงเหนื่อย)

ไม่แน่ใจชีวิต
(มีปัญหาแล้ว)

เรื่องที่ฉันจะต้องปรับปรุง

- 1).....
- 2).....
- 3).....
- 4).....

2.3 พฤติกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ที่คาดหวัง

รายการประเมิน	1	2
1. ลูกเสือพัฒนาตนเองให้มีทักษะในการทำกิจกรรมลูกเสือตามความสนใจและได้รับเครื่องหมายวิชาพิเศษ		
2. ลูกเสือทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่อครอบครัว สถานศึกษา ชุมชน และสังคม		
3. ลูกเสือใช้เวลาว่างที่เป็นประโยชน์ทำกิจกรรม อนุรักษ์ส่งเสริมจารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรมไทย		
4. ลูกเสือรู้เท่าทันสื่อโฆษณาและรู้จักใช้ประโยชน์จาก Internet		
5. ลูกเสือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหรือปรับปรุงและพัฒนาตนเองได้เหมาะสมกับเพศวัยไม่ก้าวร้าวรุนแรง		
6. ลูกเสือทำกิจกรรมหรือโครงการประหยัดพลังงาน/ทรัพยากร		
7. ลูกเสือมีการออม หรือทำบัญชีรายรับ รายจ่ายอย่างต่อเนื่อง		
8. ลูกเสือไม่เคยประสบอุบัติเหตุจากการใช้ยานพาหนะ		

สรุปแบบการประเมินตนเอง

มีทักษะชีวิต
พร้อมเผชิญ
อย่างรอบคอบดกัย

จะมีทักษะชีวิต
แก้ไขปรับปรุง
พฤติกรรม

ต้องพัฒนาตนเอง
อีกมาก
(เสี่ยงนะเนี่ย)

ไม่แน่ใจชีวิต
(มีปัญหาแล้ว)

เรื่องที่ฉันจะต้องปรับปรุง

- 1).....
- 2).....
- 3).....
- 4).....

2.4 พฤติกรรมลูกเสือวิสามัญที่คาดหวัง

รายการประเมิน	ใช่	ไม่ใช่
1. ลูกเสือทำกิจกรรม/โครงการ ตามความถนัดและความสนใจ		
2. ลูกเสือบริการผู้อื่นช่วยเหลือชุมชน สังคม และประเทศชาติ		
3. ลูกเสือรู้จักวิธีป้องกันความเสี่ยงทางเพศ		
4. ลูกเสือใช้เวลากับสื่อไอทีได้อย่างเหมาะสม		
5. ลูกเสือตระหนักถึงพิษภัยและหลีกเลี่ยงจากสิ่งยาเสพติด		
6. ลูกเสือมีค่านิยมสุขภาพ ด้านอาหาร และความงามที่เหมาะสม		
7. ลูกเสือทำงานหารายได้ระหว่างเรียน		
8. ลูกเสือไม่มีพฤติกรรมก้าวร้าวและไม่ก่อเหตุรุนแรง		

สรุปแบบการประเมินตนเอง

มีทักษะชีวิต
พร้อมเผชิญ
อย่างรอบคอบอดภัย

จะมีทักษะชีวิต
แก้ไขปรับปรุง
พฤติกรรม

ต้องพัฒนาตนเอง
อีกมาก
(เสี่ยงเหนื่อย)

ไม่แน่ใจชีวิต
(มีปัญหาแล้ว)

เรื่องที่ฉันจะต้องปรับปรุง

- 1).....
- 2).....
- 3).....
- 4).....

ใบความรู้

การประเมินกิจกรรมลูกเสือ*

1. การประเมินผลการเรียนรู้ตามแนวทางหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดให้กิจกรรมลูกเสือเป็นกิจกรรมที่มุ่งปลูกฝังระเบียบวินัยและกฎเกณฑ์เพื่อการอยู่ร่วมกัน รู้จักการเสียสละ บำเพ็ญประโยชน์แก่สังคมและดำเนินวิถีชีวิตในระบอบประชาธิปไตย ตลอดจนมีทักษะชีวิตเป็นภูมิคุ้มกันปัญหาสังคมตามช่วงวัยของลูกเสือ

การจัดกิจกรรมลูกเสือยังต้องเป็นไปตามข้อบังคับของสำนักงานลูกเสือแห่งชาติและสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานอีกด้วย

แนวทางการประเมินผลกิจกรรมลูกเสือ

กิจกรรมลูกเสือเป็นกิจกรรมนักเรียนที่ลูกเสือทุกคนต้องเข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือ 40 ชั่วโมงต่อปีการศึกษาในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

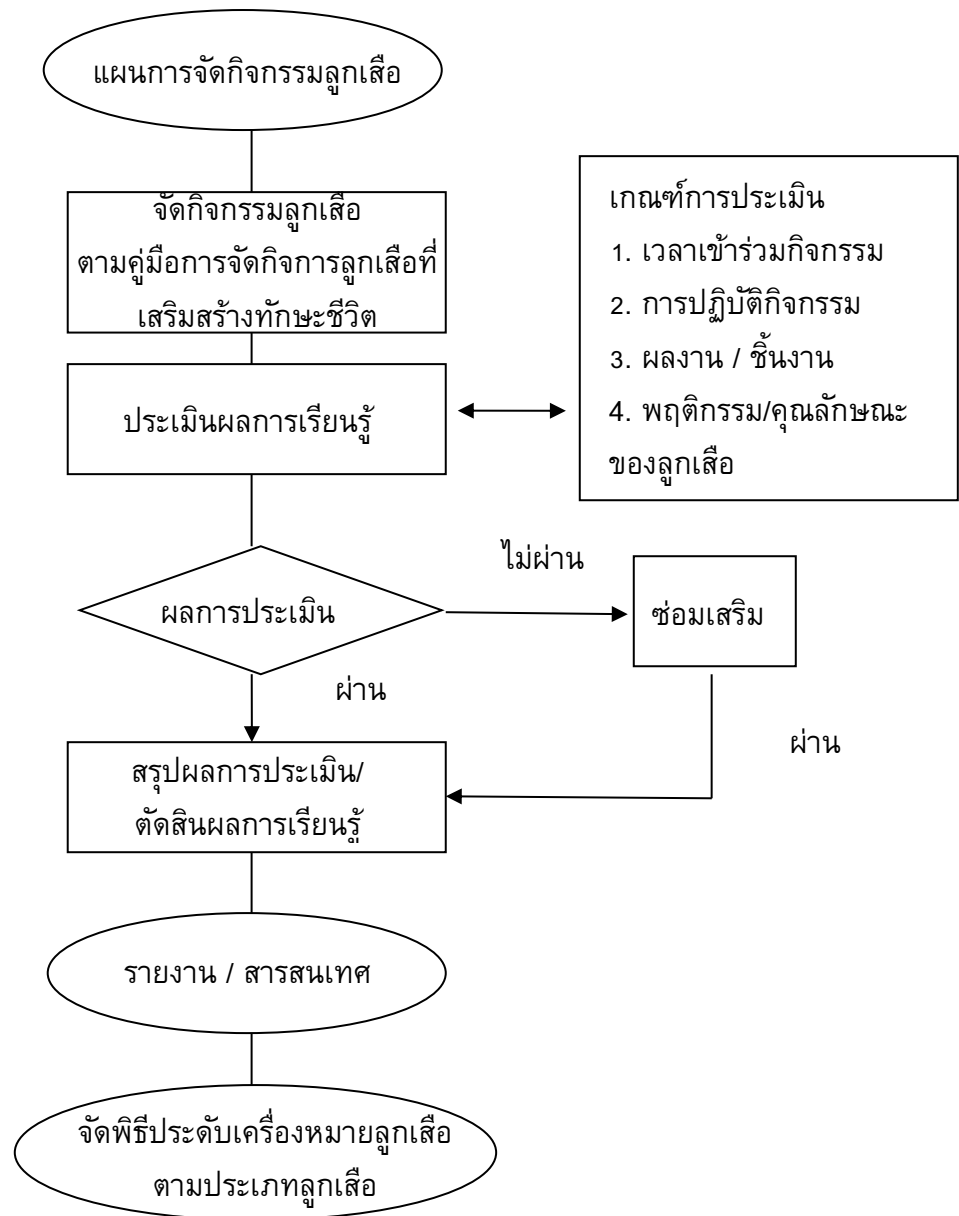
การประเมินการจัดกิจกรรมลูกเสือตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานมีประเด็น/สิ่งที่ต้องประเมินดังนี้

1. เวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม ผู้เรียนต้องมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมตามที่สถานศึกษากำหนด
2. การเรียนรู้ผ่านกิจกรรมหรือการปฏิบัติกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง มุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพของตนและการทำงานกลุ่ม
3. ผลงาน / ชิ้นงาน / พฤติกรรม / คุณลักษณะของผู้เรียน ที่ปรากฏจากการเรียนรู้หรือการเปลี่ยนแปลงตนเอง

* การประเมินผลอาจเขียนแยกการประเมินผลแต่ละกิจกรรม หรือเขียนรวมในภาพรวมของกิจกรรมลูกเสือก็ได้

เอกสารอ้างอิงกระทรวงศึกษาธิการ. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด. 2551

แนวทางการประเมินผลการเรียนรู้กิจกรรมลูกเสือ

การประเมินกิจกรรมลูกเสือ มี 2 แนวทาง คือ

1. การประเมินกิจกรรมลูกเสือรายกิจกรรมมีแนวปฏิบัติดังนี้

1.1 ตรวจสอบเวลาเข้าร่วมกิจกรรมของลูกเสือให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษา
กำหนด

1.2 ประเมินกิจกรรมการเรียนรู้จากการปฏิบัติกิจกรรมและผลงาน / ชิ้นงาน /
คุณลักษณะของผู้เรียนตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดด้วยวิธีการที่หลากหลาย เน้นการมีส่วนร่วม
ในการปฏิบัติกิจกรรม

1.3 ลูกเสือที่มีเวลาการเข้าร่วมกิจกรรม มีการปฏิบัติกิจกรรมและผลงาน / ชิ้นงาน / คุณลักษณะตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดเป็นผู้ผ่านการประเมินรายกิจกรรมและนำผลการประเมินไปบันทึกในระเบียบแสดงผลการเรียนรู้

1.4 ลูกเสือที่มีผลการประเมินไม่ผ่านในเกณฑ์เวลาการเข้าร่วมกิจกรรม การปฏิบัติกิจกรรมและผลงาน / ชิ้นงาน / คุณลักษณะตามที่สถานศึกษากำหนด ผู้กำกับลูกเสือต้องดำเนินการซ่อมเสริมและประเมินจนผ่าน ทั้งนี้ควรดำเนินการให้เสร็จสิ้นในปีการศึกษานั้น ๆ ยกเว้นมีเหตุสุดวิสัยให้อยู่ในดุลพินิจของสถานศึกษา

2. การประเมินกิจกรรมลูกเสือเพื่อการตัดสินใจ

การประเมินกิจกรรมลูกเสือเพื่อตัดสินใจควรได้รับเครื่องหมายและเลื่อนระดับทางลูกเสือและจบการศึกษาเป็นการประเมินการผ่านกิจกรรมลูกเสือเป็นรายปี / รายภาค / เพื่อสรุปผลการผ่านในแต่ละกิจกรรม สรุปผลรวมเพื่อสรุปผลการผ่านในแต่ละกิจกรรม สรุปผลรวมเพื่อเลื่อนขั้นระดับลูกเสือและประมวลผลรวมในปีสุดท้ายเพื่อการจบแต่ละระดับการศึกษา โดยดำเนินการดังกล่าวมีแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

2.1 กำหนดให้ผู้รับผิดชอบในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือของลูกเสือทุกคนตลอดระดับการศึกษา

2.2 ผู้รับผิดชอบสรุปและตัดสินใจผลการร่วมกิจกรรมลูกเสือของลูกเสือเป็นรายบุคคล รายหมู่ ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

เกณฑ์การตัดสินใจ

1. กำหนดเกณฑ์การประเมินตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดไว้ 2 ระดับ คือผ่าน และไม่ผ่าน

2. เกณฑ์การตัดสินใจผลการประเมินรายกิจกรรม

ผ่าน หมายถึง ลูกเสือมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมครบตามเกณฑ์ ปฏิบัติกิจกรรมและมีผลงาน / ชิ้นงาน / คุณลักษณะตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

ไม่ผ่าน หมายถึง ลูกเสือมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมไม่ครบตามเกณฑ์ ไม่ผ่านการปฏิบัติกิจกรรมหรือมีผลงาน / ชิ้นงาน / คุณลักษณะไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

3. เกณฑ์การตัดสินใจผลการประเมินกิจกรรมลูกเสือรายปี / รายภาค

ผ่าน หมายถึง ลูกเสือมีผลการประเมินระดับ “ผ่าน” ในกิจกรรมสำคัญตามหลักสูตรลูกเสือแต่ละประเภทกำหนด รวมถึงหลักสูตรลูกเสือทักษะชีวิต

ไม่ผ่าน หมายถึง ลูกเสือมีผลการประเมินระดับ “ไม่ผ่าน” ในกิจกรรมสำคัญที่หลักสูตรลูกเสือแต่ละประเภทกำหนดและลูกเสือทักษะชีวิต

4. เกณฑ์การตัดสินใจผลการประเมินกิจกรรมลูกเสือเพื่อจบหลักสูตรลูกเสือแต่ละประเภทเป็นรายชั้นปี

ผ่าน หมายถึง ลูกเสือมีผลการประเมินระดับ “ผ่าน” ทุกชั้นปีในระดับการศึกษานั้น

ไม่ผ่าน หมายถึง ลูกเสือมีผลการประเมินระดับ “ไม่ผ่าน” บางชั้นปีในระดับการศึกษานั้น

2. การประเมินพฤติกรรมทักษะชีวิตและคุณลักษณะทางลูกเสือ

2.1 ความสามารถที่คาดหวังให้เกิดขึ้นกับลูกเสือโดยรวม คือ

- 1) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์
- 2) ความสามารถในการคิดสร้างสรรค์
- 3) ความสามารถในการเห็นใจผู้อื่น
- 4) เห็นคุณค่าตนเอง
- 5) รับผิดชอบต่อสังคม
- 6) ความสามารถในการสื่อสารเพื่อสร้างสัมพันธภาพ
- 7) ความสามารถในการตัดสินใจ
- 8) ความสามารถในการจัดการแก้ไขปัญหา
- 9) ความสามารถในการจัดการกับอารมณ์
- 10) ความสามารถในการจัดการกับความเครียด

2.2 พฤติกรรมที่คาดหวังให้เกิดขึ้นกับลูกเสือโดยรวม คือ

- 1) ลูกเสือสำรอง
 - (1) มีทักษะในการสังเกตและจดจำ
 - (2) พึ่งตนเอง ดูแลตนเองได้
 - (3) รู้จักรักษาสิ่งแวดล้อม
 - (4) ไม่เจ็บป่วยด้วยโรคติดต่อตามฤดูกาล
 - (5) ปฏิเสธสิ่งเสพติดทุกชนิด
 - (6) พูดจาสื่อสารเชิงบวก ไม่ก้าวร้าวรุนแรง
 - (7) แก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้
 - (8) ให้ความช่วยเหลือเพื่อนในภาวะวิกฤติ
- 2) ลูกเสือสามัญ
 - (1) มีทักษะในการปฏิบัติกิจกรรมกลางแจ้ง
 - (2) ร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ด้วยจิตอาสา
 - (3) พึ่งตนเองและช่วยเหลือครอบครัว
 - (4) ไม่ดื่มน้ำอัดลม
 - (5) ไม่รับประทานขนมหวานและขนมกรุบกรอบ
 - (6) ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
 - (7) รู้จักพูดเชิงบวก ไม่พูดก้าวร้าวรุนแรง
 - (8) มีความซื่อสัตย์ ไม่โกหก
 - (9) รู้จักแก้ปัญหาด้วยสันติวิธี
 - (10) มีน้ำหนักส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐาน

3) ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

- (1) มีทักษะในการทำกิจกรรมตามความสนใจ
- (2) มีจิตอาสาทำประโยชน์/ ไม่ก่อความเดือดร้อน ให้กับครอบครัว
สถานศึกษา ชุมชน สังคม
- (3) ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
- (4) ร่วมกิจกรรมส่งเสริมอนุรักษ์ประเพณี ศิลปวัฒนธรรมไทย
- (5) มีทักษะการคิดวิเคราะห์ การยับยั้งไม่เป็นทาสของสื่อโฆษณา
- (6) มีทักษะการใช้ประโยชน์จาก Internet
- (7) มีผลงาน/ โครงการการประหยัดพลังงาน/ ทรัพยากร
- (8) มีการออมหรือทำบัญชีรายรับ รายจ่ายของตนเองอย่างต่อเนื่อง
- (9) มีทักษะการหลีกเลี่ยง ลอดพ้นและไม่เกิดอุบัติเหตุจากการใช้

ยานพาหนะ

- (10) ไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติดทุกประเภท

4) ลูกเสือวิสามัญ

- (1) มีผลงาน/ โครงการเฉพาะที่เป็นประโยชน์ต่อตัวเอง/ สังคม
- (2) มีจิตอาสาและบริการ
- (3) รู้วิธีป้องกัน/ และหลีกเลี่ยงความเสี่ยงทางเพศ
- (4) ใช้เวลากับสื่อ IT อย่างเหมาะสม ไม่เกิดความเสียหายต่อวิถีชีวิตปกติ

ของตนเอง

- (5) ไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติด
- (6) มีค่านิยมด้านสุขภาพอย่างเหมาะสม ไม่เกิดผลเสียตามมา
- (7) มีค่านิยมด้านการรับประทานอาหารที่เหมาะสม ไม่เกิดผลเสีย

ตามมา

- (8) มีค่านิยมด้านความงามที่เหมาะสมไม่เกิดผลเสียตามมา
- (9) ไม่มีพฤติกรรมก้าวร้าวและก่อเหตุรุนแรง

อ้างอิงจากผลลัพธ์การจัดกิจกรรมลูกเสือ คู่มือ Bench Marking

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ เครื่องหมายลูกเสือหลวง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

หน่วยที่ 11 พิธีการ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 30 ระดับเครื่องหมายลูกเสือหลวง
และเครื่องหมายวิชาพิเศษ

เวลา 1 ชั่วโมง

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

เพื่อให้ลูกเสือเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง และศรัทธาในการเป็นลูกเสือ

2. เนื้อหา

เครื่องหมายลูกเสือหลวง

3. สื่อการเรียนรู้

3.1 เครื่องหมายลูกเสือหลวง

3.2 เครื่องหมายวิชาพิเศษ

4. กิจกรรม

4.1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

4.2 ผู้กำกับลูกเสือเป็นประธานจุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย และถวายสักการะแด่พระรูป
รัชกาลที่ 6 ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือร่วมกันถวายราชสดุดี

4.3 ผู้กำกับลูกเสือกล่าวถึงการได้รับอนุมัติให้มีสิทธิ์ประดับ เครื่องหมายลูกเสือหลวง
เครื่องหมายวิชาพิเศษ พร้อมทั้งให้อวาทกับลูกเสือ

4.4 ผู้กำกับลูกเสือมอบ เครื่องหมายลูกเสือหลวง เครื่องหมายวิชาพิเศษให้กับลูกเสือและ
แสดงความชื่นชมยินดีกับลูกเสือทุกคน

4.5 พิธีปิดประชุมกอง(นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ ชักธงลง เลิก)

5. การประเมินผล

สังเกตพฤติกรรมจากการเข้าร่วมกิจกรรม

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

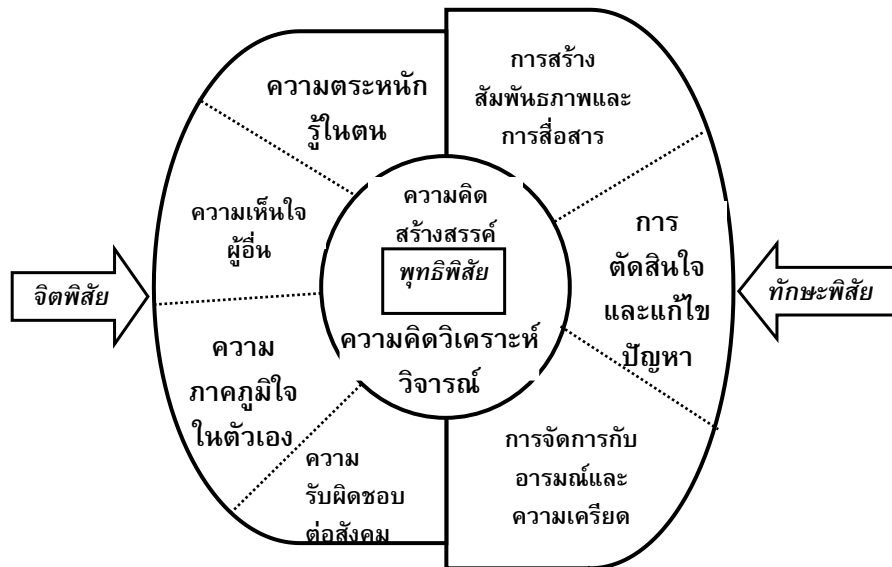
แนวคิดเรื่องทักษะชีวิต

ความหมายและองค์ประกอบทักษะชีวิต

ทักษะชีวิต เป็นความสามารถของบุคคล ที่จำเป็นต่อการปรับตัวในการเผชิญปัญหาต่าง ๆ และสามารถดำเนินชีวิตท่ามกลางสภาพสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งในปัจจุบัน และเตรียมพร้อมสำหรับการเผชิญปัญหาในอนาคต

องค์ประกอบทักษะชีวิต มี 12 องค์ประกอบ จัดเป็น 6 คู่ โดยแบ่งตามพฤติกรรมการเรียนรู้ 3 ด้าน ดังนี้

องค์ประกอบทักษะชีวิต 6 คู่ 3 ด้าน

แผนภาพที่ 1 องค์ประกอบของทักษะชีวิต

1. **ด้านพุทธิพิสัย** จัดไว้ตรงกลางของแผนภาพ เพราะเป็นองค์ประกอบร่วมและเป็นพื้นฐานของทุกองค์ประกอบ ได้แก่

- **ความคิดวิเคราะห์วิจารณ์** เป็นความสามารถที่จะวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินข้อมูล ข่าวสาร ปัญหา และสถานการณ์ต่าง ๆ รอบตัว
- **ความคิดสร้างสรรค์** เป็นความสามารถในการคิดออกไปอย่างกว้างขวางโดยไม่ยึดติดอยู่ในกรอบ และการสร้างสรรค์สิ่งใหม่

2. ด้านจิตพิสัย หรือ เจตคติ มี 2 คู่ คือ

คู่ที่ 1 ความตระหนักรู้ในตนเอง และ ความเข้าใจ/เห็นใจผู้อื่น

คู่ที่ 2 เห็นคุณค่า/ภูมิใจตนเอง และ ความรับผิดชอบต่อสังคม

- **ความตระหนักรู้ในตนเอง** เป็นความสามารถในการค้นหาและเข้าใจในจุดดีจุดด้อยของตนเอง ยอมรับความแตกต่างของตนเองกับบุคคลอื่น ไม่ว่าจะในแง่ความสามารถ เพศ วัย อาชีพ ระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ ฐานะทางสังคม ศาสนา สีผิว ท้องถิ่น สุขภาพ ฯลฯ

- **ความเข้าใจ/เห็นใจผู้อื่น** เป็นความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น เห็นอกเห็นใจและยอมรับตัวตนของบุคคลอื่นที่แตกต่างกับเรา ไม่ว่าจะในแง่ความสามารถ เพศ วัย อาชีพ ระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ ฐานะทางสังคม ศาสนา สีผิว ท้องถิ่น สุขภาพ ฯลฯ

- **เห็นคุณค่า/ภูมิใจตนเอง** เป็นการค้นพบ คุณสมบัติเฉพาะตัวของตนเอง รู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า เช่น เป็นคนมีน้ำใจ ซื่อสัตย์ ยุติธรรม และภูมิใจในความสามารถด้านต่าง ๆ ของตนเอง เช่น ด้านสังคม ดนตรี กีฬา ศิลปะ การเรียน ฯลฯ

- **ความรับผิดชอบต่อสังคม** เป็นความรู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและมีส่วนรับผิดชอบในความเจริญหรือเสื่อมของสังคมนั้น คนที่เห็นคุณค่าตนเองจะมีแรงจูงใจที่จะทำดีกับผู้อื่นและสังคมส่วนรวมมากขึ้น จึงจัดเข้าคู่กับความรับผิดชอบต่อสังคม

3. ด้านทักษะพิสัยหรือทักษะ ประกอบด้วย 3 คู่ คือ

คู่ที่ 1 การสื่อสารและการสร้างสัมพันธภาพ

คู่ที่ 2 การตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา

คู่ที่ 3 การจัดการกับอารมณ์และความเครียด

- **ทักษะการสื่อสารและการสร้างสัมพันธภาพ** เป็นความสามารถในการใช้คำพูดและภาษาท่าทาง เพื่อสื่อสารความรู้สึกนึกคิดของตนเอง และสามารถรับรู้ความรู้สึกนึกคิดความต้องการ ของอีกฝ่ายหนึ่ง มีการตอบสนองอย่างเหมาะสมและเกิดสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน

- **ทักษะการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา** การตัดสินใจใช้ในกรณีที่มีทางเลือกอยู่แล้ว จึงเริ่มต้นด้วยการวิเคราะห์ข้อดีข้อเสียของแต่ละทางเลือกเพื่อหาทางเลือกที่ดีที่สุดและนำไปปฏิบัติ ส่วนการแก้ไขปัญหาเป็นความสามารถในการรับรู้ปัญหาและสาเหตุของปัญหา หาทางเลือกได้หลากหลาย วิเคราะห์ข้อดีข้อเสียของแต่ละทางเลือก ตัดสินใจเลือกทางเลือกในการแก้ปัญหาที่เหมาะสมที่สุดและนำไปปฏิบัติ

- **ทักษะการจัดการกับอารมณ์และความเครียด** เป็นความสามารถในการรับรู้อารมณ์ตนเอง ประเมินและรู้เท่าทันว่าอารมณ์จะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของตนเองอย่างไร และเลือกใช้วิธีการจัดการกับอารมณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม ส่วนการจัดการความเครียดเป็นความสามารถในการรับรู้ระดับความเครียดของตนเอง รู้สาเหตุ หาทางแก้ไข และมีวิธีผ่อนคลายความเครียดของตนเองอย่างเหมาะสม

ความแตกต่างระหว่างทักษะชีวิตทั่วไปและทักษะชีวิตเฉพาะ

ทักษะชีวิตทั่วไป เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคม สำหรับปัญหาทั่ว ๆ ไปในชีวิตประจำวัน ด้วยทักษะชีวิต 12 องค์ประกอบ ให้กับเด็กทุกคน

ทักษะชีวิตเฉพาะ เป็นการประยุกต์ใช้ทักษะชีวิต 12 องค์ประกอบ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการป้องกันปัญหาเฉพาะเรื่องสำหรับเด็กกลุ่มเสี่ยง โดยมีครูที่ปรึกษาและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนรองรับ

ทักษะชีวิตกับการพัฒนาเยาวชน

เมื่อแบ่งเยาวชนออกเป็น 3 กลุ่ม คือเด็กปกติ เด็กกลุ่มเสี่ยง และเด็กที่มีปัญหา ทักษะชีวิตจะเป็นกลยุทธ์สำคัญในการส่งเสริมภูมิคุ้มกันทางสังคม ให้กับเด็กปกติ และเด็กทุกคน สำหรับเด็กกลุ่มเสี่ยงต้องมีการสอนทักษะชีวิตเฉพาะในแต่ละปัญหา มีครูที่ปรึกษาและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนรองรับ ส่วนเด็กที่มีปัญหาแล้วใช้การดูแลใกล้ชิดเพื่อหาทางแก้ปัญหาที่เหมาะสมเป็นรายบุคคล และมีระบบส่งต่อยังวิชาชีพเฉพาะที่เกี่ยวข้อง

ทักษะชีวิตกับการพัฒนาเยาวชน				
เป้าหมาย	จุดมุ่งหมาย	มิติของบริการ	กลยุทธ์	ผู้ปฏิบัติ
เด็กปกติ/ เด็กทุกคน	มั่นคง/เป็น สุข	ส่งเสริม	ทักษะชีวิต	ครู
เด็กกลุ่ม เสี่ยง	ปกติ มั่นคง/เป็น สุข	ป้องกัน	ทักษะชีวิต เฉพาะ ในการ ปรึกษา	ครูที่ ปรึกษา
เด็กมี ปัญหา	ปกติ	แก้ไข	ในการ ปรึกษา/ ส่งต่อ (ระบบ ดูแลฯ)	ครูที่ ปรึกษา /ระบบ บริการ เฉพาะ

ตัวอย่างทักษะชีวิตเฉพาะ

ทักษะชีวิตสำหรับลูกเสือด้านภัยยาเสพติด

องค์ประกอบ	วัตถุประสงค์
คิดวิเคราะห์	รู้/เข้าใจ ภัยอันตรายและความเสี่ยงต่อปัญหาสารเสพติด
คิดสร้างสรรค์	หาแนวทางในการป้องกันตนเองและผู้อื่น
ตระหนักรู้ในตน	ตระหนักว่าสารเสพติดเป็นภัยใกล้ตัว ต้องรู้เท่าทันและหลีกเลี่ยง
เข้าใจ/เห็นใจผู้อื่น	เข้าใจ/เห็นใจผู้ได้รับผลกระทบจากสารเสพติด
เห็นคุณค่าตนเอง/รับผิดชอบสังคม	ไม่มีพฤติกรรมเสี่ยง/ป้องกันตนเองและผู้อื่นจากปัญหาสารเสพติด
สื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ	เตือน/ปฏิเสธ/ให้คำปรึกษา/มีที่ปรึกษา
ตัดสินใจและแก้ไขปัญหา	ตัดสินใจโดยใช้เหตุผล/มีทางออกที่เหมาะสมต่อปัญหาต่าง ๆ
จัดการอารมณ์และความเครียด	ไม่เกิดปัญหาอารมณ์/จิตใจ อันจะนำไปสู่การใช้สารเสพติด

ทักษะชีวิตสำหรับลูกเสือประชาธิปไตย

องค์ประกอบ	วัตถุประสงค์
คิดวิเคราะห์	รู้/เข้าใจ หลักการประชาธิปไตยที่ถูกต้อง
คิดสร้างสรรค์	มีแนวทางในการส่งเสริมประชาธิปไตยสำหรับตนเองและผู้อื่น
ตระหนักรู้ในตน	ตระหนักในความสำคัญของการรักษาและใช้สิทธิของตนเองในทางที่ถูกต้อง
เข้าใจ/เห็นใจผู้อื่น	ยอมรับและเคารพในสิทธิของผู้อื่น
เห็นคุณค่าตนเอง/รับผิดชอบสังคม	ตระหนักว่าประชาธิปไตยเริ่มที่ตนเองตนเองต้องมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการสร้างสรรค์ประชาธิปไตยในสังคม
สื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ	ชักชวน/รณรงค์/ปชส.สร้างความเข้าใจ/ปฏิเสธ/ให้คำปรึกษา/หาคำปรึกษา/จัดการความขัดแย้ง
ตัดสินใจและแก้ไขปัญหา	ตัดสินใจโดยใช้เหตุผล/มีทางออกที่เหมาะสมต่อปัญหาต่าง ๆ
จัดการอารมณ์และความเครียด	ไม่เกิดปัญหาอารมณ์/จิตใจ อันจะนำไปสู่การใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหา

ทักษะชีวิตเพื่อป้องกันเอดส์

องค์ประกอบ	วัตถุประสงค์
คิดวิเคราะห์	รู้/เข้าใจ ธรรมชาติการดำเนินโรค หลักการติดต่อ/ไม่ติดต่อ การดูแลรักษา การป้องกัน วิเคราะห์สถานการณ์เสี่ยงได้
คิดสร้างสรรค์	มีแนวทางในการป้องกันเอดส์สำหรับตนเองและผู้อื่น
ตระหนักรู้ในตน	ตระหนักว่าเอดส์และเพศเป็นเรื่องใกล้ตัว รู้เท่าทัน ความเสี่ยง
เข้าใจ/เห็นใจผู้อื่น	เห็นใจผู้ได้รับผลกระทบจากเอดส์/ เคารพในสิทธิ/ ยอมรับการอยู่ร่วมกันในสังคม
เห็นคุณค่าตนเอง/ รับผิดชอบสังคม	ตระหนักถึงคุณค่าที่แท้ซึ่งเป็นคุณค่าภายในตัวคน ไม่ใช่ตัววัตถุและคุณค่าภายนอก/ เพศสัมพันธ์ที่รับผิดชอบและปลอดภัย
สื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ	เตือน/ปฏิเสธ/ให้คำปรึกษา/หาคำปรึกษา
ตัดสินใจและแก้ไขปัญหา	ตัดสินใจโดยใช้เหตุผล/มีทางออกที่เหมาะสมต่อปัญหาต่าง ๆ
จัดการอารมณ์และความเครียด	เน้นการจัดการอารมณ์และความรู้สึกทางเพศ มีวิธีระบายออกได้เหมาะสม

ความแตกต่างระหว่างทักษะชีวิต และทักษะการดำรงชีวิต

ทักษะชีวิต (Life Skills) เป็นความสามารถทางจิตสังคม อันประกอบ ด้วย ความรู้ เจตคติ และทักษะ ที่จำเป็นในการดำเนินชีวิตท่ามกลางสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน และเตรียมพร้อมสำหรับการเผชิญปัญหาในอนาคต มี 6 กลุ่ม 12 องค์ประกอบ

ทักษะการดำรงชีวิต (Living Skills) เป็นทักษะที่ใช้ในกิจวัตรประจำวัน ในเรื่องพื้นฐานของชีวิต มักเป็นทักษะทางกายภาพ เช่น อาบน้ำ แต่งตัว ซักเสื้อผ้า ปรงอาหาร ซักจักรยาน วาดน้ำ ผูกเงื่อนเชือก การจัดกระเป๋าเดินทาง การใช้แผนที่เข็มทิศ ฯลฯ

ความเชื่อมโยงระหว่างทักษะชีวิต และทักษะการดำรงชีวิต

ทักษะชีวิตและทักษะการดำรงชีวิต มักถูกใช้ผสมผสาน เชื่อมโยงกัน ทั้งในกิจวัตรประจำวัน ปกติ และในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ไม่แยกส่วน โดยทักษะชีวิตจะเป็นตัวช่วยในการเลือกและใช้ ทักษะการดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสม ถูกที่ ถูกเวลา และเกิดผลลัพธ์ที่ดี

สถานการณ์ทางจิตสังคม มักใช้ทักษะชีวิตเป็นหลัก ตัวอย่าง เช่น

- ☐ การจัดการกับอารมณ์โกรธ ความขัดแย้ง และ ความรุนแรง
- ☐ ตระหนักรู้และหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงต่าง ๆ รวมถึงการป้องกันอุบัติเหตุ
- ☐ การช่วยเหลือผู้อื่น และรับผิดชอบต่อส่วนรวม
- ☐ การสื่อสารเชิงบวกและสร้างสัมพันธภาพที่ดี

กิจวัตรที่ทำเป็นประจำ ใช้ทักษะการดำรงชีวิตเป็นหลัก เช่น อาบน้ำ แต่งตัว แปรงฟัน ซักเสื้อผ้า ปรงอาหาร ซักจักรยาน วาดน้ำ ผูกเงื่อนเชือก ใช้แผนที่เข็มทิศ ฯลฯ

ทักษะชีวิตสร้างได้อย่างไร

สร้างด้วย 2 วิธีการใหญ่ ๆ คือ

1. เรียนรู้เองตามธรรมชาติ ซึ่งขึ้นกับประสบการณ์และการมีแบบอย่างที่ดี จึงไม่มีทิศทางที่แน่นอน และกว่าจะเรียนรู้ก็อาจช้าเกินไป
2. สร้างโดยกระบวนการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ให้เด็กเรียนรู้ร่วมกันในกลุ่ม ผ่านกิจกรรมรูปแบบต่าง ๆ ที่เด็กต้องมีส่วนร่วมทั้งทางร่างกายคือลงมือปฏิบัติ และทางความคิดคือการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดและประสบการณ์ เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ร่วมกัน

การสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

- **สร้างความรู้ (Construction)** กิจกรรมที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางสติปัญญา ค้นพบความรู้ด้วยตนเอง
- **ปฏิสัมพันธ์ (Interaction)** กิจกรรมต้องส่งเสริมปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและแหล่งความรู้ที่หลากหลาย
- **เป็นกระบวนการ (Process Learning)**
- **มีส่วนร่วม (Physical Participation)** มีส่วนร่วมด้านร่างกาย ลงมือกระทำกิจกรรมในลักษณะต่าง ๆ
- **มีการประยุกต์ใช้ (Application)**

การมีส่วนร่วมทางสติปัญญาทำให้เกิดทักษะชีวิต 2 องค์ประกอบแกนหลักคือความคิดวิเคราะห์ และความคิดวิจารณ์

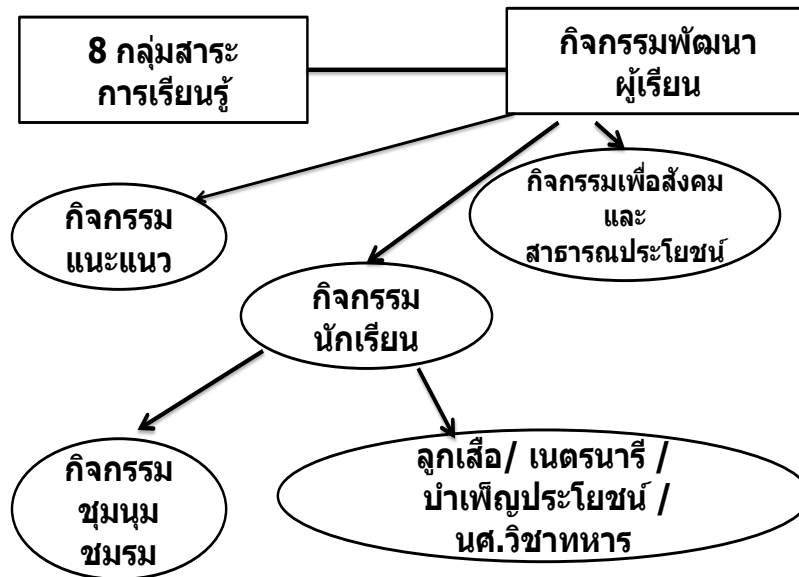
ปฏิสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมร่วมกัน ทำให้เด็กได้ฝึกองค์ประกอบทักษะชีวิต ด้านทักษะทั้ง 3 คู่ คือการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร การตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา การจัดการอารมณ์และความเครียด

การรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น ทำให้เกิดความเข้าใจคนอื่นมากขึ้น ขณะเดียวกันก็เกิดการไตร่ตรองทำความเข้าใจและตรวจสอบตนเอง จัดเป็นองค์ประกอบทักษะชีวิตด้านเจตคติคือ การเข้าใจตนเอง และเข้าใจ/เห็นใจผู้อื่น

การได้รับการยอมรับจากกลุ่ม การทำงานสำเร็จได้รับคำชม ทำให้เกิดความภูมิใจและเห็นคุณค่าตนเอง นำไปสู่ความรับผิดชอบมากขึ้น ทั้งต่อตนเองและสังคม

กระบวนการและการมีส่วนร่วม ช่วยให้เกิดกิจกรรมสนุกสนานน่าสนใจ และนำไปสู่จุดประสงค์ที่ตั้งไว้ รวมทั้งการประยุกต์ใช้เป็นโอกาสให้ผู้เรียนได้เชื่อมองค์ความรู้ใหม่ที่เกิดขึ้นเข้าสู่ชีวิตจริง ว่าได้เกิดการเรียนรู้อะไรและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร

การสอนทักษะชีวิต

ความหมายของกระบวนการลูกเสือ (Scout movement)

ตามคำนิยามของลูกเสือโลก หมายถึง กระบวนการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง สำหรับเยาวชน เพื่อสร้างเยาวชนที่มีจิตใจเสียสละ รับผิดชอบ และอุทิศตนแก่สังคม ด้วยวิธีการลูกเสือ

ตามแนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 2522 (สพฐ.) หมายถึงกระบวนการทางการศึกษาส่วนหนึ่ง ซึ่งมุ่งพัฒนาสมรรถภาพของบุคคล ทั้งทางสมอง ร่างกาย จิตใจ และศีลธรรม เพื่อให้เป็นบุคคลที่มีความประพฤติดีงาม ไม่กระทำความผิดเป็นปัญหาสังคม และดำรงชีวิตอย่างมีความหมาย และสุขสบาย

หลักการลูกเสือ (Scout principle)

หลักการลูกเสือโลกเน้นที่หน้าที่หลัก 3 ประการ คือ

- 1.หน้าที่ต่อพระเจ้า/ศาสนา ได้แก่ การแสวงหาและดำเนินชีวิตอย่างมีคุณค่าและความหมาย
- 2.หน้าที่ต่อผู้อื่น ได้แก่ การเคารพ ให้เกียรติ ช่วยเหลือผู้อื่น รวมถึงการดูแลสังคมและสิ่งแวดล้อม
- 3.หน้าที่ต่อตนเอง ได้แก่ พัฒนาตนเองทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และจิตวิญญาณ

หลักการลูกเสือไทย มี 5 ข้อ คือ

1. มีศาสนาเป็นหลักยึดทางใจ
2. จงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์และประเทศชาติ
3. เข้าร่วมพัฒนาสังคม ยอมรับ เคารพในเกียรติและศักดิ์ศรีผู้อื่นและเพื่อนมนุษย์ทุกคน
รวมทั้งธรรมชาติ และสรรพสิ่งทั้งหลายในโลก
4. รับผิดชอบต่อการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
5. ยึดมั่นในคำปณิธานและกฎของลูกเสือ

วิธีการลูกเสือ (Scout method)

วิธีการลูกเสือโลก มี 8 องค์ประกอบ โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1 ผู้ใหญ่มีหน้าที่ช่วยเหลือและส่งเสริมเยาวชนให้เกิดการเรียนรู้ในกลุ่ม

กลุ่มที่ 2 มีกิจกรรมที่บรรลุวัตถุประสงค์ในการพัฒนาเยาวชนอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

กลุ่มที่ 3 เป็นลักษณะกิจกรรมที่ใช้ มี 6 องค์ประกอบ

1. ยึดมั่นในคำปณิธานและกฎของลูกเสือ
2. ใช้ระบบสัญลักษณ์เป็นแรงกระตุ้นไปสู่เป้าหมายในการพัฒนาตนเอง
3. ระบบหมู่ (กลุ่มเรียนรู้ร่วมกัน)
4. เรียนรู้ใกล้ชีวิตธรรมชาติ
5. เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ / เกม
6. เรียนรู้จากการบริการผู้อื่น

วิธีการลูกเสือไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 มี 7 องค์ประกอบ คือ

1. ความก้าวหน้าในการเข้าร่วมกิจกรรม
2. การสนับสนุนโดยผู้ใหญ่
3. ยึดมั่นในคำปณิธานและกฎ
4. การใช้สัญลักษณ์ร่วมกัน
5. ระบบหมู่
6. การศึกษาธรรมชาติ
7. เรียนรู้จากการกระทำ

วิธีการลูกเสือสร้างทักษะชีวิตได้อย่างไร

วิธีการลูกเสือ มีองค์ประกอบครบทั้ง 5 ประการ ของกระบวนการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การสร้างทักษะชีวิตทั้ง 12 องค์ประกอบ เกิดขึ้นด้วยกิจกรรมดังตารางต่อไปนี้

วิธีการลูกเสือสร้างทักษะชีวิตได้อย่างไร

องค์ประกอบ	กิจกรรม
คติวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์	อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่ต้อง คติวิเคราะห์/สังเคราะห์ ตลอดเวลา จัดกิจกรรมให้คิดนอกกรอบ งานศิลป์ การแสดง งานฝีมือ ฯลฯ
ตระหนักรู้ในตน เข้าใจ/เห็นใจผู้อื่น	การเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นจากภายในตัวเด็ก เป็นผล จากปฏิสัมพันธ์ แลกเปลี่ยนความคิด ความเชื่อ ในกลุ่ม ได้ทำความเข้าใจตนเองและผู้อื่น ฝึกที่จะ ยอมรับและเคารพในสิทธิและความคิดเห็นของผู้อื่น
เห็นคุณค่าตนเอง/ รับผิดชอบสังคม	การยอมรับจากเพื่อน ทำชิ้นงานสำเร็จ คำชมเชย จากเพื่อนและผู้ใหญ่ การเคารพให้เกียรติซึ่งกันและ กันส่งผลให้มีวินัยและความรับผิดชอบต่อตนเอง และส่วนรวมมากขึ้น
สื่อสารและสร้าง สัมพันธภาพ ตัดสินใจและแก้ไขปัญหา จัดการอารมณ์ และความเครียด	ประสบการณ์ ปฏิสัมพันธ์ในกลุ่ม การทำงานร่วมกัน การเรียนรู้และการฝึกฝน

วัตถุประสงค์คณะลูกเสือแห่งชาติ (พระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2551 มาตรา 8)

เพื่อพัฒนาลูกเสือทั้งทางกาย สติปัญญา จิตใจ และศีลธรรม ให้เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ และช่วยสร้างสรรค์สังคมให้เกิดความสามัคคี และมีความเจริญก้าวหน้า ทั้งนี้เพื่อความสงบสุข และความมั่นคงของประเทศชาติ ตามแนวทางดังต่อไปนี้

1. ให้มีนิสัยซื่อสัตย์ จดจำ เชื่อฟัง และฟังตนเอง
2. ให้ซื่อสัตย์สุจริต มีระเบียบวินัยและเห็นอกเห็นใจผู้อื่น
3. ให้รู้จักบำเพ็ญตนเพื่อสาธารณประโยชน์
4. ให้รู้จักทำการฝีมือ และฝึกฝนให้ทำกิจการต่าง ๆ ตามความเหมาะสม
5. ให้รู้จักรักษาและส่งเสริมจารีตประเพณี วัฒนธรรม และความมั่นคงของประเทศชาติ

หลักสูตรลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต

หลักสูตรลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิตได้ใช้ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครองหลักสูตรและวิชาชีพพิเศษลูกเสือสำรอง สามัญ สามัญรุ่นใหญ่ และวิสามัญ เป็นหลัก และเพิ่มเนื้อหาที่สอดคล้องกับปัญหาตามวัยและพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของลูกเสือ โดยจัดหน่วยกิจกรรมตามที่ระบุในหลักสูตรของลูกเสือแต่ละประเภท ดังนั้น ชื่อหน่วยกิจกรรม และจำนวนหน่วยกิจกรรมของลูกเสือแต่ละประเภทจึงแตกต่างกัน

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิตในคู่มือชุดนี้ ได้ออกแบบโดยบูรณาการกิจกรรมที่เสริมสร้างทักษะชีวิตเข้ากับวิธีการลูกเสือ คือการใช้ระบบหมู่หรือกลุ่มย่อย โดยให้เด็กเป็นศูนย์กลาง และมีผู้ใหญ่ทำหน้าที่ช่วยเหลือและส่งเสริมให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ในกลุ่ม แนะนำ สังเกต และฝึกอบรมให้สามารถพึ่งตนเองได้ มีจิตอาสา รับผิดชอบต่อส่วนรวม ยึดมั่นในคำปฏิญาณ และกฎของลูกเสือ เสริมสร้างคุณค่าในตนเอง รวมทั้งใช้ระบบเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ทางลูกเสือ และเครื่องหมายวิชาชีพ เป็นแรงกระตุ้นไปสู่เป้าหมายในการพัฒนาตนเอง

องค์ประกอบในการประชุมกอง เน้นการใช้ชีวิตกลางแจ้ง นอกห้องเรียน ใกล้ชิดธรรมชาติ เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เกม และการบริการผู้อื่น ซึ่งถือเป็นหัวใจของกิจกรรมลูกเสือทุกประเภท โดยกิจกรรมที่ใช้ แบ่งออกเป็น 5 ประเภท คือ การแสดงออก การรายงานและการสำรวจ การวิเคราะห์และการประเมิน เกมและการแข่งขัน การบำเพ็ญประโยชน์ การออกแบบกิจกรรม เพื่อให้ลูกเสือใช้กระบวนการกลุ่มในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ แลกเปลี่ยนความคิดความเชื่อ สร้างองค์ความรู้และสรุปความคิดรวบยอด รวมทั้งเปิดโอกาสให้ลูกเสือได้ประยุกต์ใช้สิ่งที่ได้เรียนรู้ อีกด้วย

เนื้อหาสาระในแผนการจัดกิจกรรมแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่ม ประกอบด้วย

1. กิจกรรมตามข้อบังคับของคณะลูกเสือแห่งชาติ (ไม่รวมกิจกรรมทดสอบเพื่อรับเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ทางลูกเสือและเครื่องหมายวิชาชีพ)
2. กิจกรรมตามข้อบังคับของคณะลูกเสือแห่งชาติที่ช่วยเสริมสร้างทักษะชีวิตด้านคุณธรรม จริยธรรม ความภาคภูมิใจในตนเอง ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม
3. กิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิต เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมต่อเหตุการณ์และสภาพปัญหาของเด็กแต่ละวัย

สำหรับกิจกรรมลูกเสือตามข้อบังคับ เพื่อการขอรับเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ และเครื่องหมายลูกเสือหลวง ไม่ได้นำมารวบรวมไว้ในคู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือชุดนี้

คู่มือมีจำนวน 11 เล่ม ตามชั้นปีของลูกเสือ 4 ประเภท แต่ละเล่ม ได้จัดทำตารางหน่วยกิจกรรม และแผนการจัดกิจกรรมครบ 40 ชั่วโมง เพื่อให้เห็นภาพรวมของการจัดกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิตของลูกเสือในแต่ละระดับชั้น และมีหมายเหตุบอกไว้ในตารางช่องขวาสุด ว่าเป็นแผนการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิต

แผนการจัดกิจกรรมประกอบด้วย จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา สื่อการเรียนรู้ กิจกรรม การประเมินผล องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่เกิดจากกิจกรรม และภาคผนวกประกอบแผนการจัดกิจกรรม (เพลง เกม ใบงาน ใบความรู้ เรื่องที่เป็นประโยชน์)

ภาพรวมการพัฒนาหลักสูตรลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต

1. เริ่มจากการศึกษาเอกสาร งานวิจัย หลักสูตรลูกเสือไทยและต่างประเทศ รวมทั้งสัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านลูกเสือ
2. สัมภาษณ์ ผู้ปกครอง นักพัฒนาเยาวชน และผู้เชี่ยวชาญด้านกิจกรรมเด็กและเยาวชน เพื่อร่วมกันค้นหาปัญหาจริงของเด็กแต่ละวัย และออกแบบกิจกรรมที่เหมาะสม
3. จัดทำคู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต 4 ประเภท ได้แก่ ลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่และลูกเสือวิสามัญ รวมทั้งสิ้น 11 เล่ม โดยผ่านการประเมินปรับปรุงและพัฒนา จนเป็นที่ยอมรับและนำไปใช้ในสถานศึกษาจำนวนมาก
4. จัดทำหลักสูตรการฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่และลูกเสือวิสามัญ ชั้นความรู้เบื้องต้น และชั้นความรู้ขั้นสูง รวม 8 ประเภท โดยได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ในการประชุม ครั้งที่ 2/2557 เมื่อวันที่ 22 กันยายน 2557 ให้ใช้เป็นหลักสูตรการฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือของสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ
5. จัดทำ คู่มือฝึกอบรมวิทยากรลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต เพื่อขยายผลในการสร้างวิทยากรและฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือในสถานศึกษาทั่วประเทศ

กิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต

การจัดกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิตนั้น ยังคงหลักการ และวิธีการของลูกเสือไว้ ทุกประการ แต่เน้นการสอดแทรกการเรียนรู้ทักษะชีวิตเพิ่มเข้าไปด้วยเพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์ที่รอบด้าน และครอบคลุมการดำรงชีวิตในปัจจุบัน

คุณค่าของสื่อการเรียนการสอนประเภทกิจกรรม

สื่อการเรียนการสอนประเภทกิจกรรม เป็นกระบวนการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนได้ มีโอกาสเรียนรู้ประสบการณ์ต่างๆ ด้วยตนเอง ผ่านการทำกิจกรรมร่วมกัน ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ของเพื่อนในกลุ่ม ทำให้สามารถเรียนรู้ได้มากขึ้นโดยใช้เวลาน้อยลง การออกแบบกิจกรรมจะต้องกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ และร่วมมือในการทำกิจกรรมที่กำหนดให้อย่างเต็มที่ จึงจะ เกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลที่เกิดขึ้นต่อผู้เรียนมีดังนี้

1. ส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าแสดงออกและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
2. เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของสื่อการเรียนการสอนประเภทกิจกรรม
3. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดขอบข่าย เนื้อหา และวัตถุประสงค์
4. ผู้เรียนได้ฝึกฝน พฤติกรรมการเรียนรู้ทั้งทางด้านความรู้ เจตคติ และทักษะ รวมทั้งความคิด

สร้างสรรค์ และจินตนาการด้วย

ประเภทของกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต

เมื่อจัดประเภทตามทักษะ/ความสามารถ ในการปฏิบัติกิจกรรม แบ่งออกได้เป็น 5 ประเภท คือ

1. กิจกรรมการแสดงออก เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ลูกเสือได้ใช้ความสามารถในการแสดงออก แสดงความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งมักจะเป็นการจำลองประสบการณ์ต่าง ๆ มาเพื่อการเรียนรู้ได้ง่ายและสะดวกขึ้น หรือเป็นสิ่งที่ใช้แทนประสบการณ์จริง เพราะศาสตร์ต่างๆ ในโลก มีมากเกินไปที่จะเรียนรู้ได้หมดสิ้นจากประสบการณ์ตรงในชีวิต และบางกรณีก็อยู่ในอดีต หรือซับซ้อนเร่งรีบหรือเป็นอันตราย ไม่สะดวกต่อการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง

ตัวอย่างกิจกรรม เช่น

1.1 สถานการณ์จำลอง เป็นการจำลองสภาพแวดล้อมให้ใกล้เคียงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกฝน แก้ปัญหาและตัดสินใจจากสถานการณ์ที่กำลังเผชิญอยู่นั้นแล้วนำประสบการณ์แห่งความสำเร็จไปเป็นแนวทางในการแก้ปัญหา

1.2 การสาธิต กระบวนการที่ผู้สอนช่วยให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ โดยการแสดงหรือกระทำให้เป็นตัวอย่าง ให้ความสำคัญกับกระบวนการทั้งหมดที่ผู้เรียนจะต้องเฝ้าสังเกตอยู่โดยตลอด

1.3 เล่นิทาน

1.4 ละคร หุ่นจำลอง

1.5 เพลง ดนตรี การเคลื่อนไหวตามจังหวะดนตรี หมายถึง กิจกรรมที่เน้นการใช้ดนตรีเป็นสื่อในการเรียนรู้ทั้งในแง่เนื้อหาและความบันเทิง ผ่อนคลาย และเข้าถึงวัฒนธรรมต่าง ๆ

1.6 ศิลปะ แขนงอื่น ๆ เช่น การวาดรูป การปั้นดินเหนียว งานหัตถกรรม การร้อยดอกไม้

1.7 การโต้วาที

ฯลฯ

2. กิจกรรมการสำรวจและการรายงาน เป็นกิจกรรมที่เน้นให้ลูกเสือได้เรียนรู้จากความเป็นจริง / เหตุการณ์จริง ในชีวิตประจำวัน ผ่านประสบการณ์ตรงด้วยตนเอง ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของการศึกษา เช่น การทำแผนที่ การสำรวจ หมายถึง การเรียนรู้ผ่านสถานการณ์จริงด้วยการลงพื้นที่สำรวจ และจำลองสิ่งที่ได้เรียนรู้สู่แผนที่ ภาพ หรือสัญลักษณ์ เพื่อแสดงความคิดรวบยอดของสิ่งที่ได้เรียนรู้

ตัวอย่างกิจกรรม เช่น

การสัมภาษณ์ การเป็นผู้สื่อข่าว การทำสารคดี การศึกษานอกสถานที่ ชุมชนศึกษา การผลิตสื่อ การทำปฐมนิเทศบุคคลตัวอย่าง การจัดนิทรรศการ การสอดแนม การสำรวจ การทำแผนที่ การเขียนเรียงความ การเล่าเรื่อง ฯลฯ

3. กิจกรรมการวิเคราะห์และการประเมิน เป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และร่วมกันวิเคราะห์/ประเมิน สิ่งต่างๆที่เกิดขึ้น

ตัวอย่างกิจกรรม เช่น

การเปรียบเทียบคุณค่า การประเมินความเสี่ยง การทำแผนที่ความคิด ฯลฯ

4. การเล่นเกมและการแข่งขัน

4.1 เกม เป็น กิจกรรมที่มีกฎกติกา และลำดับขั้นตอน ที่เอื้อให้ลูกเสือเกิดการเรียนรู้ ผ่านการเล่นเกม ให้ข้อคิดที่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่ต้องการ เช่น เกมกระชับ เป็นต้น

4.2 การแข่งขัน เป็นกิจกรรมที่มีกติกาในการแข่งขัน และมีการตัดสินหาผู้ชนะ เช่น การตอบปัญหาในเรื่องต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นให้เกิดความสนใจใฝ่รู้มากขึ้น ฯลฯ

5. กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ เป็นกิจกรรมสร้างสรรค์ที่เน้นการฝึกความเสียสละของลูกเสือ ได้แก่ การจัดกิจกรรมการกุศล การซ่อมของเล่นให้น้อง การดูแลทำความสะอาดสถานที่ การปลูกและดูแลต้นไม้ การเก็บผักจากแปลงไปประกอบอาหารเลี้ยงน้อง ฯลฯ

หลักการออกแบบกิจกรรม

1. การเลือกประเภทของกิจกรรม ต้องสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่ต้องการ เช่น

ผลการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย มักเลือกใช้ กิจกรรมการวิเคราะห์และการประเมิน การรายงาน และการแข่งขันตอบปัญหาในเรื่องเนื้อหาที่ต้องการให้เรียนรู้ เป็นต้น

ผลการเรียนรู้ด้านจิตพิสัย มักเลือกกิจกรรมที่สร้างความรู้สึกลึกซึ้งที่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่ต้องการ เช่น กิจกรรมการแสดงออก เกม กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ เป็นต้น

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะพิสัย ถ้าเป็นทักษะทางสติปัญญานิยมใช้กิจกรรมการวิเคราะห์ และประเมินส่วนทักษะทางกายภาพ เลือกได้เกือบทุกประเภท

2. การตั้งประเด็นอภิปราย เพื่อให้ลูกเสือได้รวมอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ในเรื่องที่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่ต้องการ เช่น

ผลการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย ตั้งประเด็นให้ วิเคราะห์ /สังเคราะห์ /ประเมิน เนื้อหาที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้ เกิดความคิดรวบยอดที่ชัดเจน และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง

ผลการเรียนรู้ด้านจิตพิสัย ตั้งประเด็นให้เกิดการโต้แย้งกันด้วยเหตุผลในเรื่องความคิดความเชื่อ ที่เกี่ยวข้องกับเจตคติที่ต้องการ เพื่อให้สมาชิกแต่ละคนได้มีโอกาสตรวจสอบความคิดความเชื่อของตนเอง ที่แตกต่างจากคนอื่น ทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนความคิดความเชื่อจากการโต้แย้งกันด้วยเหตุผลในกระบวนการกลุ่ม

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะพิสัย ตั้งประเด็นให้เกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้ในขั้นตอนการทำทักษะ นั้น ๆ เช่นการวิเคราะห์ความครบถ้วนในการทำตามขั้นตอนของทักษะ การวิเคราะห์จุดอ่อนที่มักจะทำทักษะนั้น ๆ ไม่สำเร็จ เป็นต้น

3. การสรุปความคิดรวบยอดและประยุกต์ใช้ ทุกกิจกรรมควรมีการสรุปความคิดรวบยอดที่เกิดขึ้นให้ชัดเจน และเปิดโอกาสให้ทดลองประยุกต์ใช้ ได้แก่

ผลการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย ความคิดรวบยอดคือเนื้อหา องค์ความรู้ที่ต้องการให้เกิดขึ้น ประยุกต์ใช้โดยผลิตซ้ำความคิดรวบยอดในรูปแบบที่ต่างจากเดิม เช่น การทำรายงาน ทำสรุปย่อ ฯลฯ

ผลการเรียนรู้ด้านจิตพิสัย ความคิดรวบยอดไม่มีเนื้อหา แต่เป็นความรู้สึกและความคิดความเชื่อที่เกิดขึ้นภายในตัวผู้เรียน ประยุกต์โดยการแสดงออกที่สอดคล้องกับเจตคติที่เกิด เช่น การกระทำที่แสดงออกถึงความซื่อสัตย์ การกระทำที่แสดงออกถึงความเป็นสุภาพบุรุษ สุภาพสตรี เป็นต้น

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะพิสัย ความคิดรวบยอดที่เกิดคือ ความเข้าใจขั้นตอนและทำทักษะนั้น ๆ ได้ ประยุกต์โดยการฝึกฝนทักษะนั้นจนชำนาญ

ภาคผนวก ค

แนวปฏิบัติการสอบวิชาพิเศษ

ให้โรงเรียนดำเนินการแต่งตั้งกรรมการ เพื่อดำเนินการสอนและสอบวิชาพิเศษ โดยออกคำสั่ง
ในนามโรงเรียน เมื่อทำการสอนแล้วให้จัดสอบภาคทฤษฎี และ ภาคปฏิบัติ จากนั้นให้ทำเรื่องขอ
อนุมัติผลการสอบ และขอประทับเครื่องหมายวิชาพิเศษ ไปยังเลขาธิการคณะกรรมการบริหารลูกเสือ
แห่งชาติ หรือผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด แล้วแต่กรณี ดังนี้

1. รายชื่อผู้เข้าสอบ
2. ผู้บังคับบัญชาลูกเสือขออนุญาตสอบวิชาพิเศษต่อผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน
3. โรงเรียนออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการสอบ
4. สอบภาคทฤษฎี
5. สอบภาคปฏิบัติ
6. รายชื่อลูกเสือ ที่สอบได้ - ตก แต่ละรายวิชา
7. หนังสือขออนุมัติผลการสอบและขอประทับเครื่องหมายวิชาพิเศษ ส่งไปยังสำนักงาน
ลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษาเพื่ออนุมัติ
8. โรงเรียนออกหนังสือรับรองให้กับลูกเสือตามรายวิชาที่สอบได้

หนังสือขออนุมัติผลการสอบวิชาพิเศษลูกเสือ – เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่

ที่/.....

โรงเรียน.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรื่อง ขออนุมัติผลการสอบวิชาพิเศษลูกเสือ – เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ และระดับเครื่องหมายวิชาพิเศษ

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ / ผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบวิชาพิเศษ

2. รายชื่อลูกเสือ – เนตรนารี ที่สอบวิชาพิเศษ

3. ข้อสอบภาคทฤษฎี

4. ข้อสอบภาคปฏิบัติ

5. โครงการ (ถ้ามี)

ด้วยโรงเรียน.....ได้ทำการอบรมและสอบวิชาพิเศษ ลูกเสือ – เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ ให้แก่ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ จำนวนคน เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ จำนวน.....คน

รวมทั้งสิ้นคน ตั้งแต่วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....ถึง วันที่.....

เดือน.....พ.ศ..... โดยทำการสอบวิชาพิเศษ จำนวน.....วิชา ดังนี้

1. วิชา.....

2. วิชา.....

3. วิชา.....

บัดนี้ คณะกรรมการได้ดำเนินการสอบวิชาพิเศษ ลูกเสือ – เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ เป็นที่เรียบร้อยแล้ว ดังรายละเอียดที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อขอได้โปรดพิจารณาอนุมัติด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(.....)

ผู้อำนวยการโรงเรียน.....

คำสั่งโรงเรียน.....

ที่...../.....

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการสอบวิชาพิเศษลูกเสือ – เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่

เพื่อให้การสอบวิชาพิเศษลูกเสือ – เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ จำนวน.....วิชา ของ
โรงเรียน.....ซึ่งดำเนินการสอบ ณ.....
ระหว่างวันที่.....เดือน.....พ.ศ. ถึง วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....
เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และได้ผลสมความมุ่งหมายทุกประการ จึงแต่งตั้งให้ผู้มีนามต่อไปนี้ เป็น
คณะกรรมการ คือ

1.	ประธานกรรมการ
2.	รองประธานกรรมการ
3.	กรรมการสอบวิชา.....
4.	กรรมการสอบวิชา.....
5.	กรรมการสอบวิชา.....
6.	กรรมการสอบวิชา.....
7.	กรรมการสอบวิชา.....
8.	กรรมการและเลขานุการ

ทั้งนี้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ เดือน พ.ศ.....

(ลงชื่อ)

(.....)

ผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน.....

หนังสือรับรองผลการสอบวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

ที่/.....

โรงเรียน.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ขอรับรองว่าเป็นลูกเสือ

โรงเรียน.....

สอบได้วิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่โดยการอนุมัติผลการสอบของสำนักงานคณะกรรมการบริหาร

ลูกเสือแห่งชาติ ที่/.....ลง

วันที่

และได้แนบสำเนาหนังสืออนุมัติผลมาด้วยแล้ว โดยสอบได้วิชาพิเศษ ดังนี้

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.

(ลงชื่อ).....

(.....)

.....

การเปิดและปิดประชุมกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

(1) พิธีเปิดประชุมกอง

1. การชักธงขึ้น

1.1 ผู้กำกับยืนตรงหน้าเสาธง ห่างจากเสาธงประมาณ 3 ก้าว รองผู้กำกับ ลูกเสือยืนหลังเสาธง ห่างประมาณ 1 ก้าว

1.2 ผู้กำกับเรียกแถว **"กอง"** พร้อมกับใช้สัญญาณมือเรียกแถวรูปครึ่งวงกลม (มือแบททั้งสองข้างเหยียดตรงลงข้างล่าง คอว่าฝ่ามือเข้าหาลำตัว แกว่งประสานกันด้านหน้าซ้าย ๑ เป็นรูปครึ่งวงกลม)

1.3 ลูกเสือทุกคนรีบวิ่งมาเข้าแถวรูปครึ่งวงกลม (ลูกเสือหมู่แรกยืนด้านซ้ายมือของ ผู้กำกับ ๑ โดยนายหมู่หมู่แรกยืนเป็นแนวเดียวกับผู้กำกับ ๑ หมู่ที่ 2 และหมู่ต่อ ๆ ไปอยู่ทางด้านซ้ายมือของหมู่แรกตามลำดับ รองนายหมู่ของหมู่สุดท้ายยืนอยู่เป็นเส้นตรงแนวเดียวกับผู้กำกับ ๑ และนายหมู่หมู่แรก โดยถือว่าผู้กำกับ ๑ เป็นจุดศูนย์กลาง ทุกคนอยู่ในท่าจัดแถว โดยการยกข้อศอกซ้ายขึ้น มือทาบสะโพก นิ้วทั้งห้าเรียงชิดติดกันข้างล่าง และสับัดหน้าทางขวา ยกเว้นรองนายหมู่หมู่สุดท้ายไม่ต้องยกข้อศอกซ้าย)

1.4 ผู้กำกับสั่ง **"นิ่ง"** ลูกเสือทุกคนลดแขนลงพร้อมกับสับัดหน้ามาอยู่ในท่าตรง ระยะเคียงระหว่างบุคคล 1 ช่วงศอก ระยะเคียงระหว่างหมู่ 1 ช่วงแขน

1.5 ผู้กำกับสั่ง **"ตามระเบียบ, พัก"** (ลูกเสือทุกคนแยกเท้าซ้ายออกไปทางข้างประมาณ 30 เซนติเมตร หรือประมาณเกือบครึ่งก้าวปกติอย่างแข็งแรงและองอาจ มือขวาที่ถือไม้เท้าให้เลื่อน ขึ้นมาเสมอเอว แล้วดันไม้เท้าไปข้างหน้า เียงไปข้างขวาประมาณ 45 องศา มือซ้ายไหล่หลัง โดยมีมือแบตามธรรมชาตินิ้วเรียงชิดติดกัน)

1.6 ผู้กำกับสั่ง **"กอง, ตรง"** และผู้กำกับก้าวถอยหลังมายืนทางซ้ายหรือขวามือ และหันหน้าเข้าหาเสาธง ลูกเสือทุกคนดึงไม้เท้ามาหาลำตัว มือขวายู่ระดับเอว แล้วเลื่อนมือลงมาอยู่ในท่าตรง พร้อมกับยกเท้ามาชิดเท้าขวา

1.7 ผู้กำกับสั่ง **"หมู่บริการชักธงขึ้น"** หมู่บริการฝากไม้เท้าไว้กับคนข้างเคียงแล้ว วิ่งออกไปพร้อมกัน (ลูกเสือออกวิ่งด้วยเท้าซ้ายก่อน วางปลายเท้าลงบนพื้น พร้อมกันนั้นยกมือขึ้นเสมอราวมกำมือและหันฝ่ามือเข้าหาตัว ยึดดอกและศิระะตั้งตรง ขณะวิ่งแกว่งแขนทิ้งอตามจังหวะก้าวได้พอสมควร

1.8 ลูกเสือผู้ชักธงชาติทั้งสองวิ่งออกไปพร้อมกัน และหยุดยืนตรงหน้าเสาธงประมาณ 3 ก้าว วันทยหัตถ์และลดมือลงพร้อมกัน ลูกเสือคนทางขวามือก้าวไปข้างหน้า 2 ก้าวและชิดเท้า แกะเชือกธง แล้วก้าวถอยหลัง 2 ก้าวกลับมายืนที่เดิม และชิดเท้ายืนตรง แยกเชือกส่งให้ลูกเสือคนทางซ้ายมือ (ธงชาติอยู่ทางขวามือของคนชักธงชาติเสมอ อย่าให้ส่วนหนึ่งส่วนใดของธงชาติแตะพื้นเป็นอันขาด) คนทางซ้ายมือเป็นคนชักธงชาติ คนทางขวามือเป็นคนปล่อยเชือก ลูกเสือทั้งสองคนยืนตรง ในขณะที่ชักธงชาติเชือกทั้งสองด้านตั้งตลอดเวลา จนกว่าธงชาติจะขึ้นสู่ยอดเสา

1.9 ผู้กำกับสั่ง **"กอง, วันทยา-วุธ"** ผู้กำกับและรองผู้กำกับลูกเสือทุกคน วันทยาหัตถ์ ลูกเสือทุกคนวันทยาวุธ (ลูกเสือทำจังหวะเดียว โดยยกแขนซ้ายขึ้นมาเสมอไหล่ ศอกออกไปข้างหน้าให้ตั้งฉากกับลำตัว ฝ่ามือแบคว่า รวบนิ้วหัวแม่มือกดทับนิ้วก้อยไว้ คงเหลือนิ้วชี้ นิ้วกลาง และนิ้วนาง เขยียดตรงและชิดกัน ให้ข้อแรกของนิ้วชี้แตะไม่ง่ามในร่องไหล่ขวา

1.10 ลูกเสือหมู่บริการคนหนึ่งนำร้องเพลงชาติ **"ประเทศไทยรวมเลือดเนื้อชาติเชื้อไทย"** ผู้บังคับบัญชาลูกเสือและลูกเสือทุกคนร้องเพลงพร้อมกัน **"เป็นประชารัฐ มิไทยของไทยทุกส่วน...."** จวบเพลง พอเริ่มร้องเพลงชาติให้ลูกเสือคนทางซ้ายมือดึงเชือกให้ธงชาติขึ้นสู่ยอดเสาอย่างช้า ๆ ให้เชือกตึง ส่วนคนทางขวามือค่อย ๆ ผ่อนเชือกให้ธงชาติขึ้นและเชือกตึงเช่นเดียวกัน ผู้ชักธงชาติจะต้องกระยะว่าพอเพลงชาติจบ ให้ธงชาติถึงปลายเสาพอดี เมื่อเสร็จเรียบร้อยแล้วลูกเสือคนทางขวามือรับเชือกจากลูกเสือทางซ้ายมือมารวมกัน แล้วก้าวออกไปข้างหน้า 2 ก้าว และชิดเท้า ยืนตรงผูกเชือกธง ก้าวถอยหลัง 2 ก้าว และชิดเท้ากลับ มายืนตรงที่เดิม ลูกเสือทั้งสองยืนตรง วันทยาหัตถ์และลดมือลงพร้อมกัน (ผู้บังคับบัญชาลูกเสือทุกคนลดมือลง) ลูกเสือทั้งสองกลับหลังหัน วิ่งกลับมาเข้าแถวในหมู่ของตน และรับนำไม่ง่ามที่ฝากมาทำท่าวันทยาวุธอย่าง แข็งแรงและองอาจ เช่นเดียวกับลูกเสือในกอง (การก้าวเข้าไปผูกและแก้เชือกธง เริ่มต้นด้วยเท้าซ้าย)

1.11 ผู้กำกับสั่ง **"เรียบ-อาวุธ"** ลูกเสือทุกคนลดแขนซ้ายลงมาอยู่ในท่าตรง โดยเร็ว

2. สวดมนต์

2.1 ผู้กำกับสั่ง "ถอดหมวก"

2.2 ผู้กำกับสั่ง "หมู่บริการนำสวดมนต์" ลูกเสือนำไม่ง่ามมาไว้ระหว่างปลายเท้าทั้งสอง แล้วพิงท่อนบนไว้กับแขนซ้ายด้านในซึ่งงอตรงศอกเสร็จแล้วใช้มือขวาจับที่หมวก ด้านหน้าแล้วถอดหมวก พร้อมกับยกมือซ้ายขึ้นมาประกบกับมือขวาในท่าพนมมือ ให้ด้านในของหมวกหันไปทางซ้าย หน้าหมวกหันเข้าหาตัว ให้หมวกอยู่ระหว่างฝ่ามือทั้งสองและหนีบหมวกไว้ ผู้บังคับบัญชาทุกคนถอดหมวกด้วย

2.2 ลูกเสือหมู่บริการคนหนึ่งที่ได้รับมอบหมาย นำสวดมนต์ย่อ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือและลูกเสือทุกคนสวดมนต์ตามพร้อมกัน (สวดนำ) **"อรหํ สมมา สมพุทโธ ภควา"** (สวดตาม) **"อรหํ สมมา สมพุทโธ ภควา"** สวดนำและสวดตามจนจบ

3. สงบนิ่ง

3.1 ผู้กำกับสั่ง **"สงบนิ่ง"** (ลูกเสือลดมือขวาที่ถือหมวกไปอยู่กึ่งกลางลำตัว แขนเหยียดตรง พร้อมกับวางฝ่ามือซ้ายทับลงบนหลังมือขวา ก้มหน้าเล็กน้อย) สงบนิ่งประมาณ 1 นาที

3.2 ผู้กำกับสั่ง **"สวมนวม"** ลูกเสือเงยหน้าขึ้น สวมนวม แล้วใช้มือขวาจับไม่ง่าม มาอยู่ในท่าตรง

3.3 ผู้กำกับสั่ง **"กอง, ตามระเบียบ, พัก"** ผู้กำกับก้าวเดินไปยืนตรงที่หน้าเสาธงเช่นเดิม

4. ตรวจ

การตรวจมี 2 ประเภท คือ รองผู้กำกับตรวจและนายหมู่ตรวจ โดยมีข้อเสนอแนะ ในการตรวจ ดังนี้

- ก. ถ้าเป็นการตรวจในตอนเปิดประชุมกอง จะตรวจในเรื่องความสะอาด สุขภาพของร่างกาย อุปกรณ์ที่ผู้กำกับสั่งให้เอามาในการเรียนการสอน
- ข. ถ้าเป็นการตรวจในตอนปิดประชุมกอง จะตรวจเครื่องแบบเครื่องแต่งกาย เพราะลูกเสือจะต้องเดินผ่านชุมชน ตลาด หากแต่งตัวไม่เรียบร้อย อาจจะถูกตำหนิแก่คนพบเห็นได้

4.1 รองผู้กำกับ

4.1.1 ผู้กำกับสั่ง **"รองผู้กำกับตรวจ เชือก"** รองผู้กำกับทุกคนวิ่งออกไปหาผู้กำกับ วันทยหัตถ์และลดมือลง ผู้กำกับรับการเคารพด้วยวันทยหัตถ์และลดมือลงเมื่อรองผู้กำกับลดมือลง (รองผู้กำกับวิ่งไปทำความเคารพผู้กำกับก่อนตรวจนั้น จะต้องพิจารณาจังหวะให้ดีอย่าทำความเคารพพร้อมกัน) รองผู้กำกับวิ่งไปตรวจหมู่ลูกเสือทันที

4.1.2 รองผู้กำกับหยุดยืนตรงข้ามนายหมู่ ห่างจากนายหมู่ประมาณ 3 ก้าว นายหมู่สั่ง **"หมู่.....ตรง, วันทยา-วุธ"** ลูกเสือทุกคนวันทยาวุธ นายหมู่เรียบอาวุธ ก้าวออกไป 1 ก้าว วันทยาวุธ พร้อมกับกล่าวรายงาน **"หมู่.....พร้อมที่จะรับการตรวจแล้วครับ"** (รองผู้กำกับรับการเคารพด้วยวันทยหัตถ์เมื่อนายหมู่รายงาน และลดมือลงเมื่อรายงานจบ) นายหมู่เรียบอาวุธ ก้าวถอยหลัง 1 ก้าวและชิดเท้ามายืนตรงที่เดิม นายหมู่วันทยาวุธและสั่งลูกเสือในหมู่ต่อไป **"เรียบ-อาวุธ"**

4.1.3 รองผู้กำกับก้าวออกไปข้างหน้า 1 ก้าว และชิดเท้า ตรวจนายหมู่เป็นคนแรก

4.1.4 รองผู้กำกับสั่งนายหมู่ **"เดินตามข้าพเจ้า"** ตรวจลูกเสือคนแรกและคนต่อ ๆ ไป การเดินตรวจ รองผู้กำกับก้าวเท้าขวาไปทางข้างขวา 1 ก้าว แล้วชักเท้าซ้ายไปชิดอย่างแข็งแรง ก่อนนายหมู่ก้าวไปทางข้างขวา ให้ยกไม้ง่ามขึ้นประมาณ 1 คืบ ก้าวเท้าขวาไปทางข้างขวา 1 ก้าว แล้วชักเท้าซ้ายไปชิดอย่างแข็งแรง แล้วตั้งไม้ง่ามลงกับพื้น ยืนในแนวเดียวกับรองผู้กำกับ ก้าว 1 ก้าวตรวจลูกเสือ 1 คน เมื่อตรวจลูกเสือถึงคนสุดท้ายแล้วให้นายหมู่ลูกเสือและรองผู้กำกับลูกเสือเดินย้อนกลับที่เดิมเหมือนตอนแรก นายหมู่ยืนตรงสั่ง **"วันทยา-วุธ"** และกล่าวว่า **"ขอบคุณครับ"** (ยืนอยู่กับที่ไม่ต้องก้าวออกไป) รองผู้กำกับรับการเคารพด้วยวันทยหัตถ์และลดมือลง นายหมู่สั่งต่อไป **"เรียบ-อาวุธ, ตามระเบียบ, พัก"**

4.2 นายหมู่ตรวจ

ในการประชุมกองลูกเสือ บางครั้งรองผู้กำกับไม่มาจำเป็นต้องให้นายหมู่ตรวจแทน แนวปฏิบัติ คือ ผู้กำกับสั่ง **"นายหมู่ตรวจ"** นายหมู่ทุกคนก้าวออกไปข้างหน้าหมู่ของ

ตนเอง 3 ก้าว รองนายหมู่วิ่งอ้อมหลังหมู่มายืนแทนที่นายหมู่ และทำหน้าที่นายหมู่ และทำการตรวจแบบรองผู้กำกับ ในข้อ 4.1.4 โดยทำเหมือนกับรองผู้กำกับทุกประการ

4.3 การรายงานการตรวจ

4.3.1 รองผู้กำกับรายงาน

เมื่อนายหมู่ลูกเสือของคุณรองผู้กำกับ ภายหลังการตรวจเรียบร้อยแล้ว รองผู้กำกับกลับหลังหันทำวันทยหัตถ์ พร้อมกับกล่าวรายงานต่อผู้กำกับว่า **"ข้าพเจ้าได้รับมอบหมายจากผู้กำกับให้ไปตรวจ เชือก หมู่ ปรากฏว่า และได้ตกแต่งเรียบร้อยแล้ว, ครับ"** เสร็จแล้ววิ่งกลับมาด้านหลังเสาธง รองผู้กำกับคนต่อไปก็รายงานต่อ ๆ ไป (รองผู้กำกับเมื่อตรวจเสร็จแล้วให้รายงานผลการตรวจได้เลย **ไม่ต้องรอให้เสร็จทุกหมู่ก่อนจึงค่อยรายงาน**)

4.3.2 นายหมู่ลูกเสือรายงาน

เมื่อนายหมู่ลูกเสือคนใดตรวจเสร็จแล้ว ให้ยืนตรงหน้าหมู่ของตนเอง โดยหันหน้าไปหาผู้กำกับ และรอให้นายหมู่ลูกเสือทุกหมู่ตรวจเสร็จเรียบร้อยแล้ว เมื่อนายหมู่ลูกเสือตรวจเสร็จเรียบร้อยแล้ว นายหมู่ลูกเสือทุกคนวิ่งออกไปเข้าแถวหน้ากระดานแถวเดียว ตรงข้ามผู้กำกับพร้อมกัน ห่างจากผู้กำกับประมาณ 3 ก้าว นายหมู่ลูกเสือหมู่บริการยืนหัวแถว นายหมู่ลูกเสือหมู่อื่น ๆ เรียงไปตามลำดับ โดยอยู่ในท่าตามระเบียบพัก ผู้กำกับยืนกึ่งกลางของแถว

ผู้กำกับสั่ง **"นายหมู่รายงาน"** นายหมู่ลูกเสือหมู่บริการรายงานผลการตรวจเป็นคนแรก นายหมู่ลูกเสือยืนตรง, วันทยาวัตรและเรียบอาวุธ ก้าวออกไปข้างหน้า 1 ก้าว หันหน้าไปหาผู้กำกับ วันทยาวัตร พร้อมกับกล่าวรายงาน **"ข้าพเจ้าได้รับมอบหมายจากผู้กำกับให้ไปตรวจ เชือก หมู่ ปรากฏว่า และได้แนะนำให้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว, ครับ"** เมื่อจบการรายงาน นายหมู่เรียบอาวุธ ถอยกลับเข้าที่ แล้วทำวันทยาวัตร แล้วเรียบอาวุธ, ตามระเบียบพัก นายหมู่คนอื่น ๆ ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกัน จนกระทั่งการรายงานผลการตรวจเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้กำกับสั่ง **"กลับที่เดิม-วิ่ง"** นายหมู่ทุกคนทำวันทยาวัตรและเรียบอาวุธพร้อมกัน กลับหลังหันมายืนในหมู่ของตนเองในตำแหน่งเดิม รองนายหมู่วิ่งอ้อมหลังหมู่กลับมาทำหน้าที่รองนายหมู่ตามเดิม

5. แยก

ผู้กำกับสั่ง **"กอง-ตรง, กอง-แยก"** ลูกเสือทุกคนขวาหันแล้วแยกไปปฏิบัติกิจกรรมอื่นต่อไป

(2) เกม-เพลง

เกมหรือการเล่นของลูกเสือเป็นอุปกรณ์ที่สำคัญที่สุดอย่างหนึ่งในการฝึกอบรมลูกเสือ ทุกประเภท ทั้งในทางจิตใจและการบริหารร่างกาย เกมช่วยพัฒนาเด็กในเรื่องนิสัยใจคอ อารมณ์ดี น้ำใจ นักกีฬา การรักหมู่คณะ ความอดทน ระเบียบวินัย และความไม่เห็นแก่ตัว ทุกครั้งที่มีการประชุมกองจะต้องมีการจัดการให้เด็กเล่นเกมเพื่อบริหารร่างกายเป็นการฝึกอบรมเด็กในทางจิตใจไปในตัว เกมที่ใช้จะต้องเลือกเกมที่เหมาะสมต่อวัยของเด็กด้วย หรือการร้องเพลงเพื่อ

เป็นการปลุกใจ คลายอารมณ์ ก่อให้เกิดความร่าเริงบันเทิงใจ และการร้องเพลงเป็นเพลงหมู่หรือร้องพร้อม ๆ กัน เพื่อเป็นการส่งเสริมความสามัคคี

(3) การสอนตามเนื้อหา

ผู้กำกับลูกเสือจะกำหนดเนื้อหาตามหลักสูตร ซึ่งเขียนเป็นแผนการสอนหรือโครงการสอน ในแต่ละคาบจะกำหนดเนื้อหาสำหรับเขียนไว้ในการประชุมกอง การสอนอาจจะสอนเป็นฐาน แล้วมีการเปลี่ยนฐาน โดยกำหนดเวลาให้ อาจจะมี 1 ฐานหรือมากกว่าก็ได้ ขึ้นอยู่กับลูกเสือและความเหมาะสมต่าง ๆ ส่วนเทคนิคการสอนอาจจะแบบบรรยาย อภิปราย สาธิต หรือปฏิบัติจริง แล้วแต่เนื้อหาที่กำหนด หรืออาจจะให้นายหมู่สอนภายในหมู่ตนเองก็ได้

การรายงานเพื่อเข้าฝึกตามฐาน

การฝึกลูกเสือตามฐานต่าง ๆ นั้น ให้จัดฐานแต่ละฐานเป็นวงกลมหรือรูปเหลี่ยมมีศูนย์กลาง ระยะทางระหว่างฐานควรเท่ากัน เส้นทางเดินทางให้สะดวก บางฐานอาจมีเส้นทางเข้าสู่ฐานไม่ต้องตรงอ้อมสิ่งปลูกสร้าง พุ่มไม้ หรือบ่อน้ำ ก็อาจคำนึงถึงเวลาเดินทางให้เท่ากับฐานอื่น ๆ มิฉะนั้นแล้ว ลูกเสือจะเสียเวลา เดินทางมาก ไม่ได้ได้รับความรู้ในฐานนั้นเต็มที่

การเคลื่อนที่เข้าฐานนิยมเคลื่อนโดยเวียนขวา คือ ไปตามเข็มนาฬิกา ฉะนั้น ผู้อยู่ประจำฐาน (วิทยากร) จะต้องหันหน้าเข้าสู่จุดศูนย์กลางของวงใหญ่ เมื่อลูกเสือฝึกครบเวลามีสัญญาณปล่อยตัวแล้ว จะ เข้าแถวหน้ากระดาน ทำขวาหัน แล้วเคลื่อนที่ตามนายหมู่ได้เลย

การเข้าฐานครั้งละหลายหมู่ แต่ละหมู่นั้นนายหมู่ต้องรายงานเองทุกหมู่ แต่รายงานทีละหมู่ มิบังควรที่จะให้หมู่ใดหมู่หนึ่งรายงานรวมหมดทีเดียว เพราะนายหมู่จะสั่งการได้เฉพาะลูกหมู่ตนเองเท่านั้น หากมีการเข้าฐานมากหมู่จนเกินไปจะเสียเวลามาก ก็เปลี่ยนการเข้าฐานแบบวิทยากรเคลื่อนที่ไปหาลูกเสือ ซึ่งแบบนี้จะสามารถมีผู้แทนส่งเคารพคนเดียวได้เสมือนครูเข้าห้องสอน

1. การรายงานกรณีทุกคนมีอาวุธ

เมื่อนายหมูนำลูกหมู่ไปถึง ผู้ประจำฐานให้เข้าแถวหน้ากระดาน โดยนายหมู่ยืนตรงหน้าผู้ประจำฐาน นายหมู่นั้น **"หมู่.....ตรง, วันทยา-วุธ"** เฉพาะนายหมู่เรียบอาวุธ ก้าวเข้าไปหาผู้ประจำฐาน 1 ก้าว ทำวันทยาวุธ แล้วรายงาน **"หมู่.....พร้อมที่จะรับการฝึกแล้วครับ"** รายงานเสร็จทำเรียบอาวุธ แล้วถอยหลัง 1 ก้าวเข้ามาในแถว ทำวันทยาวุธไว้ให้เหมือนลูกหมู่ แล้วสั่ง **"เรียบ-อาวุธ"** และสั่ง **"ตามระเบียบ-พัก"** (ช่วงนี้วิทยากรประจำฐานควรสั่ง **"พักแถว"** ก่อนก็ได้)

จากนั้นผู้ประจำฐานจะเริ่มสอนหรือฝึก ทางที่ดีผู้ประจำฐานควรสั่ง **"ตรง"** และสั่ง **"พักแถว"** ก่อนจึงเริ่มสอนก็จะเป็นการเหมาะสมมาก เพราะการสอนนั้นลูกเสือย่อมอยู่ในท่าพักตามระเบียบไม่ได้

สำหรับผู้ประจำฐานเมื่อนายหมู่สั่ง **"วันทยา-วุธ"** ก็รับการเคารพด้วยวันทยหัตถ์ และก็ค้างอยู่อย่างนั้นจนกว่านายหมู่จะก้าวออกมาและรายงานจบ เมื่อนายหมู่รายงานจบเรียบอาวุธ ผู้กำกับจะลดมือลงพร้อมกันตอนนี้ (มิใช่คอยลดมือลงพร้อมลูกเสือในแถว)

2. การรายงานกรณีมีอาวุธเฉพาะนายหมู่

การเข้าเรียนตามฐานบางกรณีนั้น เพื่อความสะดวกผู้กำกับหรือผู้สอนวิชาอาจสั่งให้ ลูกเสือรวมอาวุธไว้ ให้นำติดตัวไปเฉพาะนายหมู่ก็ได้ หรือการเข้าค่ายพักแรมกรณีที่นำอาวุธไปเฉพาะนายหมู่ เพราะไม่สามารถนำพลอง ไม้ง่าม จำนวนหลายร้อยอันไปได้

กรณีนี้นายหมู่สั่ง **"หมู่.....ตรง"** สำหรับตัวนายหมู่นั้นเมื่อตรงแล้วให้ทำวันทยาวิรูธ-เรียบอาวุธ ก้าวเข้าไปหาผู้ประจำฐาน 1 ก้าว แล้วทำวันทยาวิรูธอีก รายงาน เมื่อรายงานจบเรียบอาวุธ แล้วถอยหลังเข้าที่ในแถวอยู่ในท่าตรงเหมือนลูกหมู่ แล้วสั่ง **"ตามระเบียบ-พัก"** ทั้งนี้ ไม่ต้องทำวันทยาวิรูธอีกครั้ง เพราะขณะนั้นอยู่ใน ท่าตรงเหมือนลูกหมู่แล้ว

สำหรับผู้ประจำฐาน ให้รับการเคารพด้วยวันทยหัตถ์ พร้อมกับลูกเสือในแถวเคารพด้วยท่าตรง และวันทยหัตถ์ค้างอยู่จนกว่านายหมู่จะรายงานจบ จึงเอามือลงพร้อมกับนายหมู่เรียบอาวุธ ตอนรายงานจบ

3. การรายงานกรณีไม่มีอาวุธทั้งหมด

นายหมู่จะสั่ง **"หมู่.....ตรง"** เฉพาะนายหมู่นายหมู่เมื่อตรงแล้วก็ทำวันทยหัตถ์ลดมือลง ก้าวเข้าไปรายงาน ขณะรายงานก็ทำวันทยหัตถ์ รายงานว่า **"หมู่.....พร้อมที่จะรับการฝึกแล้วครับ"** รายงานแล้วลดมือลงถอยหลังเข้าไปในแถว อยู่ในท่าตรงเหมือนลูกหมู่ แล้วสั่ง **"ตามระเบียบ-พัก"** (ถอยเข้าไปในแถวแล้วไม่ต้องทำวันทยหัตถ์อีก)

สำหรับผู้ประจำฐานให้การเคารพด้วยวันทยหัตถ์ ตอนที่ลูกเสือเคารพด้วยท่าตรง ทำวันทยหัตถ์ค้างไว้จนกว่านายหมู่จะรายงานจบและลดมือลง จึงลดมือลงพร้อมกับนายหมู่

4. การเข้าฐานกรณีผู้ประจำฐานเคลื่อนที่เอง

การสอนแบบนี้เหมาะสำหรับมีลูกเสือจำนวนมาก เมื่อแบ่งฐานแล้วจะได้ฐานละหลายหมู่ หากจะให้ลูกเสือเคลื่อนที่จะเสียเวลามาก จึงควรจัดให้ลูกเสืออยู่เป็นกลุ่ม กลุ่มละหลาย ๆ หมู่

กรณีนี้ไม่ต้องมีการรายงาน ให้ทำเหมือนครูเดินเข้าห้องสอน เมื่อผู้ประจำฐานเข้าไปลูกเสือก็ทำความเคารพ โดยผู้กำกับจะแต่งตั้งหัวหน้านายหมู่ชั่วคราวไว้เป็นผู้สั่งเคารพ โดยสั่งว่า **"ลูกเสือ-ตรง, วันทยา-วิรูธ, เรียบ-อาวุธ, ตามระเบียบ-พัก"**

แต่ถ้าในสนามมีอาวุธเฉพาะนายหมู่ (หลายหมู่) ก็สั่งว่า **"ลูกเสือ-ตรง"** เฉย ๆ แต่นายหมู่ทุกคนที่มีอาวุธอยู่แล้ว เมื่อตรงแล้วก็ทำวันทยาวิรูธ เรียบอาวุธเองโดยไม่มีใครสั่ง

สำหรับผู้ประจำฐาน เมื่อเข้าไปเขาสั่งเคารพก็รับการเคารพตามธรรมดา (วันทยหัตถ์ ลดมือลงเลย เพราะไม่มีการรายงาน) จะเหมือนกับครูเข้าสอนในห้องเรียน

5. การลาฐานเมื่อหมดเวลา

นายหมู่เป็นผู้สั่ง โดยออกคำสั่งว่า **"หมู่.....ตรง, วันทยา-วิรูธ"** (นายหมู่คนเดียวกล่าวว่า **"ขอบคุณ-ครับ"**) เรียบ-อาวุธ, ขวา-หัน, ตามข้าพเจ้า"

แต่หากมีอาวุธเฉพาะนายหมู่ ก็เพียงสั่ง **"หมู่.....ตรง"** (ตนเองทำวันทยาวิรูธ แล้วกล่าวว่า **"ขอบคุณครับ, เรียบอาวุธ"**) ขวาหัน, ตามข้าพเจ้า"

(4) ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

ผู้กำกับควรหาเรื่องสั้นหรือนิทานมาเล่าให้ลูกเสือฟัง เพื่อแทรกคติธรรมต่าง ๆ โดยที่ ลูกเสือได้รับไปปฏิบัติโดยไม่รู้ตัว ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความนับถือ ความสนิทสนม ความเป็นกันเอง เพื่อให้ลูกเสือเกิดความกล้า ความสามัคคี เกิดความรักชาติ เสียสละ กตัญญู

(5) พิธีปิดประชุมกอง

1. นิตินาย

1.1 ผู้กำกับยืนตรงหน้าเสาธง ห่างจากเสาธงประมาณ 3 ก้าว รองผู้กำกับ ลูกเสือทุกคนยืนหลังเสาธง ห่างประมาณ 1 ก้าว

1.2 ผู้กำกับเรียกแถว สั่ง **"กอง"** พร้อมกับใช้สัญญาณมือเรียกแถวรูปครึ่งวงกลม (มือแบทั้งสองข้าง เขยิบตรงลงข้างล่าง คอว่าฝ่ามือเข้าหาลำตัว แกว่งแขนประสานกัน ด้านหน้าซ้าย ๆ เป็นรูป ครึ่งวงกลม)

1.3 ลูกเสือทุกคนรีบวิ่งมาเข้าแถวรูปครึ่งวงกลม (ลูกเสือหมู่แรกยืนด้านซ้ายของ ผู้กำกับลูกเสือ โดยนายหมู่หมู่แรกยืนอยู่เป็นแนวเดียวกับผู้กำกับลูกเสือ หมู่ที่ 2 และหมู่ต่อ ๆ ไปอยู่ทางด้านซ้ายมือของหมู่แรกตามลำดับ รองนายหมู่ของหมู่สุดท้ายอยู่เป็นเส้นตรงแนวเดียวกับผู้กำกับลูกเสือและนายหมู่หมู่แรก โดยถือว่าผู้กำกับลูกเสือเป็นจุดศูนย์กลาง ทุกคนอยู่ในท่าจัดแถว โดยการยกข้อศอกซ้ายขึ้นมาทาบสะโพก นิ้วทั้งห้าเรียงชิดติดกันชี้ลงล่าง และสับัดหน้าทางขวา ยกเว้นนายหมู่ของหมู่แรกไม่ต้องสับัดหน้า และรองนายหมู่สุดท้ายไม่ต้องยกข้อศอกซ้าย)

1.4 ผู้กำกับสั่ง **"นิ่ง"** (ลูกเสือทุกคนลดแขนลงพร้อมกับสับัดหน้ามาอยู่ในท่าตรง ระยะเคียงระหว่างบุคคล 1 ช่วงศอก ระยะเคียงระหว่างหมู่ 1 ช่วงแขน)

1.5 ผู้กำกับสั่ง **"กอง, ตามระเบียบ, พัก"** (ลูกเสือทุกคนแยกเท้าซ้ายออกไปทางซ้ายประมาณ 30 เซนติเมตร หรือประมาณเกือบครึ่งก้าวปกติอย่างแข็งแรงและองอาจ มีอวาทที่ถือไม้งามให้เลื่อนขึ้นมาเสมอแล้วดันไม้งามไปข้างหน้า เคียงไปข้างหน้าประมาณ 45 องศา มือซ้ายไหลหลัง โดยตัวมือแบตามธรรมชาติ นิ้วเรียงชิดติดกัน)

1.6 ผู้กำกับนิตินาย เรื่องที่นิตินาย คือ เรื่องที่จะต้องให้ลูกเสือเตรียมอุปกรณ์ ในการฝึกอบรมครั้งต่อไป เช่น ครั้งต่อไปจะฝึกอบรมเรื่องเงื่อนไขลูกเสือ เตรียมเชือก

2. ตรวจ

สำหรับการตรวจตอนปิดประชุมกองจะตรวจเครื่องแบบ เครื่องแต่งกาย เพราะลูกเสือ จะต้องเดินผ่านชุมชน ตลาด ถ้าหากแต่งตัวไม่เรียบร้อยอาจจะถูกตำหนิแก่ผู้ที่พบเห็นได้

2.1 รองผู้กำกับตรวจ

2.1.1 ผู้กำกับสั่ง **"รองผู้กำกับตรวจเครื่องแบบ"** รองผู้กำกับทุกคนวิ่งออกไปหาผู้กำกับ วันทยหัตถ์ และลดมือลง ผู้กำกับรับการเคารพด้วยวันทยหัตถ์และลดมือลง เมื่อรองผู้กำกับลดมือลง รองผู้กำกับวิ่งไปตรวจหมู่ลูกเสือทันที

2.1.2 รองผู้กำกับหยุดยืนตรงข้ามนายหมู่ ห่างจากนายหมู่ประมาณ 3 ก้าว นายหมู่สั่ง **"หมู่.....ตรง, วันทยา-วุธ"** ลูกเสือทุกคนวันทยาวุธ นายหมู่เรียกอาวุธ ก้าวออกไป 1 ก้าว วันทยาวุธ พร้อมกับกล่าวว่า **"หมู่.....พร้อมที่จะรับการตรวจแล้วครับ"** (รองผู้กำกับรับการเคารพด้วยวันทยาหัตถ์ เมื่อ นายหมู่รายงานและลดมือลงเมื่อนายหมู่รายงานจบ) นายหมู่เรียกอาวุธ ก้าวถอยหลัง 1 ก้าว และชิดเท้ากลับมายืนในท่าตรง ทำวันทยาวุธ และส่งลูกเสือในหมู่ต่อไป **"เรียบ-อาวุธ"**

2.1.3 รองผู้กำกับก้าวออกไปข้างหน้า 1 ก้าว และชิดเท้า ตรวจนายหมู่เป็นคนแรก โดยมขอเสนอแนะในการตรวจ ดังนี้

การตรวจรูปแบบ นายหมู่เป็นคนแรกจะต้องถูกตรวจด้านหน้า ซึ่งจะตรวจในเรื่องต่อไปนี้

1) หมวก

ทรงอ่อนสีเลือดหมู มีตราหน้าหมวกรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติ ทำด้วยโลหะสีทอง เวลา สวมหมวกให้ตราหน้าหมวกอยู่เหนือคิ้วซ้าย หมวกต้องมีขนาดเหมาะสมกับศีรษะ และสวมปิดไรผมทั้งหมด

2) เสื้อ

เป็นเสื้อเชิ้ตแขนสั้นสีทากี คอมีปก ผ่าอกตลอด มีดุมติดตลอด มีสabatที่หน้าอกเหนือกระดุมเม็ดที่หนึ่งนับจากคอเสื้อลงมาเล็กน้อย มีกระเป๋าสองกระเป๋าดัดที่อกเสื้อทั้งสองข้าง กึ่งกลางกระเป๋ามีจีบ จีบอยู่ในแถวขึ้นถึงปากกระเป๋ เครื่องหมายนายหมู่มีแถวผ้าสีเลือดหมูกว้าง 1.5 เซนติเมตร ยาวเท่ากระเป๋าสีเสื้อ 2 แถบ ติดอยู่ริมกระเป๋าด้านแนวยาวกระเป๋าสาย กระเป๋ามีปกรูปมณฑลกลางแหลม เจาะรูรั้งดุมสำหรับกลัดดุมที่ติดอยู่ที่กระเป๋าด้านบนไหล่มีอินทราวุธสีเลือดหมูปลายอินทราวุธมีอักษร **"ล.ญ."** ป้ายชื่อโรงเรียนเป็นผ้าโค้งไปตามตะเข็บไหล่ ติดต่ำกว่าไหล่ข้างขวา 1 เซนติเมตร แผ่นป้ายบอกชื่อกลุ่ม กอง ติดอยู่กลางป้ายชื่อโรงเรียน (ตัวขาวพื้นแดง) ส่วนเครื่องหมายหมู่ทำด้วยผ้าสีเหลี่ยมจัตุรัส ยาวด้านละ 3.5 เซนติเมตร มีรูปสามเหลี่ยม 2 รูป สีตามสีประจำหมู่ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ขลิบสีเลือดหมู ติดที่ไหล่เสื้อข้างซ้ายใต้ตะเข็บ 1 เซนติเมตร กระดุมเสื้อกลัดหมด ผ้าผูกคอเป็นรูปสามเหลี่ยมม้วนพับตามแนวทะแยงให้เรียบ ม้วนเหลือชายประมาณหนึ่ง ผ้ามื้อให้รอยพับอยู่ด้านใน รวบชายผ้าผูกคอไว้ด้านหน้า แล้วสวมปลอกตราคณะลูกเสือแห่งชาติ ให้ปลอก ห่างจากคางระยะ 1 กำมือของตนเอง สายนกหวีดสีเหลืองสวมทับผ้าผูกคอ เก็บนกหวีดไว้กระเป๋าสาย

3) กางเกง

สีกางเกงเช่นเดียวกับเสื้อ ขาสั้นแบบไทย ริมขอบขาห่างจากกึ่งกลางสะบ้าหัวเข่า 5 เซนติเมตร มีกระเป๋าสองกระเป๋าด้านหน้าที่มีซิปซ่อนไว้ข้างในและรัดซิปเรียบร้อย เวลาสวมเอาขอบกางเกงทับชายเสื้อ มีหูกางเกงด้วย เข็มขัดสีน้ำตาลแก่ หัวเข็มขัดทำด้วยโลหะสีทอง ต้องขัดให้สะอาดเป็นเงาเสมอ มีลายฉลุรูปเฟลอร์เดอลีส์ประกอบหน้าอยู่ในกรอบช่อชัยพฤกษ์ ตรงส่วนล่างของกรอบมีคติพจน์ว่า **"เสียชีพอย่าเสียสัตย์"** เวลาคาดเข็มขัดทับขอบกางเกง ไม่ปล่อยให้หัวเข็มขัดห้อยยาน

4) ถุงเท้า

ถุงเท้ายาวสีงาก็ มีสายรัดถุงกันย่น เวลาสวมให้พับขอบอยู่ได้เข้าประมาณ 5 เซนติเมตร หรือ 4 นิ้วฝ่ามือตนเอง ขอบพับกว้างประมาณ 4 นิ้วฝ่ามือตนเอง ลายของถุงเท้าตรง

5) รองเท้า

รองเท้าสีน้ำตาล ทำด้วยหนังหรือผ้าใบก็ได้ แต่ไม่มีลวดลาย หุ้มส้น มีเชือกผูก แข็งแรง และผูกด้วยเงื่อนพิรอด รองเท้าหนังสะอาดและขัดเป็นเงางาม

2.1.4 เมื่อรองผู้กำกับตรวจด้านหน้าเสร็จเรียบร้อยแล้ว สั่ง **"กลับหลังหัน"** เพื่อตรวจด้านหลังอีกครั้งหนึ่ง นายหมู่กลับหลังหัน รองผู้กำกับตรวจความเรียบร้อยด้านหลัง เช่น เชือกผูกมัด หมวกทรงอ่อน ผ้าผูกคออยู่ตรงกลางเสื้อ เสื้ออกนอกกางเกง หรือไม่

2.1.5 เมื่อรองผู้กำกับตรวจนายหมู่ด้านหลังเสร็จเรียบร้อยแล้ว รองผู้กำกับสั่ง **"กลับหลังหัน"** รองผู้กำกับสั่งต่อไป **"เดินตามข้าพเจ้า"** ตรวจลูกเสือด้านหน้า ตรวจลูกเสือคนแรกและ คนต่อ ๆ ไป การเดินตรวจรองผู้กำกับก้าวเท้าขวาไปทางข้างขวา 1 ก้าว แล้วชักเท้าซ้ายไปอย่างอย่างแข็งแรง ก่อนนายหมู่ก้าวไปทางข้างขวา ให้ยกไม้งามขึ้นประมาณ 1 คืบ ก้าวเท้าขวาไปทางข้างขวา 1 ก้าว แล้วชักเท้าซ้ายไปชิดอย่างแข็งแรง แล้วตั้งไม้งามลงกับพื้น ยืนในแนวเดียวกับรองผู้กำกับ ก้าว 1 ก้าวตรวจลูกเสือ 1 คน การตรวจเหมือนกับการตรวจนายหมู่ ด้านหน้าทุกประการ ถ้าเป็นการตรวจในตอนเปิดประชุมกอง ตรวจสุขภาพร่างกาย หรืออุปกรณ์การเรียนการสอน จะไม่เดินอ้อมหลัง

เมื่อตรวจด้านหน้าเสร็จทุกคน แล้วจึงเดินตรวจด้านหลังต่อไป การเดินตรวจด้านหลังให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับการเดินตรวจด้านหน้า การตรวจปฏิบัติเช่นเดียวกับการตรวจนายหมู่ เมื่อตรวจด้านหลังเสร็จ ทุกคนแล้ว รองผู้กำกับและนายหมู่กลับมายืนที่เดิมอีกครั้งหนึ่ง นายหมู่ยืนตรงสั่ง **"วันทยา-วุธ"** และกล่าวว่า **"ขอบคุณครับ"** (ยืนอยู่กับที่ไม่ต้องก้าวออกไป) รองผู้กำกับรับการเคารพด้วยวันทยหัตถ์และลดมือลง นายหมู่สั่งต่อไป **"เรียบ-อาวุธ, ตามระเบียบ-พัก"**

2.2 นายหมู่ตรวจ

ในการประชุมกองลูกเสือ ในบางครั้งรองผู้กำกับไม่มาจำเป็นให้นายหมู่ตรวจแทน แนวปฏิบัติ คือ ผู้กำกับสั่ง **"นายหมู่ตรวจ"** นายหมู่ทุกหมู่ก้าวออกไปข้างหน้าหมู่ของตนเอง 3 ก้าว รองนายหมู่วิ่งอ้อมหลังมายืนแทนที่นายหมู่ และทำหน้าที่นายหมู่ และทำการตรวจแบบรองผู้กำกับทุกประการ

2.3 การรายงานการตรวจ

2.3.1 รองผู้กำกับรายงาน

เมื่อนายหมู่ขอบคุณรองผู้กำกับ ภายหลังการตรวจเรียบร้อยแล้ว รองผู้กำกับกลับหลังหันทำวันทยหัตถ์ พร้อมกับกล่าวรายงาน **"ข้าพเจ้าได้มอบหมายจากผู้กำกับให้ไปตรวจ.....หมู่.....ปรากฏว่า.....และได้ตักเตือนเรียบร้อย, ครับ"** เสร็จแล้ววิ่งกลับมาด้านหลัง เสาธง รองผู้กำกับคนต่อไปก็รายงานต่อ ๆ ไป

2.3.2 นายหมู่รายงาน

นายหมู่ลูกเสือคนใดตรวจเสร็จแล้ว ให้ยื่นตรงหน้าหมู่ของตนเอง หันหน้าไปหา ผู้กำกับ และรอให้นายหมู่ทุกหมู่ตรวจเสร็จเรียบร้อยเสียก่อน เมื่อนายหมู่ตรวจเสร็จเรียบร้อยแล้ว นายหมู่ทุกคนวิ่งออกไปเข้าแถวหน้ากระดานแถวเดียวตรงข้ามผู้กำกับพร้อมกัน ห่างจากผู้กำกับประมาณ 3 ก้าว นายหมู่หมู่บริการยื่นหัวแถว นายหมู่อื่น ๆ เรียงไปตามลำดับ ผู้กำกับยืนกึ่งกลางของแถว

ผู้กำกับสั่ง **"นายหมู่รายงาน"** นายหมู่หมู่บริการรายงานการตรวจเป็นคนแรก นายหมู่ยื่นตรง วันทยาวิธ และเรียบอาวุธ ก้าวออกไป 1 ก้าว หันหน้าไปหาผู้กำกับ วันทยาวิธ พร้อมกับกล่าวรายงาน **"ข้าพเจ้าได้รับมอบหมายจากผู้กำกับให้ไปตรวจเครื่องแต่งกายหมู่.....ปรากฏว่า.....และได้แนะนำให้ปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องแล้ว, ครับ"** นายหมู่คนอื่น ๆ ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกัน จนกระทั่งการรายงานผลการตรวจเสร็จเรียบร้อย ผู้กำกับสั่ง **"กลับที่เดิม-วิง"** นายหมู่ทุกคนวันทยาวิธและเรียบอาวุธพร้อมกัน กลับหลังหัน วิ่งกลับมายืนในหมู่ของตนในตำแหน่งเดิม รองนายหมู่วิ่งอ้อมกลับหลังมายืนทำหน้าที่รองนายหมู่ตามเดิม

3. ชักธงลง

3.1 ผู้กำกับสั่ง **"กอง, ตรง"** ผู้กำกับก้าวถอยหลังมายืนทางขวามือหรือซ้ายมือ หันหน้าเข้าหาเสาธง

3.2 ผู้กำกับสั่ง **"หมู่บริการชักธงลง"** ลูกเสือที่เป็นหมู่บริการฝากไม้ง่ามกับลูกเสือ คนถัดไป วิ่งออกมาพร้อมกันและหยุดยืนตรงหน้าเสาธง ห่างจากเสาธงประมาณ 3 ก้าว วันทยาวิธและลดมือลงพร้อมกัน ลูกเสือทางขวามือก้าวออกไปข้างหน้า 2 ก้าวและขีดเท้า แก้มเล็กรธง แล้วก้าวถอยหลัง 2 ก้าว และ

3.3 ผู้กำกับสั่ง **"กอง, วันทยา-วิธ"** ผู้บังคับบัญชาลูกเสือวันทยาวิธ ลูกเสือทุกคนวันทยาวิธ ลูกเสือผู้ชักธงชาติลงทางขวามือ ค่อย ๆ ดึงเชือกลงช้า ๆ คนทางซ้ายมือค่อย ๆ ปลดเชือก เชือก ทั้งสองด้านดึงตลอดเวลาขณะชักธงชาติลง เมื่อชักธงชาติลงเสร็จเรียบร้อยแล้ว ลูกเสือทางขวามือรับเชือกจาก ลูกเสือทางซ้ายมือมารวมกัน ก้าวไปข้างหน้า 2 ก้าว และขีดเท้า ผูกเชือกธง แล้วก้าวถอยหลัง 2 ก้าว และขีดเท้ากลับมายืนตรงที่เดิม ลูกเสือทั้งสองยืนตรงทำวันทยาวิธและลดมือลงพร้อมกัน (ผู้บังคับบัญชาลูกเสือทุกคนลดมือลง) กลับหลังหันวิ่งกลับมาเข้าแถวในหมู่ของตน แล้วรับไม้ง่ามที่ฝากไว้มาทำวันทยาวิธอย่างแข็งแรงและองอาจเช่นเดียวกับลูกเสือในกอง

3.4 ผู้กำกับสั่ง **"เรียบ-อาวุธ"** ลูกเสือทุกคนลดแขนซ้ายลงมาอยู่ในที่เดิมโดยเร็ว

4. เลิก

4.1 ลูกเสือทุกคนเมื่อเรียบอาวุธแล้วก็ยังยืนอยู่ในท่าตรง

4.2 ผู้กำกับสั่ง **"กอง, เลิก"** ลูกเสือทั้งหมดทำวันทยาวิธ และเรียบอาวุธ ขวามือพร้อมกัน เดินออกนอกแถว

การประชุมนายหมู่ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

ที่ประชุม

การจัดที่ประชุมนายหมู่

1. ห้องประชุม ในห้องประชุมจัดให้มีโต๊ะหมู่บูชา มีพระพุทธรูป ธงชาติและพระบรมฉายาลักษณ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน กับมีพระบรมรูปของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวองค์พระผู้พระราชทานกำเนิดลูกเสือไทย และรูปของลอร์ด เบเดน เพาเวลล์
2. โต๊ะประชุม ควรจัดให้มีเก้าอี้ประชุมตามจำนวนของนายหมู่ และจัดที่นั่งเป็นพิเศษสำหรับผู้กำกับหรือรองผู้กำกับที่จะเข้าประชุมด้วยในฐานะที่ปรึกษา โดยจัดให้นั่งอยู่ทางซ้ายของประธาน
3. การจัดที่นั่ง จะต้องกำหนดไว้ให้ทราบ โดยมีการเขียนป้ายหรือเครื่องหมายแสดงไว้ ณ ที่นั้น ๆ เช่น ประธาน เลขานุการ หมู่สิงโต หมู่เสือ หมูนกห้ววาน ฯลฯ และผู้กำกับลูกเสือ
4. ผู้เข้าประชุม
 - นายหมู่ทุกหมู่ ถ้านายหมู่ไม่อยู่ให้รองนายหมู่เข้าประชุมแทน
 - ผู้กำกับลูกเสือ ถ้าผู้กำกับไม่อยู่ให้รองผู้กำกับเข้าประชุมแทน
 - ผู้ทรงคุณวุฒิที่กองลูกเสือเชิญมาเพื่อแนะนำการเป็นครั้งคราว
 - การเลือกประธานและเลขานุการ
5. การเข้าห้องประชุม เลขานุการจะเป็นผู้เข้าก่อนแล้วจึงเชิญนายหมู่ต่าง ๆ เข้าห้องประชุม จนถึงประธานและที่ปรึกษาเข้าเป็นคนสุดท้ายผู้ที่เข้าประชุมก่อนที่จะเข้านั่งจะต้องไปไหว้พระพุทธรูป (ยกเว้นผู้ที่นับถือศาสนาอื่น มิใช่ศาสนาพุทธ ให้แสดงความเคารพต่อธงชาติและพระบรมฉายาลักษณ์ได้เลย) และแสดงความเคารพต่อธงชาติ และพระบรมฉายาลักษณ์ของพระบาทสมเด็จพระอยู่หัวตามลำดับเสียก่อน โดยวิธีวันทยหัตถ์ แล้วจึงไปนั่งยังที่ของตน (ยกเว้นประธานจะต้องจุดธูปเทียนและกราบที่หน้าพระ)
6. การเปิดประชุม เป็นหน้าที่ของประธานที่จะกล่าวเปิด โดยลุกขึ้นยืนหันหน้าเข้าสู่ที่ประชุม ยืนมือขวาออกไปข้างหน้าทำมุมประมาณ 45 องศา แขนเหยียดตรงแสดงรหัสของลูกเสือแล้วกล่าวว่า “บัดนี้สมาชิกของที่ประชุมได้มาครบองค์ประชุมแล้ว ข้าพเจ้าขอเปิดการประชุม ขอให้สมาชิกทั้งหลายได้ใช้สิทธิและเสรีภาพของท่านโดยเสรีในการประชุมและขอให้ถือว่าการประชุมนี้เป็นความลับไม่เปิดเผย” เมื่อประธานกล่าวจบแล้วลดมือลงมาแสดงรหัส สมาชิกที่เข้าประชุมยืนพร้อมกันพร้อมกับยกมือขวาขึ้นแสดงรหัสลูกเสือแบบให้คำปฏิญาณของลูกเสือแล้วกล่าวพร้อมกันว่า “ข้าพเจ้าจะถือว่าการประชุมนี้เป็นความลับ เว้นไว้แต่จะได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุม” เสร็จแล้วประธานนั่งลง สมาชิกนั่งลงพร้อมกัน จากนั้นจึงให้ดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระต่อไป
7. การพูดในที่ประชุม ก่อนพูดต้องยกมือขออนุญาต เมื่อประธานอนุญาต จึงจะพูดได้ (และจะต้องพูดกับประธานทุกครั้ง) เมื่อเวลาพูดให้หนึ่ง ไม่ต้องยืน
8. การนัดหมายเรียกประชุม เป็นหน้าที่ของเลขานุการที่จะแจ้งนัดหมายไป
9. การจัดระเบียบวาระการประชุมนายหมู่ เป็นหน้าที่ของเลขานุการโดยประสานงานกับประธาน

10. เรื่องที่จะจัดเข้าวาระการประชุมนายหมู่ ควรเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับหน้าที่ความรับผิดชอบในกองลูกเสือของตน, จัดทำกำหนดการฝึกอบรม, การอยู่ค่ายพักแรม, การเงิน, การลงโทษ, การให้รางวัล, และการแก้ปัญหาต่าง ๆ ฯลฯ เป็นต้น
11. รายงานการประชุมของนายหมู่ ผู้เข้าร่วมประชุมจะต้องถือเป็นความลับ ไม่ควรเปิดเผยเว้นแต่จะได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุม
12. การจดยางงานการประชุม เป็นหน้าที่ของเลขานุการจะต้องเป็นผู้จัดและจัดทำรายงานการประชุมบันทึก ลงในสมุดและสำเนาแจ้งให้ผู้เข้าประชุมทราบ
13. ผู้ดำรงตำแหน่งประธานที่ประชุมนายหมู่ เป็นบุคคลที่ผู้กำกับแต่งตั้งจากนายหมู่ที่นายหมู่ส่วนมากเห็นชอบด้วย
14. เลขานุการของที่ประชุม ประธานที่ประชุมเป็นผู้แต่งตั้งจากนายหมู่โดยให้นั่งอยู่ทางซ้ายของประธาน (เลขานุการจะเป็นผู้เชิญนายหมู่เข้าที่ประชุมนายหมู่ที่ละคนจนถึงประธานแล้วจึงเชิญผู้กำกับฯ เป็นคนสุดท้าย) เลขานุการมีสิทธิ์แสดงความคิดเห็นได้แต่ไม่มีสิทธิ์ออกเสียงลงคะแนนและมติของที่ประชุมฯ
15. ผู้กำกับลูกเสือ ที่ประชุมไม่มีสิทธิ์ออกเสียงในที่ประชุม แต่มีสิทธิยับยั้งการกระทำใด ๆ ที่ผู้กำกับฯ เห็นว่าถ้าจะปล่อยให้ทำไปตามข้อตกลงของที่ประชุมแล้ว อาจก่อให้เกิดผลเสียหายขึ้นได้
16. การปิดประชุม ประธานจะลุกขึ้นยืนหันหน้าเข้าสู่ที่ประชุม ยื่นมือขวาออกไปข้างหน้าท่ามุมประมาณ 45 องศา แขนเหยียดตรงแสดงรหัสของลูกเสือ แล้วกล่าวว่า “ข้าพเจ้าขอปิดการประชุม” เมื่อประธานกล่าวจบให้นายหมู่ทุกคนลุกขึ้นยืนท้าวันทยอยหักธำแก่ประธาน (ประธานท้าวันทยอยหักธำตอบ)
17. การออกจากห้องประชุม ตามลำดับดังนี้ คือ ที่ปรึกษา, ประธาน และนายหมู่ (โดยปฏิบัติพิธีการเช่นเดียวกับการเข้าห้องประชุม) เลขานุการเป็นคนสุดท้าย

(ตัวอย่างระเบียบวาระการประชุม)

ระเบียบวาระการประชุมนายหมู่

ครั้งที่..... /

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ณ

.....

วาระที่ 1 เรื่องที่ ประธานจะแจ้งให้ทราบ (ถ้ามี)

วาระที่ 2 เรื่องรับรองรายงานการประชุม ครั้งที่...../

วาระที่ 3 เรื่องที่สืบเนื่องจากการประชุมครั้งก่อน (ถ้ามี)

วาระที่ 4 เรื่อง..... (เป็นเรื่องที่จะประชุมพิจารณากันในการประชุม ถ้ามี

หลาย

เรื่อง ก็ใส่ วาระที่ 5 ที่ 6 จนหมดเรื่องที่จะนำมาประชุม) วาระที่ 5 เรื่องอื่น ๆ (ถ้ามี)

วาระที่ 5 หรือวาระอันดับสุดท้ายนี้เป็นวาระที่กำหนดสำหรับเรื่องที่จะมีขึ้น ภายหลังจากที่ได้กำหนด
ระเบียบวาระไปแล้ว จะได้นำ มาเข้ามาพูดในที่ประชุมได้

(ตัวอย่างบันทึกการรายงานการประชุม) บันทึกการรายงานการประชุมนายหมู่

ครั้งที่...../

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ณ

.....

- ผู้เข้าร่วมประชุม
1.
 2.
 3.

ฯลฯ

ผู้ไม่มาประชุม (ถ้ามี)

เปิดประชุมเวลา..... น.

ประธานกล่าวเปิดการประชุมแล้ว ดำเนิน การประชุมตามระเบียบวาระต่อไป

วาระที่ 1 เรื่อง.....

ประธานเสนอว่า ที่ประชุม

(มีมติหรือ ตกลงอย่างไร)

ฯลฯ

ปิดประชุมเวลา..... น.

(ลงชื่อ).....ผู้จัดรายงานการประชุม

ที่ประชุมรับรองรายงานการประชุมนี้แล้ว

(ลงชื่อ).....ประธาน

(ลงชื่อ).....นายหมู่ หมู่.....

(ลงชื่อ).....รองนายหมู่ หมู่.....

ฯลฯ

(ตัวอย่างบัญชีลงชื่อผู้เข้าประชุม)

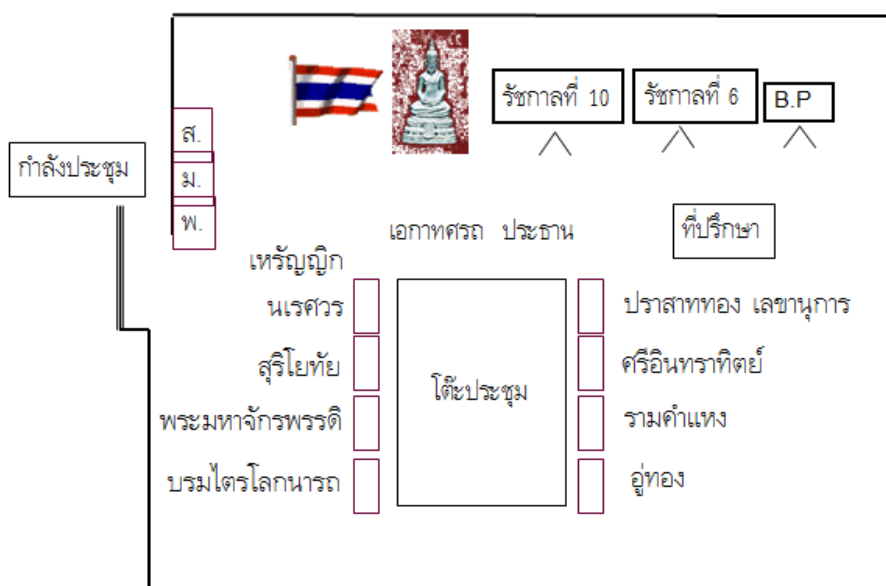
รายชื่อผู้เข้าประชุมนายหมู่

ครั้งที่...../..... วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ณ

ลำดับที่	ชื่อ – สกุล	ลายเซ็น	ตำแหน่ง	หมายเหตุ
1			ประธาน	
2			นายหมู่ หมู่.....	
3			รองนายหมู่ หมู่.....	
4			นายหมู่ หมู่.....	
5			รองนายหมู่ หมู่.....	
6			ฯลฯ	
7				
8				
9				
10			เลขานุการ	

ตัวอย่างการจัดสถานที่ประชุมนายหมู่

บรรณานุกรม

- สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการ
ปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (ฉบับที่ 14). โรงพิมพ์ ศุภสภา
ลาดพร้าว, 2528.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่
1 – 3 (ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่), (เอกสารอัดสำเนา)
- กรมพลศึกษาประจำเขตการศึกษา 8. นิทานที่เป็นคติสอนใจ. (เอกสารอัดสำเนา) : มปท., 2537.
- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. คู่มือวิทยากรฝึกอบรมทักษะชีวิตเพื่อการป้องกันเอดส์
ด้วยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม, ม.ป.ท.: พิมพ์ครั้งที่ 1 สิงหาคม 2541.
- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. คู่มือการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็กด้อยโอกาส. น.พ.อนันต์
อุ้นแก้ว บรรณาธิการ ม.ป.ท. : พิมพ์ครั้งที่ 1 มิถุนายน 2544
- กระทรวงศึกษาธิการ หลักสูตรแกนกลาง. การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.
โรงพิมพ์ ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2551.
- คณะกรรมการลูกเสือฝ่ายพัฒนาบุคลากร สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ. คู่มือการฝึกอบรม
ผู้บังคับบัญชา ลูกเสือชั้นผู้ช่วยผู้ให้ฝึกอบรมวิชาผู้ให้การฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือ
(Assistant Leader Trainers course) (A.L.T.C). โรงพิมพ์ สกสค. : ลาดพร้าว, 2551.
- จิราวุธ คุ่มจันทร์. เกม/นันทนาการกลุ่มสัมพันธ์. เอกสารอัดสำเนา : มปท., 2547.
- มณฑานี ดันติสุข, หนังสือผู้หญิงอัจฉริยะ. <http://www.nantbook.com/webboard/detail.php?qID=116>.
เป็นแม่เหล็กดึงดูดความรักดีได้ง่ายนิดเดียว แคร่รู้จักตัวเองดีดี, สืบค้นเมื่อวันที่ 24
มีนาคม 2553
- มูลนิธิคณะลูกเสือแห่งชาติ. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี ช่วงชั้นที่ 3 ชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544,
อักษรเจริญทัศน์ : กรุงเทพฯ, 2550.
- สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย. คู่มืออบรมวิทยากร การจัดกิจกรรมลูกเสือที่เน้น
ทักษะชีวิต. สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย, 2553.
- สำนักการลูกเสือ ยุวกาชาด และกิจการนักเรียน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
แนวทางการจัดกิจกรรมลูกเสือให้สอดคล้องกับหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2544. โรงพิมพ์ศุภสภาลาดพร้าว, 2549.
- สำนักการลูกเสือ ยุวกาชาด และกิจการนักเรียน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
แนวทางการพัฒนาหลักสูตร การจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา พ.ศ. 2552.
องค์การค้ำของ สกสค., 2552.

สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการ
ปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่(ฉบับที่ 14) พ.ศ. 2528

องค์การค้าของคุรุสภา : กรุงเทพฯ, 2537.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.

โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2534.

อุบลวรรณ แสนมหายักษ์. เพลงลูกเสือ. เอกสารประกอบการฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือ
สำรอง สามัญ สามัญรุ่นใหญ่ ชั้นความรู้ชั้นสูง : (เอกสารอัดสำเนา), 2539.

http://en.wikipedia.org/wiki/World_Scout_Jamboree

http://en.wikipedia.org/wiki/World_Organization_of_the_Scout_Movement

<http://guru.google.co.th/guru/thread?tid=0db802ca17a2e96f&clk=wttpts>

<http://www.inspect2.moe.go.th/3%20SS.ATC/index.html>

<http://www.lovesquare.com> <http://mathafaps.tripod.com/gentleman.htm> , อย่างไรจึงเรียกว่า
เป็น "สุภาพบุรุษ", สืบค้นเมื่อวันที่ 23 มีนาคม 2553

<http://www.navyscoutclub.org/index.php?lay=show&ac=article&Id=538687830>

<http://www.rdpb.go.th/RDPB/Front/Projects/RDPBImportantProject.aspx>

http://www.scoutthailand.org/main/show_page.php?topic_id=56&auto_id=13&TopicPk=19

<http://122.155.0.105/~scout/modules/news/article.php?storyid=7>

คณะผู้จัดทำคู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต

คณะที่ปรึกษา

1. นายศัจธร วัฒนะมงคล ผู้อำนวยการสำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
2. นายวรทัต พฤษภากุลนันท์ ผู้อำนวยการสำนักการลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
3. นายพนัส บุญวัฒนสุนทร รองผู้อำนวยการสำนักพัฒนากิจการนักเรียน
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ
กรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ
4. นายโอฬาร เก่งรักษ์สัตว์ ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมกิจการการศึกษา
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
5. นางสาวลัดดา จิตรวัฒนแพทย์ ผู้อำนวยการโครงการลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต
สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย ฯ

คณะทำงานพัฒนาและปรับปรุงคู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต

1. นายกฤตพัฒน์ พิชัยวรุตมะ หัวหน้าฝ่ายพัฒนาวิชาการ สำนักการลูกเสือ ยุวกาชาดและ
กิจการนักเรียน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
2. นายชวลิต ศีตะบันย์ ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนวัดสมบุญนาคคีรี(ปากช่องประชานุกูล)
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก
3. นายทองชัย เจริญรัตน์ กรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ
4. นายอรรถพล จูจันทร์ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
เชียงราย เขต1
5. นายอารักษ์ ศุภสินธุ์ ผู้ตรวจการลูกเสือ ประจำสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ
6. นายจิรายุ จันท์เพ็ง ครู วิทยฐานะเชี่ยวชาญ โรงเรียนมัธยมปากกลาง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 37
7. นายสมคิด พระสว่าง ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านหนองเหมือดแอ่
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู
8. นางอาภาพรณ แสงทอง ผู้ช่วยผู้ตรวจการลูกเสือ ประจำสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ

โครงการลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต

ดำเนินการโดย

สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ

154 ศาลาชีราวุธ แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

โทรศัพท์ 0-2219-2731 โทรสาร 0-2219-2108

website : <http://www.scoutthailand.org>

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ ถนนราชดำเนินนอก เขตดุสิต

กรุงเทพฯ 10300 โทรศัพท์ 0-2288-5511

website : <http://www.obec.go.th>

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ

อาคารศูนย์เรียนรู้สุขภาวะ 99/8 ซอยงามดูพลี แขวงทุ่งมหาเมฆ

เขตสาทร กรุงเทพฯ 10120 โทรศัพท์ 0-2343-1500

โทรสาร 0-2343-1501 website : <http://www.thaihealth.or.th>

สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย

ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

8 ซอยวิภาวดีรังสิต 44 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงลาดยาว เขต

จตุจักร กรุงเทพฯ 10900 โทรศัพท์ 0-941-2320 โทรสาร 0-

2561-5130

website : <http://www.ppat.or.th> E-mail : info@ppat.or.th

สำนักการลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ

ถนนราชดำเนินนอก เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300

โทรศัพท์ 0-2282-0850

website : <http://www.srs.moe.go.th>